

A Declaración de Salzburgo ta un mundo multilingüe

En un mundo interconectado, la habilidad de hablar múltiples lenguas y comunicarse a través de los entrecruzamientos lingüísticos, es una destreza crucial. La competencia en varias lenguas es una nueva forma de alfabetización global y también una conciencia parcial de más de una lengua es beneficiosa para la sociedad y el individuo. Es por eso que el aprendizaje de lenguas fomenta el espaldarazo de los jóvenes y adultos.

Manifiesto, a millones de personas en el mundo les sirve para su derecho inalienable de mantener, utilizar y desarrollar sus lenguas de identidad y comunidad. Esta injusticia que se enfrenta a través de políticas lingüísticas que refuerzan a individuos y sociedades multilingües.

Los participantes en la Sesión Lanzadera de Talento: Aprendizaje de lenguas e integración en un mundo globalizado (12 al 17 de diciembre de 2017 salzburg-global.org/go/586), demandamos políticas que avaloren y sustenten el multilingüismo y los derechos lingüísticos.

La Declaración de Salzburgo por un mundo multilingüe contará con el refuerzo de un informe completo y entradas de blog sobre aspectos clave, que serán publicadas a lo largo de 2018.

VIVIMOS EN UN MUNDO EN EL CUAL:

- Cada uno de los 193 estados miembros de la ONU y la mayoría de sus ciudadanos son multilingües.
- Se hablan 7.097 lenguas.
- Y 2.464* de ellas son en vías de extinción.
- Más de la mitad de la población mundial habla 23 lenguas dominantes.
- El 40% de la gente no tiene acceso a educación en una lengua que replante.
- 617 millones de niños y adolescentes no logran los niveles de rendimiento mínimos en lectura.
- 244 millones de personas son migrantes internacionales, de los cuales 20 millones son refugiados, un incremento de un 41% desde 2000. Los migrantes y refugiados agrupados formaban el 5º país con mayor población del mundo.

En nuestro mundo es multilingüe por naturaleza. Sin embargo, muchos sistemas educativos y económicos, procesos de ciudadanía y administración pública meten en desventaja a millones de personas, debido a sus lenguas y capacidades lingüísticas. Debemos confrontar este desafío si queremos lograr los Objetivos de Desarrollo Sostenible, adoptados en 2015 por 193 países para "acabar con la pobreza, proteger el planeta y garantizar la prosperidad para todos". Un sistema educativo justo, centrado en políticas lingüísticas apropiadas y equilibradas, es fundamental para el progreso inclusivo.

PRENSIPIOS

- El multilingüismo implica tanto el reconocimiento explícito de lenguas como los patrones de comunicación informal que surgen en sociedades multilingües.
- El plurilingüismo es la conciencia de múltiples lenguas por individuos.
- Las circunstancias históricas, geográficas y socioeconómicas recuentan muchas facetas y usos del multilingüismo.
- La educación multilingüe y el refuerzo del multilingüismo social, por estados y organizaciones internacionales, fomenta el intercambio de conocimientos y comprensión intercultural y fortalece las relaciones internacionales.

La creación de políticas lingüísticas concretas puede fortalecer la cohesión social, mejorar los resultados educativos y impulsar el desarrollo económico. Un enfoque adicional del aprendizaje de lenguas permite a los niños crear una alfabetización apropiada en su lengua materna; ayuda a las comunidades a retener sus lenguas de identidad, conciencia y creencias; y crea oportunidades para aprender nuevas lenguas que aportan beneficios personales, recreativos, culturales y económicos. Meter en marcha políticas que favorezcan el multilingüismo es una tarea de preservar el recurso único y vital de la diversidad lingüística e impulsar un cambio positivo en el mundo, en cuestiones económicas, sociales y políticas.

Femos clamamiento á endividuos, corporazions, instituzions y gobiernos á: adoptar una perspeutiva multilingüe que zelebra y promueve a diversidat lingüística como una norma global; fer fren á ra discriminación lingüística; y desenvolver politicas lingüísticas que endizcan o multilingüismo.

RECOMENDAZIONS

Elaboración de políticas

L'alportación d'espezialistas y ra partezipación autiva de toz os miembros d'una comunidat son elementos nezesarios en a creyazión de politicas lingüísticas eficazes. Prener dezisions razionals y claras en cuanto á ras luengas embolica:

- Negoziar oxetivos claros que son reyalistas y alcanzables
- Encluyir á toz os tantes en a elaboración de politicas, fendo ficazio en l'alportación alazetal d'os educadors en tot ro prozesu
- Establr diferens politicas lingüísticas, que abasten dende a educaziún prescolar dica ra educaziún dimpués d'a escuela, educaziún informal y a formaziún continua (l'aprendizache á o largo d'a vida)
- Enfocar-se en nezesidaz y valors lingüísticos, parando cuenta d'o presguarde, aprendizache y uso de luengas maternas de comunidaz minoritarias
- Aproveitar os trobos d'a rechira en educaziún y zenias cognitivas, en materia de luengas
- Aproveitar o potencial d'as teunolochías d'a comunicaziún
- Asegurar a obtención de recursos apropios ta ra execuzión satisfadera de politicas lingüísticas
- De traza continua, supervisar y avaluar os oxetivos y l'aplicaziún d'as politicas lingüísticas.

Amostranza y aprendizache

As politicas lingüísticas abastan tanto aspeutos sozials, economicos y culturals como educativos. O aprendizache á ro largo d'a vida ye alazetal ta sustener y benefiziar –se d'o multilingüismo. As politicas d'educaziún, capacitzación y treballo deben endizcar y reconoxer a nezesidat de l'aprendizache de luengas ta toz y de l'aprezió á ra diversidat lingüística. Ninos y adultos deben tener aceso á oportunidaz, ta desembolicar, enriqueir y estendillar as suyas abelidaz lingüísticas tot ro largo d'a suya vida.

S'amenista un nuevo paradigma educativo que enluiga sistemas tradicionales y alternativos de conoxenzia, con o refirme d'as nuevas teunolochías. Existen espazios ta l'aprendizache autivo de luengas dillá d'as escuelas y as instituzions universitarias. A carrera, a casa, os retes sozials, os meys dichitals y os espazios de refirme ta o refuchiato tamién pueden promover l'aprendizache y l'aprezió á ras luengas.

Traduzión e Intripitaziún

Son integrables en o diseño y prestaziún de servicios publicos y en o entrecambio d'informaziún en soziedaz multilingües. A partezipación en servicios de salut y amostranza, y en meys economicos y legals, pende d'a esistencia de recursos publicos y professionals de meyaziún lingüística.

PROPUESTA D'AUTUAZIÓN

Os tantes que pueden propiziar o cambeo son investigadores y profesors; treballadors comunitarios; a soziedat zivil y as organizacions no gubernamentals; portivozes culturals y meyaticos; gobiernos y representans d'intreses comercials e empresariales; achenzias d'aduya á o desarrollo; y fundazions y conzorzios. Á toz ellos lis femos clamamiento á:

- codesivas y dinamicas con autituz positivas enta o multilingüismo y plurilingüismo
- Refirmar de traza autiva dreitos lingüísticos zevicos y de diversidat en documentaziún y discursos ofizials
- Confrontar toz os casos de discriminación, parzialidat y desigualdaz asoziatas con as luengas y l'alfabetizaziún
- Reconoxer que as minorías, migrans y refuchiatos cuentan con un cabal lingüístico senificativo, que ye de gran valor ta o mundo de uei y ta maitín.

D'a suya traza, cada uno d'istos grupos puede abracar y refirmar o multilingüismo ta creyar progreso, chustizia sozial y una ziudadanía partezipadera. De conchunta, toz y cada uno de nusatros podemos entreprener azions ta protecher as conoxenzias y o tesoro cultural d'o multilingüismo, pensando en as chenerazions d'o futuro.

* Se pueden trovar referenzias estadísticas en línia: education.salzburgglobal.org/statements

Die Salzburg-verklaring vir 'n veeltalige wêreld

In vandag se wêreld waar alles onderling verbind is, is die vermoë om verskeie tale te kan praat en oor linguistiese grense heen te kan kommunikeer 'n belangrike vaardigheid. Selfs gedeeltelike kennis van meer as een taal is voordelig. Bevoegdheid in addisionele tale is 'n nuwe soort globale geletterdheid. Die aanleer van tale moet na alle mense – jonk en oud – uitgebrei word.

Miljoene mense oor die wêreld heen word egter die inherente reg ontsê om hul taal van identiteit en herkoms in stand te hou, te geniet en te ontwikkel. Hierdie onreg moet reggestel word in taalbeleide wat veeltalige samelewings en individue ondersteun.

Ons, die deelnemers aan die Salzburg Globale Seminaar se sessie oor *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World* (12–17 Desember 2017 salzburgglobal.org/go/586), versoek dat beleide ontwikkel word wat veeltaligheid en taalregte na waarde skat en handhaaf.

Die *Salzburg-verklaring vir 'n veeltalige wêreld* sal aangevul word met 'n omvattende verslag en bloginskrywings oor belangrike onderwerpe wat gedurende 2018 gepubliseer word.

ONS LEEF IN 'N WÊRELD WAARIN:

- al 193 VN-lidlande en die meeste mense veeltalig is.
- 7 097 tale tans oor die wêreld heen gepraat word.
- 2 464 van hierdie tale bedreig word.*
- 23 tale dominant is en deur meer as die helfte van die wêreldbevolking gepraat word.
- 40% van mense geen toegang het tot onderwys in 'n taal wat hulle verstaan nie.
- 617 miljoen kinders en adolessente nie die minimum bevoegdheidsvlak ten opsigte van lees bereik nie.
- 244 miljoen mense internasionale migrante is, van wie 20 miljoen vlugteling is – 'n toename van 41% sedert 2000. Migrante en vlugteling alleen sou die vyfde mees digbevolkte land in die wêreld kon uitmaak.

Ons wêreld is in der waarheid veeltalig, maar baie onderwys- en ekonomiese stelsels, burgerskapprosesse en openbare administrasies benadeel miljoene mense as gevolg van hul taal en taalvermoëns. Ons moet hierdie uitdaging aanpak met die oog daarop om die Doelwitte vir Volhoubare Ontwikkeling te bereik wat in 2015 deur 193 lande aanvaar is om “armoede te beëindig, die planeet te beskerm en voorspoed vir almal te verseker.” 'n Regverdige onderwysstelsel, gebou op sterk en regverdige taalbeleide, is essensieel vir inklusiewe vooruitgang.

BEGINSELS

- Veeltaligheid behels die eksplisiete onderrig van tale sowel as die informele kommunikasiepatrone wat in veeltalige samelewings ontstaan.
- Meertaligheid is waar individue 'n kennis van verskeie tale het.
- Historiese, geografiese en sosio-ekonomiese omstandighede lei tot baie verskillende vorms en gebruike van veeltaligheid.
- Veeltalige onderwys, en ondersteuning vir maatskaplike veeltaligheid deur state en internasionale organisasies, bevorder die uitruil van kennis en onderlinge begrip tussen kulture en versterk internasionale verhoudings.

Gerigte taalbeleide kan maatskaplike samehorigheid bevorder, opvoedkundige uitkomstebeter en ekonomiese ontwikkeling bevorder. Kumulatiewe taalaanleerbenaderings stel kinders in staat om sterk geletterdheidsvaardighede in hul moedertaal op te bou; help gemeenskappe om hul taal van identiteit, kennis en geloof te behou; en skep geleenthede om nuwe tale aan te leer wat voordele inhou vir ontspanning, asook op persoonlike, kulturele of ekonomiese vlak. Veeltalige beleide kan die unieke en noodsaaklike hulpbron van taaldiversiteit in stand hou en kan die dryfveer wees vir positiewe verandering in die wêreld op ekonomiese, maatskaplike en politieke terrein.

Ons moedig individue, korporasies, instellings en regerings aan om 'n ingesteldheid teenoor veeltaligheid te ontwikkel wat taaldiversiteit as die wêreldwye norm huldig en bevorder, taaldiskriminasie teëwerk en taalbeleide ontwikkel wat veeltaligheid bevorder.

AANBEVELINGS

Beleidsmaking

'n Suksesvolle taalbeleid benodig insette van spesialiste en aktiewe deelname van belanghebbendes by die gemeenskap. Die neem van rasionele en duidelike besluite oor tale in 'n samelewing beteken dat:

- duidelike doelstellings wat realisties en bereikbaar is, gestel word.
- alle belanghebbendes in die beleidsmakingsproses ingesluit word, met onderwysers in 'n prominente rol tydens alle fases.
- die beleid vanaf voorskoolse tot naskoolse en in nieformele en lewenslange onderwys deurgevoer word.
- gefokus word op alle taalbates en -behoefes, insluitend die instandhouding, aanleer en gebruik van die moedertale van minderheidsgemeenskappe.
- die insigte wat uit opvoedkundige en kognitiewe navorsing verkry is, benut word in die aanleer van moedertale en ander tale.
- die potensiaal van kommunikasietegnologieë aangewend word.
- voldoende hulpbronne vir die volledige implementering van die beleid verseker word.
- beleidsdoelstellings en die implementering daarvan gereeld gemonitor en geëvalueer word.

Onderrig en leer

Die volle bestek van 'n taalbeleid is maatskaplik, ekonomies en kultureel, asook opvoedkundig. Die lewenslange leer van tale is noodsaaklik sodat samelewings veeltaligheid kan handhaaf en voordeel daaruit kan trek. Onderwys-, vaardigheids- en arbeidsbeleide moet die aanleer van taal by almal bevorder en erken, tesame met 'n positiewe waardering vir taaldiversiteit. Kinders en volwassenes behoort toegang te hê tot geïntegreerde en deurlopende geleenthede om hul taalvermoëns lewenslang te ontwikkel, te verryk en uit te brei.

'n Nuwe uitgangspunt word benodig vir onderwys, wat tradisionele en alternatiewe kennisstelsels insluit en moderne tegnologie benut. Plekke waar tale aktief aangeleer kan word, strek veel wyer as net skole en hoëronderrysinstellings. Die aanleer van en waardering vir tale kan aktief bevorder word op straat, in huise, op sosiale netwerke, in digitale omgewings en hulpsentrums vir vlugteling.

Vertaling en tolking

Hierdie dienste vorm 'n integrale deel van die ontwerp en lewering van openbare dienste en die uitruil van inligting in veeltalige samelewings. Regverdige deelname op die terreine van gesondheid, onderwys, ekonomie en die regte maak staat op vrylik beskikbare en professionele taalbemiddeling.

OPROEP TOT AKSIE

Belanghebbendes wat verandering kan bevorder behels navorsers en onderwysers; gemeenskapswerkers, burgerlike samelewings- en nieregeringsorganisasies; persone in die kultuur- en mediawêreld; regerings en staatsamptenare; diegene met sake- en handelsbelange; hulpverlenings- en ontwikkelingsdienste; en stigtings en trusts. **Ons doen 'n beroep op hulle almal om te help:**

- met die ontwikkeling van taalbeleide, praktyke en tegnologieë wat eensgesinde en dinamiese samelewings met 'n positiewe houding teenoor meertaligheid en veeltaligheid ondersteun.
- om taalregte, diversiteit en burgerskap in amptelike dokumentasie en openbare mededelings aktief te ondersteun.
- om alle gevalle van diskriminasie, vooroordeel, partydigheid en ongelykheid in verband met taal en geletterdheid te beveg.
- om te erken dat minderhede, migrante en vlugteling beskik oor groot linguistiese kapitaal wat van groot waarde is vir ons huidige en toekomstige wêreld.

Elke groep van hierdie belanghebbendes kan veeltaligheid op 'n unieke manier omarm en dit bevorder met die oog op maatskaplike vooruitgang, sosiale geregtigheid en deelnemende burgerskap. Saam kan ons tot aksie oorgaan om die kulturele en kennisskatkamers van veeltaligheid vir toekomstige geslagte te bewaar.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

A Declaración de Salzburgo ta un mundo multilingüe

En un mundo interconectado, la habilidad de hablar múltiples lenguas y comunicarse a través de los entrecruzamientos lingüísticos, es una destreza crucial. La competencia en varias lenguas es una nueva forma de alfabetización global y también una conciencia parcial de más de una lengua es beneficiosa para la sociedad y el individuo. Es por eso que el aprendizaje de lenguas fomenta el compartirse entre los jóvenes y adultos.

Manifiesto, a millones de personas en el mundo les sirve para su derecho inalienable de mantener, emplear y desarrollar sus propias lenguas de identidad y comunidad. Esta injusticia que se enfrenta a través de políticas lingüísticas que refuerzan a individuos y sociedades multilingües.

Os participantes en la Sesión Lanzadera de Talento: Aprendizaje de lenguas e integración en un mundo globalizado (12 al 17 de diciembre de 2017 salzburg-global.org/go/586), demandamos políticas que avaloren y sustenten el multilingüismo y los derechos lingüísticos.

La Declaración de Salzburgo por un mundo multilingüe contará con el refuerzo de un informe completo y entradas de blog sobre aspectos clave, que serán publicadas a lo largo de 2018.

VIVIMOS EN UN MUNDO EN EL CUAL:

- Cada uno de los 193 estados miembros de la ONU y la mayoría de sus ciudadanos son multilingües.
- Se hablan 7.097 lenguas.
- Y 2.464* de ellas son en vías de extinción.
- Más de la mitad de la población mundial habla 23 lenguas dominantes.
- El 40% de la gente no tiene acceso a educación en una lengua que entienda.
- 617 millones de niños y adolescentes no logran los niveles de rendimiento mínimos en lectura.
- 244 millones de personas son migrantes internacionales, de los cuales 20 millones son refugiados, un incremento de un 41% desde 2000. Los migrantes y refugiados agrupados formaban el 5º país con mayor población del mundo.

En nuestro mundo es multilingüe por naturaleza. Sin embargo, muchos sistemas educativos y económicos, procesos de ciudadanía y administración pública meten en desventaja a millones de personas, debido a sus propias lenguas y capacidades lingüísticas. Debemos confrontar este desafío si queremos lograr los Objetivos de Desarrollo Sostenible, adoptados en 2015 por 193 países para “acabar con la pobreza, proteger el planeta y garantizar la prosperidad para todos”. Un sistema educativo justo, centrado en políticas lingüísticas apropiadas y equilibradas, es fundamental para el progreso inclusivo.

PRENSIPIOS

- El multilingüismo implica tanto el reconocimiento explícito de lenguas como los patrones de comunicación informal que surgen en sociedades multilingües.
- El plurilingüismo es la conciencia de múltiples lenguas por individuos.
- Las circunstancias históricas, geográficas y socioeconómicas refuerzan muchas lenguas y usos del multilingüismo.
- La educación multilingüe y el refuerzo del multilingüismo social, por estados y organizaciones internacionales, refuerza el intercambio de conocimientos y comprensión intercultural y fortalece las relaciones internacionales.

La creación de políticas lingüísticas concretas puede fortalecer la cohesión social, mejorar los resultados educativos y impulsar el desarrollo económico. Un enfoque adicional del aprendizaje de lenguas permite a los niños aprender una alfabetización apropiada en su propia lengua materna; ayuda a las comunidades a retener sus propias lenguas de identidad, conciencia y creencias; y crea oportunidades para aprender nuevas lenguas que aportan beneficios personales, recreativos, culturales y económicos. Meter en marcha políticas que favorezcan el multilingüismo es una tarea de preservar el recurso único y vital de la diversidad lingüística e impulsar un cambio positivo en el mundo, en cuestiones económicas, sociales y políticas.

Femos clamamiento á endividuos, corporazions, instituzions y gobiernos á: adoptar una perspeutiva multilingüe que zelebra y promueve a diversidat lingüística como una norma global; fer fren á ra discriminación lingüística; y desenvolver politicas lingüísticas que endizcan o multilingüismo.

RECOMENDAZIONS

Elaboración de políticas

L'alportación d'espezialistas y ra partezipación autiva de toz os miembros d'una comunidat son elementos nezesarios en a creyazión de politicas lingüísticas eficazes. Prener dezisions razionals y claras en cuanto á ras luengas embolica:

- Negoziar oxetivos claros que yen reyalistas y alcanzables
- Encluyir á toz os tantes en a elaboración de politicas, fendo ficazio en l'alportación alazetal d'os educadors en tot ro prozesu
- Establiir diferens politicas lingüísticas, que abasten dende a educaziún prescolar dica ra educaziún dimpués d'a escuela, educaziún informal y a formaziún continua (l'aprendizache á o largo d'a vida)
- Enfocar-se en nezesidaz y valors lingüísticos, parando cuenta d'o presguarde, aprendizache y uso de luengas maternas de comunidaz minoritarias
- Aproveitar os trobos d'a rechira en educaziún y zenias cognitivas, en materia de luengas
- Aproveitar o potencial d'as teunolochías d'a comunicaziún
- Asegurar a obtención de recursos apropios ta ra execuzión satisfadera de politicas lingüísticas
- De traza continua, supervisar y avaluar os oxetivos y l'aplicaziún d'as politicas lingüísticas.

Amostranza y aprendizache

As politicas lingüísticas abastan tanto aspeutos sozials, economicos y culturals como educativos. O aprendizache á ro largo d'a vida ye alazetal ta sustener y benefiziar –se d'o multilingüismo. As politicas d'educaziún, capacitzación y trebalo deben endizcar y reconoxer a nezesidat de l'aprendizache de luengas ta toz y de l'aprezio á ra diversidat lingüística. Ninos y adultos deben tener aceso á oportunidaz, ta desembolicar, enriqueir y estendillar as suyas abelidaz lingüísticas tot ro largo d'a suya vida.

S'amenista un nuevo paradigma educativo que enluiga sistemas tradicionales y alternativos de conoxenzia, con o refirme d'as nuevas teunolochías. Existen espazios ta l'aprendizache autivo de luengas dillá d'as escuelas y as instituzions universitarias. A carrera, a casa, os retes sozials, os meys dichitals y os espazios de refirme ta o refuchiato tamién pueden promover l'aprendizache y l'aprezio á ras luengas.

Traduzión e Intripitaziún

Son integrables en o diseño y prestaziún de servicios publicos y en o entrecambio d'informaziún en soziedaz multilingües. A partezipación en servicios de salut y amostranza, y en meys economicos y legals, pende d'a existencia de recursos publicos y profesionales de meyaziún lingüística.

PROPUESTA D'AUTUAZIÓN

Os tantes que pueden propiziar o cambeo son investigadores y profesors; treballadors comunitarios; a soziedat zivil y as organizacions no gubernamentals; portivozes culturals y meyaticos; gobiernos y representans d'intreses comercials e empresariales; achenzias d'aduya á o desarrollo; y fundazions y conzorzios. Á toz ellos lis femos clamamiento á:

- codesivas y dinamicas con autituz positivas enta o multilingüismo y plurilingüismo
- Refirmar de traza autiva dreitos lingüísticos zevicos y de diversidat en documentaziún y discursos ofizials
- Confrontar toz os casos de discriminación, parzialidat y desigualdaz asoziatas con as luengas y l'alfabetizaziún
- Reconoxer que as minorías, migrans y refuchiatos cuentan con un cabal lingüístico senificativo, que ye de gran valor ta o mundo de uei y ta maitín.

D'a suya traza, cada uno d'istos grupos puede abracar y refirmar o multilingüismo ta creyar progreso, chustizia sozial y una ziudadanía partezipadera. De conchunta, toz y cada uno de nusatros podemos entreprener azions ta protecher as conoxenzias y o tesoro cultural d'o multilingüismo, pensando en as chenerazions d'o futuro.

* Se pueden trovar referenzias estadísticas en línia: education.salzburgglobal.org/statements

স্যালজবার্গ ঘোষণা একটি বহুভাষিক বিশ্বের জন্য

যোগাযোগবিহীন বর্তমান বিশ্বে বহুভাষায় কথা বলার সক্ষমতা এবং ভাষাগত বিভক্তি সত্ত্বেও যোগাযোগ করতে পারা একটি গুরুত্বপূর্ণ দক্ষতা। এমনকি একটির বেশি অন্য কোনো একটি ভাষার আংশিক জ্ঞানও লাভজনক। একাধিক ভাষার দক্ষতা আজকের বিশ্বে তীব্র ধরনের সাক্ষরতা। তাই ভাষা শিক্ষার সম্প্রসারণ ছোট-বড় সবার প্রয়োজন।

অথচ বিশ্বের কোটি কোটি মানুষ নিজস্ব ভাষার স্বাভাবিক ও কনিষ্ঠত্বের ঐতিহ্যগত অধিকার অক্ষুণ্ণ রাখা, উপভোগ করা এবং উন্নয়ন করা থেকে বঞ্চিত থাকে। ভাষা নীতিমালায় এই অত্যাবশ্যিক সংশোধন প্রয়োজন, যা বহুভাষিক সমাজ এবং প্রতিটি ব্যক্তির জন্য সহায়ক হবে।

আমরা “স্প্রিংবোর্ড ফর ট্যালেন্ট: ল্যাঙ্গুয়েজ লার্নিং এন্ড ইন্টিগ্রেশন ইন এ গ্লোবালাইজড ওয়ার্ল্ড” (Springboard for Talent: Language Learning & Integration in a Globalized World –

December 12-17, 2017:

salzburgglobal.org/go/586)

সেশনের অংশগ্রহণকারীরা বহুভাষিকতার মূল্যায়ন ও ভাষার অধিকার প্রতিষ্ঠার জন্য নীতিমালা প্রণয়নের আহ্বান জাচ্ছিল।

একটি সমন্বিত প্রতিবেদন এবং ২০১৮ সালে দু'গে প্রকাশিত মূল আলোচ্যপত্রসমূহ বহুভাষিক বিশ্বের জন্য স্যালজবার্গ ঘোষণার সমর্থন যোগাবে।

আমরা এমন এক বিশ্বে বাস করি যেখানে:

- জাতিসংঘের সদস্যভুক্ত ১৯৩টি দেশের অধিকাংশ মানুষ বহুভাষিক।
- বর্তমান বিশ্বে ৭,০৯৭টি ভাষা মৌখিক যোগাযোগের জন্য ব্যবহৃত হয়।
- এর মধ্যে ২,৪৬৪টি ভাষা বিপন্ন।
- ২৩টি ভাষা বেশি ব্যবহৃত হয়; বিশ্বের জনসংখ্যার অর্ধেকের বেশি মানুষ এই ২৩টি ভাষায় কথা বলে।
- ৪০ ভাগ মানুষ যে ভাষা বুঝতে পারে সে ভাষায় তাদের শিক্ষার সুযোগ নেই।
- ৬১৭ মিলিয়ন শিশু-কিশোর ন্যূনতম পড়ার দক্ষতা অর্জন করতে পারে না।
- ২৪৪ মিলিয়ন মানুষ আন্তর্জাতিক অভিবাসী, যার মধ্যে ২০ মিলিয়ন রয়েছে শরণার্থী -এই শরণার্থীর সংখ্যা ২০০০ সালের পর ৪১ ভাগ বৃদ্ধি পেয়েছে। শুধু অভিবাসী ও শরণার্থীরা মোট জনসংখ্যার দিক থেকে বিশ্বের পঞ্চম বৃহত্তম দেশ হতে পারে।

বর্তমান বিশ্ব সত্যিকার অর্থেই বহুভাষিক। অথচ বিশ্বে ব্যাপক সংখ্যক জনগোষ্ঠী তাদের ভাষাগত দুর্বলতার কারণে এবং ভাষার দক্ষতার অভাবে অনেক দেশের শিক্ষাব্যবস্থা, অর্থব্যবস্থা, নাগরিকত্ব প্রদান প্রক্রিয়া এবং জনপ্রশাসন প্রদত্ত সুবিধা থেকে বাধা পাচ্ছে বা বঞ্চিত হচ্ছে। এই চ্যালেঞ্জ আমাদের মোকাবেলা করতেই হবে যদি ২০১৫ সালে ১৯৩টি দেশ দ্বারা গৃহীত টেকসই উন্নয়ন লক্ষ্যমাত্রা (Sustainable Development Goals) “দারিদ্র্যের অবসান, মহাবিশ্বের নিরাপত্তা ও প্রতিরক্ষা, সকলের জন্য সমৃদ্ধি” অর্জন করতে হয়। অংশগ্রহণমূলক অগ্রগতির মূল ভিত্তি হলো শক্তিশালী ও অনুকূল ভাষানীতি ভিত্তিক ন্যায্য ও সমতাপূর্ণ শিক্ষা ব্যবস্থা প্রবর্তন।

মূলতত্ত্ব

- বহুভাষিকতা (multilingualism) বোঝায় বহুভাষিক সমাজে আনুষ্ঠানিক বিভিন্ন ভাষা শিক্ষা ও অনানুষ্ঠানিক ভাষার ব্যবহারে উদ্বৃত্ত করা।
- বহুভাষিতা (plurilingualism) বোঝায় ব্যক্তি কর্তৃক বহুভাষার জ্ঞান।
- ঐতিহাসিক, ভৌগোলিক এবং আর্থ-সামাজিক অবস্থার পরিপ্রেক্ষিতে বহুভাষিকতা বিভিন্ন ধরন ও ব্যবহারে উদ্ভাবিত হয়।
- বহুভাষিক শিক্ষা ও সামাজিক বহুভাষিতা রাষ্ট্রসমূহ ও আন্তর্জাতিক সংস্থাসমূহের সমর্থনে জ্ঞান ও আন্তঃসাংস্কৃতিক উপলব্ধি বিনিময় প্রসার ও আন্তর্জাতিক সম্পর্ক শক্তিশালী করে।

অভীষ্ট ভাষা নীতিমালা সামাজিক ঐক্য সৃষ্টি, শিক্ষার প্রভাবে উন্নতিসাধন এবং অর্থনৈতিক উন্নয়নের প্রসার ঘটাতে পারে। একাধিক ভাষা শিক্ষা পদ্ধতি শিশুদের মাতৃভাষায় সাক্ষরতার দক্ষতা উন্নয়নে উৎসাহিত করে; কমিউনিটির স্বকীয়তা, জ্ঞান ও বিশ্বাসকে টিকিয়ে রাখতে সহায়তা করে এবং ব্যক্তিক, বিনোদনমূলক, সাংস্কৃতিক ও অর্থনৈতিক সমৃদ্ধির নতুন নতুন ভাষা শিক্ষা সম্ভাবনা তৈরি করে। বহুভাষিক নীতিমালা ভাষাবৈচিত্র্যের অনন্য ও অপরিহার্য উৎসকে স্থায়ী রূপদান করে এবং অর্থনৈতিক, সামাজিক ও রাজনৈতিকভাবে সারা বিশ্বে ইতিবাচক পরিবর্তন আনে।

আমাদের জোরালো সুপারিশ হলো প্রত্যেক ব্যক্তি, প্রতিষ্ঠান, সংস্থা বা কর্পোরেশন এবং সরকার বহুভাষিক সমাজ বিনির্মাণের ধারণা অভিযোজন করবে। যাতে বৈশ্বিক নিয়ম-নীতির ভিত্তিতে ভাষাবৈচিত্র্যের যথাযথ প্রসার ঘটে, ভাষাগত বৈষম্য প্রশমনে সহায়ক হয় এবং ভাষা সংক্রান্ত নীতিমালার উন্নয়ন ঘটে। এভাবে বহুভাষাভিত্তিক শিক্ষা নীতিমালার মাধ্যমে বহুভাষিকতার পথ সুগম হয়।

সুপারিশমালা

নীতি প্রণয়ন

যোগোপযোগী নীতিমালা প্রণয়নের জন্য প্রয়োজন বিশেষজ্ঞ মতামত ও কার্যকর অংশগ্রহণ। সমাজে ভাষাগত প্রশ্নে যৌক্তিক ও স্বচ্ছ সিদ্ধান্ত গ্রহণের জন্য যা প্রয়োজন তা হলো:

- সুস্পষ্ট, বাস্তবভিত্তিক ও অর্জনযোগ্য লক্ষ্যমাত্রা নির্ধারণ করা।
- নীতি প্রণয়ন প্রক্রিয়ায় সকল অংশীজনকে অন্তর্ভুক্ত করা ও সকল পর্যায়ে শিক্ষকদের প্রত্যক্ষ ভূমিকা নির্ধারণ করা।
- নীতি প্রণয়নে প্রাক-প্রাথমিক থেকে উত্তর-মাধ্যমিক শিক্ষা স্তর এবং উপানুষ্ঠানিক ও জীবনভর শিক্ষার মধ্যকার ধারাবাহিকতা রক্ষা করা।
- ক্ষুদ্র নৃ-গোষ্ঠীর মাতৃভাষা শেখা, চর্চা ও প্রয়োগ সহ সকল ভাষার পরিসম্পদ ও আবশ্যিক বিষয়সমূহ, যেমন, প্রবাদ-প্রবচন, লোককথা, লোকজ সাহিত্য ও জ্ঞান সংরক্ষণে গুরুত্ব প্রদান করা।
- মাতৃভাষা ও অন্যান্য ভাষা শেখার জন্য শিক্ষা বিষয়ক ও জ্ঞানভিত্তিক গবেষণা (cognitive research) থেকে ধারণা উন্নয়ন করা।
- তথ্য ও যোগাযোগ প্রযুক্তির সম্ভাবনা কাজে লাগানোর উদ্যোগ গ্রহণ করা।
- নীতির পূর্ণাঙ্গ বাস্তবায়নের জন্য পর্যাপ্ত পরিসম্পদ নিশ্চিত করা।
- নীতির লক্ষ্য ও বাস্তবায়ন প্রক্রিয়ার নিয়মিত পর্যবেক্ষণ ও মূল্যায়ন করা।

শিক্ষণ-শিখন

ভাষানীতির পরিসর সমাজ, অর্থনীতি, সংস্কৃতি ও শিক্ষাক্ষেত্র ব্যাপী বিস্তৃত। বহুভাষিকতার স্থায়ীত্ব ও সুফল লাভের জন্য সামাজিক প্রয়োজন জীবনভর ভাষা শিক্ষা। শিক্ষানীতি, দক্ষতা উন্নয়ন নীতি ও শ্রমনীতির মাধ্যমে সকলের জন্য ভাষা শিক্ষার প্রসার ও গুরুত্ব নিশ্চিত করা প্রয়োজন। সেই সঙ্গে ভাষাবৈচিত্র্য রক্ষার জন্য ইতিবাচক উদ্যোগ গ্রহণ করা দরকার। তাহলে শিশু ও বয়স্করা দৈনন্দিন জীবনাচরণের মাধ্যমে ভাষার দক্ষতা অর্জনের সমন্বিত ও বিরতিহীন সুযোগ কাজে লাগিয়ে ভাষার দক্ষতা উন্নয়ন, সমৃদ্ধকরণ ও সম্প্রসারণে সক্ষম হবে।

আধুনিক তথ্য প্রযুক্তি এবং জ্ঞান আহরণের সনাতন ও বিকল্প ব্যবস্থা কাজে লাগিয়ে ভাষা শিক্ষার নতুন প্রক্রিয়া উদ্ভাবন করা প্রয়োজন। বিদ্যালয় এবং উচ্চশিক্ষা প্রতিষ্ঠানের বাইরেও উন্মুক্ত কর্মকেন্দ্রিক ভাষা শিক্ষার উদ্যোগসমূহের অনেক সুযোগ আছে। পথঘাট, বাড়ি, সামাজিক নেটওয়ার্ক, ডিজিটাল পরিবেশ এবং শরণার্থী স্থাপনাসমূহ ভাষা শিক্ষার প্রসার, বিস্তার ও স্বীকৃতি প্রদানে সহায়ক হতে পারে।

অনুবাদ ও ব্যাখ্যা করণ

বহুভাষিক সমাজে উপযুক্ত সেবাসমূহ নিশ্চিত করা, বিশেষ করে জনসেবা ও তথ্য বিনিময়ের রূপরেখা প্রণয়ন ও বিতরণের ক্ষেত্রে অনুবাদ ও ব্যাখ্যাকরণ ব্যবস্থা গ্রহণ করা প্রয়োজন। বহুভাষিক সমাজে স্বাস্থ্য, শিক্ষা, অর্থনীতি ও আইনগত পরিবেশে সমতাপূর্ণ অংশগ্রহণ নির্ভর করে সহজলভ্য আনুষ্ঠানিক ভাষার ব্যাখ্যার উপর।

কর্মোদ্যোগের আহ্বান

গবেষক ও শিক্ষকবৃন্দ, সমাজকর্মী, সুশীল সমাজ ও বেসরকারি সংস্থা, সাংস্কৃতিক সংগঠন ও মিডিয়া, সরকার ও সরকারি কর্মকর্তা, বাণিজ্যিক সংস্থা, উন্নয়ন সহযোগী সংস্থা এবং ফাউন্ডেশন ও ট্রাস্টসহ অংশীজনদের মধ্যে যারা পরিবর্তন আনয়ন করতে সক্ষম, নিম্নলিখিত কর্মোদ্যোগ গ্রহণে তাদের সহায়তার আহ্বান জানাচ্ছি:

- বহুভাষিকতা ও বহুভাষিকতার প্রতি ইতিবাচক দৃষ্টিভঙ্গি সম্পন্ন ঐক্যবদ্ধ ও গতিশীল সমাজ প্রতিষ্ঠায় সক্ষম ভাষানীতি প্রণয়ন, অনুশীলন বা চর্চা এবং এ বিষয়ক প্রক্রিয়া উদ্ভাবন।
- দাপ্তরিক তথ্য উপাত্ত এবং জনসচেতনতার উদ্দেশ্যে প্রচারিত তথ্যপত্রে ভাষার অধিকার, ভাষাবৈচিত্র্য ও নাগরিক অধিকারের প্রতি সক্রিয় সমর্থন।
- ভাষা ও সাংস্কৃতিকতার সঙ্গে যুক্ত বা বিদ্যমান বৈষম্য, অপ্রত্যাশিত সংস্কার বা কুসংস্কার, পক্ষপাতিত্ব ও অসমতা দূরীকরণের উদ্যোগ গ্রহণ।
- ক্ষুদ্র জাতি-গোষ্ঠী, অভিবাসী ও শরণার্থীদের ভাষায় মূল্যবান সম্পদ (linguistic capital), যা বর্তমান ও ভবিষ্যৎ বিশ্বের জন্য মহা মূল্যবান তা মেনে নেওয়া।

এই অংশীজনদের প্রত্যেকে তাদের নিজস্ব নিয়মে সামাজিক অগ্রগতি, সামাজিক ন্যায্যতা এবং অংশগ্রহণ নিশ্চিত করার ক্ষেত্রে বহুভাষিকতা গ্রহণ এবং এ তত্ত্বের প্রতি সমর্থন যোগাতে পারে। ভবিষ্যৎ প্রজন্মের জন্যে বহুভাষিক তত্ত্বের সংস্কৃতি এবং জ্ঞানভাণ্ডারের নিরাপদ বলয় সৃষ্টির লক্ষ্যে আমরা একত্রে কর্মোদ্যোগ গ্রহণ করতে পারি।

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Disklêriadur Salzburg evit ur Bed Liesyezhek

Er bed a vremañ, ma'z eo kevreet pep tra, bezañ gouest da gomz meur a yezh ha da vont d'an dud dreist harzoù ar yezhoù zo un dra a bouez kaer. Gouzout un tammig paneveken eus meur a yezh zo un dra vat. Ur seurt gouiziegezh hollek nevez eo bezañ barrek war yezhoù all. Ret eo kas an deskiñ yezhoù war-raok evit an holl – kozh ha yaouank.

Koulskoude e nac'her ouzh milionoù a dud er bed a-bezh ar gwir reizh da zerc'hel, da ziorren yezhoù o identelezhioù hag o c'humuniezhoù, ha da gaout plijadur ganto. Ret eo renkañ an direizher-se gant politikerezhioù yezh hag a harp ar c'hevredigezhioù hag an dud liesyezhek.

Ni, hag hor boa kemeret perzh e seminar hollek *Salzburg Leurenn-lañs evit an donezon : Deskiñ yezhoù ha kavout ur plas en ur bed hollekaet* (12-17 a viz Kerzu: salzburgglobal.org/go/586) a c'houlenn ma vo politikerezhioù evit talvoudekaat ha derc'hel al liesyezhegezh hag ar gwirioù yezhel.

Asambles gant *Disklêriadur Salzburg evit ur Bed Liesyezhek* e vo un danevell glok ha blogoù diwar-benn sujedoù a bouez embannet er bloaz 2018.

ER BED M'EMAOMP O VEVAN :

- An holl stadoù izili eus ar BU hag ar braz eus an dud zo liesyezhek
- 7 097 a yezhoù a vez komzet bremañ er bed a-bezh*
- 2 464 anezho zo en arvar
- 23 yezh a gemer o c'hreñv war ar re all, ha komzet e vezont gant ouzhpenn un hanter eus an dud er bed
- 40% eus an dud ne c'hallont ket bezañ desket en ur yezh hag a gomprenont
- 617 milion a vugale hag a grennarded n'int ket barrek da lenn na kalz na nebeut
- 244 milion a dud zo divroidi, hag 20 milion anezho zo repuidi, sed ur c'hresk a 41% abaoe 2000. Mann ebet nemet an divroidi hag ar repuidi a yafe d'ober ar 5^{vet} bro muiañ poblet er bed.

Liesyezhek eo hor bed evit gwir. Ha koulskoude, kalz a reizhiadoù deskadurezh hag ekonomiezh, kalz a argerzhoù keodedourel hag a velestradurezhioù publik a zilañs milionoù a dud abalamour d'o yezhoù ha d'o barregezh war ar yezhoù. Ret eo deomp talañ ouzh an diaester-se ma fell deomp tizhout ar Palioù Diorren Padus, degemeret e 2015 gant 193 bro evit "lakaat un termen d'ar baourentez, gwareziñ ar blanedenn ha suraat berzh an holl". Ret-holl eo kaout ur reizhiad deskadurezh reizh, diazezet war politikerezhioù yezh just ha kreñv, d'an holl da c'hallout mont war-raok.

PENNREOLENNOÙ

- Al liesyezhegezh a verk war un dro an deskiñ yezhoù, hag ar patromoù anfurmel a zeu war wel er c'hevredigezhioù liesyezhek.
- Evit an dud, liesyezhek e vezer pa gomzer meur a yezh.
- Plegennoù istorel, douaroniel, sokial hag ekonomikel a gas da veur a stumm hag a implij disheñvel eus al liesyezhegezh.
- Dre an deskadurezh liesyezhek hag ar sikour d'al liesyezhegezh sokial gant stadoù hag aozadurioù etrebroadel, e kaser war-raok an eskemm gouiziegezh hag ar gompreneson etre sevenadurioù, hag e kreñvaer an darempredoù etrebroadel.

Politikerezhioù yezh heñchet-mat a c'hall kenstagañ muioc'h ar c'hevredigezhioù, gwellaat disoc'hoù an deskadurezh ha kas an diorren ekonomikel war-raok. Pa zesker yezhoù all e c'haller reiñ tro d'ar vugale da vezañ barrekoc'h da lenn ha da skrivañ o yezhoù-mamm, e sikourer ar c'humuniezhoù da zerc'hel yezhoù o identelezh, o gouiziegezh hag o c'hredennoù, hag e c'haller reiñ tro d'an dud da zeskiñ yezhoù nevez evit o mad dezho, o dudi, hag implijoù sevenadurel pe ekonomikel. Gant politikerezhioù liesyezhek e c'haller derc'hel danvez mil brizius liesseurted ar yezhoù ha degas kemmoù war vat er bed, war an tachennoù ekonomikel, sokial ha politikel.

Goulenn a reomp groñs digant an dud prevez, ar c'horfuniadoù, an ensavadurioù hag ar gouarnamantoù degemer un dro-spered liesyezhek a ro priz da liesseurted ar yezhoù hag a gas anezhi war-raok, dezhi da vezañ ar reolenn er bed, a zistaol an droukziforc'hiñ diazezet war ar yezhoù, a ziorro politikerezhioù yezh hag a laka al liesyezhegezh da vont war-raok.

ERBEDOÙ

Sevel politikerezhioù : D'ar politikerezhioù yezh d'ober berzh e ranker lakaat arbennigourien hag oberourien ar c'humuniezhoù da gemer perzh enno a-zevri. Kemer divizoù fur ha sklaer diwar-benn ar yezhoù er c'hevredigezhioù a dalvez kement ha :

- Lakaat palioù sklaer, hag a c'haller bezañ engortoz da dizhout
- Lakaat an holl oberourien e-barzh an argerzh politikel, gant ur roll pouezus evit ar gelennerien e kement live zo
- Renkañ ar politikerezh adalek ar mare a-raok ar skol betek ar mare war he lerc'h, gant an deskadurezh anfurmel hag a-hed ar vuhez
- Pouezañ war holl varregezhioù hag ezhommoù ar yezhoù : derc'hel anezho, deskiñ hag implijout yezhoù-mamm ar c'humuniezhoù bihanniver
- Implijout ar pezh a zo bet kavet gant an enklask deskadurel hag anaoudel evit deskiñ ar yezh-vamm pe ur yezh all
- Kemer tro eus barregezhioù an teknologiezhioù kehentiñ
- Pourchas danvez dereat evit ma vo lakaet ar politikerezh da dalvezout penn-da-benn
- Evezhiañ ha priziañ ingal palioù ar politikerezh ha penaos e vez lakaet da dalvezout.

Kelenn ha deskiñ : Sokial, ekonomikel ha sevenadurel eo tachenn ar politikerezh yezh a-bezh, kenkoulz ha deskadurel. Ret-holl eo an deskiñ yezhoù a-hed ar vuhez d'ar c'hevredigezhioù da zerc'hel al liesyezhegezh ha da gemer tro anezhi. Politikerezhioù an deskadurezh, ar stummerezh hag al labour a zlefe kas an deskiñ yezhoù evit an holl war-raok, anavezout anezhañ, ha diskouez war un dro perzhioù mat liesseurted ar yezhoù. Ar vugale hag an dud deuet a zlefe gallout diorren, pinvidikaat hag astenn o barregezhioù yezhel a-hed o buhez.

Ezhomm zo eus ur patrom deskadurezh nevez, a vefe ennañ reizhiadoù hengounel ha nevez evit tapout gouiziegezh, hag a gemerfe tro eus an teknologiezhioù nevez. Estreget ar skolioù hag an ensavadurioù deskadurezh uhel zo evel lec'hioù evit deskiñ yezhoù. Ar straedoù, tiez an dud, ar rouedadoù sokial, an endroioù niverel, an aozadurioù evit sikour ar repuidi : gant kement-se holl e c'haller kas an deskiñ yezhoù war-raok a-zevri ha lakaat an dud da gavout dudi enno.

Treiñ ha jubenniñ : Emañ an traoù-se e-kreiz ar servijoù foran ijinet ha pourchaset d'ar c'hevredigezhioù liesyezhek, hag ar c'helaouiñ enno. Evit kemer lod er yec'hed, en deskadurezh, en ekonomiezh hag el lezennoù e ranker gallout kaout ur servij jubenniñ a vicher ha digoust.

TRAOU D'OBER

E-touez an oberourien a c'hall degas cheñchamantoù emañ an enklaskerien hag ar gelennerien, labourerien ar c'humuniezhoù, ar c'hevredigezhioù dre vras hag an aozadurioù e-maez-gouarnamant, ar re a gomz er mediaoù ha diwar-benn ar sevenadur, ar pennadurezhioù publik ha re ar gouarnamantoù, an embregerezhioù hag ar stalioù, an ajañsoù sikour ha diorren, an diazezadurioù hag an trustoù. **Goulenn a reomp digant an holl anezho :**

- Diorren politikerezhioù, boazamantoù ha teknologiezhioù yezhel evit kevredigezhioù kenstag ha luskus a sell gant madelezh ouzh al liesyezhegezh hag ouzh ar re a gomz meur a yezh
- Sikour a-zevri ar gwirioù yezhel, liesseurted ar yezhoù hag ar geodedourien en dielloù ofisiel hag er c'hehentiñ publik
- Disteurel an droukziforc'hiñ, ar gaou, ar soñjoù graet-ha-tout hag an digevatalder a denn d'ar yezhoù ha d'ar gouzout lenn ha skrivañ
- Anavezout o deus ar bihanniveroù, an divroidi hag ar repuidi ur binvidigezh yezhel vras hag a zo talvoudus-kaer evit hor bed a vremañ hag an hini da zont.

Pep hini en e vod, e c'hall ar strolladoù oberourien-se kemer krog el liesyezhegezh ha harpañ anezhi evit an araokaat sokial, ar justis sokial, ha lakaat ar geodedourien da gemer perzh en traoù. Asambles e c'hallomp labourat abalamour da wareziñ teñzor al liesyezhegezh a-fet ar sevenadur hag ar ouiziegezh evit ar remziadoù da zont.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

La Declaració de Salzburg per un món multilingüe

En el món interconnectat d'avui, la capacitat de parlar múltiples llengües i de comunicar-se salvant les diferències lingüístiques és una habilitat fonamental. Fins i tot el coneixement parcial de més d'una llengua és beneficiós. La competència en més d'un idioma és un nou tipus d'alfabetització global. Cal ampliar l'aprenentatge lingüístic per a tothom, joves i grans.

Amb tot, arreu del planeta es nega a milions de persones el seu dret inherent a mantenir, gaudir i desenvolupar les seves llengües d'identitat i comunitat. Cal corregir aquesta injustícia amb polítiques lingüístiques que afavoreixin les societats i els individus multilingües.

Nosaltres, els participants del Seminari Global de Salzburg en la sessió *Trampolí del talent: l'aprenentatge i la integració lingüística en un món globalitzat* (12-17 de desembre de 2017, salzburgglobal.org/go/586), reivindiquem polítiques que valorin i defensin el multilingüisme i els drets lingüístics.

La Declaració de Salzburg per un món multilingüe comptarà amb el suport d'un informe exhaustiu i blogs sobre temes clau publicats durant el 2018.

VIVIM EN UN MÓN EN QUÈ:

- Els 193 estats membres de l'ONU i la majoria de la població són multilingües.
- Actualment es parlen 7.097 llengües arreu del món.*
- D'aquestes llengües, 2.464 estan en perill.
- Hi ha 23 llengües dominants, parlades per més de la meitat de la població mundial.
- El 40% de la població no té accés a l'educació en una llengua que compregui.
- Hi ha 617 milions d'infants i adolescents que no arriben als nivells mínims de competència lectora.
- Hi ha 244 milions de persones que són migrants internacionals, dels quals 20 milions són refugiats, un increment del 41% des del 2000. Els migrants i els refugiats, sumats, constituïrien el cinquè país més poblat del món.

El nostre món és realment multilingüe, però molts sistemes educatius i econòmics, processos de participació ciutadana i administracions públiques perjudiquen milions de persones a causa de les seves llengües i capacitats lingüístiques. Hem de fer front a aquesta problemàtica si volem assolir els objectius de desenvolupament sostenible, adoptats el 2015 per 193 països per "posar fi a la pobresa, protegir el planeta i garantir la prosperitat per a tothom". Un sistema educatiu just basat en polítiques lingüístiques sòlides i justes és fonamental per a un progrés integrador.

PRINCIPIS

- El multilingüisme denota tant l'ensenyament explícit de llengües com l'existència de models informals de comunicació que sorgeixen en les societats multilingües.
- El plurilingüisme és el coneixement que els individus tenen de múltiples llengües.
- Les circumstàncies històriques, geogràfiques i socioeconòmiques condueixen a moltes formes i usos diferents del multilingüisme.
- L'educació multilingüe i el suport que els estats i les organitzacions internacionals donen al multilingüisme social promouen l'intercanvi de coneixement i la comprensió intercultural i reforcen les relacions internacionals.

Les polítiques lingüístiques especialitzades poden potenciar la cohesió social, millorar els resultats educatius i promoure el desenvolupament econòmic. Les estratègies additives de l'aprenentatge lingüístic permeten als infants adquirir una sòlida alfabetització en la seva llengua materna; ajuden les comunitats a conservar les seves llengües d'identitat, coneixement i creences, i creen oportunitats per aprendre noves llengües que aporten beneficis personals, recreatius, culturals i econòmics. Les polítiques multilingües poden sostenir el recurs únic i vital de la diversitat lingüística i impulsar canvis positius en el món, econòmicament, socialment i políticament.

Instem les persones, les empreses, les institucions i els governs a adoptar una mentalitat multilingüe que celebri i promogui la diversitat lingüística com a norma mundial, que faci front a la discriminació lingüística i que desenvolupi polítiques per promoure el multilingüisme.

RECOMANACIONS

Elaboració de polítiques

Una política lingüística, per tal que sigui satisfactòria, requereix l'aportació d'especialistes i la participació activa de les parts interessades de la comunitat. Prendre decisions racionals i clares sobre les llengües dins la societat significa:

- Negociar objectius clars que siguin realistes i es puguin assolir.
- Incloure totes les parts interessades en el procés normatiu, amb un paper destacat per als docents en totes les etapes.
- Estructurar les polítiques des de l'escola bressol fins a l'ensenyament postescolar i la formació no formal i permanent.
- Tenir en compte tots els recursos i les necessitats lingüístiques, entre d'altres el manteniment, l'aprenentatge i l'ús de les llengües maternes de les comunitats minoritàries.
- Aplicar els coneixements generats per la recerca educativa i cognitiva en l'aprenentatge de la llengua materna i altres llengües.
- Aprofitar el potencial de les tecnologies de la comunicació.
- Garantir que hi hagi prou recursos per a la plena aplicació de les polítiques.
- Supervisar i avaluar periòdicament els objectius de les polítiques i la seva aplicació.

Ensenyament i aprenentatge

L'abast complet de la política lingüística és alhora social, econòmic i cultural, i també educatiu. L'aprenentatge permanent de llengües és essencial per tal que les societats puguin mantenir el multilingüisme i beneficiar-se'n. L'educació, les habilitats i les polítiques laborals han de promoure i reconèixer l'aprenentatge de llengües per a tothom, juntament amb una valoració positiva de la diversitat lingüística. Els infants i els adults han de poder accedir a oportunitats integrades i contínues per desenvolupar, enriquir i ampliar les seves capacitats lingüístiques al llarg de la vida.

Cal un nou paradigma de l'educació que inclogui sistemes tradicionals i alternatius de coneixement i aprofiti les tecnologies modernes. Els llocs per a l'aprenentatge actiu d'idiomes van força més enllà de les escoles i les institucions d'educació superior. El carrer, les llars, les xarxes socials, els entorns digitals i els àmbits de suport als refugiats poden promoure activament l'aprenentatge i la valoració de les llengües.

Traducció i interpretació

Aquests serveis són una part integrant del disseny i la prestació dels serveis públics i l'intercanvi d'informació en les societats multilingües. La participació equitativa en entorns sanitaris, educatius, econòmics i jurídics depèn d'una mediació lingüística gratuïta i professional.

CRIDA A L'ACCIÓ

Entre les parts interessades que poden impulsar el canvi figuren investigadors i docents; animadors socioculturals, la societat civil i organitzacions no governamentals; veus culturals i dels mitjans de comunicació; governs i funcionaris públics; empreses i interessos comercials; organismes d'ajuda i desenvolupament, i fundacions i patronats.

Els demanem a tots que ens ajudin a:

- Desenvolupar polítiques, pràctiques i tecnologies lingüístiques que afavoreixin la cohesió i la dinamització de les societats amb actituds positives envers el multilingüisme i el plurilingüisme.
- Donar suport activament als drets lingüístics, la diversitat i la ciutadania en els documents oficials i els missatges públics.
- Abordar tots els casos de discriminació, prejudicis, parcialitats i desigualtat associats amb la llengua i l'alfabetització.
- Reconèixer que les minories, els migrants i els refugiats posseeixen un alt capital lingüístic que és de gran valor per al nostre món present i futur.

A la seva manera, cadascun d'aquests grups d'interessats pot adoptar el multilingüisme i donar-hi suport per tal d'afavorir el progrés social, la justícia social i la ciutadania participativa. Junts, podem adoptar mesures per salvaguardar el patrimoni cultural i de coneixement que el multilingüisme atresora per a les generacions futures.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Datganiad Salzburg ar Fyd Amlieithog

RYDYM NI'N BYW MEWN BYD LLE

Yn y byd rhyng-gysylltiedig sydd ohoni, mae'r gallu i siarad ieithoedd niferus a chyfathrebu ar draws rhaniadau ieithyddol yn sgil hanfodol. Mae hyd yn oed gwybodaeth rannol o fwy nag un iaith yn fuddiol. Mae hyfedredd mewn ieithoedd ychwanegol yn fath newydd o lythrennedd byd-eang. Mae angen ehangu dysgu ieithoedd i bawb - hen ac ifanc.

Fodd bynnag caiff yr hawl cynhenid i gynnal, mwynhau a datblygu ieithoedd eu hunaniaeth a'u cymuned ei wadu i filiynau o bobl ar draws y byd. Mae angen unioni'r anghyfiawnder hwn mewn polisïau iaith sy'n cefnogi cymdeithasau ac unigolion amlieithog.

Rydym ni, cyfranogwyr sesiwn Seminar Byd-eang Salzburg ar *Sbarduno Talent: Dysgu ac Integreiddio Iaith mewn Byd lle ceir Globaleiddio* (Rhagfyr 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), yn galw am bolisïau sy'n rhoi gwerth ac sy'n cynnal amlieithrwydd a hawliau iaith.

Cefnogir Datganiad Salzburg ar Fyd Amlieithog gydag adroddiad cynhwysfawr a blogiau ar bynciau allweddol a gyhoeddir yn ystod 2018.

- mae pob un o 193 o aelod-wladwriaethau'r CU a'r rhan fwyaf o bobl yn amlieithog.
- caiff 7,097 o ieithoedd eu siarad drwy'r byd.
- mae 2,464* o'r rhain dan fygythiad.
- mae 23 o ieithoedd yn tra-arglwyddiaethu, gyda thros hanner poblogaeth y byd yn eu siarad.
- nid yw 40% o bobl yn gallu manteisio ar addysg mewn iaith maent yn ei deall.
- nid yw 617 miliwn o blant a phobl ifanc yn cyflawni hyfedredd sylfaenol o ran darllen.
- mae 244 miliwn o bobl yn fudwyr rhyngwladol, gyda 20 miliwn o'r rhain yn ffoaduriaid, cynnydd o 41% ers 2000. Byddai'r nifer o fudwyr a ffoaduriaid ar eu pen eu hunain gyfystyr â'r bumed wlad fwyaf poblog drwy'r byd.

Mae ein byd yn wirioneddol amlieithog ond mae llawer o systemau addysg ac economaidd, prosesau dinasyddiaeth a gweinyddiaethau cyhoeddus yn gosod miliynau o bobl dan anfantais oherwydd eu hieithoedd a'u galluoedd iaith. Rhaid i ni fynd i'r afael â'r her hon os ydym am gyflawni'r Nodau Datblygu Cynaliadwy, a fabwysiadwyd yn 2015 gan 193 o wledydd i "ddileu tlodi, amddiffyn y blaned a sicrhau ffyniant i bawb". Mae system addysg gyfiawn sydd wedi'i hadeiladu ar bolisïau iaith cryf a theg yn sylfaenol ar gyfer cyflawni cynnydd cynhwysol.

EGWYDDORION

- Mae amlieithrwydd yn golygu addysgu ieithoedd yn benodol ynghyd â phatrymau anffurfiol o gyfathrebu sy'n ymddangos mewn cymdeithasau amlieithog.
- Lluosieithrwydd yw gwybodaeth unigolion o ieithoedd niferus.
- Mae amgylchiadau hanesyddol, daearyddol ac economaidd gymdeithasol yn arwain at lawer o wahanol ffurfiau a defnydd o amlieithrwydd.
- Mae addysg amlieithog, a chefnogaeth gwladwriaethau a chyrrff rhyngwladol i amlieithrwydd cymdeithasol yn hyrwyddo cyfnewid gwybodaeth a dealltwriaeth ryngddiwylliannol ac yn cryfhau cysylltiadau rhyngwladol.

Gall polisïau iaith sydd wedi'u targedu gyfoethogi cydlynad cymdeithasol, gwella canlyniadau addysgol a hyrwyddo datblygu economaidd. Mae dulliau dysgu iaith adiol yn galluogi plant i feithrin sgiliau llythrennedd cryf yn eu mamieithoedd; helpu cymunedau i gadw ieithoedd eu hunaniaeth, gwybodaeth a chred; a chreu cyfleoedd i ddysgu ieithoedd newydd sydd o fudd personol, hamdden, diwylliannol neu economaidd. Gall polisïau amlieithog gynnal adnodd unigryw a hanfodol amrywiaeth iaith a sbarduno newid cadarnhaol yn y byd yn economaidd, yn gymdeithasol ac yn wleidyddol.

Anogwn unigolion, corfforaethau, sefydliadau a llywodraethau i fabwysiadu meddylfryd amlieithog sy'n dathlu ac yn hyrwyddo amrywiaeth iaith fel norm byd-eang, sy'n ymdrin â gwahaniaethu ar sail iaith, ac yn datblygu polisïau iaith sy'n hybu amlieithrwydd.

ARGYMHELLION

Llunio Polisi

Mae angen cyfraniadau gan arbenigwyr a chyfranogiad rhanddeiliaid cymunedol er mwyn sicrhau polisi iaith llwyddiannus. Mae gwneud penderfyniadau rhesymegol a chlir am ieithoedd mewn cymdeithas yn golygu:

- Trafod nodau clir sy'n realistig ac yn gyraeddadwy.
- Cynnwys yr holl rhanddeiliaid yn y broses polisi, gyda rhan flaenllaw i athrawon ar bob cam.
- Creu dilyniant polisi o'r cyfnod cyn-ysgol i'r cyfnod ôl-ysgol ac addysg nad yw'n ffurfiol a gydol oes.
- Canolbwyntio ar yr holl asedau ac anghenion iaith, gan gynnwys cynnal, dysgu a defnydd o famieithoedd cymunedau lleiafrifol.
- Defnyddio canfyddiadau o ymchwil addysgol a gwybyddol ar gyfer dysgu mamiaith ac ieithoedd eraill.
- Manteisio ar botensial technolegau cyfathrebu.
- Sicrhau adnoddau digonol ar gyfer gweithredu polisi'n llawn.
- Monitro a gwerthuso nodau a gweithrediad polisi yn rheolaidd.

Addysgu a Dysgu

Mae cwrmpas cyflawn polisi iaith yn gymdeithasol, economaidd a diwylliannol yn ogystal ag addysgol. Mae dysgu ieithoedd gydol oes yn hanfodol i gymdeithasau gynnal ac elwa ar amlieithrwydd. Dylai polisiâu addysg, sgiliau a llafur hybu a chydabod dysgu iaith i bawb, ochr yn ochr â gwerthfawrogiad cadarnhaol o amrywiaeth iaith. Dylai plant ac oedolion allu manteisio ar gyfleoedd integredig a pharhaus i ddatblygu, cyfoethogi ac ehangu eu galluoedd iaith drwy gydol eu bywydau.

Mae angen patrwm newydd o addysg sy'n cynnwys systemau traddodiadol ac amgen o wybodaeth ac sy'n defnyddio technolegau modern. Mae safleoedd ar gyfer dysgu iaith yn weithredol yn mynd ymhell y tu hwnt i ysgolion a sefydliadau addysg uwch. Gall strydoedd, cartrefi, rhwydweithiau cymdeithasol, amgylcheddau digidol a lleoliadau cymorth ffoaduriaid oll hybu dysgu a gwerthfawrogi ieithoedd.

Cyfieithu a Chyfieithu ar y Pryd

Mae'r gwasanaethau hyn yn rhan hanfodol o gynllunio a darparu gwasanaethau cyhoeddus a chyfnewid gwybodaeth mewn cymdeithasau amlieithog. Mae cyfranogiad cyfartal mewn amgylcheddau iechyd, addysg, economaidd a'r gyfraith yn dibynnu ar gyfryngu iaith proffesiynol sydd ar gael yn hawdd.

GALWAD I WEITHREDU

Ymhlith y rhanddeiliaid a all sbarduno newid mae ymchwilwyr ac athrawon; gweithwyr cymunedol, y gymdeithas sifil a chyrff anllywodraethol; lleisiau diwylliannol a'r cyfryngau; llywodraethau a swyddogion cyhoeddus; buddiannau busnes a masnachol; asiantau cymorth a datblygu; a sefydliadau ac ymddiriedolaethau. **Rydym yn galw ar bob un o'r rhain i helpu gyda'r canlynol:**

- Datblygu polisiâu, arferion a thechnolegau iaith sy'n cefnogi cymdeithasau dynamig a chydlynol gydag agweddau cadarnhaol at amlieithrwydd a lluosieithrwydd.
- Cynnig cefnogaeth weithredol i hawliau iaith, amrywiaeth a dinasyddiaeth mewn dogfennau swyddogol a negeseuon i'r cyhoedd.
- Mynd i'r afael â phob enghraifft o wahaniaethu, rhagfarn, tuedd ac anghydraddoldeb yn gysylltiedig ag iaith a llythrennedd.
- Cydnabod bod lleiafrifoedd, mudwyr a ffoaduriaid yn meddu ar gyfalaf ieithyddol uchel sydd o werth mawr i'n byd nawr ac yn y dyfodol.

Yn eu ffyrdd unigryw eu hunain, gall pob un o'r grwpiau rhanddeiliaid hyn gofleidio a chefnogi amlieithrwydd er mwyn sicrhau cynnydd cymdeithasol, cyfiawnder cymdeithasol a dinasyddiaeth gyfranogol. Gyda'n gilydd gallwn weithredu i ddiogelu trysorfa ddiwylliannol a gwybodaeth amlieithrwydd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

* Gweler y cyfeiriadau ystadegol yma: education.salzburgglobal.org/statements

In unserer global stark vernetzten Gegenwart ist die Fähigkeit, sich in mehreren Sprachen ausdrücken und mitteilen zu können, von herausragender Bedeutung. Selbst nur bruchstückhafte Kenntnisse einer Sprache sind von Vorteil. Mehrere Sprachen zu beherrschen ist die neue globale Grundbildung. Sprachen zu erlernen muss für alle Altersgruppen möglich sein.

Weltweit wird Millionen von Menschen das Recht verweigert, die Sprachen ihrer Familien und Gemeinschaften zu verwenden und weiterzuentwickeln. Diese Ungerechtigkeit muss aufgehoben werden, denn sie schränkt familiäre Kommunikation und Identitätsbildung ein. Wir plädieren für eine Sprachpolitik, die mehrsprachige Gesellschaften und individuelle Mehrsprachigkeit fördert.

Wir, die Teilnehmenden des Salzburg Global Seminars „*Springboard for Talent: Sprachen lernen und Integration in einer globalisierten Welt*“ (12. – 17. Dezember 2017: salzburgglobal.org/go/586), fordern Richtlinien, die auf Mehrsprachigkeit abzielende Sprachenrechte garantieren.

Ein umfassender Bericht und Blogs zu Schlüsselthemen werden die Salzburger Deklaration für eine mehrsprachige Welt im Laufe des Jahres 2018 unterstützen.

Salzburger Deklaration für eine mehrsprachige Welt

WIR LEBEN IN EINER WELT, IN DER:

- alle 193 UN Mitgliedsstaaten und die meisten Menschen mehrsprachig sind.
- 7.097 Sprachen gesprochen werden.
- 2.464* Sprachen in ihrem Bestand gefährdet sind.
- 23 Sprachen zu den häufig benutzten zählen, über die Hälfte der Weltbevölkerung verwendet sie.
- 40% der Menschen keinen Zugang zu Bildung in ihrer Erstsprache oder in ihrer alltäglich verwendeten Sprache haben.
- 617 Millionen Kinder und Jugendliche nicht einmal ein Mindestmaß an Lesekompetenzen erwerben.
- 244 Millionen Menschen internationale Migrant_innen sind, von denen 20 Millionen auf der Flucht sind. Seit 2000 ist ihre Zahl um 41 % gestiegen. Migrant_innen und Geflüchtete würden zusammen das fünftgrößte bzw. fünft bevölkerungsreichste Land der Welt ergeben.

Obwohl unsere Welt mehrsprachig ist, benachteiligen viele Bildungs- bzw. Wirtschaftssysteme, Staatsbürgerschaftsverfahren und öffentliche Verwaltungen Millionen Menschen aufgrund ihrer Sprachzugehörigkeit bzw. Sprachkenntnisse. Wir müssen dieser Herausforderung begegnen, wenn wir die 2015 von 193 Staaten verabschiedeten UN Ziele für eine nachhaltige Entwicklung erreichen wollen: Armut beenden, die Umwelt schützen und Wohlstand für alle ermöglichen. Chancengleichheit in einem inklusiven Bildungssystem beruht auf einer wirkungsvollen Sprachpolitik.

GRUNDSÄTZE

- Mehrsprachigkeit entsteht sowohl durch gezieltes Lernen im Unterricht als auch in informeller Kommunikation in mehrsprachigen Gesellschaften.
- Mehrsprachigkeit kann individuell sein, sich aber auch auf Gemeinschaften oder Gegenden beziehen (soziale und territoriale Mehrsprachigkeit).
- Historische, geografische und sozioökonomische Aspekte haben viele unterschiedliche Formen und Verwendungskontexte von Mehrsprachigkeit geprägt.

Wissensaustausch, transkulturelles Verständnis und internationale Beziehungen werden durch mehrsprachige Bildung und die Förderung von sozialer Mehrsprachigkeit durch Staaten und internationale Organisationen erleichtert. Den Lehrplan erweiternde Sprachlernangebote können den Erwerb von guten Lese- und Schreibkompetenzen in der Erstsprache unterstützen; sie helfen Gemeinschaften dabei, sprachgebundene Identitäten, Wissensschätze und Glaubensvorstellungen zu erhalten. Sprachen zu erlernen, birgt viele Chancen: von persönlicher Selbstverwirklichung bis zu kulturellem oder ökonomischem Nutzen. Multilinguale Sprachpolitik kann die Einzigartigkeit und Lebendigkeit der Sprachenvielfalt erhalten und die Welt in ökonomischer, sozialer, aber auch politischer Hinsicht verändern.

Wir rufen Einzelpersonen, Unternehmen, Institutionen und Regierungen dazu auf, Sprachenvielfalt als globale Realität zu akzeptieren und zu befürworten, Sprachdiskriminierung abzubauen und Denk- wie auch Handlungsweisen zu entwickeln, die Mehrsprachigkeit angemessen Rechnung tragen.

EMPFEHLUNGEN

Politik

Eine aussichtsreiche Sprachpolitik braucht den Input von Expert_innen und die aktive Partizipation von Mitgliedern der Sprachgemeinschaften. Begründete Richtlinien für mehrsprachige Gesellschaften setzen darauf, dass

- klare, erreichbare Ziele erarbeitet und verfolgt werden.
- alle Interessengruppen in den politischen Prozess einbezogen werden und Lehrer_innen dabei durchgehend eine prominente Rolle einnehmen.
- eine durchgängige Strategie verfolgt wird, die von der Vorschule bis in die Berufstätigkeit reicht, und die sich auf informelles wie auch auf lebenslanges Lernen erstreckt.
- die Ergebnisse von Bildungs- und Kognitionsforschung für die Gestaltung von Sprachlehrprozessen systematisch herangezogen werden.
- das Potenzial der Kommunikationstechnologie genutzt wird.
- adäquate Ressourcen für die Umsetzung der Sprachpolitik sichergestellt werden.
- Umsetzung und Zielerreichung von Maßnahmen regelmäßig verfolgt und evaluiert werden.

Lehren und Lernen

Sprachpolitik umfasst soziale, wirtschaftliche, kulturelle und schulische Aspekte. Lebenslanges Lernen ist der Schlüssel für den Erhalt von Mehrsprachigkeit und Voraussetzung dafür, sie nutzen zu können. Bildung, Berufsbildung und Arbeitsmarktpolitik sollten die Bedeutung des Erlernens von Sprachen herausstellen und Sprachenvielfalt befürworten. Kindern und Erwachsenen sollten jederzeit Angebote offenstehen, um sprachliche Fähigkeiten auf- und auszubauen.

Dafür wird ein neues Bildungsparadigma benötigt, das sowohl auf bewährte Bildungsangebote setzt, als auch auf alternative Ansätze und so insbesondere neuen Technologien zum Durchbruch verhilft. Lerngelegenheiten für den Erwerb von Sprachen und ihre Wertschätzung bieten sich weit hinaus über Schulen, Betriebe und Universitäten: auf der Straße, zuhause, in sozialen Netzwerken, in der digitalen Welt und in der Geflüchtetenhilfe.

Handlungsauftrag

Entscheidend für den Wandel sind Wissenschaftler_innen, Lehrer_innen und Sozialarbeiter_innen, Akteur_innen der Zivilgesellschaft und der Nicht-Regierungsorganisationen, Vertreter_innen der Kultur- und Medienbranche, der Regierung, der Öffentlichkeit, der Handels- und Geschäftswelt, Hilfs- und Entwicklungsorganisationen, Stiftungen und Fonds.

WIR BITTEN SIE UM

- Ihr Engagement bei der Entwicklung von Sprachpolitiken, Praktiken und Technologien, die inmitten aller Dynamiken den gesellschaftlichen Zusammenhalt mit einer positiven Einstellung zu Mehrsprachigkeit fördern.
- aktive Unterstützung von Sprachenrechten in offiziellen Dokumenten und Mitteilungen und um bürgerschaftliches Engagement bei der Anerkennung von Diversity.
- Bekämpfung von Diskriminierung, den Abbau von Vorurteilen, Wahrnehmung von Voreingenommenheit und Ungleichheit im Zusammenhang mit Sprache und Alphabetisierung.
- Respekt vor dem wichtigen sprachlichen Kapital von Minderheiten, Zugewanderten und Geflüchteten, das für unsere Welt jetzt und in der Zukunft wertvoll ist.

Alle können auf ihre Weise Mehrsprachigkeit unterstützen, um zu sozialem Fortschritt, sozialer Gerechtigkeit und zivilgesellschaftlicher Teilhabe beizutragen. Gemeinsam können wir den Wissens- und Kulturschatz von Mehrsprachigkeit für zukünftige Generationen sammeln und erhalten.

Die Statistiken finden Sie unter: education.salzburgglobal.org/statements

Η Δήλωση του Σάλτσμπουργκ για έναν Πολυγλωσσικό Κόσμο

Στον σημερινό διασυνδεδεμένο κόσμο, η ικανότητα να μιλά κανείς ποικίλες γλώσσες και να μπορεί να επικοινωνεί ξεπερνώντας τους όποιους γλωσσικούς φραγμούς είναι κομβικής σημασίας. Ακόμη και το να έχουμε μερική γνώση περισσότερων της μιας γλώσσας είναι ιδιαίτερα σημαντικό.

Η ικανότητα να επικοινωνούμε σε πολλές γλώσσες θεωρείται πια ένα νέο είδος παγκόσμιας παιδείας και γι' αυτό η εκμάθηση γλωσσών πρέπει να διευρυνθεί για όλους - νέους και ηλικιωμένους.

Ωστόσο, εκατομμύρια άνθρωποι σε ολόκληρο τον κόσμο στερούνται του βασικού δικαιώματος να διατηρούν και να αναπτύσσουν τη γλώσσα της κοινότητάς τους –τη γλώσσα με την οποία ταυτίζονται. Πρόκειται για μια αδικία που πρέπει να αποκατασταθεί μέσω γλωσσικών πολιτικών που υποστηρίζουν τις πολυγλωσσικές κοινωνίες και τα άτομα που ζουν σε αυτές.

Εμείς, που συμμετείχαμε στο Salzburg Global Seminar με τίτλο «Εκμάθηση γλωσσών και ένταξη σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο» (12-17 Δεκεμβρίου 2017: salzburgglobal.org/go/586), κάνουμε έκκληση για πολιτικές που υποστηρίζουν την πολυγλωσσία και τα γλωσσικά δικαιώματα των ανθρώπων.

Η παρούσα Δήλωση του Salzburg για έναν Πολυγλωσσικό Κόσμο θα υποστηριχθεί από μια περιεκτική έκθεση και ιστολόγια για βασικά θέματα που δημοσιεύθηκαν το 2018.

ΖΟΥΜΕ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ:

- Και τα 193 κράτη μέλη του ΟΗΕ καθώς και οι περισσότεροι άνθρωποι είναι πολύγλωσσοι.
- Οι γλώσσες που μιλιούνται σήμερα στον κόσμο είναι 7.097.
- Οι 2.464 από αυτές απειλούνται με εξαφάνιση¹.
- Κυριαρχούν 23 γλώσσες που μιλιούνται από το μισό πληθυσμό του κόσμου περίπου.
- Το 40% των ανθρώπων δεν έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση μέσω μιας γλώσσας που καταλαβαίνουν².
- 617 εκατομμύρια παιδιά και έφηβοι δεν αποκτούν ούτε καν βασικό επίπεδο γραμματισμού³.
- 244 εκατομμύρια άνθρωποι είναι διεθνείς μετανάστες και από αυτούς τα 20 εκατομμύρια είναι πρόσφυγες, ποσοστό που αυξήθηκε κατά 41% από το 2000⁴ μέχρι σήμερα. Αν υπολογίζαμε μόνο τους μετανάστες και τους πρόσφυγες ως τον πληθυσμό μιας χώρας αυτή θα ήταν η 5η πολυπληθέστερη χώρα στον κόσμο⁵.

Μολονότι ο κόσμος μας είναι στην πραγματικότητα πολύγλωσσος, σε πολλά κράτη τα εκπαιδευτικά και οικονομικά συστήματα, οι διαδικασίες για τη χορήγηση υπηκοότητας και οι απαιτήσεις της δημόσιας διοίκησης αδικούν εκατομμύρια ανθρώπων λόγω των γλωσσών που μιλούν και των γλωσσικών τους ικανοτήτων. Οφείλουμε να αντιμετωπίσουμε αυτήν την πρόκληση, εάν θέλουμε να επιτύχουμε τους «στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των γλωσσών», όπως αυτές περιγράφονται σε κείμενο του 2015⁶ που υιοθετήθηκε από 193 χώρες προκειμένου να «σταματήσει η φτώχεια, να προστατευτεί ο πλανήτης και να διασφαλιστεί η ευημερία για όλους.» Ένα δίκαιο εκπαιδευτικό σύστημα βασισμένο σε ισχυρές και δίκαιες γλωσσικές πολιτικές είναι θεμελιώδες για την πρόοδο των κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς.

ΑΡΧΕΣ

- Ο όρος «πολυγλωσσία» αφορά τόσο τη διδασκαλία πρόσθετων γλωσσών όσο και τους άτυπους τρόπους επικοινωνίας που αναδύονται στις πολυγλωσσικές κοινωνίες.
- Ο όρος «πολλαπλογλωσσία» Αφορά τη γνώση πολλαπλών γλωσσών από άτομα.
- Οι ιστορικές, γεωγραφικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες οδηγούν σε πολλές διαφορετικές μορφές και χρήσεις της πολυγλωσσίας.
- Η πολυγλωσσική εκπαίδευση και η υποστήριξη της κοινωνικής πολυγλωσσίας από κράτη και διεθνείς οργανισμούς, προωθεί την ανταλλαγή γνώσεων και τη διαπολιτισμική κατανόηση και ενισχύει τις διεθνείς σχέσεις.

Στοχοθετημένες γλωσσικές πολιτικές μπορούν να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή, να βελτιώσουν τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα και να προωθήσουν την οικονομική ανάπτυξη. Προσθετικές προσεγγίσεις εκμάθησης γλωσσών επιτρέπουν στα παιδιά να αναπτύξουν ισχυρές δεξιότητες γραμματισμού στις μητρικές τους γλώσσες και βοηθούν τις κοινότητες να διατηρήσουν τις γλώσσες που δομούν την ταυτότητά των ανθρώπων τους, τις γνώσεις και τα πιστεύω τους. Δημιουργούν, επίσης, ευκαιρίες για την εκμάθηση πρόσθετων γλωσσών για προσωπικό, ψυχαγωγικό, πολιτιστικό ή/και οικονομικό όφελος. Οι πολύγλωσσες πολιτικές μπορούν να διατηρήσουν τη μοναδική και ζωτική πηγή της γλωσσικής πολυμορφίας και να οδηγήσουν τον κόσμο σε θετικές αλλαγές οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά.

Κάνουμε έκκληση σε άτομα, επιχειρήσεις, ιδρύματα και κυβερνήσεις να υιοθετήσουν ένα πολυγλωσσικό ήθος που εξυμνεί και προάγει τη γλωσσική πολυμορφία ως παγκόσμιο αγαθό, αντιμετωπίζει τις γλωσσικές διακρίσεις και συμβάλει στην ανάπτυξη γλωσσικών πολιτικών που προωθούν την πολυγλωσσία.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Γλωσσική Πολιτική

Η επιτυχής γλωσσική πολιτική απαιτεί τη συμβολή των ειδικών και την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μελών μιας κοινότητας. Η λήψη ορθολογικών και σαφών αποφάσεων αναφορικά με τις γλώσσες στην κοινωνία σημαίνει:

- Να καθορίζονται στόχοι σαφείς, ρεαλιστικοί και εφικτοί.
- Να μετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στη διαδικασία της χάραξης πολιτικής δίνοντας εξέχοντα ρόλο στους εκπαιδευτικούς.
- Η εκπαιδευτική πολιτική να είναι συνεκτική από την προσχολική ως την τριτοβάθμια εκπαίδευση και να αφορά επίσης την άτυπη και τη διά βίου εκπαίδευση.
- Να εστιάζει σε όλα τα γλωσσικά οφέλη και τις ανάγκες μεταξύ των οποίων την ανάγκη διατήρησης, εκμάθησης και χρήσης των μητρικών γλωσσών των μειονοτικών κοινοτήτων.
- Να αξιοποιούνται τα αποτελέσματα ερευνών από το χώρο των επιστημών εκπαίδευσης και της γνωστικής ψυχολογίας αναφορικά με τη μητρική γλώσσα και την εκμάθηση άλλων γλωσσών.
- Να αξιοποιούνται οι ευκαιρίες που προσφέρουν οι ψηφιακές τεχνολογίες.
- Να εξασφαλίζονται επαρκείς πόροι για την πλήρη εφαρμογή της γλωσσικής πολιτικής.
- Να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται οι στόχοι της γλωσσικής πολιτικής και η εφαρμογή τους σε τακτικά χρονικά διαστήματα.

Διδασκαλία και Μάθηση

Η γλωσσική πολιτική αφορά το σύνολο της κοινωνίας, την οικονομία, τον πολιτισμό και την εκπαίδευση. Η διά βίου εκμάθηση γλωσσών είναι απαραίτητη για να διατηρήσουν και να επωφεληθούν από την πολυγλωσσία οι κοινωνίες. Οι πολιτικές για την εκπαίδευση, την αναγνώριση προσόντων και την εργασία θα πρέπει να προωθούν την εκμάθηση γλωσσών για όλους, παράλληλα με τη θετική στάση απέναντι στη γλωσσική πολυμορφία. Παιδιά και ενήλικες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ολοκληρωμένες και συνεχείς ευκαιρίες ανάπτυξης των γλωσσικών τους ικανοτήτων σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Απαιτείται έναν νέο πρότυπο εκπαίδευσης το οποίο να περιλαμβάνει όχι μόνο τις παραδοσιακές αλλά και νέες προσεγγίσεις μάθησης, καθώς και να αξιοποιεί τις ψηφιακές τεχνολογίες. Οι χώροι όπου πραγματοποιείται ενεργή εκμάθηση γλωσσών πρέπει να πρέπει να ξεπερνούν τα όρια του σχολείου και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ο δρόμος, το σπίτι, τα κοινωνικά δίκτυα, το ψηφιακό περιβάλλον και οι ρυθμίσεις στήριξης των προσφύγων μπορούν να προωθήσουν ενεργά τη μάθηση και την εκτίμηση των γλωσσών.

Μετάφραση και διερμηνεία

Οι υπηρεσίες αυτές αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του σχεδιασμού και της παροχής δημόσιων υπηρεσιών και ανταλλαγής πληροφοριών σε πολυγλωσσικές κοινωνίες. Η ισότιμη συμμετοχή σε περιβάλλοντα για την υγεία, την εκπαίδευση, την οικονομία και για το νομικό καθεστώς βασίζεται στην ελεύθερη και επαγγελματική γλωσσική διαμεσολάβηση.

ΕΚΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ

Ανάμεσα σε εκείνους που μπορούν να συμβάλλουν στην αλλαγή νοοτροπίας είναι οι επιστήμονες-ερευνητές και οι εκπαιδευτικοί, οι συνεργάτες της τοπικής αυτοδιοίκησης, η κοινωνία των πολιτών και οι μη-κυβερνητικές οργανώσεις, οι καλλιτέχνες και τα ΜΜΕ, οι κυβερνήσεις και οι δημόσιοι λειτουργοί, οι οικονομικές και εμπορικές επιχειρήσεις, οι οργανισμοί βοήθειας και τα ιδρύματα. Τους καλούμε όλους να βοηθήσουν ώστε:

- Να αναπτυχθούν γλωσσικές πολιτικές, πρακτικές και τεχνολογίες που μπορούν να υποστηρίξουν συνεκτικές και δυναμικές κοινωνίες με θετική στάση απέναντι στην πολυγλωσσία και την πολλαπλογλωσσία.
- Να υποστηρίξουν ενεργά τα γλωσσικά δικαιώματα, τη γλωσσική ποικιλότητα και την τα δικαιώματα του πολίτη στη δημόσια διοίκηση και στον δημόσιο λόγο.
- Να αντιμετωπίσουν κάθε μορφή διάκρισης, μεροληψίας, προκατάληψης και ανισότητας που σχετίζεται με τη γλώσσα και την παιδεία.
- Να αναγνωρίσουν ότι οι μειονότητες, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες αποτελούν υψηλό γλωσσικό κεφάλαιο που έχει μεγάλη αξία για τον σημερινό και τον μελλοντικό μας κόσμο.

Με το δικό της τρόπο, κάθε μία από αυτές τις κοινωνικές ομάδες μπορεί να αγκαλιάσει και να υποστηρίξει την πολυγλωσσία για την κοινωνική πρόοδο, την κοινωνική δικαιοσύνη και τη συμμετοχική ιδιότητα του πολίτη. Μαζί μπορούμε να αναλάβουμε δράση για να διαφυλάξουμε τον πολιτιστικό και πνευματικό θησαυρό που προσφέρει η πολυγλωσσία για τις μελλοντικές γενιές.στην εκπαίδευση, στις οικονομικές και νομικές υπηρεσίες βασίζονται στην δωρεάν διαθέσιμη και επαγγελματική γλωσσική διαμεσολάβηση.

References

¹ Language Atlas, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² “40% don’t access education in a language they understand,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

³ “617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁴ World Migration Report 2015, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁵ The Fifth Largest Country, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁶ Sustainable Development Goals, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

The Salzburg Statement for a Multilingual World

In today's interconnected world, the ability to speak multiple languages and communicate across linguistic divides is a critical skill. Even partial knowledge of more than one language is beneficial. Proficiency in additional languages is a new kind of global literacy. Language learning needs to be expanded for all – young and old.

However, millions of people across the globe are denied the inherent right to maintain, enjoy and develop their languages of identity and community. This injustice needs to be corrected in language policies that support multilingual societies and individuals.

We, the participants of Salzburg Global Seminar's session on *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World* (December 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), call for policies that value and uphold multilingualism and language rights.

The *Salzburg Statement for a Multilingual World* will be supported by a comprehensive report and blogs on key topics published during 2018.

WE LIVE IN A WORLD IN WHICH:

- All 193 UN member states and most people are multilingual.
- 7,097 languages are currently spoken across the world.
- 2,464 of these are endangered¹.
- 23 languages dominate, spoken by over one half of the world's population².
- 40% of people have no access to education in a language they understand³.
- 617 million children and adolescents do not achieve minimum proficiency levels in reading⁴.
- 244 million people are international migrants, of whom 20 million are refugees, a 41% increase since 2000⁵. Migrants and refugees alone would constitute the 5th most populous country in the world⁶.

Our world is truly multilingual, yet many education and economic systems, citizenship processes and public administrations disadvantage millions of people due to their languages and language abilities. We must tackle this challenge if we are to achieve the Sustainable Development Goals⁷, adopted in 2015 by 193 countries to “end poverty, protect the planet and ensure prosperity for all.” A just education system built on strong and fair language policies is fundamental to inclusive progress.

PRINCIPLES

- Multilingualism denotes both the explicit teaching of languages, and the informal patterns of communication that emerge in multilingual societies.
- Plurilingualism is the knowledge of multiple languages by individuals.
- Historical, geographic, and socio-economic circumstances lead to many different forms and uses of multilingualism.
- Multilingual education, and support for social multilingualism by states and international organizations, promotes exchange of knowledge and intercultural understanding and strengthens international relations.

Targeted language policies can enhance social cohesion, improve educational outcomes and promote economic development. Additive language learning approaches allow children to build strong literacy skills in their mother tongues; help communities retain their languages of identity, knowledge and belief; and create opportunities to learn new languages of personal, recreational, cultural or economic benefit. Multilingual policies can sustain the unique and vital resource of language diversity and drive positive change in the world, economically, socially and politically.

We urge individuals, corporations, institutions and governments to adopt a multilingual mindset that celebrates and promotes language diversity as the global norm, tackles language discrimination, and develops language policies that advance multilingualism.

RECOMMENDATIONS

Policy Making

Successful language policy needs input from specialists and active participation of community stakeholders. Making rational and clear decisions about languages in society means:

- Negotiating clear goals that are realistic and achievable.
- Including all stakeholders in the policy process, with a prominent role for teachers at all stages.
- Sequencing policy from pre-school to post-schooling and non-formal and lifelong education.
- Focusing on all language assets and needs, including maintenance, learning and usage of the mother tongues of minority communities.
- Utilizing insights from educational and cognitive research for mother tongue and other tongue learning.
- Harnessing the potential of communication technologies.
- Securing adequate resources for full policy implementation.
- Monitoring and evaluating policy aims and implementation regularly.

Teaching and Learning

The full scope of language policy is social, economic and cultural as well as educational. Lifelong learning of languages is essential for societies to sustain and benefit from multilingualism. Education, skills and labor policies should promote and recognize language learning for all, alongside positive appreciation of language diversity. Children and adults should be able to access integrated and continuous opportunities to develop, enrich and extend their language abilities throughout their lives.

A new paradigm of education is needed that includes traditional and alternative systems of knowledge and leverages modern technologies. Sites for active language learning go well beyond schools and higher education institutions. Streets, homes, social networks, digital environments, and refugee support settings can all actively promote learning and appreciation of languages.

Translation and Interpreting

These services are integral to the design and delivery of public services and information exchange in multilingual societies. Equitable participation in health, education, economic and legal environments relies on freely available and professional language mediation.

CALL TO ACTION

Stakeholders who can drive change include researchers and teachers; community workers, civil society and non-governmental organizations; cultural and media voices; governments and public officials; business and commercial interests; aid and development agencies; and foundations and trusts. We call on them all to help:

- Develop language policies, practices and technologies that support cohesive and dynamic societies with positive attitudes to multilingualism and plurilingualism.
- Actively support language rights, diversity and citizenship in official documentation and public messaging.
- Tackle all instances of discrimination, prejudice, bias and inequality associated with language and literacy.
- Recognize that minorities, migrants and refugees possess high linguistic capital that is of great value for our present and future world.

In their unique way, each of these stakeholder groups can embrace and support multilingualism for social progress, social justice, and participatory citizenship. Together, we can take action to safeguard the cultural and knowledge treasure house of multilingualism for future generations.

¹ *Language Atlas*, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² Joseph Lo Bianco, "Resolving ethnolinguistic conflict in multi-ethnic societies," *Nature*: <https://www.nature.com/articles/s41562-017-0085>

³ "40% don't access education in a language they understand," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

⁴ "617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁵ *World Migration Report 2015*, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁶ *The Fifth Largest Country*, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁷ *Sustainable Development Goals*, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

La Salcburga Deklaro por Multlingva Mondo

En la hodiaŭa, interkonektita mondo la kapablo paroli multajn lingvojn kaj komuniki tra la lingvaj baroj estas grava lerto por ĉiuj. Eĉ parta kono de pli ol unu lingvo estas avantaĝa. Kapablo paroli aldonajn lingvojn estas nova speco de tutmonda alfabeteco. Lingvolernado bezonas esti vastigata por ĉiuj, junuloj kaj maljunuloj.

Ĉiuokaze al milionoj da homoj tra la mondo oni neas la naturan rajton pluteni, ĝui kaj evoluigi siajn lingvojn de identeco kaj komunumo. Oni devas korekti ĉi tiun maljustaĵon per lingvaj politikoj, kiuj subtenas multlingvajn sociojn kaj individuojn.

Ni, la partoprenantoj en la sesio de la *Salcburga Tutmonda Seminario pri Saltotabulo al Talento: Lingvolernado kaj integriĝo en Tutmondigita Mondo* (Decembro 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), alvokas por politikoj, kiuj valorigas kaj subtenas multlingvecon kaj lingvajn rajtojn.

La Salcburga Deklaro por Multlingva Mondo estos subtenata de kompleta raporto kaj blog-artikoloj pri la ĉefa temoj, aperigitaj dum 2018.

NI VIVAS EN MONDO, EN KIU:

- Ĉiuj 193 membro-ŝtatoj de UN kaj multaj homoj estas multlingvaj
- 7,097 lingvoj estas nuntempe parolataj tra la mondo*
- 2,464 el ili estas endanĝerigitaj
- 23 lingvoj superregas, ili estas parolataj de pli ol duono de la monda loĝantaro
- 40% el la homoj ne havas aliron al edukado en lingvo, kiun ili komprenas
- 617 milionoj da infanoj kaj geknaboj ne atingas minimuman kapablonivelojn pri legado
- 244 milionoj da homoj estas internaciaj migrantoj, el kiuj 20 milionoj estas rifuĝintoj, kun pliiĝo de 41% ekde 2000. Migrantoj kaj rifuĝintoj solaj konsistigus la 5-an plej multenombrian landon en la mondo.

Nia mondo estas vere multlingva, tamen multaj edukaj kaj ekonomiaj sistemoj, civitanecaj proceduroj kaj publikaj administradoj malavantaĝigas milionojn da homoj pro iliaj lingvoj kaj lingvaj kapabloj. Ni devas solvi ĉi tiun defion, se ni devas atingi la Daŭropovan Evoluigajn Celojn alprenitaj en 2015 fare de 193 landoj por “forigi malriĉecon, protekti la planedon kaj certigi prosperon por ĉiuj”. Justa eduka sistemo konstruita sur fortaj kaj justaj lingvo-politikoj estas esenca por inkluziva progreso.

PRINCIPOJ

- Multlingveco indikas la uzon de multaj lingvoj en socio aŭ grupo. Ekzistas pluraj specoj de multlingveco; difinoj povas esti aplikataj al individuoj, komunumoj, ŝtataj kaj internaciaj organizaĵoj.
- Plurlingveco indikas la ĉeeston de multaj lingvoj en la persona posedo de individuo.
- Historiaj, geografiaj kaj sociaj-ekonomiaj kondiĉoj portas al multaj malsamaj formoj kaj uzoj de multlingveco.
- Multlingva edkado kaj subteno por socia multlingveco fare de ŝtatoj kaj internaciaj organizaĵoj antaŭenigas interŝanĝon de scioj kaj interkulturan interkompreniĝo kaj fortigas internaciajn rilatojn.

Celhavaj lingvo-politikoj povas kuraĝigi socian kunapartenon, plibonigi edukajn rezultojn kaj antŭenpuŝi ekonomian evoluon. Aliroj laŭ aldonata lingvo-lernado helpas komunumojn pluteni siajn identecajn lingvojn, kiuj portas iliajn konojn kaj kredojn, dum ili kreas eblecojn lerni novajn lingvojn por persona, senstreĉiga kultura aŭ ekonomia avantaĝo. Multlingvaj politikoj povas subteni la ununurajn kaj vivajn rimedojn de lingvo-diverseco kaj gvidi pozitivajn ŝanĝojn en la mondo ekonomie, socie kaj politike.

Ni urĝas individuojn, kompaniojn, instancojn kaj registarojn alpreni multlingvan pensomanieron, kiu festas kaj antŭenpuŝas lingvan diversecon kiel la tutmondan normon, solvas lingvan diskriminacion kaj evoluigas lingvo-politikojn, kiuj favoras multlingvecon.

REKOMENDOJ

Farado de politikoj

Sukcesa politiko-farado bezonas informojn de fakuloj kaj aktivan partoprenon de interesohavantoj en la komunumo. Farado de raciaj kaj klaraj programoj pri lingvoj en la socio signifas:

- negoci klarajn celojn, kiuj etas realecaj kaj atingeblaj
- enpreni ĉiujn interesohavantojn en la politikan procedon kun elstara rolo por instruistoj je ĉiu nivelo
- enfokusigi ĉiujn lingvo-bezonojn, inkluzive de plutenado, lernado kaj uzado de malplimultaj lingvoj
- liveri taŭgajn rimedojn por plena decido-efektivigo
- utiligi la eblecojn de komunikada teknologio
- daŭrigi la politikon de la antŭlerneja al la postlerneja kaj neformala kaj tutviva edukado
- kontroli kaj taksu la politikajn celojn kaj efektivigon regule

Instruado kaj lernado

La plena celo de lingvo-politiko estas socia, ekonomia kaj kultura kiel antaŭ eduka. Tutviva lernado de lingvoj estas esenca por socioj cele al subteno kaj ricevado de avantaĝoj el multlingveco. Politiko de lingvo-edukado devus antaŭenporti lingvo-lernadon por ĉiuj samtempe kun pozitiva takso de lingvo-diverseco. Infanoj kaj plenkreskuloj devus havi la eblon aliri tutvivajn integritajn kaj daŭrajn oportunojn por evoluigi, riĉigi kaj vastigi siajn lingvo-kapablojn.

Nova edukada modelo estas bezonata, kiu inkluzivu tradiciajn kaj alternativajn sistemojn de scioj samtempe kun moderna teknologio. Retaj paĝaroj por aktiva lingvo-lernado faras multe pli ol lernejoj kaj instancoj de supera edukado. Stratoj, hejmoj, sociaj retoj, komputilaj medioj kaj sistemoj de helpo al rifuĝintoj, ĉiuj povas subteni lernadon kaj ŝatadon de lingvoj.

Tradukado kaj interpretado

Ĉi tiuj servoj estas integra parto de la projektado kaj liverado de publikaj servoj kaj de inform-interŝanĝo en multlingvaj socioj. Justa partopreno en san-servoj, edukado, ekonomiaj kaj leĝaj medioj baziĝas je libere havebla kaj profesia lingvo-helpo.

ALVOKO AL KUNAGADO

Interesiĝantoj, kiuj povas gvidi ŝanĝon, inkluzivas esploristojn kaj instruistojn, komunumajn laborantojn kaj kulturajn agantojn, organizaĵojn kaj instancojn de la civitana socio kaj neregistarajn, decidofarantojn, publikajn oficistojn kaj politikistojn, negocajn kaj komercajn interesohavantojn, helpajn kaj evoluigajn agentejojn, fondaĵojn kaj bonfarajn organizaĵojn. **Ni alvokas al ĉiuj ili helpi:**

- evoluigi lingvo-politikojn, praktikojn kaj teknologiojn, kiuj subtenu stabilajn, koherajn, dinamismajn sociojn kun pozitiva sinteno al multlingveco kaj plurlingveco
- aktive subteni lingvajn rajtojn, diversecon kaj civitanekon en oficialaj dokumentoj kaj en publikaj mesaĝoj
- zorgi pri ĉiuj okazoj de diskriminacio, antaŭjuĝo, malfavoro kaj malegaleco kunligitaj kun lingvo kaj kapablo legi kaj skribi.
- rekoni ke malplimultoj, migrantoj kaj rifuĝintoj posedas grandan lingvan kapitalon, kiu havas grandan valoron por nia nuna kaj estonta mondo.

En sia ununura maniero ĉiu el ĉi tiuj grupoj de interesohavantoj povas akcepti kaj subteni multlingvecon por socia justeco, kohereco kaj parotprena civitaneco. Kune ni povas agadi por gardi la kulturan kaj scian trezorejon de multlingveco por estontaj generacioj.

* You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

En un mundo interconectado, la habilidad de hablar múltiples lenguas y comunicarse a través de barreras lingüísticas, es una destreza crucial. La competencia en otras lenguas es una nueva clase de alfabetización global e incluso el conocimiento parcial de más de una lengua es beneficioso para la sociedad y el individuo. Es por ello que el aprendizaje de lenguas necesita expandirse para todos, jóvenes y adultos.

Sin embargo, a millones de personas en el mundo se les impide su derecho inalienable a mantener, disfrutar y desarrollar sus lenguas de identidad y comunidad. Esta injusticia necesita corregirse a través de políticas lingüísticas que apoyen a individuos y sociedades multilingües.

Los participantes en la sesión *Lanzadera de Talento: Aprendizaje de lenguas e integración en un mundo globalizado* (12 al 17 de diciembre de 2017: salzburgglobal.org/go/586) demandamos políticas que valoren y sostengan el multilingüismo y los derechos lingüísticos.

La Declaración de Salzburgo por un mundo multilingüe contará con el apoyo de un informe exhaustivo y entradas de blog sobre aspectos clave, que serán publicadas a lo largo de 2018.

La Declaración de Salzburgo para un mundo multilingüe

VIVIMOS EN UN MUNDO EN EL CUAL:

- Cada uno de los 193 estados miembros de la ONU y la mayoría de sus ciudadanos son multilingües.
- Se hablan 7.097 lenguas.
- Y 2.464* de ellas están en vía de extinción.
- Más de la mitad de la población mundial habla 23 lenguas dominantes.
- El 40% de la gente no tiene acceso a educación en una lengua que comprenden.
- 617 millones de niños y adolescentes no llegan a niveles de rendimiento mínimos en lectura.
- 244 millones de personas son migrantes internacionales, de los cuales 20 millones son refugiados, un incremento de un 41% desde 2000. Los migrantes y refugiados agrupados formarían el 5º país con mayor población del mundo.

Nuestro mundo es multilingüe por naturaleza. Sin embargo, muchos sistemas educativos y económicos, procesos de ciudadanía y administración pública ponen en desventaja a millones de personas, debido a sus lenguas y capacidades lingüísticas. Debemos afrontar este desafío si queremos lograr los Objetivos de Desarrollo Sostenible, adoptados en 2015 por 193 países para “acabar con la pobreza, proteger el planeta y garantizar la prosperidad para todos”. Un sistema educativo justo, centrado en políticas lingüísticas sólidas y equilibradas, es fundamental para el progreso inclusivo.

PRINCIPIOS

- El multilingüismo implica tanto la enseñanza explícita de lenguas como los patrones de comunicación informal que emergen en sociedades multilingües.
- El plurilingüismo es el conocimiento de múltiples lenguas por individuos.
- Las circunstancias históricas, geográficas y socioeconómicas conducen a muchas formas y usos del multilingüismo.
- La educación multilingüe y el apoyo al multilingüismo social, por estados y organizaciones internacionales, fomenta el intercambio de conocimientos y comprensión intercultural y fortalece las relaciones internacionales.

La creación de políticas lingüísticas concretas puede fortalecer la cohesión social, mejorar los resultados educativos y promover el desarrollo económico. Un enfoque aditivo del aprendizaje de lenguas permite a los niños crear una alfabetización sólida en su lengua materna; ayuda a las comunidades a retener sus lenguas de identidad, conocimiento y creencias; y crea oportunidades para aprender nuevas lenguas que aportan beneficios personales, recreativos, culturales y económicos. Poner en marcha políticas que favorecen el multilingüismo es una manera de preservar el recurso único y vital de la diversidad lingüística e impulsar un cambio positivo en el mundo, en cuestiones económicas, sociales y políticas.

Instamos a individuos, corporaciones, instituciones y gobiernos a: adoptar una perspectiva multilingüe que celebra y promueve la diversidad lingüística como una norma global; hacer frente a la discriminación lingüística; y desarrollar políticas lingüísticas que fomentan el multilingüismo.

RECOMENDACIONES

Elaboración de políticas

La aportación de especialistas y la participación activa de todos los miembros de una comunidad son elementos necesarios en la creación de políticas lingüísticas eficaces. Tomar decisiones racionales y claras en cuanto a las lenguas implica:

- Negociar objetivos claros que son realistas y alcanzables
- Incluir a todos los actores en la elaboración de políticas, con énfasis en la aportación esencial de los educadores a lo largo de proceso
- Establecer diferentes políticas lingüísticas, que abarquen desde la educación preescolar hasta la educación después de la escuela, educación informal y la formación continua (el aprendizaje a lo largo de la vida)
- Enfocarse en necesidades y valores lingüísticos, teniendo en cuenta el mantenimiento, aprendizaje y uso de lenguas maternas de comunidades minoritarias
- Aprovechar los hallazgos de la investigación en educación y ciencias cognitivas, en materia de lenguas
- Aprovechar el potencial de las tecnologías de la comunicación
- Asegurar la obtención de recursos adecuados para la ejecución satisfactoria de políticas lingüísticas
- De forma continua, supervisar y evaluar los objetivos y la aplicación de las políticas lingüísticas.

Enseñanza y aprendizaje

Las políticas lingüísticas abarcan tanto aspectos sociales, económicos y culturales como educativos. El aprendizaje a lo largo de la vida es esencial para sostener y beneficiarse del multilingüismo. Las políticas de educación, capacitación y trabajo deben promover y reconocer la necesidad del aprendizaje de lenguas para todos y del aprecio a la diversidad lingüística. Niños y adultos deben tener acceso a oportunidades, para desarrollar, enriquecer y extender sus habilidades lingüísticas a lo largo de su vida.

Se necesita un nuevo paradigma educativo que incluya sistemas tradicionales y alternativos de conocimiento, con el apoyo de las nuevas tecnologías. Existen espacios para el aprendizaje activo de lenguas más allá de las escuelas y las instituciones universitarias. La calle, el hogar, las redes sociales, los entornos digitales y los espacios de apoyo para el refugiado también pueden promover el aprendizaje y la apreciación de las lenguas.

Traducción e Interpretación

Son integrales en el diseño y la prestación de servicios públicos y en el intercambio de información en sociedades multilingües. La participación en servicios de salud y educación, y en entornos económicos y legales, depende de la existencia de recursos públicos y profesionales de mediación lingüística.

PROPUESTA DE ACTUACIÓN

Los actores que pueden propiciar el cambio son investigadores y profesores; trabajadores comunitarios; la sociedad civil y las organizaciones no gubernamentales; portavoces culturales y mediáticos; gobiernos y representantes públicos; representantes de intereses comerciales y empresariales; agencias de ayuda al desarrollo; y fundaciones y consorcios. A todos ellos les instamos a:

- Desarrollar políticas lingüísticas, prácticas y tecnologías que apoyen sociedades cohesivas y dinámicas con actitudes positivas hacia el multilingüismo y plurilingüismo
- Apoyar de forma activa derechos lingüísticos, cívicos y de diversidad en documentación y discursos oficiales
- Confrontar todos los casos de discriminación, prejuicios, parcialidad y desigualdades asociadas con las lenguas y la alfabetización
- Reconocer que las minorías, migrantes y refugiados cuentan con un capital lingüístico significativo, que es de gran valor para el mundo de hoy y para el mañana.

A su manera, cada uno de estos grupos puede abrazar y apoyar el multilingüismo para crear progreso, justicia social y una ciudadanía participativa. En conjunto, todos y cada uno de nosotros podemos emprender acciones para proteger los conocimientos y el tesoro cultural del multilingüismo, pensando en las generaciones del futuro.

* Se pueden encontrar referencias estadísticas en línea: education.salzburgglobal.org/statements

Salzburgeko adierazpena mundu eleaniztun baten alde

Eguno mundu interkonektatu honetan hainbat hizkuntza hitz egiteko eta muga linguistikoez harago komunikatzeko gaitasuna funtsezko trebezia da. Hizkuntza bat baino gehiago hitz egitea, ondo menderatu ez arren, onuragarria da halaber. Hizkuntza bat baino gehiago menderatzea alfabetatze global mota berri bat da. Hizkuntzen irakaskuntza hedatu beharra dago guztiontzat, zahar eta gazte.

Nolanahi ere, mundu osoko milioika pertsonari ukatu egiten zaie nortasuna ematen dieten beren komunitateko hizkuntzei eusteko, haietaz gozatzeko eta haiek garatzeko berezko eskubidea. Bidegabekeria hori zuzendu beharra dago, eta gizarte eta gizabanako eleaniztunak babestuko dituzten hizkuntza politikak egin.

Geuk, Salzburg Global Seminar ekimenaren barruan 2017ko abenduaren 12 eta 17 artean egin zen *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World* (Talentuarentzako tranpolina: hizkuntzen ikaskuntza eta integrazioa mundu globalizatuan www.salzburgglobal.org/go/586) saioan parte hartu genuenok, eleaniztasuna eta hizkuntza eskubideak balioetsi eta babesten dituzten politikak eskatzen ditugu.

Mundu eleaniztun baten aldeko Salzburgeko adierazpenak euskarri izango ditu txosten osatu bat eta 2018an zehar argitaratutako funtsezko gaiei buruzko zenbait blog.

BIZI GAREN MUNDUAN:

- NBEko estatu kide guztiak (193) eta pertsona gehienak eleaniztunak dira.
- 7.097 hizkuntza hitz egiten dira mundu osoan.
- Hizkuntza horietako 2.464 arriskuan dira*.
- 23 hizkuntza daude besteen gainetik, eta munduko biztanleen erdiek baino gehiagok hitz egiten dituzte.
- Pertsonen % 40k ez dute ulertzen duten hizkuntza batean ematen den hezkuntzarako sarbiderik.
- 617 milioi haur eta nerabek ez dute gutxieneko irakurketa maila.
- 244 milioi pertsona nazioarteko migratzaileak dira, eta horietatik 20 milioi iheslariak (talde hori % 41 hazi da 2000. urtetik). Migratzaileak eta iheslariak bakarrik hartuta, munduko 5. herrialde jendetsuena osatuko luke.

Gure mundua benetan da eleaniztuna, baina hezkuntza sistema eta sistema ekonomiko askok, herritartasun prozesuek eta administrazio publikoek oztopoak eragiten dizkiete oraindik milaka pertsonari, haien hizkuntzak eta hizkuntza gaitasunak direla eta. Erronka horri heldu behar diogu, baldin eta 193 herrialdeek 2015ean “pobrezia ezabatu, planeta babestu eta guztiontzako oparotasuna ziurtatzeko” ezarritako Garapen Jasangarrirako Helburuak, lortu nahi baditugu. Hizkuntza politika sendo eta bidezko batean oinarritutako hezkuntza sistema justu bat edukitzea ezinbestekoa da guztion aurrerabiderako.

PRINTZIPIOAK

- Eleaniztasunak bere baitan biltzen ditu hizkuntzen berariazko irakaskuntza, eta gizarte eleaniztunetan sortzen diren komunikazio eredu informalak.
- Eleaniztasunak erreferentzia egiten dio gizakiek hainbat hizkuntza hitz egiteko gaitasunari.
- Egoera historiko, geografiko eta sozioekonomikoei hainbat eleaniztasun modu eta erabilera sortzen dituzte.
- Hezkuntza eleaniztunak, eta estatuek eta nazioarteko erakundeek gizartearen eleaniztasunari emandako babesak, jakintzaren trukea eta kulturen arteko ulermena sustatu eta nazioarteko harremanak indartzen ditu.

Berariazko hizkuntza politikek gizartearen kohesioa areagotu dezakete, hezkuntzako emaitzak hobetu, eta garapen ekonomikoak sustatu. Hizkuntzak ikasteko hurbilketa batukorrekin aukera ematen diete haurrei irakurketa eta idazketa gaitasun bikainak lortzeko; lagundu egiten diete komunitateei nortasuna ematen dien hizkuntza, jakintza eta sinesmenak gordetzen; eta aukerak sor ditzakete pertsonentzat onura pertsonalak, aisiarakoak, kulturalak edo ekonomikoak ekar diezazkieketen hizkuntzak ikasteko. Politika eleaniztunak sostengu izan daitezke hizkuntza aniztasunaren baliabide bakan eta ezinbestekoa babesteko, eta aldaketa positiboak ekar diezazkiokete munduari arlo ekonomikoan, sozialean, eta politikoan.

Pertsona, korporazio, erakunde eta gobernuei eskatzen diegu eleaniztunaren aldeko jarrera har dezatela; hizkuntza aniztasuna arau global gisa goretzi eta sustatuko duen jarrera bat, hizkuntzagatiko bazterkeriari aurre egingo diona, eta eleaniztasunaren aurrerabidea eragingo duten hizkuntza politikak garatuko dituen.

GOMENDIOAK

Politiken diseinua

Hizkuntza politika eraginkorrak egiteko ezinbestekoak dira espezialisten ekarpenak eta interesdunen parte hartze aktiboa. Hizkuntzei buruzko erabaki arrazional eta argiak hartzeak zera esan nahi du:

- Lortzeko modukoak diren helburu errealistak negoziatzea.
- Talde interesdun guztiak aintzat hartzea politikaren lantze prozesuan; bereziki maila guztietako irakasleak.
- Politiken sekuentzia osoa ezartzea, eskolaurretik eskolaz gaindiko hezkuntzara, hezkuntza ez formalera eta bizitza osoan zeharreko hezkuntzara.
- Hizkuntza gaitasun eta premia guztietan zentratzea, gutxiengo komunitateen ama hizkuntzei eustea, haiek ikastea eta erabiltzea barne.
- Ama hizkuntzak eta bestelako hizkuntzak ikasteari buruzko ikerketa kognitiboetatik eta hezkuntza ikerketetatik hartutako datuak erabiltzea.
- Komunikazio teknologiek eskaintzen dituzten aukerak baliatzea.
- Politikak behar bezala ezartzeko behar adina baliabide ziurtatzea.
- Politiken xedeen eta haien ezarpenaren jarraipena eta ebaluazioa maiz egitea.

Irakaskuntza eta ikaskuntza

Hizkuntza politikak bere baitan hartzen ditu arlo soziala, ekonomikoa, eta kultur eta hezkuntza arloak. Bizitza osoan zeharreko ikaskuntza ezinbestekoa da gizarteek eleaniztasunari eutsi eta hari etekina atera diezaioten. Hezkuntzak, gaitasunek eta laneko politikek hizkuntza ikaskuntza sustatu eta aintzatetsi beharko lukete, gizartea osatzen dugun guztioi begira eta hizkuntza aniztasunaren balorazio positiboa eginda. Haurrek eta helduek bizitzan zehar beren hizkuntza gaitasunak garatu, aberastu eta zabaltzeko aukerak izan beharko lituzkete.

Hezkuntza paradigma berri bat behar dugu, jakintza sistema tradizionalak eta alternatiboak bilduko dituen, eta teknologia modernoek baliatuko dena. Hizkuntzak aktiboki ikasteko lekuak ez dira eskoletara eta goi-mailako hezkuntza erakundeetara mugatzen, harago doaz. Kaleek, etxeek, sare sozialek, eremu digitalek, eta iheslariak laguntzeko egiturek aktiboki susta dezakete hizkuntzen ikaskuntza eta haien balioaren aintzatespena.

Itzulpengintza eta interpretazioa

Zerbitzu horiek ezinbestekoak dira gizarte eleaniztunetako zerbitzu publikoen eta informazio trukearen diseinuan eta eskaintzan. Ezinbestekoa da hizkuntza bitartekaritza profesionala eskuratzeko aukera guztiak izatea, osasun arloan, hezkuntzan, ingurune ekonomiko eta lege inguruneetan modu ekitatiboan parte hartu ahal izateko.

EKITEKO DEIA

Aldaketa gida dezaketen eragile interesdunen artean dira honako hauek: ikertzaileak eta irakasleak, komunitateko langileak, gizarte zibila eta gobernuz kanpoko erakundeak, kultur eta hedabideetako ahotsak, gobernuak eta funtzionarioak, negozio eta merkataritza interesak, laguntza eta garapen agentziak, fundazioak eta sozietateak.

Adierazitako guztiei honako hauek lortzen lagun diezaguten eskatzen diegu:

- Eleaniztasunaren aurrean jarrera positiboa duten gizarte kohesionatu eta dinamikoak babestuko dituzten hizkuntza politikak, praktikak eta teknologiak babestea.
- Aktiboki sustatzea hizkuntza eskubideak, aniztasuna eta herritartasuna dokumentu ofizialetan eta mezu publikoetan.
- Hizkuntzarekin eta alfabetatzearekin lotutako bazterkeria, aurreiritzi eta desoreka kasu guztiei aurre egitea.
- Gutxiengoek, migratzaileek eta iheslariak hizkuntza kapital itzela dutela eta kapital hori egungo eta etorkizuneko gure munduarentzat balio handikoa dela onartzea.

Interesdun talde horietako bakoitzak bere erara onartu eta babestu dezake eleaniztasuna, horren bitartez gizarte aurrerabidea eta justizia, eta herritar parte hartzaileak lortzeko. Elkarrekin ekin dezakegu eleaniztasunaren altxor kulturala eta intelektuala babesteko, etorkizuneko belaunaldiari irits dakien.

* You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

La Déclaration de Salzbourg pour un monde multilingue

Dans le monde interconnecté d'aujourd'hui, la capacité à parler plusieurs langues et à communiquer par-delà les différences linguistiques est une aptitude d'importance cruciale. La connaissance – même partielle – de plus d'une langue est bénéfique. La maîtrise de langues supplémentaires est un nouveau genre de compétence globale. L'apprentissage des langues doit être renforcé pour tous, jeunes et vieux.

Cependant, des millions de personnes à travers le monde se voient dénier leur droit fondamental à préserver, apprécier et développer la langue porteuse de l'identité de leur communauté. Cette injustice doit être corrigée dans des politiques publiques soutenant les sociétés et les individus multilingues.

Nous, les participants au *Tremplin Talents des Séminaires Internationaux de Salzbourg sur l'Apprentissage linguistique et l'intégration dans un monde globalisé* (12-17 décembre 2017: salzburgglobal.org/go/586), appelons à des politiques publiques valorisant et protégeant le multilinguisme et les droits linguistiques.

La Déclaration de Salzbourg pour un monde multilingue sera étayée par un rapport complet ainsi que des articles de blogs ciblant des points-clés qui seront publiés courant 2018.

NOUS VIVONS DANS UN MONDE OÙ:

- tous les États membres des Nations Unies et la plupart de leurs populations sont multilingues ;
- 7 097 langues sont actuellement parlées à travers le monde ;*
- 2 464 langues parmi ces dernières sont menacées ;
- 23 langues sont en position dominante et parlées par plus de la moitié de la population mondiale ;
- 40% de la population mondiale n'est pas scolarisée dans une langue qu'elle comprend ;
- 617 millions d'enfants et d'adolescents n'atteignent pas le niveau minimal de maîtrise en lecture ;
- 244 millions de personnes sont des migrants internationaux, dont 20 millions sont des réfugiés (en hausse de 41% depuis 2000). Migrants et réfugiés compteraient à eux seuls pour le cinquième pays le plus peuplé au monde.

Notre monde est véritablement multilingue. Pourtant, de nombreux systèmes éducatifs et économiques, procédures de naturalisation et administrations publiques désavantagent des millions de personnes en raison de leur langue ou de leurs capacités linguistiques. Nous devons relever ce défi pour atteindre les Objectifs de développement durable adoptés en 2015 par 193 pays pour «mettre fin à la pauvreté, protéger la planète et assurer la prospérité de tous». Un système éducatif juste, bâti sur des politiques linguistiques solides et équitables, est fondamental pour un progrès inclusif.

PRINCIPES

- Le multilinguisme désigne à la fois l'enseignement explicite des langues et les modes informels de communication qui émergent dans les sociétés multilingues.
- Le plurilinguisme désigne la connaissance de plusieurs langues par les individus.
- Les circonstances historiques, géographiques et socio-économiques conduisent à de nombreux usages et à des formes variées de multilinguisme.
- Une éducation multilingue - ainsi que le soutien au multilinguisme social par les États et les organisations internationales - promeut l'échange de connaissances et la compréhension interculturelle, et renforce les relations internationales.

Des politiques linguistiques ciblées peuvent renforcer la cohésion sociale, améliorer les résultats du système éducatif et soutenir le développement économique. Des stratégies d'apprentissage de langues supplémentaires permettent aux enfants de développer une plus grande maîtrise de leur langue maternelle à l'écrit et à l'oral; elles aident les communautés à préserver les langues qui véhiculent leur identité, leurs savoirs et leur foi; et elles créent des

occasions d'apprendre de nouvelles langues, ce qui est bénéfique pour le développement personnel, les loisirs, la culture et l'économie. Les politiques du multilinguisme peuvent fournir les ressources uniques et vitales pour la diversité linguistique et amener des changements positifs dans le monde aux niveaux économique, social et politique.

Nous recommandons aux individus, aux entreprises, aux institutions et aux gouvernements d'adopter un état d'esprit multilingue qui célèbre et promeut la diversité linguistique comme une norme mondiale, lutte contre les discriminations linguistiques, et développe des politiques publiques linguistiques en faveur du multilinguisme.

RECOMMANDATIONS

Politiques publiques

Pour des politiques linguistiques fournissant des résultats, il est nécessaire d'impliquer des spécialistes et de faire participer activement les acteurs et décideurs de la communauté. Prendre des décisions rationnelles et claires en matière de langues pour la société signifie:

- négocier des objectifs clairs, réalistes et atteignables;
- inclure toutes les parties prenantes dans le processus politique, en confiant un rôle prédominant aux enseignants à toutes les étapes;
- segmenter les politiques par étape, depuis la petite enfance jusqu'à l'âge adulte, en y intégrant une stratégie pour la formation informelle et continue ;
- se focaliser sur tous les bénéfices et besoins linguistiques, y compris la préservation, l'apprentissage et la pratique des langues maternelles des communautés minoritaires;
- s'appuyer sur les découvertes de la recherche en sciences cognitives et en sciences de l'éducation concernant l'apprentissage des langues maternelles et étrangères ;
- exploiter le potentiel des technologies de communication ;
- assurer une dotation de ressources appropriées à la mise en œuvre complète des politiques ;
- assurer régulièrement le suivi et l'évaluation des objectifs et de la mise en œuvre des politiques.

Enseignement et apprentissage

La portée des politiques linguistiques est sociale, économique, culturelle et éducative. La formation continue aux langues est essentielle pour que les sociétés puissent préserver et bénéficier du multilinguisme. Les politiques en matière d'éducation, de compétences et de travail devraient promouvoir l'apprentissage des langues pour tous, en plus de reconnaître la nature bénéfique de la diversité linguistique. Les enfants comme les adultes devraient pouvoir accéder à des opportunités intégrées et continues de développer, enrichir et élargir leurs aptitudes linguistiques tout au long de la vie.

Il nous faut un nouveau paradigme éducatif qui inclut les systèmes de connaissance traditionnels et alternatifs et tire parti des nouvelles technologies. Les lieux d'apprentissage actif des langues vont bien au-delà des écoles et des institutions d'éducation supérieure. Les rues, les foyers, les réseaux sociaux, l'univers digital et les structures de soutien aux réfugiés peuvent tous activement promouvoir l'apprentissage et la valorisation des langues.

Traduction et interprétation

Ces services font partie intégrante de la conception et de la fourniture de services publics et de l'échange d'information dans les sociétés multilingues. Une participation équitable dans les domaines de la santé, de l'éducation, de l'économie ainsi que dans l'univers juridique repose sur une médiation linguistique libre, disponible et professionnelle.

APPEL À L'ACTION

Les parties prenantes aptes à amener ces changements incluent les chercheurs et les enseignants, les travailleurs sociaux, la société civile et les organisations non-gouvernementales; les voix de la culture et des médias; les autorités et les administrations publiques; le monde de l'entreprise; les agences de développement et bailleurs de fonds; les fondations et organes similaires. Nous les appelons tous à agir pour:

- le développement de politiques, pratiques et technologies linguistiques qui soutiennent la cohésion et le dynamisme social par une approche positive du multilinguisme et du plurilinguisme;
- la protection active des droits linguistiques, de la diversité et de la citoyenneté dans les documents et discours officiels;
- la lutte contre toutes les formes de discrimination, préjugé, parti pris et injustice associées aux langues et à l'alphabétisation;
- la reconnaissance du fait que les minorités, les migrants et les réfugiés possèdent un capital linguistique important et de grande valeur pour notre monde présent et futur.

Parmi ces parties prenantes, chacune peut à sa façon adopter et soutenir le multilinguisme pour le progrès social, la justice sociale et la citoyenneté participative. Ensemble, nous pouvons agir pour sauvegarder le trésor de culture et de savoir que représente le multilinguisme pour les générations futures.

* Vous pouvez retrouver les références de toutes ces statistiques en ligne: education.salzburgglobal.org/statements

De Ferklearring fan Salzburg foar in Meartalige Wrâld

WY LIBJE YN IN WRÂLD DÊR'T:

- Alle 193 lannen fan de Feriene Naasjes en de measte minsken meartalich binne
- Op dit stuit 7,097 talen praat wurde oeral op de wrâld
- 2,464 fan dy talen bedrige wurde*
- 23 talen dominearje, dy't praat wurde troch mear as de helte fan de wrâldbefolking
- 40% fan de minsken gjin tagong hat ta edukaasje yn de taal dy't sy behearskje²
- 617 miljoen bern en adolesinten net in minimumnivo berikke yn it lêzen
- 244 miljoen minsken ynternasjonale migranten binne, fan wa't 20 miljoen flechtelingen binne, in taname fan 40% sûnt 2000. Byelkoar rekkene, soene migranten en flechtelingen it 5e meast befolke lân fan de wrâld foarmje.

Us wrâld is wier-wier meartalich. Dochs wurde miljoenen minsken as gefolch fan har talen en taalfeardichheden op efterstân setten troch in protte edukative en ekonomyske systemen, maatskiplike prosessen en oerheden. Wy moatte dy útdaging oanpakke as wy de Sustainable Development Goals helje wolle, dy't yn 2015 troch 193 lannen oannommen binne om "in ein oan earmoede te meitsjen, de ierde te beskermjen en wolfeart foar eltsenien te garandearjen." Om substansjeel foarút te buorkjen is in rjochtfearlich edukaasje-systeem fan fundaminteel belang, dat basearre is op in sterk en earlik taalbelied.

UTGONGSPUNTEN

- Meartaligens hat twa aspekten: it eksplisyt learen en ûnderwizen fan talen én de ynformele kommunikaasjepatroanen dy't fan pas komme yn meartalige gebieten.
- Meartaligens betsjut: de kennis en it behearskjen fan mear talen troch yndividuen.
- Histoaryske, geografyske en sosjaal-ekonomyske omstannichheden liede ta ferskate foarmen en gebrûk fan meartaligens.
- Meartalich ûnderwiis, en de maatskiplike stipe foar meartaligens troch lannen en ynternasjonale organisaasjes, stimulearret útwikseling fan kennis en ynterkultureel begryp; it fersterket ek ynternasjonale relaasjes.

Doelmjittich taalbelied kin de sosjale kohesje en ûnderwiisresultaten ferbetterje en it kin ekonomyske ûntwikkeling stimulearje. Oanfoljende manieren fan taalferwerving makket it mooglik dat bern better lêzen en skriuwe kinne yn de memmetaal; dat helpt mienskippen om har talen te behâlden, dy't ferbûn binne oan de identiteit, de kennis en it leauwen fan de mienskip; dat skept mooglikheden om nije talen te learen mei persoanlike, rekreative, kulturele of ekonomyske foardielen. 'Meartaligens' as belied kin de unike en fitale boarne fan taalferskaat stypje en kin in positive feroaring stimulearje, sawol ekonomysk, sosjaal as polityk.

Wy fiterje yndividuen, koöperaasjes, ynstisúsjes en regearings oan om in meartalige wize fan tinken oan te nimmen dy't it taalferskaat heech yn it findel hat en stimulearret as de wrâldwide noarm, dy't taaldiskriminaasje oanpakt, en in taalbelied ûntwikkelet dat meartaligens befoarderet.

Yn de wrâld dêr't wy allegear mei-inoar ferbûn binne, is it fermogen om mear talen te praten en te kommunisearjen oer talige grinzen hinne in wichtige feardichheid. Sels in bytsje kennis fan mear as ien taal biedt foardielen. De behearsking fan oare talen betsjut in nij soarte fan wrâldwide 'geletterdheid'. It learen fan talen moat útwreide wurde foar eltsenien, jong en âld.

Lykwols wurdt oan miljoenen minsken oer de hiele wrâld it ynherinte rjocht ûntsein om fan har talen dy't ferbûn binne oan identiteit en mienskip, te genietsjen en dy te hanthavenjen en te ûntwikkeljen. Dat ûnrjocht moat rjochsetten wurde yn taalbelied dat meartalige mienskippen en yndividuen stimulearret.

Wy, de dielnimmers oan de sessy *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World* fan it Salzburg Global Seminar (12-17 desimber 2017: salzburgglobal.org/go/586), roppe op ta belied dat meartaligens en taalrjochten heechhâldt en wurdearret.

It *Salzburg Statement for a Multilingual World* sil ûnderboud wurde troch in wiidweidich rapport en blogs oer wichtige ûnderwerpen, dy't yn de rin fan 2018 publisearre wurde.

OANBEFELLINGS

It meitsjen fan belied

Súksesfol taalbelied hat ferlet fan ynbring troch spesjalisten en aktive dielname fan kaaifigueren út de mienskip. It nimmen fan rasjonele en heldere besluten oer taal yn de mienskip betsjut:

- It stellen fan heldere doelen, dy't realistysk en helber binne
- It belûken fan alle belanghawwenden yn it beliedproses, mei in prominente rol foar ûnderwizers en dosinten yn alle stadia
- It befoarderjen fan de trochgeande learline fan foarskoalsk learen oant nei it eineksamen, mei boppedat bûtenskoalsk en libbenslang ûnderwiis
- It konsintrearjen op alle pluspunten en ferletten oangeande taal, wêrûnder it behâlden, it learen en it brûken fan de memmetalen fan minderheden
- Gebrûk meitsje fan de útkomsten fan ûndersyk op it mêd fan edukaasje en kognysje foar it learen fan in memmetaal en oare talen
- It ynsetten op de krêft fan kommunikaasjetechnologyen
- Ynsteat foar adekwate finansiering foar it folslein ymplementearjen fan belied
- It geregeld kontrolearjen en evalúearjen fan beliedsdoelen en de ymplementaasje

It ûnderwizen en learen

Folslein taalbelied omfiemet it sosjaal en ekonomysk libben, de kultuer en ek edukaasje. Foar mienskippen is it essinsjeel om it libbenslang learen fan talen te stypjen, om sa de meartaligens te ûnderhâlden en derfan te profitearjen. Edukaasje en belied oangeande feardichheden op de wurkflier moatte eins befoarderje, dat elkenien in taal leare kin; dêrneist is in positive wurdearring foar taalferskaat fan belang. Bern en folwoeksenen soene hieltyd op 'e nij tagong hawwe moatte ta kânsen en mooglikheden om har hiele libben lang har taalkwaliteiten te ûntwikkeljen, te ferrykjen en te fergrutsjen.

Der is in nij paradigma foar edukaasje nedich, mei tradysjonele en alternative kennissystemen ynbegrepen, dat gebrûk makket fan moderne techniken. Plakken dêr't in taal aktyf leard wurde kin, geane fierder mei wat op skoallen en yn it heger ûnderwiis leard wurdt. In grut ferskaat oan plakken kin aktyf bydrage oan it aktyf learen en wurdearjen fan talen: thús en bûtendoar, sosjale netwurken, digitale omjouwingen en opfanglokaasjes foar flechtlingen en statushâlders.

It oersetten en ynterpretearjen

Tsjinstferliening fan tolken en oersetten kin fan belang wêze foar it oanbieden en it fersprieden fan iepenbiere tsjinsten en foar de ynformaasjeútwiiskeling yn meartalige gebieten. Ommers: lykweardige tagong en dielname oan wolwêzen, ûnderwiis, ekonomyske en juridyske foarsjennings is ôfhinklik fan frij tagonklike en profesjonele taalbemiddeling.

OPROP TA AKSJE

Kaaifigueren dy't feroaring yn gong sette kinne, binne: ûndersikers en ûnderwizers; mienskipswurkers, maatskiplike en net-gûvernemintele organisaasjes; stimmen út de kultuer en de media; oerheden en gesachsdragers; bedriuwen en kommersjele partijen; helpynstânsjes en ûntwikkelingsagintskippen; boppedat stiftings en fûnsen.

Wy roppe har allegear op om:

- Taabelied, gebrûk en technologyen te ûntwikkeljen dy't gearhingjende en dynamyske mienskippen oanfiterje ta in positive hâlding oangeande meartaligens
- Aktyf taalrjochten, ferskaat oan talen en kultueren, en boargerrjochten te stimulearjen yn offisjele dokuminten en publike berjochtjouwing
- Alle gefallen fan diskriminaasje, foaroardielen en ûngelikense kânsen op it mêd fan taallearen en alfabetisearring oan te pakken
- Te erkennen dat minderheden, migranten en flechtlingen in grut talich fermogen besitte, dat fan grutte wearde is foar ús wrâld - no en yn de takomst

Boppesteande kaaifigueren kinne elk op har eigen wize meartaligens omearmje en stimulearje foar sosjale foarútgong, sosjale rjochtfeardichheid en partisipearjend boargerskip. Mei-inoar kinne wy aksje ûndernimme om derfoar te soargjen dat de skatkeamer fan de meartaligens bewarre bliuwt foar takomstige generaasjes.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Declaración de Salzburgo para un mundo multilingüe

No mundo interconectado de hoxe, a capacidade de falar varias linguas e de superar barreiras lingüísticas constitúe unha competencia de suma importancia. Mesmo o coñecemento parcial de máis dunha lingua é vantaxoso. A competencia en terceiras linguas é unha nova forma de alfabetización a escala mundial. A aprendizaxe de linguas débese estender a mozos e maiores.

Con todo, a millóns de persoas arredor do mundo estáselles a negar o dereito inherente de manter, gozaren e desenvolver as súas linguas de identidade e de comunidade. Esta inxustiza ten que ser corrixida con políticas lingüísticas que apoién sociedades e individuos multilingües.

Nós, os participantes na sesión titulada *Trampolín para o talento: aprendizaxe de linguas e integración nun mundo globalizado* (12-17 de decembro de 2017: salzburgglobal.org/go/586) do Seminario Global de Salzburgo, esiximos políticas que valoren e defendan o multilingüismo e os dereitos das linguas.

A *Declaración de Salzburgo para un mundo multilingüe* apoiarase nun amplo informe e en blogs sobre temas clave que se publicarán durante 2018.

VIVIMOS NUN MUNDO NO CAL:

- A totalidade dos 193 estados membro das Nacións Unidas e a maior parte dos seus cidadáns son multilingües.
- 7097 linguas son actualmente faladas arredor do mundo.*
- 2464 destas linguas están en perigo.
- 23 linguas son dominantes e fálalas máis da metade da poboación mundial.
- O 40 % das persoas non teñen acceso á educación nunha lingua que entendan.²
- 617 millóns de nenos e adolescentes non adquiren niveis mínimos de competencia lectora.
- 244 millóns de persoas son emigrantes internacionais, dos cales 20 millóns son refuxiados, un 41 % máis desde 2000. Soamente os emigrantes e os refuxiados constituirían o quinto país máis poboado do mundo.

O noso mundo é verdadeiramente multicultural, pero aínda moitos sistemas educativos e económicos, procedementos de naturalización e as administracións públicas causan prexuízos a millóns de persoas por mor das súas linguas e competencias lingüísticas. Debemos afrontar este desafío se queremos alcanzar os obxectivos de desenvolvemento sostible, adoptados en 2015 por 193 países co fin de “acabar coa pobreza, protexer o planeta e asegurarlle a prosperidade a todas as persoas”. Un sistema educativo xusto, construído sobre políticas lingüísticas fortes e equitativas, é fundamental para o progreso inclusivo.

PRINCIPLES

- O multilingüismo atangue explicitamente tanto ao ensino de linguas como aos patróns informais de comunicación que emerxen en sociedades multilingües.
- O plurilingüismo é o coñecemento de múltiples linguas por parte dos individuos.
- As circunstancias históricas, xeográficas e socioeconómicas conducen a diferentes formas e usos do multilingüismo.
- A educación multilingüe e o apoio ao multilingüismo social, por parte de estados e organizacións internacionais, promoven o intercambio de coñecemento e o entendemento intercultural e fortalece relacións internacionais.

As políticas dirixidas á aprendizaxe de linguas poden acrecentar a cohesión social, mellorar os resultados educativos e promover o desenvolvemento económico. As estratexias de aprendizaxe engadido de linguas permiten que os nenos constrúan habilidades de alfabetización sólidas nas súas linguas maternas; axudan as comunidades a conservaren as súas linguas de identidade, coñecemento e crenza; e crean oportunidades de aprender novas linguas para un beneficio persoal, recreativo, cultural ou económico. As políticas multilingües poden resultar un amparo do recurso único e vital da diversidade da lingua e representar cambios positivos globais nos ámbitos económico, social e político.

Instamos os individuos, as corporacións, as institucións e os gobernos a adoptaren unha mentalidade multilingüe que celebre e promova a diversidade lingüística como norma xeral, que bote por terra a discriminación lingüística e que desenvolva políticas lingüísticas que fomenten o multilingüismo.

RECOMENDACIÓNS

Deseñar políticas

Unha política lingüística con resultados favorables precisa da contribución de especialistas e a participación activa das partes interesadas da comunidade. Tomar decisións racionais e claras sobre as linguas na sociedade significa:

- Negociar obxectivos claros que sexan realistas e alcanzables;
- Incluír todas as partes interesadas no proceso político, no que represente un papel destacado o profesorado de todos os niveis educativos;
- Ordenar unha secuencia de políticas desde a preescolar ata a fin da escolaridade, así como a educación non formal e para toda a vida;
- Centrarse en todos os valores e necesidades da lingua, incluíndo o mantemento, aprendizaxe e uso das linguas maternas de comunidades minoritarias;
- Utilizar coñecementos de investigación educativa e cognitiva para a aprendizaxe da lingua materna e doutra lingua;
- Empregar o potencial das tecnoloxías de comunicación;
- Asegurar recursos adecuados para unha implementación total das políticas;
- Supervisar e avaliar regularmente os obxectivos e a implementación das políticas.

Ensinar e aprender

O ámbito xeral da política lingüística é tanto social, económico e cultural, como educativo. A aprendizaxe de linguas durante a vida é esencial para manter e beneficiarse do multilingüismo. A educación, as habilidades e as políticas de traballo deben promover e recoñecer a aprendizaxe de linguas para todos, xunto co recoñecemento positivo da diversidade lingüística. Tanto nenos como adultos deben ser capaces de acceder a oportunidades integradas e continuas para desenvolveren, enriquecérense e ampliaren as súas habilidades lingüísticas durante toda a vida.

É necesario un novo paradigma de educación que inclúa sistemas de coñecemento tradicionais e alternativos e que faga uso das tecnoloxías modernas. Os lugares para a aprendizaxe activa de linguas van bastante máis alá de escolas e institucións de educación superior. Rúas, casas, redes sociais, contornas dixitais e escenarios de apoio a refuxiados poden no seu conxunto promover activamente a aprendizaxe e o recoñecemento das linguas.

Tradución e interpretación

Estes servizos son fundamentais para o deseño e entrega de servizos públicos e intercambio de información en sociedades multilingües. A participación equitativa na saúde, a educación e as contornas económicas e legais depende da mediación lingüística dispoñible de forma gratuíta ou profesional.

CHAMADA Á ACCIÓN

As partes interesadas que poden conducir ao cambio inclúen investigadores e profesores; traballadores sociais, sociedade civil e organizacións non gobernamentais; voces da cultura e dos medios de comunicación; gobernos e funcionarios; intereses empresariais e comerciais; axencias de axuda e desenvolvemento; e fundacións e organizacións. **Chamámolos a todos para axudar:**

- A desenvolveren políticas lingüísticas, prácticas e tecnoloxías que apoien sociedades unidas e dinámicas con actitudes positivas respecto do multilingüismo e do plurilingüismo.
- A apoiar activamente os dereitos lingüísticos, a diversidade e a cidadanía na documentación oficial e nas mensaxes públicas.
- A botar por terra todos os casos de discriminación, prexuízos, favoritismo e desigualdade asociados á lingua e á alfabetización..
- A recoñecer que as minorías, os emigrantes e os refuxiados posúen un alto capital lingüístico de grande valor para o noso mundo presente e futuro.

Na súa forma única, cada un destes grupos pode abrazar e apoiar o multilingüismo para o progreso social, a xustiza social e unha sociedade participativa. Xuntos, podemos actuar para salvagardarmos o tesouro cultural e de coñecemento do multilingüismo para as xeracións futuras.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Pernyataan Salzburg terkait Dunia yang Berkeanekaragaman Bahasa

Di dunia yang saling berhubungan saat ini, menguasai berbagai bahasa dan berkomunikasi lintas bahasa merupakan kompetensi yang sangat penting. Bahkan penguasaan lebih dari satu bahasa, walaupun hanya sebagian saja, tetap bermanfaat. Kemahiran dalam bahasa tambahan adalah satu bentuk baru literasi global. Pembelajaran bahasa lain perlu disebarluaskan kepada semua orang, baik muda maupun tua.

Namun, jutaan orang di dunia ini tidak dapat menikmati hak mereka untuk mempertahankan, menggunakan, dan mengembangkan bahasa mereka, padahal bahasa adalah bagian dari identitas dan sekaligus alat komunikasi dengan masyarakat sekitarnya. Ketidakadilan ini perlu diubah melalui kebijakan-kebijakan yang mendukung orang perorangan serta kelompok masyarakat yang berkeanekaragaman bahasa.

Kami, para peserta Seminar Global Salzburg pada sesi yang berjudul *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World* (12-17 Desember 2017; salzburgglobal.org/go/586), menyerukan agar dibuat kebijakan-kebijakan yang menghargai dan menjunjung keanekaragaman bahasa dan hak-hak berbahasa.

Pernyataan Salzburg terkait Dunia yang Berkeanekaragaman Bahasa ini akan dilengkapi dengan suatu laporan komprehensif dan blog yang membahas topik-topik penting yang saling berkaitan. Laporan dan blog tersebut akan terbit secara berkala sepanjang tahun 2018.

KITA HIDUP DI DUNIA KETIKA:

- PBB beranggotakan 193 negara dan setiap negara tersebut memiliki berbagai bahasa; juga, sebagian besar manusia di dunia ini menguasai bukan hanya satu bahasa tetapi beberapa bahasa.
- Sebanyak 7.097 bahasa digunakan.
- 2.464 dari jumlah bahasa tersebut terancam punah.¹
- 23 bahasa mendominasi; bahasa-bahasa dominan tersebut digunakan oleh lebih dari setengah penduduk dunia.²
- 40% manusia tidak dapat mengakses pendidikan yang disampaikan melalui bahasa yang mereka pahami.³
- 617 juta anak dan remaja tidak mencapai tingkat kemahiran minimal dalam membaca.⁴
- 244 juta orang merupakan migran internasional dan 20% di antaranya adalah pengungsi; angka ini naik 41% sejak tahun 2000.⁵ Jumlah para migran dan pengungsi melebihi jumlah penduduk negara kelima paling besar di dunia.⁶

Dunia kita memang memiliki keanekaragaman bahasa, namun jutaan orang mengalami kendala pada sistem pendidikan, ekonomi, proses kewarganegaraan dan birokrasi, karena bahasa mereka tidak diakui oleh negara atau kemampuan berbahasa yang mereka miliki tidak memenuhi persyaratan. Tantangan ini harus kita hadapi jika ingin mencapai Tujuan Pembangunan Berkelanjutan (TPB).⁷ TPB tersebut dicanangkan oleh 193 negara pada tahun 2015 dengan maksud untuk “mengatasi kemiskinan, melindungi planet Bumi dan menjamin bahwa setiap orang dapat menikmati kesejahteraan.” Pembangunan yang dialami oleh seluruh masyarakat harus berdasarkan sistem pendidikan yang merata; sedangkan sistem pendidikan sendiri harus didasari kebijakan kebahasaan yang kokoh dan adil.

DEFINISI DAN DASAR PEMIKIRAN

- Keanekaragaman bahasa - atau *multilingualism* - memiliki makna ganda: yaitu pengajaran bahasa secara sengaja-terencana, dan pola komunikasi tak terencana yang muncul secara spontan dalam masyarakat yang menggunakan berbagai bahasa.
- Penguasaan berbagai bahasa pada seseorang secara individu disebut *plurilingualism*.
- Keanekaragaman bahasa menampakkan diri dalam berbagai bentuk dan dimanfaatkan dengan berbagai tujuan, tergantung pada konteks sosial-ekonomi, geografis, dan sejarah.
- Baik negara maupun organisasi-organisasi internasional dapat mendukung pengajaran berbagai bahasa serta keanekaragaman bahasa yang timbul dengan spontan di masyarakat; dukungan tersebut akan mendorong adanya pertukaran pengetahuan dan pemahaman antar budaya selain memperkuat hubungan internasional.

Kebijakan bahasa yang memiliki sasaran jelas akan menambah kerukunan sosial, meningkatkan dampak pendidikan dan mendorong pembangunan ekonomi. Program pendidikan yang pada tahap awal memanfaatkan bahasa ibu sebagai bahasa pengantar, kemudian pada tahap berikutnya menambah bahasa lain (tanpa menghilangkan peran bahasa ibu) disebut aditif. Pendekatan tersebut memberikan kesempatan pada anak untuk memperkuat kemampuan membaca dan menulis dalam bahasa ibu. Pendekatan aditif ini juga membantu masyarakat mempertahankan bahasa mereka sebagai bagian dari identitas mereka, sebagai bahasa yang mengandung kearifan lokal mereka, dan sebagai bahasa yang digunakan untuk mengungkapkan keyakinan/kepercayaan mereka. Pendekatan tersebut juga menyediakan kesempatan untuk mempelajari bahasa baru untuk tujuan pribadi, hiburan, budaya atau ekonomi. Kebijakan seperti ini akan melestarikan keberagaman bahasa sebagai sumber daya yang khas dan amat penting serta membawa perubahan positif di dunia dari segi ekonomi, sosial dan politik.

Kami mendorong setiap individu, perusahaan, lembaga, dan pemerintahan untuk menerima, menghormati dan mengedepankan keberagaman bahasa sebagai suatu gejala yang lazim terjadi di dunia, melawan segala jenis diskriminasi berdasarkan bahasa, dan mengembangkan kebijakan-kebijakan yang memajukan keanekaragaman bahasa.

REKOMENDASI

Pembuatan Kebijakan

Supaya efektif, suatu kebijakan kebahasaan memerlukan masukan dari para ahli serta partisipasi aktif dari pemangku kepentingan yang mewakili masyarakat. Membuat keputusan yang jelas dan rasional tentang kebahasaan dalam masyarakat berarti:

- menyepakati tujuan yang jelas, nyata dan dapat diwujudkan
- melibatkan semua pemangku kepentingan dalam proses penyusunan kebijakan, termasuk memberikan peran yang menonjol kepada para guru pada setiap tahapan proses tersebut
- menyusun kebijakan yang berurutan, mulai dari pendidikan prasekolah sampai pascasekolah dan pendidikan non-formal serta pendidikan seumur hidup
- memperhatikan kelebihan yang dimiliki serta hal-hal yang dibutuhkan oleh masing-masing bahasa, termasuk pemeliharaan, pembelajaran dan penggunaan bahasa-bahasa ibu yang dimiliki oleh kelompok minoritas
- memanfaatkan hasil penelitian tentang pendidikan dan kognisi ketika merencanakan pembelajaran bahasa ibu dan bahasa-bahasa lainnya
- memanfaatkan potensi teknologi informasi
- memperoleh sumber daya yang cukup sehingga kebijakan dapat diterapkan secara utuh
- secara berkala, memantau dan mengevaluasi tujuan dari kebijakan kebahasaan serta penerapannya.

Pengajaran dan Pembelajaran

Cakupan kebijakan bahasa melibatkan bidang sosial, ekonomi, dan budaya, bukan hanya pendidikan. Pendidikan bahasa seumur hidup sangatlah penting agar masyarakat dapat melestarikan dan memperoleh manfaat dari keanekaragaman bahasanya. Kebijakan pendidikan, ketrampilan dan ketenagakerjaan harus mengenalkan dan mendorong pembelajaran bahasa untuk semua orang, dan harus menghargai keanekaragaman bahasa. Baik anak-anak maupun orang dewasa harus bisa mengakses fasilitas terpadu dan berkelanjutan untuk mengembangkan, memperkaya, dan memperluas kemampuan berbahasa mereka pada usia berapapun.

Sangat diperlukan adanya paradigma baru dalam dunia pendidikan yang merangkul sistem pengetahuan alternatif dan tradisional di samping memanfaatkan teknologi modern. Tempat untuk belajar bahasa tidak terbatas pada sekolah dan lembaga pendidikan tinggi saja. Usaha untuk mendorong masyarakat agar belajar dan menikmati bahasa dapat dilakukan di jalan, rumah, jaringan masyarakat, dunia maya dan penampungan pengungsi.

Penerjemahan dan Pengalihbahasaan

Pelayanan ini merupakan bagian inti dari perencanaan serta penyediaan layanan publik dan pertukaran informasi pada masyarakat yang memiliki keanekaragaman bahasa. Masyarakat dapat berpartisipasi dengan bebas dalam lingkup kesehatan, pendidikan, ekonomi serta hukum hanya jika fasilitas penerjemahan dan pengalihbahasaan yang profesional tersedia secara luas.

SERUAN UNTUK BERTINDAK

Pemangku kepentingan yang bisa membawa perubahan mencakup guru dan peneliti; pekerja sosial masyarakat; masyarakat sipil dan lembaga swadaya masyarakat; pegiat media dan budaya; pemerintah dan pejabat; pebisnis dan pedagang; lembaga bantuan dan pembangunan asing; serta fondasi dan yayasan. Kami serukan kepada pihak ini semua untuk turut membantu:

- membangun kebijakan bahasa, cara bertindak dan teknologi yang akan mendukung masyarakat menjadi harmonis dan dinamis dengan sikap positif terhadap keanekaragaman bahasa, baik pada tingkat komunitas maupun individu
- secara aktif mendukung hak berbahasa, keberagaman, dan kewarganegaraan dan mencerminkannya pada dokumen-dokumen resmi dan pesan-pesan di tempat umum
- melawan semua kasus diskriminasi, prasangka, tindakan pilih-kasih, dan ketidakadilan yang berhubungan dengan bahasa dan literasi
- memahami bahwa masyarakat minoritas, migran dan pengungsi memiliki modal bahasa yang kaya, yang sangat berharga bagi dunia kita pada saat ini maupun pada masa yang akan datang.

Dengan caranya masing-masing, setiap pemangku kepentingan yang disebut di atas dapat menerima dan mendukung keberagaman bahasa demi kemajuan masyarakat, keadilan sosial, dan partisipasi warga negara. Bersama, kita dapat bertindak untuk menjaga kekayaan budaya dan kearifan lokal yang terkandung pada keanekaragaman bahasa untuk generasi masa depan.

REFERENCES

¹ Language Atlas, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² Joseph Lo Bianco, "Resolving ethnolinguistic conflict in multi-ethnic societies," *Nature*: <https://www.nature.com/articles/s41562-017-0085>

³ "40% don't access education in a language they understand," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

⁴ "617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁵ World Migration Report 2015, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁶ The Fifth Largest Country, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁷ Sustainable Development Goals, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Dichiarazione di Salisburgo per un Mondo Multilingue

VIVIAMO IN UN MONDO IN CUI:

- Tutti i 193 stati membri dell'ONU e la maggior parte dei loro abitanti sono multilingui;
- Si parlano 7.097 lingue;
- Di cui 2.464* sono a rischio di estinzione;
- Solo 23 sono invece le lingue dominanti, parlate da oltre la metà della popolazione mondiale;
- Il 40% della popolazione non ha accesso all'istruzione in una lingua che conosce;
- 617 milioni di bambini e adolescenti non raggiungono i requisiti minimi nella lettura;
- 244 milioni di persone sono migranti internazionali e di questi 20 milioni sono rifugiati, un incremento del 41% rispetto al 2000. Da soli, migranti e rifugiati costituirebbero il 5° paese più popoloso al mondo.

Il mondo in cui viviamo è realmente multilingue, eppure molti sistemi educativi ed economici, pubbliche amministrazioni, e procedure per ottenere la cittadinanza penalizzano milioni di persone sulla base della lingua o delle abilità linguistiche. Questa è una sfida che dobbiamo affrontare se vogliamo raggiungere gli Obiettivi di Sviluppo Sostenibile, fissati nel 2015 da 193 paesi per “porre fine alla povertà, proteggere il pianeta e assicurare prosperità per tutti”. Un sistema di istruzione equo, costruito su politiche linguistiche solide ed egalitarie, è fondamentale per un progresso che includa tutti.

PRINCIPI

- La parola ‘multilinguismo’ indica sia l’insegnamento delle lingue in senso stretto, che quei modelli informali di comunicazione che emergono da una società multilingue.
- Il ‘plurilinguismo’ è la conoscenza di molteplici lingue da parte di un individuo.
- Circostanze storiche, geografiche e socio-economiche distinte portano a forme variabili ed usi diversi del multilinguismo.
- Un sistema educativo multilingue, così come il supporto di stati e organizzazioni internazionali per una società multilingue, promuove lo scambio di conoscenze e la comprensione interculturale, e consolida le relazioni internazionali.

Politiche linguistiche mirate possono rafforzare la coesione sociale, migliorare i risultati dell'istruzione, e promuovere lo sviluppo economico. L'apprendimento di lingue aggiuntive consente ai bambini di raggiungere solidi livelli di alfabetizzazione nella propria lingua nativa; aiuta le comunità a mantenere le lingue a cui associano identità, conoscenze e credenze; crea opportunità per imparare nuove lingue, con benefici personali, ricreazionali, culturali o economici. Le politiche favorevoli al multilinguismo sostengono la diversità linguistica quale risorsa unica e vitale e stimolano cambiamenti positivi a livello economico, sociale e politico.

Invitiamo le singole persone, le aziende, le istituzioni e i governi ad adottare una mentalità multilingue che celebri e promuova la diversità linguistica come norma globale, che contrasti la discriminazione linguistica e sviluppi politiche per la promozione del multilinguismo.

Nel mondo interconnesso di oggi, la capacità di parlare diverse lingue e comunicare al di là delle differenze linguistiche è cruciale. La conoscenza anche parziale di più di una lingua può essere un vantaggio. Conoscere lingue aggiuntive è un nuovo tipo di alfabetizzazione globale. L'apprendimento delle lingue deve essere esteso per tutti – vecchi e giovani.

Eppure, milioni di persone in tutto il mondo si vedono negato il diritto di mantenere, utilizzare e sviluppare le lingue legate alle proprie identità e comunità. Questa ingiustizia deve essere sanata con politiche linguistiche che supportino società e individui multilingui.

Noi, i partecipanti alla sessione *Promuovere il talento: Apprendimento linguistico e integrazione in un mondo globalizzato* (12 -17 Dicembre 2017: salzburgglobal.org/go/586) chiediamo politiche che valorizzino e difendano il multilinguismo e i diritti linguistici.

Alla *Dichiarazione di Salisburgo per un Mondo Multilingue* seguiranno un resoconto complessivo e blog su argomenti chiave pubblicati durante tutto il 2018.

RACCOMANDAZIONI

Normative e legislazione

Politiche linguistiche efficaci richiedono il contributo di specialisti e la partecipazione attiva delle comunità e dei loro rappresentanti. Fare scelte chiare e razionali sul ruolo delle lingue nelle nostre società significa:

- Negoziare obiettivi precisi, che siano realistici e raggiungibili.
- Includere nel processo decisionale tutte le parti interessate, con particolare attenzione, in ogni fase, al contributo degli insegnanti.
- Creare politiche coerenti dalla fase pre-scolare a quella post-scolare, che includano contesti di apprendimento non formale e permanente.
- Mettere a fuoco tutte le risorse e i bisogni linguistici, inclusi i processi di mantenimento, apprendimento e uso delle lingue native di gruppi minoritari.
- Incorporare i risultati della ricerca pedagogica e cognitiva nell'ambito dell'apprendimento delle lingue, a partire dalla lingua nativa.
- Sfruttare al meglio il potenziale delle tecnologie della comunicazione.
- Assicurare la disponibilità di risorse adeguate per un'effettiva implementazione delle normative.
- Monitorare e valutare con regolarità gli obiettivi delle politiche linguistiche e la loro attuazione.

Insegnamento e apprendimento delle lingue

Le politiche linguistiche hanno un impatto sociale, economico e culturale, oltre che pedagogico. L'apprendimento linguistico permanente è fondamentale affinché una società possa mantenere il proprio multilinguismo e trarne beneficio. Le politiche dell'educazione, della formazione e del lavoro devono promuovere e riconoscere l'apprendimento linguistico accessibile a tutti, come pure una concezione positiva della diversità linguistica. Ai bambini come agli adulti deve essere garantito l'accesso a opportunità continuative e integrate per lo sviluppo, l'arricchimento e l'ampliamento delle proprie abilità linguistiche nel corso della vita.

È necessario promuovere un nuovo modello educativo che includa i sistemi di sapere tradizionali così come quelli alternativi e faccia un uso efficace della tecnologia. Gli spazi per l'apprendimento linguistico vanno ben oltre la scuola e l'università. Contesti quali strade, case, reti sociali, lavoro, ambienti digitali o servizi di supporto per i rifugiati possono promuovere l'apprendimento e la valorizzazione delle lingue.

Traduzione e interpretariato

Si tratta di attività essenziali per la pianificazione e messa in atto di servizi pubblici e per lo scambio di informazioni in società multilingui. Una partecipazione equa ed egitaria nell'ambito della sanità, dell'educazione, dell'economia e del sistema giuridico si basa su servizi di mediazione linguistica professionali e gratuiti.

APPELLO ALL'AZIONE

Le parti interessate e in grado di condurre al cambiamento includono: ricercatori e insegnanti; operatori comunitari, membri della società civile e organizzazioni non-governative; intellettuali e personalità mediatiche; governi e funzionari pubblici; aziende e altri soggetti con interessi commerciali; enti per gli aiuti umanitari e lo sviluppo; istituti e fondazioni.

Facciamo appello a tutti loro perché contribuiscano a:

- Sviluppare politiche, pratiche e tecnologie linguistiche in grado di sostenere sia la coesione che il dinamismo sociale, come pure atteggiamenti positivi verso il multilinguismo e il plurilinguismo.
- Promuovere attivamente diritti linguistici, diversità e cittadinanza in documenti ufficiali e comunicazioni di natura pubblica.
- Opporsi a discriminazioni, pregiudizi, preconcetti o disuguaglianze legati alla lingua o all'alfabetizzazione.
- Riconoscere che minoranze, migranti e rifugiati sono portatori di capitale linguistico di grande importanza e valore, sia per il nostro presente che per il nostro futuro.

Ciascuno di questi gruppi può, con specifiche modalità, accogliere e sostenere il multilinguismo quale parte integrante di una società basata sul progresso, sulla giustizia e su un modello di cittadinanza partecipativa. Assieme, possiamo agire per salvaguardare il patrimonio di cultura e conoscenza che il multilinguismo porta in eredità alle generazioni future.

* Per statistiche e altri riferimenti vedere: education.salzburgglobal.org/statements

多言語世界のための ザルツブルグ声明

今日の相互に関連し合う世界において、複数の言語を話し、言語の壁を超えて交流する能力は重要なスキルである。断片的であれ、一言語以上の知識は有益だ。母語以外の言語能力は、グローバル・リテラシーの新しい形である。言語学習は老若男女全ての人々に広がるべきものである。

しかし、地球上の何百万人の人々は、自己のアイデンティティである地域社会の言語を保持し、楽しみ、そしてさらに発展させるという生来の権利を否定されている。この不当性は多言語社会、そして多言語を使用する個人を支援する言語政策によって是正されるべきである。

我々、ザルツブルグ・グローバル・セミナー「才能への第一歩：グローバル化した世界における言語習得と融和」(2017年12月12日~17日：salzburgglobal.org/go/586)の参加者は、多言語主義及び言語権を評価し、支持する政策の実現を訴える。

「多言語世界のためのザルツブルグ声明」は包括的報告書並びに主要テーマを取り上げたブログで2018年に発信される。

我々はこのような世界に住んでいる：

- 全193国連加盟国及び大半の人々は多言語を使用している。
- 現在世界中で7,097言語が話されている。^{*}
- その内2,464言語の存続が危ぶまれている。
- 23言語が支配的で、世界人口の半数以上が使っている。
- 人口の40%は自分が理解する言語で教育を受けることが出来ない。
- 6億1千7百万人の子ども及び若者が最低限の読む能力を習得出来ない。
- 2億4千4百万人は国際移民であり、そのうち2千万人は難民で、その数は2000年より41%増加している。移民と難民だけで世界で5番目に人口が多い国家を形成することになる。

我々の世界は真に多言語使用であるにも関わらず、多くの教育や経済体制、市民権取得の手続き、行政などにおいて、何百万人もの人々が、話す言葉や言語能力のために不利益を被っている。2015年に193カ国が「貧困に終止符を打ち、地球を保護し、全ての人々の繁栄を保証する」ために掲げた「持続可能な開発目標」を達成するためには、我々はこの問題に取り組まなければならない。公正で確固たる言語政策に基づく公平な教育制度は、包括的進展のための基本である。

原則

- 多言語主義とは、明示的な言語指導、及び多言語社会において使用される非公式のコミュニケーションパターンの両方を意味する。
- 複言語主義とは、個人の複数の言語知識を指す。
- 歴史的、地理的、及び社会・経済的環境は、様々な形の多言語主義、及びその使用をもたらす。
- 多言語教育、そして国家と国際機関による社会的多言語主義への支援は、知識交流並びに異文化理解を促進し、国際関係を強化する。

目標を定めた言語政策は社会的団結の促進、教育成果の向上、及び経済的発展を促すことができる。加算的言語習得法は、子ども達に母語で読み書き能力を確立させ、地域社会が地域言語のアイデンティティ、知識、信条を保持するのを助け、そして個人的、娯乐的、文化的、又は経済的恩恵を生み出す新しい言語を習得する機会を作る。多言語政策は言語の多様性のための特有で貴重なリソースを保持し、経済的、社会的、政治的に有益な変化を世界にもたらすことができる。

我々は個人、企業、団体及び政府に対し、言語の多様性を国際標準として賞賛、促進し、言語差別に立ち向かい、そして多言語主義を推進する言語政策を開発するという多言語主義的な考えを取り入れることを求める。

勧告

政策立案：

有効な言語政策には専門家の助言及び地域社会における関係者の積極的な参加が必要である。社会における言語についての合理的で明確な決定には以下の点を含む：

- 現実的で実現可能な、明確な目標について協議する。
- 全ての関係者が政策立案の過程に加わる。特に教師は全ての段階において重要な役割を果たす。
- 就学前教育から、就学後、非公式及び生涯教育、と順序立てて立案する。
- マイノリティ・コミュニティの母語の保持、学習、使用を含む、全ての言語資産とニーズに焦点を当てる。
- 母語や他の言葉の学習についての教育・認知学研究が提示する見識を活用する。
- コミュニケーション・テクノロジーの可能性を生かす。
- 政策の完全実施に必要なリソースを確保する。
- 政策目標と実施について監視し、定期的に評価を行う。

教育と学習：

言語政策の全貌は、社会的、経済的、文化的、そして教育的である。言語の生涯学習は、社会が多言語主義を維持し、多言語主義から恩恵を受けるために必然である。教育・技能・労働政策は、言語の多様性を高く評価しつつ、全ての人のための言語学習を促進・承認するべきである。子供も大人も、生涯を通して言語能力を培い、伸ばすことができる、総合的で継続した機会に恵まれるべきである。

伝統的及び新しい知識体系を含み、そして現代のテクノロジーを活用する、新しい教育のパラダイムが必要である。能動的言語学習の場合は、学校や高等教育機関以外にもある。路上や、家庭、ソーシャルネットワーク、デジタル環境、難民支援環境など、どこにおいても言語学習とその重要性の認識を積極的に促進することができる。

翻訳と通訳：

これらサービスは多言語社会において、公共サービス並びに情報交換を企画し提供する上で不可欠である。医療、教育、経済、法的環境における公平な参加は、無償で提供される専門家による言語仲介が前提となる。

実施要請

変化を推進することが出来る関係者は研究者や教師を始め、コミュニティ・ワーカー、市民社会及び民間非営利団体、文化・メディアの声、政府及び公務員、業界、支援・開発団体、基金や信託などがある。我々は全ての関係者に下記の支援を求める。

- 多言語主義並びに複言語主義に対して前向きな姿勢をもった、結束力が強く活力のある社会を支援する言語政策、実践、テクノロジーを開発すること。
- 公文書並びに公報における言語権、多様性、及び市民権を積極的に支援すること。
- 言語とリテラシーに関連するいかなる差別、偏見、不平等に立ち向かうこと。
- マイノリティ、移民、難民は、我々の現在そして未来の社会に重要である高い言語資源を持ち備えていると認識すること。

それぞれの関係者グループは、独自のやり方で、社会の発展、社会正義、及び市民参加のための多言語主義を受け入れ、支援することが出来る。文化と知識の宝庫である多言語主義を次世代のために守るべく、我々は共に行動を起こす事ができる。

*統計はeducation.salzburgglobal.org/statements を参照。

ზალცბურგის მიმართვა მრავალენოვანი მსოფლიოსათვის

დღევანდელ ურთიერთდაკავშირებულ სამყაროში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მრავალ ენაზე ლაპარაკის უნარი და კომუნიკაციის დროს ენობრივი ბარიერების დაძლევა. მეორე ენის ნაწილობრივი ცოდნაც კი სასარგებლოა. დამატებითი ენების ცოდნა არის ახალი ტიპის გლობალური წიგნიერება. ენის შესწავლა ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ყველასათვის, როგორც ახალგაზრდებისათვის, ასევე ასაკოვანთათვის.

თუმცა დღეს მსოფლიოში მილიონობით ადამიანს წართმეული აქვს უფლება – შეინარჩუნოს, გამოიყენოს და განავითაროს თავისი იდენტობისა და სოციალური ენა. ამ უსამართლობის აღმოსაფხვრელად საჭიროა ისეთი ენობრივი პოლიტიკა, რომელიც მხარს დაუჭერს მულტილინგვურ საზოგადოებებსა და ინდივიდებს.

ჩვენ, ზალცბურგის საერთაშორისო სემინარის, სესიის „ტრამპლინი ნიჭიერთათვის: ენის სწავლა და ინტეგრაცია გლობალიზებულ სამყაროში“ (12-17 დეკემბერი, 2017 salzburgglobal.org/go/586), მონაწილეები

ჩვენ ვცხოვრობთ მსოფლიოში, სადაც:

- გაეროს წევრი 193 ქვეყანა და ადამიანების უმრავლესობა მრავალენოვანია.
- დღეს მსოფლიოში საუბრობენ 7,097 ენაზე.
- მათგან 2,464 ენას გაქრობის საფრთხე ემუქრება.¹
- კაცობრიობის ნახევარზე მეტი საუბრობს 23 დომინანტ ენაზე.
- მსოფლიოს მოსახლეობის 40% ვერ იღებს განათლებას მისთვის გასაგებ ენაზე.²
- მთელ მსოფლიოში 617 მილიონ ბავშვს და მოზარდს არ აქვს განვითარებული კითხვის უნარის მინიმალური დონე.³
- 244 მილიონი ადამიანი სამშობლოს ფარგლებს გარეთ ცხოვრობს, მათგან 20 მილიონი დევნილია, რომელთა რიცხვიც 41%-ით გაიზარდა 2000 წელთან შედარებით.⁴ მიგრანტები და დევნილები შეადგენენ მსოფლიოს მოსახლეობის მეხუთედ ნაწილს.⁵

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი სამყარო მრავალენოვანია, მილიონობით ადამიანი თავისი ენისა და ენობრივი უნარების გამო სირთულეებს აწყდება სახელმწიფო სტრუქტურებში, ეკონომიკის სფეროსა და განათლების სისტემაში, ასევე მოქალაქეობის მიღების დროს. ჩვენ უნდა მოვაგვაროთ ეს პრობლემა, თუ გვინდა, შესრულდეს 2015 წელს 193 ქვეყნის მიერ მიღებული მდგრადი განვითარების მიზნები⁶: «სიღარიბის ლიკვიდაცია, პლანეტის რესურსების შენარჩუნება და საყოველთაო კეთილდღეობის უზრუნველყოფა». ეფექტიან და თანასწორ ენობრივ პოლიტიკაზე აგებული სამართლიანი განათლების სისტემა უზრუნველყოფს საყოველთაო პროგრესის საფუძველს.

პრინციპები

- მრავალენოვნება (Multilingualism) ნიშნავს, როგორც უშულოდ ენების სწავლებას, ასევე არაფორმალური ურთიერთობის ფორმებსა და ინფორმაციის გაცვლას მრავალენოვან საზოგადოებაში.
- პლურილინგვიზმი (plurilingualism) გულისხმობს ინდივიდის მიერ რამდენიმე ენის ცოდნას.
- ისტორიული, გეოგრაფიული და სოციალ-ეკონომიკური ფაქტორები განაპირობებენ სხვადასხვა ფორმის მრავალენოვნების განვითარებას.
- მულტილინგვური განათლება და სახელმწიფოსა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ სოციალური მრავალენოვნების მხარდაჭერა ხელს უწყობს ინფორმაციის გაცვლას, განსხვავებული კულტურების ურთიერთგაგებას და საერთაშორისო ურთიერთობების გაძლიერებას.

ვემხრობით ისეთ ენობრივ პოლიტიკას, რომელიც აღიარებს და მხარს უჭერს ენობრივ მრავალფეროვნებასა და ენობრივი უფლებების დაცვას.

ზალცბურგის მიმართვა

მრავალენოვანი

მსოფლიოსათვის გამყარებული იქნება ძირითადი საკითხების შესახებ 2018 წელს

გამოქვეყნებული შესაბამისი ანგარიშებითა და ბლოგებით.

მიზანმიმართული ენობრივი პოლიტიკა ხელს შეუწყობს საზოგადოების ერთიანობას, განათლების ხარისხის ამაღლებასა და ეკონომიკურ განვითარებას. დამატების მეთოდით (additive language learning) ენის სწავლა ხელს უწყობს ბავშვებში მშობლიურ ენაზე კითხვისა და წერის უნარის ფორმირებას, ეხმარება საზოგადოების გარკვეულ ჯგუფებს, შეინარჩუნონ ენობრივი იდენტობა, ცოდნა და რწმენა; ქმნის ახალი ენის შესწავლის შესაძლებლობას პირადი, კულტურული ან ეკონომიკური სარგებლის მიღების თვალსაზრისით. მულტილინგვური პოლიტიკის გატარება ხელს უწყობს ენობრივი მრავალფეროვნების, როგორც უნიკალური, სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი რესურსის დაცვას; ასევე, განაპირობებს პოზიტიურ სოციალურ, ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ცვლილებებს მსოფლიოში.

მოუწოდებთ ცალკეულ პირებს, კორპორაციებს, ორგანიზაციებსა და ხელისუფლებებს გაიზიარონ მულტილინგვური ხედვა, რომელიც მრავალენოვნებას მიიჩნევს უნივერსალურ ნორმად, არ ცნობს ენობრივ დისკრიმინაციას და მხარს უჭერს მრავალენოვნების პოლიტიკის განვითარებას.

რეკომენდაციები

პოლიტიკის შემუშავება

წარმატებული ენობრივი პოლიტიკისათვის საჭიროა სპეციალისტებისა და საზოგადოების დაინტერესებული მხარეების აქტიური მონაწილეობა. საზოგადოებაში ენის შესახებ რაციონალური და ცხადი გადაწყვეტილებების მიღებაში იგულისხმება:

- შეთანხმება მკაფიო, რეალისტურ და მიღწევად მიზნებზე.
- პოლიტიკის შემუშავების პროცესში ყველა დაინტერესებული მხარის ჩართვა, ამასთანავე, ყველა სტადიაზე მასწავლებლებისათვის განსაკუთრებული როლის მინიჭება.
- უწყვეტი განათლების პოლიტიკის გატარება მთელი ცხოვრების მანძილზე - დაწყებული სკოლამდელი განათლებიდან, სკოლის შემდგომი ფორმალური და არაფორმალური განათლებით გაგრძელებული.
- ყურადღების მიპყრობა ენის ყველა საჭიროებაზე, ასევე, უმცირესობათა მშობლიური ენის დაცვა, შესწავლა და გამოყენება.
- განათლებისა და შემეცნებით სფეროში, მშობლიური და სხვა ენების შესწავლის შესახებ ჩატარებული კვლევების შედეგების გათვალისწინება.
- კომუნიკაციური ტექნოლოგიების შესაძლებლობის გამოყენება.
- ენის პოლიტიკის სრული განხორციელებისათვის შესაბამისი რესურსების გამოყენება.
- პოლიტიკის მიზნებისა და იმპლემენტაციის რეგულარული მონიტორინგი.

სწავლება და სწავლა

ენის პოლიტიკა მოიცავს სოციალურ, ეკონომიკურ, კულტურულ და საგანმანათლებლო სფეროებს. ენების შესწავლა მთელი ცხოვრების მანძილზე მნიშვნელოვანია საზოგადოებაში მრავალენოვნების შეინარჩუნებისა და მისი სასიკეთოდ გამოყენებისათვის.

ენის შესწავლის კუთხით, განათლებისა და დასაქმების პოლიტიკა მიმართული უნდა იყოს ყველასათვის თანაბარი პირობების შექმნაზე, ამასთანავე პოზიტიური განწყობის ჩამოყალიბებაზე ენობრივი მრავალფეროვნების მიმართ. ბავშვებსა და ზრდასრულებს მთელი ცხოვრების მანძილზე უნდა ჰქონდეთ ინტეგრირებული და უწყვეტი შესაძლებლობა, განავითარონ და გაიფართოვონ ენობრივი უნარები.

აუცილებელია განათლების ახალი პარადიგმის ჩამოყალიბება, რომელიც მოიცავს ცოდნის ტრადიციულ და ალტერნატიულ სისტემებს და იყენებს თანამედროვე ტექნოლოგიებს. ახალი ენის შესწავლის შესაძლებლობა სცილდება სკოლისა და უმაღლესი სასწავლო დაწესებულებების ფარგლებს; ქუჩა, სახლი, სოციალური ქსელები, ციფრული გარემო, დევნილთა დასახლებები ხელს უწყობს ენების ათვისებასა და სხვა ენების აღიარებას.

ზეპირი და წერილობითი თარგმანი

მრავალენოვან საზოგადოებაში ამ სახის მომსახურება საზოგადოებრივი ინსტიტუტების ფუნქციონირებისა და ინფორმაციის გაცვლის განუყოფელი ნაწილია. ჯანდაცვის, განათლების, ეკონომიკისა და სამართლის სფეროში თანაბარუფლებიანი მონაწილეობა დამოკიდებულია კვალიფიციური და ადვილად მისაწვდომი ენობრივი შუამავლობის არსებობაზე.

მოწოდება ქმედებისაკენ

საზოგადოების დაინტერესებული მხარე, ვისაც შეუძლია ცვლილებების განხორციელება, მოიცავს პედაგოგებს, სამოქალაქო აქტივისტებს, კულტურისა და მედიის სფეროს წარმომადგენლებს, ჩინოვნიკებს, პოლიტიკოსებს, საზოგადოებრივ და არასამთავრობო ორგანიზაციებს, კომერციულ და ბიზნეს ორგანიზაციებს, ჰუმანიტარულ და განვითარებაზე ორიენტირებულ ორგანიზაციებს, ფინდებს. მოვუწოდებთ ყველას:

- შეიმუშაონ ისეთი ენობრივი პოლიტიკა, პრაქტიკა და ტექნოლოგიები, რომელიც ხელს შეუწყობს ერთსულოვანი და დინამიური საზოგადოების განვითარებას, საზოგადოებაში მულტილინგვიზმისა და პლურილინგვიზმის მიმართ დადებითი განწყობის ჩამოყალიბებას.
- აქტიურად დაუჭირონ მხარი ოფიციალურ დოკუმენტებსა და საჯარო გამოსვლებში ენობრივ უფლებებს, მრავალფეროვნებასა და მოქალაქეობას.
- ებრძოლონ დისკრიმინაციის ნებისმიერ გამოვლენას, ენასა და წიგნიერების საკითხებთან დაკავშირებულ ცრურწმენებს, მიკერძოებასა და უთანასწორობას.
- გაითავისონ, რომ უმცირესობებს, მიგრანტებსა და ლტოლვილებს გააჩნიათ დიდი ენობრივი კაპიტალი, რომელსაც ჩვენი დღევანდელი და მომავალი სამყაროსათვის დიდი ღირებულება აქვს.

ყველა დაინტერესებულ მხარეს თავისებურად შეუძლია მრავალენოვნების მხარდაჭერა, სოციალური პროგრესის, სამართლიანობისა და მოქალაქეობრივი მონაწილეობის გაძლიერების მიზნით. ერთობლივი მოქმედებით შეგვიძლია მომავალ თაობებს შევუნახოთ მულტილინგვისტური კულტურისა და ცოდნის საგანძური.

¹ Language Atlas, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² “40% don’t access education in a language they understand,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

³ “617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁴ World Migration Report 2015, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁵ The Fifth Largest Country, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁶ Sustainable Development Goals, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

다언어 세계를 위한 잘츠부르크 선언문

오늘날처럼 서로 연결되어 있는 세상에서 여러 언어를 말하고 언어적 차이를 넘어 소통하는 능력은 매우 중요한 기술입니다. 심지어 한 개 이상의 언어를 부분적으로 알고 있는 것도 도움이 됩니다. 추가적인 언어를 능숙하게 구사할 수 있는 능력은 새로운 종류의 글로벌 문해력입니다. 언어 학습은 모든 연령층을 위해 확장될 필요가 있습니다.

하지만 전 세계 수백만 명의 사람들이 그들의 정체성과 공동체 언어를 유지하고, 즐기고, 개발하기 위한 고유의 권리를 거부당하고 있습니다. 이러한 부당함은 다언어 사회와 개인을 지원하는 언어 정책에서 시정될 필요가 있습니다.

재능을 위한 발판: 세계화된 시대에서의 언어 학습 및 통합 (12월 12일-17일, 2017년 salzburgglobal.org/go/586)이라는 주제로 열린 잘츠부르크 글로벌 세미나에 참석한 우리는 다언어주의와 언어 권리를 존중하고 지지하는 정책을 요구합니다.

다언어 세계를 위한 잘츠부르크 선언문은 2018년에 출판된 주요 주제에 대한 포괄적인 보고서와 블로그를 통해 지지될 것입니다.

우리는 다음과 같은 세계에 살고 있습니다.

- 193 개 전체 유엔 회원국과 대부분의 사람들이 다언어를 구사함
- 현재 7,097 개의 언어가 전 세계에서 사용됨
- 이들 중 2,464개의 언어가 소멸 위기에 놓여 있음 *
- 전체 인구의 절반 이상이 사용하는 유력한 언어는 23 개임
- 40%의 사람들이 자신들이 이해하는 언어로 교육을 받지 못하고 있음
- 6억 천 7백만명의 어린이 및 청소년들의 읽기 능력이 최소한의 능숙도에도 미치지 못하고 있음
- 2 억 4 천 4 백만 명이 국제적 이민자이며, 이중 2,000 만 명이 난민으로 2000 년 이후 41 %가 증가하였음. 이민자와 난민만 합쳐도 세계에서 다섯 번째로 인구가 많은 국가의 규모임

현실은 다언어사회지만, 수백만 명의 사람들이 언어와 언어사용능력으로 인해 교육·경제 체제, 시민권 취득 과정, 공공 행정에서 불이익을 받고 있습니다. 2015 년에 193 개국이 “빈곤 퇴치, 지구 보호 및 모든 사람들의 번영”을 위해 채택한 지속 가능한 개발 목표(SDG: Sustainable Development Goals)를 달성하려면 이 문제를 해결해야 합니다. 포괄적인 발전을 위해 강력하고 공정한 언어 정책에 기초한 공정한 교육 시스템이 꼭 필요합니다.

원리

- 다언어주의(Multilingualism)는 공식적인 언어 교육과 다언어 사회에서 나타나는 비공식적인 의사 소통 방식 모두를 의미한다.
- 복수언어주의(Plurilingualism)란 한 개인의 다수 언어에 대한 지식 보유를 의미한다.
- 역사적, 지리적, 사회 경제적 환경이 다언어주의의 다양한 형식과 활용으로 나타난다.
- 다언어 교육과 국가·국제 기구의 다언어주의 지원은 지식교류와 문화 간 이해를 촉진하고 국제적 유대를 강화한다.

목표지향 언어 정책은 사회적 결속을 높이고 교육 성과를 개선하며 경제 발전을 촉진 할 수 있습니다. 추가적인 언어를 학습할 수 있도록 하는 접근법은 아동들에게는 모국어 문해력을 강화하고, 지역 사회에게는 정체성, 지식, 신념에 관한 언어를 유지하도록 함으로써, 개인, 여가, 문화 또는 경제적 이익에 관한 새로운 언어를 학습할 수 있는 기회를 창출합니다. 다언어 정책은 언어의 다양성을 가능하게 하는 독특하고 중요한 자산이며, 경제적, 사회적, 정치적으로 긍정적인 변화를 유도합니다.

우리는 개인, 기업, 기관, 정부가 언어 다양성을 세계적 규범으로 장려·촉진하며, 언어적 차별을 철폐하고, 다언어주의를 발전시키는 언어 정책을 개발하는 다언어 신념 체계를 채택할 것을 촉구합니다.

제언

정책 수립

언어 정책이 성공하기 위해서는 전문가의 견해와 지역 사회 이해 관계자의 적극적인 참여가 필요합니다. 사회 속에서의 언어에 대한 합리적이고 명확한 의사결정을 한다는 것은 아래의 내용을 의미합니다.

- 현실적이고 실현 가능한 명확한 목표를 설정하기
- 정책 과정에 모든 이해 관계자를 포함하되 모든 단계에서 교사들에게 중요한 역할 부여하기
- 취학 전 교육, 졸업 후 교육, 비공식 교육, 평생 교육 정책 연계하기
- 소수 공동체의 모국어의 유지, 학습, 사용을 포함한 모든 언어 자산과 요구에 중점 두기
- 모국어와 비모국어에 관한 교육적·인지적 연구 성과 활용하기
- 커뮤니케이션 기술의 잠재력 활용하기
- 원활한 정책 집행을 위해 적절한 자원 확보하기
- 정책 목표와 집행을 정기적으로 점검하고 평가하기

교육 및 학습

언어 정책은 교육적 측면뿐만 아니라 사회적, 경제적, 문화적 측면에 영향을 미칩니다. 언어 평생 학습은 다언어주의를 유지하고 다언어주의로부터 이익을 취하기 위해 꼭 필요합니다. 교육, 기술, 노동 정책은 언어 다양성에 대한 긍정적인 평가와 아울러 모든 사람들을 위한 언어 학습을 촉진하고 인식하도록 하여야 합니다. 아동과 성인은 전생애에 걸쳐 언어 구사능력을 개발하고, 풍부하게 하며, 확장시킬 수 있는 통합적이고 지속적인 기회를 접근할 수 있어야 합니다.

전통적이고 대안적인 지식 체계를 포함하면서 동시에 현대 기술을 활용할 수 있는 새로운 교육패러다임이 필요합니다. 적극적인 언어 학습용 사이트들이 학교나 고등 교육 기관보다 훨씬 뛰어납니다. 거리, 가정, 사회망, 디지털 환경, 난민 지원 환경 모두가 언어 학습과 다른 언어에 대한 공감을 적극적으로 촉진 할 수 있습니다.

번역 및 통역

번역과 통역은 다언어 사회에서의 공공 서비스의 설계와 집행, 제공, 정보 교환에 통합되어 있습니다. 보건, 교육, 경제, 법률 환경에 공정하게 참여하기 위해서는 무상으로 활용가능하고 전문적인 언어지원체계가 필요합니다.

실천 요구 사항

변화를 이끌 수 있는 이해 관계자에는 연구자·교사, 지역 사회 근로자, 시민 사회·비정부 기관, 문화계·미디어 분야 의견, 정부·공무원, 사업 관계자 · 상업적 이익단체, 구호·개발 기구, 재단·자선단체가 포함됩니다. 우리는 여러분 모두에게 아래와 같은 도움을 청합니다.

- 다언어주의와 복수언어주의에 대해 긍정적인 태도를 가진, 유대감이 강하고 역동적인 사회를 지원하는 언어 정책, 실행, 기술을 개발해 주십시오.
- 공식 문서와 공개 메시지에서 언어 권리, 언어 다양성, 시민의식을 적극적으로 지원해 주십시오.
- 언어와 문해력에 연계된 차별, 편견, 편향, 불평등의 모든 사례에 대응해 주십시오.
- 소수 민족, 이주민, 난민이 우리의 현재와 미래 세계에서 큰 가치가 있는, 높은 언어적 자산 자본을 소유하고 있음을 인식해 주십시오.

모든 이해 관계자 집단은 그 집단의 고유한 방식으로 사회 진보, 사회 정의, 참여 시민권을 위해 다언어주의를 포용하고 지원할 수 있습니다. 우리가 함께 하면 미래 세대를 위해 문화와 지식의 보물 창고인 다언어주의를 보호 할 수 있습니다.

* You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

La Declarazion de Salzburg per n mond multilingual

Tel mond daldidanché olache duc é coleé, la capacità de rejonèr più lengac e de comunicà sorafora la spartijons linguistiches la é fondamentèla. Joa ence saer, amancol mingol, più che un lengaz. La competenza te etres lengac l'é na neva sort de alfabetisazion globala. L studie de neves lengac l cogn vegnir slarià fora a duc – joegn e jent de età.

Purampò a milions de jent tel mond ge vegn neà l derit naturèl de tegnir su, se goder e svilupèr i lengac de sia identità e de sia comunanza. Chesta ingiustizia la cogn vegnir comedèda con politiches linguistiches che sostegn comunanzes e persones multilinguales.

Nos, i partezipanc a la sescion del Seminèr Global de Salzburg Trampolin per i talents: l studie di lengac e la integrazion te n mond globalisà (12 – 17 de dezember del 2017; salzburgglobal.org/go/586) domanon politiches che valorisea e met al luster l multilinguism e i deric di lengac.

La Declarazion de Salzburg per n mond multilingual la vegnarà sostegnuda da n referat complet e da blogs dintornvìa i arguments de maor emportanza che vegnarà publicà via per l 2018.

NOS VIVON TE N MOND OLACHE:

- Duc i 193 Stac membres de l'ONU e la maor pèrt di etres pajes i é multilinguali.
- 7.097 lengac i vegn rejoné duc i dis tel mond.
- 2.464 de chisc i é dò che i mor fora.¹
- 23 l'é i lengac dominanc, rejoné da pech più che mesa la populazion mondièla.
- L 40% de la jent no à azes a l'istruzion te n lengaz che la enten.²
- 617 milions de bec e joenec no arjonc l nivel minimal de competenza tel lejer.³
- 244 milions de jent l'é migranc internazionèi e de chisc 20 milions l'é enfughé, con na crescimonia del 41% dal 2000 en ca.⁴ Migranc e enfughé i met adum l 5t raion più popolous del mond.⁵

Nosc mond l'é delbon multilingual, purampò n muie de sistemes economics e de istruzion, prozesc de svilup de la zitadinanza e aministracions publiches i desvantajea amò milions de persones a cajon de sie lengaz e de sia capacitèdes linguistiches. Nos cognon tor dant chesta endesfida se volon arjonjer i Obietives de Svilup Sostegnibol,⁶ touc dant del 2015 da 193 Pajes per “tor demez la stenta, stravardèr l pianet e arseguirèr l benesser per duc”. N dret sistem de istruzion che se poja sun politiches linguistiches fortes e giustes l'é fondamentèl per n progres che tole ite duc.

PRINZIPIES

- L multilinguism l vegn defenì tant da l'ensegnament declarà di lengac, che dai modie informèi de comunicazion che vegn al luster te la comunanzes olache se reiona desvalives lengac.
- L plurilinguism l'é la cognoscenza de più lengac da pèrt de la persones.
- La condizions storiches, geografiches e sozio-economiches les porta a formes e doures desferentes del multilinguism.
- L'istruzion te più lengac e l sostegn da pèrt di Stac e de la Organisations internazionèles per n multilinguism sozièl, dèsc l met de se baratèr cognoscenzes e de se entener de micc anter de cultures, apede renforzèr la relazions internazionèles.

Politiches linguistiches spezifiches pel smaorèr i leames sozièi, miorèr i resultac scolastics e smaorèr l svilup economic. Amò apede, l studie de etres lengac ge dèsc l met ai bec de svilupèr capacitèdes de alfabetisazion te sie lengaz-mère n muie fortes, l deida la comunanzes a mantegnir si lengac de identità, cognoscenza e fe e l dèsc l met de emparèr de neves lengac con n joament personèl, ricreatif, culturèl o economic. La politiches de multilinguism les pel sostegnir la ressorses uniches e vitales de la desvalivanza linguistica e menèr envers n mudament positif tel mond, dal pont de veduda economic, sozièl e politich.

Nos spenjon acioché la persones, la firmes, la istituzions e i goern tole su na forma mentèla che ge dae valuta e sostegn a la desvalivanzes linguistiches desche na situazion normala, ge dae de contra a la discriminazions e svilupee politiches linguistiches che deida l plurilinguism.

RECOMANAZIONS

Elaborazion de la politiches linguistiches

Na politica linguistica per aer n bon ejit la doura l stimol de spezialisé e la partezipazion ativa de la pèrts de la comunanza enteressèdes. Tor dezijsions chières e raziònèles en cont di lengac te la sozietà vel dir:

- Contratrèr obietives chières che i sibie realistics e da poder arjonjer
- Tor ite duta la pèrts de la sozietà tel prozes politich, con na posizion de relief per i ensegnanc de duc i liviè
- Slarièr fora la politiches linguistiches da dant che i bec vae a scola enscin dò che i l'à fenida su e endrezèr na istruzion fora da la scola che la vegne metuda en esser en seghit
- Troèr fora duc i vantajes e i besegnes del lengaz, tout ite la conservazion, l studie e la doura di lengac-mère de la comunanzes de mendranza
- Durèr i ejic de la enrescides tel ciamp de l'istruzion e de la cognoscenza per studièr l lengaz-mère e i etres lengac
- Se emprevaler de la possibilitèdes sportes da la tecnologies de comunicazion
- Arseguèrèr ressorsces adatèdes per meter en doura la politiches linguistiches te duc i ciampes
- Controlèr e valutèr regolarmenter i obietives e la metuda en doura de la politiches

Ensegnament e studie

L'obietif de la politiches per l lengaz cogn tor ite ence l ciamp sozièl, economich e culturèl estra che chel de l'istruzion. L studie di lengac fora e fora per duta la vita l'é essenzièl per la comunanzes per sostegnir e per aer benefizies dal multilinguism. La politiches per l'istruzion, la tecnica e l lurier les cognessa favorir e recognoscer l studie di lengac per duc, apede aprijèr la desvalivanzes linguistiches. Bec e jent grana cognessa poder apede oportunitèdes integrèdes e sperlongèdes tel temp per svilupèr, miorèr e smaorèr sia capacitèdes linguistiches fora per duta sia vita.

L'é de besegn de n nef model de istruzion che tole ite i sistemes tradizionèi e alternatives de cognoscenza e l se emprevèle de la tecnologies daldidanché. I sic per emparèr i lengac a na vida ativa i é oramai sorafora la scoles e i istituc de istruzion auta. La strèdes, la cèses, i social networks, i ambients digitèi e l'endrez di didaments per i enfughé l'é dut ambients che deida a emparèr e aprijèr i lengac.

Traslazion e interpretariat

Chisc servijes fèsc pèrt en dut e per dut de la projetazion e de la perferida di servijes publics e di barac de informazions te la sozietèdes multilinguales. Na partezipazion valiva per duc te l'ambit sanitàr, educatìf, economich e legal la se poja sun na mediazion linguistica a la leta per duc e profescionèla.

ENVIT A L'AZION

Anter la jent che pel vidèr l mudament l'é enrescidores e ensegnanc, operadores de la comunanza, organizacions de la sozietà zivila e no goernatives, oujes de la cultura e di media, goern e funzionères publics, ativitèdes e enteresc comenzièi, organizacions de didament e de svilup, fondazions e gropes. **Envion duc a didèr per:**

- Svilupèr politiches linguistiches, pratiches e tecnologies che favoresc sozietèdes che tegn adum e dinamiche con esprescions positives ti confronc del multilinguism e del plurilinguism
- Sostegnir a na vida ativa i deric linguistics, de desvalivanza e de zitadinanza ti documents ofizièi e te la comunicazions publiche
- Se bater contra duta la sorts de descriminazions, pregiudizies, preconzec e desferenzenzes ti confronc del lengaz e de l'alfabetisazion
- Recognoscer che la mendranzes, i migranc e i enfughé à n gran capital linguistich che l'é de gran valuta per dut l mond, aldidanché e tel davegnir.

Ogneun te sia vida unica, chisc gropes de jent enteressèda pel tor su e sostegnir l multilinguism per l progres sozièl, la giustizia sozièla e la partezipazion di sentadins. Adum podon envièr via na azion per stravardèr l melaùr culturèl e de cognoscenzes del multilinguism per la generazions del davegnir.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Mu nsi ya leero eringa ekyalo ekimu, obusobozi okwogera ennimi eziwera n'owuliziganya n'abantu aboogera ennimi ez'enjawulo bukugu obwetaagisa buli muntu. N'okumanyaako ekitono ku nnimi ezisukka mu lumu kiyamba. Okumanya ennimi endala bwe buyigirize obupya obuliwo mu nsi kati. Okuyiga ennimi kwetaaga okugaziyizibwa eri bonna- abakulu n'abato.

Kyokka, abantu bukadde na bukadde mu nsi yonna abamiddwa eddembe lyabwe okusigaza, okunyumirwa n'okukulaakulanya ennimi zaabwe enzaaliranwa era ezibagattira awamu. Obutali bwenkanya buno busaana okuterezebwa okuyita mu nkola eziwagira enkozesa ennimi ennyingi mu bantu n'eri omuntu ssekinnoomu alina obusobozi okwogera ennimi eziwera.

Ffe, abeetabye mu lukunnaana lwa Salzburg Global Seminar ku mulamwa; *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World* (December 12 -17 2017 salzburgglobal.org/go/586), tusaba wassibwewo enkola ezigasa n'okunyweza enkozesa y'ennimi ennyingi n'eddembe mu byennimi.

Ekiwandiiko ky'e Salzburg eri ensi ey'ennimi ennyingi

MU NSI MUNO MULIMU:

- Amawanga gonna 193 agali mu kibiina ky'Amawanga Amagatte n'abantu abasinga obungi aboogera ennimi nnyingi.
- Ennimi 7,097 ze zoogerwa mu nsi yonna.*
- Ennimi 2,464 zoolekedde okusaanawo.
- Ennimi 23 zibuutikidde endala era zoogerwa abantu abasukka kimu kyakubiri eky'abantu abali mu nsi yonna.
- Abantu 40 ku buli 100 basomesebwa mu nnimi ze batategeera
- Abaana n'abavubuka obukadde 617 tebalina busobozi obusookerwako obw'okusoma bwino
- Abantu obukadde 244 bagwira mu nsi ze babeeramu nga ku bano, obukadde 20 banoonyi ba bubudamu, omuwendo ogulinnye ebitundu 41 ku 100 okuva bwe gwali mu mwaka 2000. Abagwira n'abanoonyi b'obubudamu ng'obagasse, basobola okukola eggwanga eryokutaano mu gasingamu abantu abangi mu nsi.

Kyamazima ensi yaffe ya nnimi nnyingi, kyokka enkola z'ebyenjigiriza, ez'ebyenfuna, emitendera gy'okufuna obutuuzze n'obukulembeze zikosa abantu bukadde na bukadde olw'ennimi zaabwe n'obusobozi mu mu kukozeza ennimi. Okusoomoozebwa kuno tuteekwa okukwananga bwe tuba ab'okutuukiriza ebirubirirwa by'ensi yonna eby'enkulaakulana (Sustainable Development Goals), ebyakkaanyizibwako amawanga 193 mu 2015 "Okumalawo obwavu, okukuuma obutonde bw'ensi n'okulaba nga buli omu akulaakulana". Enkola y'ebyenjigiriza erimu obwenkanya ezimbiddwa ku musingi omugumu ogw'entegeka ennungi ey'ebyennimi ya nkizo ku kugenda mu maaso okw'awamu.

EMIRAMWA

- Enkozesa y'ennimi ennyingi kitegeeza embeera y'ennimi ennyingi mu bantu abali awamu aboogera ennimi ez'enjawulo.
- Obwakalinnimi kitegeeza obusobozi bw'omuntu ssekinnoomu okukozesa ennimi eziwera.
- Omuntu embeera emwetooldde y'esinziirako enkozesa ye ey'ennimi ennyingi.
- Okukozesa ennimi ennyingi, n'amawanga wamu n'ebitongole by'ensi yonna okuwagira enkozesa y'ennimi ennyingi kitumbula okuwaanyisiganya amagezi n'okutegeeragana mu byobuwangwa ne kinyweza enkolagana mu mawanga.

Entegeka z'ebyennimi ezirubirirwa zisobola okunyweza enkolagana y'abantu, okulongoosa ebiva mu byenjigiriza n'okutumbula ebyenfuna. Enjigiriza y'ennimi ng'cyongereza ku nnimi enzaaliranwa esobozesa abaana okukuuma n'okusigaza ennimi zaabwe enzaaliranwa, ezirimu amagezi gaabwe ne kiwa n'abantu

Ekiwandiiko ky'e Salzburg eri ensi ey'ennimi ennyingi kija kuwagirwa ne alipoota enzijuvo n'okukubaganya ebirowooza ku mukutu ebijja okufulumizibwa mu 2018.

omukisa okuyiga ennimi empya ezibayamba nga abantu, ezibawummuza era ezibaganyula mu byenfuna n'ebiyobuwangwa. Enteeekateeka n'enkola ez'ennimi ennyingi zisobola okukuumu ekyobugagga ekiri mu nnimi ez'enjawulo era ne zireeta enkuyukakyuka ey'omuggundu mu byenfuna, embeera z'abantu ne mu byobufuzi mu nsi yonna.

Tukubiriza abantu ssekinnoomu, amakampuni, amatendekero, ebitongole ne gavumenti zonna okuba n'endowooza ekkiririza mu nnimi ennyingi, ezijagulizaamu n'okutumbula ennimi ez'enjawulo, okuba enkola egobererwa mu nsi yonna, balwanyise okusosola mu nnimi era n'okussaawo enkola z'ebyennimi ezitumbula enkozesa y'ennimi ennyingi.

EBISEMBEDDWA

Okussaawo enkola egobererwa

Enkola z'ebyennimi ennungi zikolebwa ng'abakugu n'abantu abakwatibwako beenyigiddemu. Okusalawo okulambulukufu era n'obwenkanya ku nsonga z'ennimi kitegeeza:

- Okukkiriziganya ku biruubirirwa ebirambulukufu era nga bisoboka
- Abakwatibwako bonna okwenyigira mu kussaawo enkola, ng'abasomesa bassibwa ku mwanjo ku mitendera gyonna.
- Enkola okubaamu emitendera gyonna okuviira ddala ng'omwana tannagenda mu ssomero, ng'amaze okusoma era n'okuyiga okutali kwa mu bibiina okubeerawo mu bulamu.
- Okussa essira ku byetaago by'ennimi, omuli okukuumu, okuyigiriza n'okukozesa ennimi ezirina abantu abatono.
- Okweyambisa ebizuliddwa mu kunoonyereza ku byenjigiriza n'okumanya, mu kusomesa ennimi ennansi era ne mu kuyiga ennimi endala.
- Okufuna ebyetaagisa ebimala okusobola okuteeka mu nkola ebisaliddwaawo mu bujjuvu.
- Okunyweza obusobozi mu kukozesa tekinologiya w'ebyempuliziganya
- Okulondoola n'okwekenneenyi buli kiseera ebigererwa n'engeri enkola gy'essibwa mu nkola.

Okusomesa n'Okuyiga

Enkola y'ebyennimi enzijuvo etunuulira embeera z'abantu, ebyenfuna, ebyobuwangwa n'ebyenjigiriza. Okuyiga okw'ennimi omuntu kw'afuna obulamu bwe bwonna kwetaagisa, abantu okusobola okuganyulwa mu nkola ey'ennimi ennyingi. Enteeekateeka z'ebyenjigiriza, ez'ebyekikugu n'ebyemirimu zisaanye okutumbula n'okussa mu nkola okusoma kw'ennimi okwa bonna, ng'emyany obukulu bw'okuba n'ennimi ez'enjawulo. Abaana n'abantu abakulu babe n'omukisa okutobeka, okukulaakulanya, okugaggawaza n'okwongera ku busobozi bwabwe mu nnimi obulamu bwabwe bwonna.

Entegeka empya ey'ebyenjigiriza yeetaagisa ng'ezingiramu enkola ennansi n'ezo enkola endala ez'ebyamagizi ate nga yeessigameye ku tekinologiya ow'omulembe. Ebifo ebiyigirwamu ennimi bisukka ku masomero n'amatendekero aga waggulu. Ku nguudo, mu maka, ku mitimbagano n'emikutu gy'empuliziganya emipya wamu ne mu bifo ebiyamba ku banoonyi b'obubudamu byonna bisobola okuwagira okuyiga n'okwagazisa ennimi.

Okukyusa n'okutaputa

Emirimu gino gitobekebwa mu ntegeka n'empeereza ez'olukale era n'okuwaanyisiganya obubaka mu bantu abakozesa ennimi ennyingi. Okwenyigira kyenkanyi mu byobulamu, ebyenjigiriza, ebyenfuna, ebyamateeka n'obutonde kwesigama ku kubaawo kw'empuliziganya mu byennimi ey'ekikugu era ey'obwereere.

BAAKO KY'OKOLA

Be kikwatako abasobola okuleetawo enkyukakyuka mulimu abanoonyereza n'abasomesa; abaweereza b'abantu, abeebyobuwangwa; ebibiina binnakyewa, n'ebitongole bissekinnoomu; abaamawulire, gavumenti n'abakozi ba gavumenti; bannabizinesi n'abasuubuzi; abagabi b'obuyambi, abeebitongole by'enkulaakulana, n'abatandisi b'ebibiina ebitali bimu. **Mwenna tubakoowoola okuyamba;**

- Okussaawo enkola z'ebyennimi, ezigoberera tekinologiya ayamba okugatta, okutabaganya, n'okutwala abantu mu maaso nga balina endowooza ennungi ku nkola n'enkozesa ey'ennimi ennyingi.
- Okuwagira mu bikolwa eddembe ly'ennimi, n'okubaawo kw'ennimi ez'enjawulo n'obutuuzi obw'enjawulo nga bayita mu biwandiiko ebitongole n'ebyo eby'olukale.
- Okulwanyisa engeri zonna ez'obusosoze, obukyayi, kyekubiira n'obutali bwenkanya obukwatagana n'ennimi mu kusoma n'okuwandiika.
- Okukimanya nti n'abo abantu abatono, abagwira n'abanoonyi b'obubudamu nabo balina ekyobugagga mu nnimi zaabwe eky'omugaso mu nsi yaffe; eya leero n'enkya.

Abo be kikwatako abamenyeddw, buli omu mu ngeri ye, asobola okwenyigiramu n'okuwagira enkozesa y'ennimi ennyingi okuleetawo enkulaakulana mu bantu, obwenkanya ne buli omu okubaako ky'agatta ku nsi ye. Nga tuli wamu tusobola okubaako kye tukola okukuumira ab'emirembe egijja obuwangwa n'ekyobugagga ky'amagezi amakusike agali mu nnimi ennyingi.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

ဘာသာစကားမျိုးစုံရှိသည့် ကမ္ဘာကြီးအတွက် စလက်(စ်)ဘာ(ဂ်) ကြေငြာစာတမ်း

တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ အပြန်
အလှန်ချိတ်ဆက်မှုများ ရှိနေပြီး
ဆက်သွယ်မှုများ ကောင်းမွန်လှ
သည့် ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်၌
ဘာသာစကားမျိုးစုံကို ပြောဆို
နိုင်ခြင်း၊ ကိုယ်နှင့် စကား
မတူသူများနှင့် ဆက်သွယ်နိုင်
စွမ်းရှိခြင်းသည် အလွန်အရေးပါ
သည့် အရည်အချင်းတစ်ခုဖြစ်
သည်။ ဘာသာစကားတစ်မျိုး
တည်းကို ပြောဆိုနိုင်ပြီး အခြား
ဘာသာစကားတစ်ခုကို အနည်း
အကျဉ်းသိလျှင်တောင်မှ အကျိုးရှိ
သည့် အချိန်ဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ်၌
ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မက
ကျွမ်းကျင်စွာ ပြောဆိုနိုင်စွမ်းသည်
ကမ္ဘာ့အဆင့် စာတတ်မြောက်မှု
တစ်မျိုး ဖြစ်နေပါသည်။ လူကြီး၊
လူငယ် မရွေး လူတိုင်း လူတိုင်းသည်
ဘာသာစကားအသစ်များ
ပြောဆိုနိုင်အောင် သင်ယူခွင့်ရှိဖို့
လိုပါသည်။

သို့သော် ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်၌
သန်းပေါင်းများစွာသော လူများ
သည် ၎င်းတို့နှင့် ၎င်းတို့လူမျိုး၏
ကိုယ်ပိုင်ဝိသေသလက္ခဏာတစ်
ခုဖြစ်သည့် ၎င်းတို့၏ မိခင်
ဘာသာစကားကို ထိန်းသိမ်း
စောင့်ရှောက်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်တို့ကို

ကျွန်ုပ်တို့နေထိုင်သော ကမ္ဘာပေါ်၌ အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေများ ဖြစ်လျက်ရှိပါသည်။

- ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၃ နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်
လူအများစုသည် ဘာသာစကား တစ်မျိုးထက်မက ပြောဆိုသူများ
ဖြစ်ကြသည်။
- ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်၌ ဘာသာစကားပေါင်း (၇၀၉၇)မျိုးကို ပြောဆိုလျက်
ရှိကြသည်။
- ထိုဘာသာစကားများထဲမှ (၂၄၆၄)မျိုးသည် မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်မည့်
အန္တရာယ်ရှိလျက် ရှိသည်။^၁
- ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်၌ လွှမ်းမိုးမှုအရှိဆုံး ဘာသာစကား (၂၃)မျိုးရှိပြီး
ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ထက်ဝက်ကျော်ခန့်က ထိုဘာသာစကား (၂၃)မျိုးကို
ပြောဆိုကြသည်။
- ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ (၄၀%)သည် မိမိတို့ နားလည်သော ဘာသာစကားဖြင့်
ပညာသင်ခွင့် မရကြပေ။^၂
- ကလေးနှင့် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် လူငယ်ပေါင်း (၆၁၇) သန်း၏
စာဖတ်နိုင်စွမ်းသည် အနိမ့်ဆုံးကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်၌ မရှိကြပေ။^၃
- အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ တစ်နိုင်ငံသို့
ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကာ အလုပ်လုပ်ကြသူများနှင့် မိမိနေထိုင်ရာ
ဒေသမှ အခြားနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးလာသော ဒုက္ခသည်ဦးရေသည် ယနေ့
ကမ္ဘာပေါ်၌ (၂၄၄) သန်းရှိပြီး ယင်းတို့အနက်မှ သန်း (၂၀) သည် မိမိတို့
နေထိုင်ရာဒေသမှ ထွက်ပြေးလာသော ဒုက္ခသည်များ ဖြစ်သည်။
သန်း (၂၀)ဆိုသည့် ပမာဏသည် (၂၀၀၀)ခုနှစ်ကတည်းက
ကောက်ယူထားသော စာရင်းနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက (၄၁%)တိုးလာ
ခြင်းဖြစ်သည်။^၄ တစ်နိုင်ငံမှ တစ်နိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကာ
အလုပ်လုပ်ကြသူများနှင့် မိမိတို့နေထိုင်ရာဒေသမှ ထွက်ပြေးလာ
သော ဒုက္ခသည်များအားလုံး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံထဲ၌ နေထိုင်ကြမည်
ဆိုပါက ထိုနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်၌ ပဉ္စမမြောက် လူဦးရေ အများဆုံး
နိုင်ငံဖြစ်မည် ဖြစ်သည်။^၅

ယနေ့ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူအများစုသည် ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မက
ပြောဆိုကြသူများဖြစ်ကြသည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံတော်တော်များများ၌

မရရှိကြပေ။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခွင့်တို့သည် ၎င်းတို့၏ မွေးရာပါ အခွင့်အရေးတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း သန်းပေါင်းများစွာသော လူများသည် ထိုအခွင့်အရေးကို မရကြပေ။ ဤသို့သော တရားမျှတမှု မရှိသည့် အဖြစ်မျိုး မရှိအောင် လုပ်ဆောင်ဖို့ လိုသည်။ တိုင်းပြည်အသီးသီး၌ ဘာသာစကားအသုံးပြုမှုနှင့်ဆိုင်သော မူဝါဒများသည် “ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မက အသုံးပြုမှု”ကို အားပေးသည့် မူဝါဒများ ဖြစ်လာအောင် အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ဖို့ လိုပါသည်။

(၂၀၁၇) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၁၂) နေ့မှ (၁၇) ရက်နေ့အထိ ကျင်းပသော “စလက်(စ်)ဘာ(ဂ်) ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ နှီးနှောဖလှယ် ဆွေးနွေးပွဲ”ရှိ **Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World** အချိန်ကို တက်ရောက်ခဲ့ကြသော ကျွန်ုပ်တို့သည် လူတိုင်းလူတိုင်း၌ ရှိသည့် ဘာသာစကားနှင့်ဆိုင်သော အခွင့်အရေးကို တန်ဖိုးထားပြီး “ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုမှု”ကို အားပေးသည့် မူဝါဒများ နိုင်ငံတိုင်း နိုင်ငံတိုင်း၌ ပြဌာန်းရန် တောင်းဆိုပါသည်။

အဓိကကျသော အကြောင်းအရာများနှင့် အချက်အလက်စုံလင်စွာ ပါဝင်သည့် စလက်(စ်)ဘာ(ဂ်) အစီရင်ခံစာနှင့် ဘလော့ဂ်များကို ဤကြေငြာစာတမ်းပါ အကြောင်းအရာများကို ထောက်ခံရန်အတွက် (၂၀၁၈)နှစ်အတွင်း အင်တာနက်ပေါ်၌ တင်ထားပေးမည် ဖြစ်သည်။

ပညာရေးကဏ္ဍ၊ စီးပွားရေးကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံသားဖြစ်ရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ရမည့် အရာများနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ စသည့် ကဏ္ဍများတွင် ဘာသာစကားတစ်ခုတည်းကိုသာ အသုံးပြုကြသည်။ အကျိုးဆက်အနေနှင့် ထိုဘာသာစကားကို ပြောဆိုနိုင်စွမ်း၊ ရေးသားဖတ်ရှုနိုင်စွမ်းမရှိသော သန်းပေါင်းများစွာသော ပြည်သူပြည်သားများသည် အခြားပြည်သူပြည်သားများနည်းတူ အခွင့်အရေးတန်းတူ မခံစားရ တော့ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ဤပြဿနာကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၌ “ဆင်းရဲမွဲတေမှု ပပျောက်စေရန်၊ ကမ္ဘာကြီးကို ကာကွယ်ရန်နှင့် လူသားတိုင်း ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုရှိစေရန်” အတွက် နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၃ နိုင်ငံက သဘောတူလက်ခံခဲ့ကြသည့် “ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များ”^၆ သို့ ရောက်ရှိမည် ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့်ဖြစ်စဉ်၌ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ရန်အတွက် ခိုင်မာပြီး တရားမျှတမှုရှိသည့် ဘာသာစကားအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများအပေါ်၌ အခြေခံထားသည့် “တရားမျှတသောပညာရေးစနစ်”သည် အခြေခံကျသော လိုအပ်ချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

အခြေခံမူများ

- “ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုမှု” ဆိုသည်မှာ နေရာဒေသအသီးသီး၌ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နေ့စဉ် ပြောဆိုဆက်ဆံသော အခါ၌ ဘာသာစကားမျိုးစုံ အသုံးပြုခြင်းကို ရည်ညွှန်းသည့်အပြင် ဘာသာစကားမျိုးစုံကို ဘာသာရပ်များ အနေနှင့် သင်ကြားခြင်းကိုလည်း ရည်ညွှန်းသည်။
- “ဘာသာစကားမျိုးစုံပြောဆိုနိုင်စွမ်း” ဆိုသည်မှာ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်က ဘာသာစကားများစွာကို ပြောဆိုတတ်ခြင်းကို ရည်ညွှန်းသည်။
- တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ သမိုင်း၊ တည်နေရာနှင့် လူမှုစီးပွားရေးနှင့်ဆိုင်သော အခြေအနေအရပ်ရပ်တို့ကြောင့် နေရာအနှံ့၌ “ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုမှု”ကို ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည်။
- တိုင်းပြည်အသီးသီးရှိ အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများက တိုင်းပြည်တွင်းရှိ ဘာသာစကားအမျိုးမျိုးကို ပြောဆိုကြသော ပြည်သူများတွက် ဒေသအလိုက် “ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုသည့် ပညာရေးစနစ်”ကို အားပေးခြင်း၊ ဒေသအလိုက် ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မက အသုံးပြုမှုကို အားပေးသည့် မူဝါဒများ ချမှတ်ပေးခြင်းတို့သည် အသိပညာနှင့် ဗဟုသုတများ ဖလှယ်ခြင်း၊ ပြည်သူပြည်သားများ မိမိတို့၏ယဉ်ကျေးမှုကိုသာမက အခြားယဉ်ကျေးမှုများကိုလည်း နားလည်လာခြင်း၊ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်နှင့် တစ်ပြည်အကြား ဆက်ဆံရေး ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရေးတို့ကို ဖြစ်စေပါသည်။

ပညာရေးစနစ်၌ တိုင်းပြည်၏ ရုံးသုံးဘာသာစကားကိုသာမက အခြားဘာသာစကားများကိုလည်း အသုံးပြုရန် ပံ့ပိုးအားပေးသည့် ပညာရေးမူဝါဒများသည် တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ပိုမိုခိုင်မာစေသည့်အပြင် ပညာရေးကဏ္ဍ၌ ရလဒ်များ ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေသည်။ တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးကိုလည်း ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေပါသည်။ “မိခင်ဘာသာစကားကိုသာမက တိုင်းပြည်၏ ရုံးဘာသာစကားနှင့် အခြားဘာသာစကားများကို

ပါတဲ့သင်ပေးသည့် ပညာရေးစနစ်”သည် အောက်ပါတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

- ကလေးသူငယ်များ အကျွမ်းကျင်ဆုံးပြောဆိုနိုင်သည့် ၄င်းတို့၏ မိခင်ဘာသာစကားကို ကျွမ်းကျင်စွာ ရေးတတ်၊ ဖတ်တတ်နိုင်စွမ်းရှိစေရန် အခွင့်အရေးပေးသည်။
- တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်အသီးသီး၏ ကိုယ်ပိုင်ဝိသေသလက္ခဏာတစ်ခုဖြစ်သည့် ဘာသာစကားကိုသာမက အဆက်ဆက် လက်ဆင့်ကမ်းလာသော ဗဟုသုတနှင့် ယုံကြည်မှုတို့ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းနိုင် စေရန် အားပေးသည်။
- ထိုအပြင် မိမိအတွက် အကျိုးရှိစေရန်၊ အပန်းပြလေ့လာရန်၊ မိမိတို့၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအတွက် အကျိုးဖြစ်စေရန် (သို့မဟုတ်) ဝင်ငွေရရှိစေသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေရန်အတွက် ကျောင်းသူ/သားများ ဘာသာစကား အသစ်များကို ထပ်မံသင်ယူနိုင်စေရန်အတွက် အခွင့်အရေးများကို ဖန်တီးပေးသည်။

“ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုမှု”ကို အားပေးသည့် မူဝါဒများသည် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်အတွက် ထူးခြားပြီး အရေးပါသည့် အရင်းအမြစ် တစ်ခုဖြစ်သည့် “ဘာသာစကားမျိုးစုံရှိခြင်း”ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်သည့် အပြင် တစ်ကမ္ဘာလုံး၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးကဏ္ဍများ၌ ကောင်းမွန်သော ပြောင်းလဲမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

ဘာသာစကားမျိုးစုံရှိခြင်းကို ဂုဏ်ယူစရာအဖြစ်သဘောထားပြီး အားပေးခြင်းသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးက လက်ခံထားသော စံနှုန်းတစ်ခုအနေနှင့် သတ်မှတ်ပြီး “ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုမှု”ကို လက်ခံရန်၊ ဘာသာစကားတစ်ခုကို ပြောနိုင်ခြင်း၊ မပြောနိုင်ခြင်းဟူသည့် အချက်အပေါ် အခြေခံသည့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ ပပျောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်၊ နေရာဒေသအလိုက် ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မက အသုံးပြုခြင်းကို အားပေးသည့် မူဝါဒများ ရှိစေဖို့ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူအယောက် စီတိုင်းကိုသာမက စီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်းများ၊ တက္ကသိုလ်နှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံအသီးသီးမှ အုပ်ချုပ်သူအစိုးရများကို ကျွန်ုပ်တို့က တိုက်တွန်းပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြံပြုချက်များ

တိုင်းပြည်၏ ပညာရေးမူဝါဒချမှတ်ခြင်း - တိုင်းပြည်တစ်ပြည်အတွက် အောင်မြင်သော ပညာရေးမူဝါဒကို ချမှတ်နိုင်ဖို့အတွက် ပညာရှင်များ၏ အကြံဉာဏ်၊ ဒေသခံပြည်သူများကိုယ်တိုင် တင်ပြသော အကြံပြုချက်နှင့်ဒေသခံများကိုယ်တိုင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုတို့ လိုအပ်ပါသည်။ အကျိုးအကြောင်း ဆီလျော်မှုရှိသော၊ ရှင်းလင်းသော ဘာသာစကားအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချမှတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ -

- လက်တွေ့ကျပြီး အမှန်တကယ် အရောက်လှမ်းနိုင်မည့် ရှင်းလင်းသည့် ပန်းတိုင်များ ချမှတ်နိုင်အောင် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းခြင်း၊
- ချမှတ်မည့် မူဝါဒတစ်ခု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ခံစားရမည့် သူတိုင်း မူဝါဒချမှတ်သည့် အဆင့်တိုင်းတွင် ပါဝင်နိုင်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း၊ အထူးသဖြင့် အဆင့်တိုင်းတွင် ဆရာဆရာမများ ပါဝင်နိုင်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း၊
- မူကြိုအဆင့်မှ အစပြုပြီး အထက်တန်းနှင့် ကျောင်းပြီးသည့် အဆင့်အထိ သာမက ကျောင်းပြင်ပ ပညာသင်ကြားမှုနှင့် တစ်သက်လုံး ပညာသင်ယူနိုင်ဖို့အတွက်ပါ အဆင့်တိုင်း၊ အဆင့်တိုင်းအတွက် ပညာရေးမူဝါဒများ အစဉ်လိုက် ထားရှိခြင်း၊
- ဘာသာစကားများကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားများ၏ မိခင်ဘာသာစကားကို သင်ယူခွင့်ပေးခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းတို့ အပါအဝင် ဘာသာစကားနှင့်ဆိုင်သော အရင်းအမြစ်များနှင့် လိုအပ်ချက်များအားလုံးကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ခြင်း၊

- တတ်သိနားလည်မှုကဏ္ဍနှင့်ဆိုင်သော ဦးနှောက်၏လုပ်ဆောင်ချက်ကို လေ့လာသည့် သုတေသနများနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍနှင့်ဆိုင်သော သုတေသနများမှ ရရှိလာသော တွေ့ရှိချက်များကို မိခင်ဘာသာစကားနှင့် အခြားဘာသာစကားများ သင်ယူသည့် ကဏ္ဍအတွက် အသုံးပြုခြင်း၊
- ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာကို ပညာရေးမူဝါဒများ ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်အတွက် အသုံးပြုခြင်း
- ချမှတ်လိုက်သော ပညာရေးမူဝါဒများကို အပြည့်အဝ လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ဖို့အတွက် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များ အသင့်ရှိနေစေရန် စီစဉ်ခြင်း၊
- ချမှတ်လိုက်သော ပညာရေးမူဝါဒများကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအခြေအနေတိုးတက်မှုကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းစသည်တို့ကို ဆိုလိုသည်။

သင်ကြားမှုနှင့် သင်ယူမှုကဏ္ဍ -

ဘာသာစကားအသုံးပြုမှုနှင့်ဆိုင်သော မူဝါဒများဆိုသည်မှာ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍများ၌ မည်သည့် ဘာသာစကားများကို အသုံးပြုမည်ဖြစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြသည့် မူဝါဒများဖြစ်သည်။ ဒေသအသီးသီး၌ “ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုမှု”ကို ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ရရှိလာသော အကျိုးကျေးဇူးများကို ခံစားနိုင်ရန်အတွက် လူတိုင်းသည် ၎င်းတို့၏ ဘဝတစ်လျှောက်လုံးလုံး ဘာသာစကားအသစ်များကို သင်ယူခွင့်ရရှိဖို့ လိုပါသည်။ ပညာရေးစနစ်၊ ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာမူဝါဒနှင့် အလုပ်သမားရေးရာ မူဝါဒများသည် တိုင်းပြည်အတွင်း၌ ဘာသာစကားအများအပြားရှိခြင်းကို ကောင်းသည့်အရာတစ်ခုအဖြစ်ရှုမြင်ပြီး လူတိုင်း ဘာသာစကားတစ်ခုထက်မက သင်ယူခွင့်ရှိဖို့လိုကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုကာ အားပေးသည့် မူဝါဒများ ဖြစ်သင့်သည်။ ကလေးသူငယ်များသာမက အရွယ်ရောက်သူများအားလုံးသည် ကျောင်းတွင်းပညာရေးနှင့် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးနှစ်မျိုးစလုံး၌ ၎င်းတို့၏ ဘာသာစကားစွမ်းရည်ကို တိုးတက်အောင် လုပ်နိုင်သော အခွင့်အရေးနှင့် ဘာသာစကားအသစ်များ သင်ယူနိုင်သော အခွင့်အရေး ဘဝတစ်လျှောက်လုံးလုံး၌ အမြဲ ရရှိသင့်သည်။

ရိုးရာဗဟုသုတများကိုသာမက အခြားဗဟုသုတမျိုးစုံကိုလည်း ဆည်းပူးနိုင်သည့် အပြင် ခေတ်မှီနည်းပညာများကိုလည်း ထိထိရောက်ရောက်အသုံးပြုသည့် ပညာရေးစနစ်သစ်မျိုး တိုင်းပြည်အသီးသီး၌ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် လိုအပ်လျက် ရှိသည်။ အခြားဘာသာစကားများကို ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်တို့၌သာမက ပြင်ပ၌လည်း သင်ယူနိုင်ပါသည်။ လမ်းပေါ်၌ သာမက အိမ်၌၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံသော အခါ၌၊ အင်တာနက်ပေါ်နှင့် ဒုက္ခသည်များကို လူသားချင်းစာနာသည့် အထောက်အပံ့များပေးသည့် နေရာများ၌လည်း ဘာသာစကားများကို သင်ယူနိုင်အောင်၊ ဘာသာစကားမျိုးစုံရှိခြင်းကို လူတိုင်း အသိအမှတ်ပြုတတ်အောင် တက်တက်ကြွကြွ အားပေးနိုင်ပါသည်။

ဘာသာပြန်သည့် လုပ်ငန်းများ၊ စကားပြန်လုပ်ငန်းများ - ဘာသာစကား တစ်မျိုးထက်မက အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် လူအဖွဲ့အစည်းများ၌ တိုင်းသူပြည်သားများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ဖလှယ်ခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း၊ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်သောအခါ၌ ဘာသာပြန်သည့် လုပ်ငန်းနှင့် စကားပြန်လုပ်ငန်းတို့သည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။

ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ၊ ပညာရေးကဏ္ဍ၊ စီးပွားရေးကဏ္ဍနှင့် တရားဥပဒေနှင့်ဆိုင်သော ကဏ္ဍများ၌

တိုင်းသူပြည်သားများအားလုံး တန်းတူညီမျှ ပါဝင်နိုင်စေရန်အတွက် ဘာသာပြန်သည့်ကဏ္ဍ၌ ကျွမ်းကျင်သော အသိပညာရှင်များ၊ အတတ်ပညာရှင်များ၏ ဝန်ဆောင်မှုကို တိုင်းသူပြည်သားများ အားလုံး အခမဲ့ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့သော ဝန်ဆောင်မှုမျိုးကို တိုင်းသူပြည်သားများအားလုံး အခမဲ့ရရှိနိုင်စေရန် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရက လုပ်ဆောင်ပေးသင့်ပါသည်။

တောင်းဆိုချက်များ

အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်စေရန်အတွက် လုပ်ဆောင်နိုင်သူများမှာ သုတေသနပညာရှင်များ၊ ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဒေသခံများအကြား၌ လုပ်ဆောင်နေသူများ၊ လူထုအခြေပြုလူ့အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ မိမိတို့၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသူများ၊ မီဒီယာများ၊ အစိုးရများ၊ အစိုးရအရာရှိများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ လူသားချင်းစာနာမှု အထောက်အထား ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားသူ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ထိန်းသိမ်းပေးသူများနှင့် ဖောင်ဒေးရှင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အယောက်စီတိုင်း အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော အရာများကို ကူညီလုပ်ဆောင်ကြရန် ကျွန်ုပ်တို့ တောင်းဆိုပါသည်။

- “ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုမှု” နှင့် “ဘာသာစကားမျိုးစုံတတ်ခြင်း” တို့အပေါ် အကောင်းမြင်ပြီး စည်းလုံးသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ ပေါ်ပေါက်လာစေရန်အတွက် အားပေးသည့် ဘာသာစကားအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ ထုံးစံများ၊ နည်းပညာများ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် လုပ်ဆောင်ရန်၊
- ဘာသာစကားနှင့်ဆိုင်သော အခွင့်အရေးများ လူတိုင်းရရှိစေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဘာသာစကားနှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုမျိုးစုံရှိခြင်းကို တန်ဖိုးထား အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ လူတိုင်း နိုင်ငံသားဖြစ်ခွင့်ကို တန်းတူခံစားနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် အုပ်ချုပ်သူ အစိုးရက တိုင်းသူပြည်သားများထံ သတင်း အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေသောအခါ၌ ဒေသအလိုက် အသုံးပြုသည့် ဘာသာစကားများဖြင့် ဖြန့်ဝေပေးခြင်းတို့ကို တက်တက်ကြွကြွ အားပေးရန်၊
- ဘာသာစကားနှင့် စာပေကဏ္ဍ၌ တန်းတူအခွင့်အရေးမပေးဘဲ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၊ အခြေအမြစ် မရှိသော အစွဲအလမ်းများထားခြင်း၊ ဘက်လိုက်မှုများရှိခြင်း စသည့် ပြဿနာမှန်သမျှကို ဖြေရှင်းရန်၊
- လူနည်းစုများ၊ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ တစ်နိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကာ အလုပ်လုပ်ကြသူများနှင့် ဒုက္ခသည်များသည် ယနေ့ ကမ္ဘာကြီးအတွက်သာမက အနာဂတ် မျိုးဆက်များအတွက် တန်ဖိုးအလွန်ရှိသော ဘာသာစကားနှင့်ဆိုင်သည့် အရင်းအမြစ်များစွာကို ပိုင်ဆိုင်ထားကြသူများဖြစ်ကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုရန်။

အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်စေရန်အတွက် လုပ်ဆောင်နိုင်သူများဖြစ်သည့် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသူများ အားလုံးသည် မိမိတို့ တိုင်းပြည်၏လူမှုရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်၊ တရားမျှတမှုရှိစေရန်၊ တိုင်းပြည် အကျိုးအတွက် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ ဖြစ်စေရန်အတွက် မိမိနည်း မိမိဟန်ဖြင့် “ဘာသာစကားတစ်မျိုးထက်မကအသုံးပြုမှု” ကို လက်ခံအားပေးနိုင်ပါသည်။ ဘာသာစကား တစ်မျိုးထက်မက အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် အဖိုးတန်လှသည့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ၊ ဗဟုသုတများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းရန် ထိုအမွေအနှစ်များ အနာဂတ်မျိုးဆက်သစ်တို့အတွက် ဆက်လက်တည်ရှိနေစေရန် ကျွန်ုပ်တို့ အတူတကွ လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

- ¹ <http://www.unesco.org/languages-atlas/>
- ² http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/40_dont_access_education_in_a_language_they_understand-1/
- ³ UNESCO, <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>
- ⁴ <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>
- ⁵ <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>
- ⁶ <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Ekuthintaneni kwePhasi kwanamhlanje, ukwazi ukukhuluma amalimi ahlukahlukene nokuthintana ngawo amalimi ahlukahlukene kulikghono eliqakatheke khulu. Nokwazi laphaya nalapha kwamanye wamalimi kuyasiza. Ukwazi ukukhuluma kuhle amanye amalimi kuyindlela etjha yokufunda ePhasi. Ukufundwa kwamalimi kufuneka kwandluliselwe kuwowe umuntu – abancane nabadala.

Nanyana kunjalo, iingidigidi zabantu ePhasi loke bayakhandelwa ilingelo lokuphatha ilimi labo lendabuko, ukulithabela nokuthuthukisa amalimi wabo akhuluma ngendabuko yabo nomphakathi wabo. Ukuphulwa komthetho lokhu kufuneka kulungiswe ngokwemigomo yelimi esekela iimphakathi yamalimi ahlukahlukene nomuntu ngamunye.

Thina, esizibandakanyekileko ekambisweni yomHlangano wePhasi weSalzburg malungana ne-*Springboard for Talent: UkuFunda iLimi nokuHlangana kwePhasi Loke* (Nobayeni 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), sifuna kube nemigomo ehlonipha nethathela phezulu amalimi ahlukahlukene namalungelo wamalimi.

Isitatimende se-Salzburg samaLimi ahlukahlukene sePhasi sizosekelwa mbiko ohlangeneko nama-blogs eenhlokweni ezikhamba phambili ezikhitjhwe phakathi konyaka ween-2018.

IsiTitimende seSalzburg samaLimi ahlukahlukene wePhasi

SIPHILA EPHASINI LAPHO KHONA:

- Yoke iimbuso emalunga we-UN eli-193 nabantu abanengi bakhuluma amalimi ahlukahlukane.
- Amalimi azi-7,097 ayakhulunwa njenganje ePhasi loke.
- Azi-2,464 walawo asengozini.¹
- Amalimi ama-23 agcwele koke, akhulunya siquntu senani labantu abasePhasi.
- Amaphesende ama-40% wabantu abayifunyeleli ifundo ngamalimi abawaziko.²
- Iingidi ezili-617 zabantwana nalaba abasakhulako abafunyeleli ifundo ehle esezingeni elilingene.³
- Iingidi ezima-244 zabantu bazintjhabatjhaba ezivela ngaphandle, kilabo iingidi ezi-20 baphalali, amaphesende ama-1 akhule ukusukela e-2000.⁴ Abantu abavela ngaphandle nabaphalali babodwa bangahlanganisa ubunengi babantu beenrha ezihlanu ePhasi.⁵

Iphasi lethu nangembala linamalimi ahlukahlukene, nanyana kunjalo amahlelo wezufundo nomnotho, iinkambiso zobusakhamuzi nokuphathwa komphakathi kubeka iingidigidi zabantu ebujamweni obumbi ngonobangela wamalimi nokwazi ukusebenzisa amalimi wabo. Kuzofuze siphelise iintjhihlo lezi nangabe sifuna ukufunyelela iimNqopho yeTuthuko yasaFuthi,⁶ eyamukelwa ngonyaka ween-2015 ziinrha ezili-193 “kobana kupheliswe umthago, kuvikelwe iplanethi begodu kuqinisekise ipumelelo yawokewoke.” Ihlelo elisemthethweni lezufundo elakhelwe ngaphasi kwemigomo yelimi eqinileko nengathathi ihlangothi lisisekelo seragelophambili elihlangeneko.

IIMGOMO

- Ukuhlukana kwamalimi kuhlathulula ngokufundiswa kwamalimi, nangendlela ezingakahleleki zokukhuluma ezivela eemphakathini yamalimi ahlukahlukane.
- Ukwazi kwamalimi amanengi kulilwazi lamalimi amanengi ngumuntu ngamunye.
- Ubujamo bomlando, nobujamo beendawo, nezehlalakhle zomnotho kubangela ekubenikhona kwendlela ezinengi zokusebenziswa kwamalimi ahlukahlukane.
- Ukuhlukahlukana kwamalimi wefundo, nokusekelwa kwezehlalakhle zamalimi ahlukahlukane mibuso neenhlango zeentjhabatjhaba, kuthuthukisa ukwabelana ngelwazi nokuzwisisa amasiko ahlukahlukene nokuqinisa ubudlelwano beentjhabatjhaba.

Iimgomo yamalimi efunekakhulu kungakhulisa ukuhlangana kokuhlalisana kuhle, kuthuthukise iimphumela yezufundo bekuthuthukise ukuthuthuka komnotho. Iindlela zokuba netjhisakalo yokufunda ilimi kuvumela abantwana

bona bakhe amakghono aqinileko wokufunda ngamalimi wemakhabo; kusiza iimphakathi igcine isithunzi samalimi wabo, ilwazi nekolo yabo, bekwakhe namathuba wokufunda amanye amalimi wabanye abantu, ukuzithabulula, amasiko namkha ukuzuza ngokomnotho. Iingomo yokuhlukahlukana kwamalimi ingaqinisa ukwehluka nokusebenziswa ngokuhlukana kwamalimi begodu kulethe amatjhuguluko amahle ephasini, kwezomnotho, zehlalakuhe nekwezepolitiki.

Sikhuthaza abantu, iinhlangothi namaziko norhulumente bona bamukele ukwehlukana kwamalimi njenge siko lephasi, baphelise ukubandlululwa kwamalimi, begodu bathuthukise iimigomo yelimi ekhuthaza ukuhlukahlukana kwamalimi.

IIMPHAKAMISO

Ukwenza iimigomo

Umgomo welimi ophumelelako ufuna iimbono evela yabosolwazi nokuzibandakanya okungeneleleko kweenhlangothi ezithintekako zomphakathi. Ukwenza iinqunutu ezifaneleko nezibonakalako malungana namalimi emphakathini kutjho ukuthi:

- Ukukhuluma ngeminqopho ebonakalako eyiqiniso nefinyelelekako.
- Ukufaka boke abathintekako ekambisweni yomgomo, ngokudla indima kwabafundisi kiwoweke amzinga.
- Ukulandelanisa umgomo ukusukela efundweni yabantwana abasothoma ukungena isikolo nangale kwefundo yezinga eliphezulu nefundo engakahleleki nefundo yobuphilo boke. Focusing on all language assets and needs, including maintenance, learning and usage of the mother tongues of minority communities.
- Ukusebenzisa ilwazi elivela efundweni nehlolombono yelimi lekhyaya nokufunda amanye amalimi
- Ukukhuthaza ikghono lokuthintana ngethekhinoloji.
- Ukuthola iinsiza ezaneleko ukwenzela bona kwenziwe umgomo ngokupheleleko.
- Ukutjheja nokuhlaziya iiminqopho yomgomo nokuwusebenzisa ngasosoke isikhathi.

Ukufundisa nokufunda

Ihlelo elipheleleko lomgomo welimi ngezehlalakuhe, umnotho nesiko kunye nefundo. Ukufunda ubuphilo boke ngamalimi kuqakathekile emphakathini ukuqinisa safuthi nokuzuza emalimini ahlukahlukene. Ifundo, amakghono nokusebenza kwemigomo kufuze kuthuthukise bekutjheje ukufundwa kwamalimi ngiwokeke umuntu, ngokukhambisana nokuthokozela kokuhlukahlukana kwamalimi. Abantwana nabantu abadala kufuze bakwazi ukufinyelela amathuba ahlungeneko naragelaphambili ukuthuthukisa, ukunothisa nokukhulisa amakghono wokusebenzisa amalimi wabo emaphileni wabo woke.

Indlela etjha yezefundo iyafuneka efakaphakathi indabuko namanye amahlelo welwazi neendlela ezitjha zamathekhinoloji. Iindawo zokufundisa ngelimi ezisebenza kule nangemva kwenkolo namaziko wefundo ephezulu. Indlela, emakhaya, ukuthintana ngezehlalakuhe, ubujamo bedijithali, nokuhlelwa kwesekelo lokuphalala kungathuthukisa ukufunda nokuthokozela amalimi.

Ukutjhugulula nokurhumutjha

Iimsebenzi le ihleleke kule ngokwesakhiwa sayo nokunikelwa kwayo emphakathini nokudluliselana ngelwazi emphakathini wamalimi ahlukahlukene. Ukuzibandakanya ngokulinganako ebumameni bezepilo, zefundo, zomnotho nomthetho kudzimelele engenelelweni elikhona nesimthethweni lelimi.

UKUTHATHA AMAGADANGO

Iinhlangothi ezithintekako ezingaletha amatjhuguluko zifakaphakathi abahlolimbono nabafundisi; abasebenzi bomphakathi, iinhlangothi zomphakathi neehlangano ezingasizo zakarhulumente; amasoko namaphimbo weembikindaba; aborhulumente nabasebenzi bakarhulumente; neenzuzo yamabubulo nokurhwebelana; abasebenzeli bokuthuthukisa nokusiza; neehlangano ezisunguliweko neehlangano ezithembekileko zokubulunga imali. **Sibabawa boke bona bazosiza:**

- Ukuthuthukisa iimigomo yelimi, nokusebenziswa kwayo, nethekhinojisi esekela ukubumbana nokusebenza ndawonye kweemphakathi ngendlela ehle yamalimi ahlukahlukene namalimi amanengi.
- Ukusukela ngokungeneleleko kwamalungelo welimi, ukuhlukanakwawo nokubasisakhamuzi encwadini ezisemthethweni nemilayezo yomphakathi.

- Ukuphela zoke iindlela zokubandlulula, ukuzindla, ukuthatha ihlangothi nokungalingani okukhambisana nelimi nokufunda.
- Ukutjheja idlanzana, abafuduki nabaphalali labo abasebenzisa ilimi ngezinga eliphezulu elihloniphekekhu ephasini lethu lanje nangomuso.

Ngendlela zabo ezihlukahlukene, sinye sesiqhema esibandakanyekako singathabela besisekele ukuhlukahluhana kwamalimi ukwenzela bona kuthuthuke zehlalakhle, zehlalakhle yobulungiswa, nokuzibandakanya kwezakhamuzi. Sisoke, singathatha amagadango wokuphephisa isiko nokukhuthaza ilwazi lamalimi ahlukahlukene wesizukulwane sangomusa.

¹ Language Atlas, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² “40% don’t access education in a language they understand,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

³ “617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁴ World Migration Report 2015, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁵ The Fifth Largest Country, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁶ Sustainable Development Goals, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

The Salzburg Statement Voor een meertalige wereld

In onze wereld is alles en iedereen steeds meer met elkaar verbonden. Het vermogen om meerdere talen te spreken en over taalkundige grenzen te communiceren is tegenwoordig een noodzakelijke vaardigheid. Zelfs gedeeltelijke kennis van meer dan één taal heeft voordelen. Het beheersen van maar één taal is een nieuwe vorm van ongeletterdheid.

Miljoenen mensen ter wereld beschikken niet over het fundamentele recht om de taal van hun gemeenschap en hun identiteit vast te houden, te gebruiken en te ontwikkelen. Aan dit onrecht moet een einde komen door taalbeleid dat meertaligheid van gemeenschappen stimuleert. Taalonderwijs dient toegankelijk te zijn voor iedereen - jong en oud.

Wij, de deelnemers van het seminar *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World* van Salzburg Global Seminars (12 – 17 december 2017: salzburgglobal.org/go/586), doen een oproep voor beleid dat meertaligheid en taalrechten waardeert en beschermt.

In 2018 wordt het *Salzburg Global Statement for a Multilingual World* ondersteund met een uitgebreid verslag en blogs.

WIJ LEVEN IN EEN WERELD WAAR:

- de meeste inwoners van alle 193 lidstaten van de VN meertalig zijn
- 7.079 talen worden gesproken*
- 2.464 van deze talen met uitsterven worden bedreigd
- 23 talen domineren, gesproken door meer dan de helft van de wereldbevolking
- 40% van de bevolking geen toegang heeft tot onderwijs in een taal die ze begrijpt
- 617 miljoen kinderen en jong volwassenen het minimale leesvaardigheidsniveau niet bereiken
- 224 miljoen mensen internationale migranten zijn, waarvan 20 miljoen vluchtelingen; een toename van 41% sinds het jaar 2000. Migrant en vluchtelingen zouden samen de vijfde grootste bevolkingsgroep ter wereld vormen.

Onze wereld is meertalig, maar in werkelijkheid ondervinden miljoenen mensen vanwege hun beperkte taalvaardigheid nadeel in het economisch verkeer, het onderwijssysteem of de samenleving. Als we de duurzaamheidsdoelstellingen (een einde maken aan armoede, het beschermen van onze planeet en het realiseren van welvaart voor iedereen) die in 2015 door de 193 lidstaten van de Verenigde Naties zijn aangenomen willen realiseren, moeten we deze uitdagingen oppakken. Alleen met een rechtvaardig onderwijssysteem dat is gebouwd op een sterk en eerlijk taalbeleid leggen we het fundament voor gelijke kansen voor iedereen.

UITGANGSPUNTEN

- Meertaligheid richt zich op het formele taalonderwijs alsmede de informele communicatie binnen samenlevingen én de mate van beheersing van meerdere talen door individuen.
- Historische, geografische en sociale factoren leiden tot verschillende vormen van meertaligheid en diversiteit in de omgang met taal.
- Aandacht en ruimte voor meertaligheid en taalonderwijs door overheden en internationale instanties bevorderen uitwisseling van kennis en wederzijds intercultureel begrip en het versterken van internationale relaties.

Gericht taalbeleid versterkt sociale cohesie, verbetert onderwijsresultaten en bevordert economische ontwikkeling. Extra taalonderwijs in de moedertaal bevordert de geletterdheid van kinderen; helpt gemeenschappen bij het behouden van hun taal van identiteit, kennis en geloof; en legt een basis voor het leren van nieuwe talen voor economische, culturele, sociale en recreatieve doeleinden. Meertaligheid is een drijvende kracht achter positieve veranderingen in de wereld vanuit economisch, sociaal en politiek oogpunt, mits gevat in sterk beleid.

Wij roepen nationale en lokale overheden, organisaties, bedrijven en personen op taaldiversiteit en toegang tot taalonderwijs als norm te beschouwen in onze samenleving en niet te discrimineren of uit te sluiten op basis van taal.

AANBEVELINGEN

Voor het ontwikkelen van taalbeleid: voor een effectief taalbeleid is input nodig van specialisten en actieve participatie van maatschappelijke belanghebbenden. Onder goed taalbeleid wordt verstaan:

- Alle belanghebbenden betrekken in het beleidsproces; met een prominente rol voor docenten in alle fasen van dat proces, opdat de geformuleerde doelen realistisch en haalbaar zijn.
- Focussen op alle taalvaardigheden en -behoeften inclusief het onderhouden, leren en gebruiken van de moedertaal door minderheidsgroepen.
- Gebruik maken van inzichten uit onderwijskundig en cognitief onderzoek op het gebied van moedertaal en het leren van andere talen.
- Het potentieel benutten van moderne communicatietechnologie.
- Aanbod ontwikkelen voor het hele onderwijspectrum (van voorschools tot post-secundair onderwijs), informeel leren en gericht op een leven lang leren.
- Beschikbaar stellen van voldoende middelen om beleid volledig te implementeren
- Regelmatig monitoren en evalueren van de beleidsdoelstellingen en -implementatie.

Voor het doceren en leren van taal: taalbeleid richt zich op het sociale, economische, culturele én onderwijskundige domein. De mogelijkheid om een leven lang meertaligheid te ontwikkelen is voor een samenleving van groot belang. Goed taalbeleid, dat uitgaat van taaldiversiteit, stimuleert de toegang tot onderwijs en de arbeidsmarkt. Kinderen en volwassenen zouden hun hele leven lang in staat moeten worden gesteld om hun taalvaardigheid te ontwikkelen en te verrijken.

Een nieuw denkmodel voor onderwijs, dat ruimte biedt aan zowel traditionele als alternatieve kennissystemen in combinatie met moderne technologieën is nodig. Taalonderwijs vindt plaats op de basisschool, in het middelbaar en hoger onderwijs. Maar ook op straat, thuis, in sociale netwerken, in digitale omgevingen en in AZC's moet het leren en waarderen van taal actief worden gestimuleerd.

Voor vertaling en vertolking: deze faciliteiten moeten integraal onderdeel zijn van overheidsdiensten en informatieverstrekking in meertalige gemeenschappen. Gelijkwaardige toegang tot gezondheidszorg, onderwijs, economische en juridische omgevingen is afhankelijk van kosteloze en professionele vertaalvoorzieningen.

OPROEP TOT ACTIE

Regeringen en overheidsambtenaren, zakelijke en commerciële belanghebbenden, hulp- en ontwikkelingsorganisaties, stichtingen en fondsen, docenten en wetenschappers, buurtwerkers, maatschappelijke en non-gouvernementele organisaties, prominenten in de media en cultuur, roepen wij op om te helpen met:

- het ontwikkelen van taalbeleid, -toepassingen en -technologie ter bevordering van een stabiele en dynamische samenleving met ruimte voor diversiteit en meertaligheid;
- het actief bevorderen van taalrechten, diversiteit en burgerschap in officiële documenten en openbare berichtgeving;
- het aanpakken van alle gevallen van discriminatie, vooroordelen, vooringenomenheid en ongelijkheid met betrekking tot taal en geletterdheid;
- het erkennen dat minderheden, migranten en vluchtelingen beschikken over een taalkundig en cultureel kapitaal dat van grote waarde is voor onze huidige en toekomstige samenleving.

Iedere belanghebbende kan op eigen wijze aandacht schenken aan de waarde van taal en meertaligheid voor sociale vooruitgang, rechtvaardigheid en actief burgerschap. Met elkaar moeten we de onschatbare waarde van taaldiversiteit voor toekomstige generaties veiligstellen.

Voor een volledige bronnenlijst, zie: education.salzburgglobal.org/statements

Setatements sa The Salzburg Sa Lefase la dipolelontši

Lefaseng la lehono la go kgokagana, bokgoni bja go bolela dipolelo tše dintši le go go bolela le batho ba dipolelo tša go fapana ke bokgoni bja bohlokwa. Le tsebo ye nnyane ya dipolelo tša go feta e tee go bohlokwa. Go bolela dipolelo tša tlaleletšo gabotse ke mohuta wo moswa wa tsebo ya go bala le go ngwala ya lefase. Go swanetše go katološwe thuto ya polelo bathong bohle – baswa le batho ba bagolo.

Le ge go le bjalo, batho ba dimilione lefaseng ka bophara ba ganetšwa ka tokelo yeo e lego bohwa go bona ya go hlokomela, go ipshina le go tlhabolla dipolelo tša bona tša boitsebišo le setšhaba. Gose dire toka go swanetše go phošollwa ka dipholiseng tša dipolelo tša go thekga ditšhaba le batho ba go bolela dipolelo tša go fapana.

Rena, batšeakarolo tulong ya Seminare ya Lefase ya Salzburg ya Mathomo a Talente: Go ithuta Polelo le go Ithuta Lefaseng la Dina-ga-tšohle (Desemere 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), call for policies that value and uphold multilingualism and language rights.

Setatements sa Salzburg sa Lefase la Dipolelontši se tlo thekgwa ke pego ya go tlala le dipoloko ka ga dihlogo-tabakgolo tša go phatlalatšwa ka 2018.

RE PHELA LEFASENG LEO E LEGO GORE GO LONA:

- Dinagamaloko tša UN tše 193 le batho ba bantši ba bolela dipolelo tše dintši.
- Ga bjale go bolelwa dipolelo tše 7,097 go putla lefase.
- Tše 2,464 tša tšona di a hwelela¹.
- Dipolelo tše 23 di a ratwa, di bolelwa ke batho ba go feta seripa sa batho bohle lefaseng.
- 40% ya batho ga ba hwetše thuto ka polelo ye ba e kwešišago².
- Bana ba dimilione tše 617 le bana ba go tšwa mahlalagading ga ba fihlelele maemo a bokgoni a tlase ka go bala³.
- Batho ba dimilione tše 244 ke batšwantle ba boditšhabatšhaba, gomme ba dimilione tše 20 go bona ke bafaladi, koketšo ya 41% go thoma ka 2000⁴. Batšwantle le bafaladi fela ba dira naga ya go tuma kudu ya bo5 lefaseng⁵.

Lefase la rena ka nnete le na le dipolelo tše dintši, efela le ge go le bjalo mehuta ye mentši ya thuto le ekonomi, ditshepedišo tša tša bodudi le ditshepedišo tša setšhaba ga di hole dimilione tša batho ka lebaka la dipolelo tša bona le bokgoni bja dipolelo. Re swanetše go lweša tlhotlo ye ge re nyaka go fihlelela Dinepišo tša Tlhabollo tša go Hlokomelaga⁶, tša go dumelwa ka 2015 ke dinaga tše 193 go “fetšiša bohloki, go šireletša polanete le go kgonthiša bohumi bja bohle.” Mohuta wa thuto ya toka ya go agwa go dipholisi tša polelo tša gose kgetholle tše maatl a bohlokwa gore go be le tšwelopele ya go akaretša.

MELAO

- Tirišo ya dipolelontši e laetša thuto ya dipolelo le ditsela tša kgokaganyo tše sego tša semmušo tša go hlolega ditšhabeng tša go diriša dipolelo tša go fapana.
- Tirišo ya dipolelo tša go fapana ke ge motho a tseba go bolela dipolelo tše dintši.
- Maemo a histori, thutafase, le a leago le ekonomi a hlola mehuta le ditirišo tša dipolelontši.
- Thuto ya tirišo ya dipolelontši, le thekgo ya tirišo ya dipolelontši go tša leago ka mebušo le mekgatlo ya boditšhabatšhaba, go godiša kabelano ya tsebo le kwešišo ya ditšo gomme go tiiša ditswalano tša boditšhabatšhaba.

Dipholisi tša polelo tše di nepišitšwego di ka kaonafatša botee leagong, tša kaonafatša ditlamorago tša thuto le go godiša tlhabollo ya ekonomi. Mekgwa ya go ruta polelo ya hlakanyo e dumelela bana go aga mabokgoni a tsebo ya go bala le go ngwala a go tia ka dipolelo tše bommago bona; tša thuša ditšhaba gore di se lahle dipolelo tša bona, tsebo le tumelo; tša hlola menyetla ya go ithuta dipolelo tše diswa tša go hola bomotho, boiketlo, setšo goba ekonomi. Dipholisi tša tirišo ya dipolelontši di ka lota sedirišwa sa bohlokwa sa dipolelo tša go fapana gomme tša hlola phetogo ye botse lefaseng, go tša ekonomi, leago le dipolotiking.

Re eletša batho, dikhophoreišene, dihlongwa le mebušo go ba le kgopolo ya tirišo ya dipolelontši ya go keteka le go godiša phapano go ya ka dipolelo bjalo ka tlwaelo lefaseng, go lwešwe kgethollo go ya ka polelo gomme go hlamiwe dipholisi tša polelo tša go godiša tirišo ya dipolelontši.

DITSHWAYATSHWAYO

Go dira Pholisi

Dikabo tša ditlhoko tša dipholisi tša polelo tša go atlega ka ditsebi le go tšea karolo ga bengditseba bao ba lego setšhabeng. Go tšea diphetso tše bohloke tša go kwagala ka ga dipolelo ditšhabeng go ra gore:

- Go boledišana ka dinepišo tša go kwagala tša go kwešišega le go fihlelelega.
- Go akaretša bengditseka ka moka tshepedišong ya pholisi, le karolo ya bohlokwa ya barutiši dikgatong tšohle.
- Tatelano ya pholisi go thoma sekolong sa digotlane go fihla ka morago ga go fetša sekolo le thuto ye e sego ya semmušo le ya bophelo ka moka.
- Go nepiša didirišwa tšohle tša polelo le ditlhoko, go akaretšwa go hlokomela, go ithuta le tirišo ya dipolelo tša bommago ditšhaba tše dinnyane.
- Tirišo ya dipolelo tša dinyakišišo tša dikgopolo le thuto le dikgopolo tša polelo ya mma le dithuto tše dingwe tša polelo.
- Kamogelo ya kgonagalo ya ditheknolotši tša kgokaganyo
- Hwetšagalo ya didirišwa tše di lekanego tša phethagatšo ya pholisi ka botlalo.
- Maikemišetšo a tekolo le go fetleka pholisi le phethagatšo ya ka mehla.

Go ruta le go ithuta

Diteng tša pholisi ya polelo ka botlalo di ama tša leago, ekonomi le setšo gomme di neelana ka thuto. Go ithuta dipolelo bophelo ka moka go bohlokwa ditšhabeng go lota le go hwetša mohola wa tirišo ya dipolelontši. Thuto, mabokgoni le dipholisi tša mešomo di swanetše go godiša le go lemoga gore batho bohle ba ithute polelo, ebile ba amogela go fapana ga dipolelo. Bana le batho ba bagolo ba swanetše go kgona go fihlelela menyetla ya go kopanywa ya go tšwelapele go hlama, humiša le go katološa bokgoni bja dipolelo maphelong a bona.

Tsela ye mpšha ya thuto e a nyakega gomme e akaretše mekgwa ye mengwe ya tsebo le ya setšo gomme e diriše ditheknolotši tša sebjalebja. Mafelo a go ithuta polelo a feta go ya sekolong le dihlolongwa tša thuto ya godimo. Mebila, magae, diphatlalatši tša segwera, ditikologo tša titšithale le dipeakanyo tša thekgo ya bafaladi, ka moka di godiša go ithuta le kamogelo ya dipolelo.

Phetolelo le Hlathollo

Ditirelo tše ke karolo ya moakanyetšo le kabo ya ditirelo tša setšhaba le kabelano ya tshedimošo ditšhabeng tša go bolela dipolelo tša go fapana. Go tšea karolo ka ga lekana go tša maphelo, thuto, ekonomi le ditikologo tša tša molao go ya ka tsenogare ya polelo ya seprofešenale ya mahala.

BOIPILETŠO GORE GO DIRWE SE SENGWE

Bengditseka bao ba ka hlolago phetogo ba akaretša bafatišiši le barutiši; bašomi ba setšhabeng, setšhaba le mekgatlo ye e sego ya mmušo; mantšu a setšo le diphatlalatši; mebušo le baofisiri ba setšhaba; dikgahlego tša kgwebwe le khomese; dietsensi tša thušo le tšhabollo; le difaontešene le ditherasete. Re ipeletša go bona bohle gore ba thuše go:

- Hlama dipholisi tša polelo, ditlwaelo le ditheknolotši tšago thekga ditšhaba tša go kwana tša go fetoga tša go ba le kgahlego go tirišo ya dipolelontši le tirišo ya dipolelo tša go fapana.
- Thekga ditokelo tša polelo, phapano le bodudi ka tokomaneng ya semmušo le melaetša ya setšhaba.
- Swarana le kgethello ka botlalo, nyenyefatšo le gose lekalekane go ya ka polelo le tsebo ya go bala le go ngwala.
- Lemoga gore ditšhaba tše dinnyane, batšwantle le bafaladi ban a le lehumo le legolo la polelo la bohlokwa lefaseng la rena la bjale le la kamoso.

Ka ditsela tša go fapana, se sengwe le se sengwe sa dihlopha tša bengditseka se ka amogela le go thekga tirišo ya dipolelontši gore go be le tšwelapele ya leago, toka ya leago le bodudi bja go tšea karolo. Mmogo, re ka bolokela meleko ya kamoso ngwako wa lehumo la tsebo le setšo sa tirišo ya dipolelontši.

¹ Language Atlas, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² “40% don’t access education in a language they understand,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

³ “617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁴ World Migration Report 2015, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁵ The Fifth Largest Country, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁶ Sustainable Development Goals, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Oświadczenie Salzburga dla wielojęzycznego świata

W dzisiejszym połączonym świecie umiejętność mówienia wieloma językami i komunikowania się w poprzek podziałów językowych jest umiejętnością kluczową. Nawet częściowa znajomość więcej niż jednego języka jest korzystna. Biegłość w dodatkowych językach jest nowym rodzajem globalnej alfabetyzacji. Nauka języka musi zostać rozszerzona dla wszystkich - młodych i starych.

Jednak miliony ludzi na całym świecie są pozbawione przyrodzonego prawa do utrzymywania, korzystania i rozwijania swoich języków tożsamości i społeczności. Ta niesprawiedliwość musi zostać poprawiona poprzez politykę językową, która wesprze wielojęzyczne społeczeństwa i jednostki.

My, uczestnicy sesji Salzburg Global Seminar na temat *Trampolina dla talentów: nauka i integracja języków w zglobalizowanym świecie* (12-17 grudnia 2017 r.: salzburgglobal.org/go/586), wzywamy do opracowania polityk publicznych, które wartościują i wspierają wielojęzyczność oraz prawa językowe.

The *Deklaracja Salzburga dla Wielojęzycznego Świata* będzie wsparta przez kompleksowy raport i blogi na kluczowe tematy publikowane w ciągu 2018 roku.

ŻYJEMY W ŚWIECIE, W KTÓRYM:

- Wszystkie 193 państwa członkowskie ONZ i większość ludzi jest wielojęzycznych
- Obecnie na całym świecie mówi się 7097 językami
- 2446 z nich są zagrożone
- Dominują 23 języki, wypowiadane przez ponad połowę światowej populacji
- 40% osób nie ma dostępu do edukacji w języku, który rozumieją
- 617 milionów dzieci i nastolatków nie osiąga minimalnego poziomu biegłości w czytaniu
- 244 miliony to międzynarodowi migranci, z których 20 milionów to uchodźcy, jest to wzrost o 41% od 2000 roku. Sami migranci i uchodźcy stanowiliby 5-ty najbardziej zaludniony kraj na świecie.

Nasz świat jest naprawdę wielojęzyczny, ale wiele systemów edukacyjnych i gospodarczych, procesy obywatelskie i administracja publiczna szkodzą milionom ludzi ze względu na ich języki i umiejętności językowe. Musimy zmierzyć się z tym wyzwaniem, jeśli chcemy osiągnąć Cele Zrównoważonego Rozwoju, przyjęte w 2015 r. przez 193 kraje, aby "położyć kres ubóstwu, chronić naszą planetę i zapewnić dobrobyt wszystkim". Sprawiedliwy system edukacyjny oparty na silnej i uczciwej polityce językowej jest podstawą włączającego postępu.

ZASADY

- Wielojęzyczność oznacza zarówno bezpośrednie nauczanie języków, jak i nieformalne wzorce komunikacji, które pojawiają się w społeczeństwach wielojęzycznych.
- Różnojęzyczność (plurilingwizm) to znajomość wielu języków przez poszczególne osoby.
- Okoliczności historyczne, geograficzne i społeczno-gospodarcze prowadzą do wielu różnych form i zastosowań wielojęzyczności.
- Edukacja wielojęzyczna i wspieranie społecznej wielojęzyczności przez państwa i organizacje międzynarodowe promuje wymianę wiedzy i międzykulturowe zrozumienie oraz wzmacnia stosunki międzynarodowe.

Ukierunkowane polityki językowe mogą zwiększać spójność społeczną, poprawiać wyniki edukacyjne i wspierać rozwój gospodarczy. Metody addytywnego uczenia się języków: umożliwiają dzieciom rozwijanie solidnych umiejętności czytania i pisanie w ich językach ojczystych; pomagają wspólnotom zachować języki ich tożsamości, wiedzy i przekonań; oraz tworzą możliwości uczenia się nowych języków co przynosi korzyści osobiste, rekreacyjne, kulturalne lub ekonomiczne. Polityki wielojęzyczności mogą utrzymać wyjątkowy i istotny zasób różnorodności językowej i stymulować pozytywne zmiany na świecie, zarówno pod względem gospodarczym, społecznym, jak i politycznym.

Wzywamy osoby, korporacje, instytucje i rządy do przyjęcia wielojęzycznego sposobu myślenia, który celebrować i promuje różnorodność językową jako globalną normę, przeciwdziała dyskryminacji językowej i rozwija polityki językowe, które promują wielojęzyczność.

REKOMENDACJE

Tworzenie polityki

Skuteczna polityka językowa wymaga wkładu od ekspertów i aktywnego udziału lokalnych interesariuszy. Ustanawianie racjonalnych i jasnych decyzji dotyczących języków w społeczeństwie oznacza:

- Negocjowanie jasnych celów, które są realistyczne i możliwe do osiągnięcia.
- Włączanie wszystkich interesariuszy do procesu politycznego, z istotną rolą nauczycieli na wszystkich etapach.
- Polityka sekwencjonowania od edukacji przedszkolnej po kształcenia nieformalnego i kształcenia przez całe życie.
- Koncentrowanie się na wszystkich zasobach językowych i potrzebach, w tym na utrzymaniu, uczeniu się i używaniu języków ojczystych w społecznościach mniejszości.
- Wykorzystanie wyników z badań edukacyjnych i kognitywnych dla nauczania języka ojczystego i innych języków.
- Wykorzystanie potencjału technologii komunikacyjnych.
- Zapewnienie odpowiednich zasobów dla pełnej realizacji polityki.
- Regularne monitorowanie i ewaluowanie celów polityki i jej realizacji.

Nauczanie i uczenie

Polityka językowa obejmuje cały zakres zagadnień społecznych, gospodarczych, kulturowych i edukacyjnych. Uczenie się języków przez całe życie jest niezbędne, aby społeczeństwa mogły utrzymać i korzystać z wielojęzyczności. Polityka w zakresie edukacji, umiejętności i pracy powinna promować i uznawać naukę języków dla wszystkich, a także pozytywną ocenę różnorodności językowej. Dzieci i dorośli powinni mieć dostęp do zintegrowanych i ciągłych możliwości rozwijania, wzbogacania i rozszerzania swoich umiejętności językowych przez całe życie.

Potrzebny jest nowy paradygmat edukacji, który obejmuje tradycyjne i alternatywne systemy wiedzy oraz wykorzystuje nowoczesne technologie. Przestrzenie aktywnego uczenia się języka wykraczają daleko poza szkoły i instytucje szkolnictwa wyższego. Ulice, domy, sieci społecznościowe, środowiska cyfrowe i ośrodki wsparcia dla uchodźców mogą aktywnie promować uczenie się i docenianie języków.

Tłumaczenia pisemne i ustne

Te usługi są integralną częścią projektowania i świadczenia usług publicznych oraz wymiany informacji w społeczeństwach wielojęzycznych. Równy udział w zdrowiu, edukacji, środowisku gospodarczym i prawnym opiera się na swobodnie dostępnej i profesjonalnej mediacji językowej.

WEZWANIE DO DZIAŁANIA

Interesariusze, którzy mogą napędzać zmiany, to naukowcy i nauczyciele; pracownicy społeczni, społeczeństwo obywatelskie i organizacje pozarządowe; podmioty kultury i medialne; rządy i urzędnicy państwowi; podmioty gospodarcze i handlowe; agencje pomocowe i rozwojowe; oraz fundacje i trusty. Wzywamy ich wszystkich do pomocy:

- Rozwijajcie polityki, praktyki i technologie językowe wspierające spójne i dynamiczne społeczeństwa z pozytywnym podejściem do wielojęzyczności i różnorodności.
- Aktywnie wspierajcie prawa językowe, różnorodność i obywatelstwo w oficjalnej dokumentacji i informacjach publicznych.
- Zwalczajcie wszystkie przypadki dyskryminacji, uprzedzeń, stronnictwa i nierówności związanych z językiem i umiejętnością czytania i pisania.
- Uznajcie, że mniejszości, migranci i uchodźcy posiadają wysoki kapitał językowy, który ma wielką wartość dla naszego obecnego i przyszłego świata.

W unikalny sposób każda z tych grup interesariuszy może przyjąć i wspierać wielojęzyczność w zakresie rozwoju społecznego, sprawiedliwości społecznej i uczestnictwa obywatelskiego. Wspólnie możemy podjąć działania w celu ochrony skarbnicy kulturowej i wiedzy wielojęzyczności dla przyszłych pokoleń.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Declaração de Salzburgo para um Mundo Multilingue

No mundo interconectado de hoje, a capacidade de falar várias línguas e de conseguir comunicar ultrapassando as diferenças linguísticas é uma competência fundamental. Mesmo um conhecimento parcial de mais de um idioma é benéfico. A fluência em várias línguas é um novo tipo de literacia global. O ensino das línguas deve ser extensível a todos – jovens e idosos.

Todavia, a milhões de pessoas em todo o mundo é negado o direito inerente de manter, desfrutar e desenvolver as suas línguas de identidade e de comunidade. Esta injustiça tem ser corrigida através de políticas linguísticas que contribuam para sociedades e indivíduos multilingues.

Nós, os participantes na Sessão *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World*, no Seminário Mundial de Salzburgo (12 a 17 de dezembro de 2017, salzburgglobal.org/go/586), apelamos a políticas que valorizem e defendam o multilinguismo e os direitos linguísticos.

A *Declaração de Salzburgo para um Mundo Multilingue* será complementada por um relatório abrangente e com blogs sobre os tópicos principais publicados durante o ano de 2018.

VIVEMOS NUM MUNDO EM QUE:

- Todos os 193 estados membros da ONU e a maioria das pessoas são multilingues.
- 7.097 línguas são faladas atualmente em todo o mundo.*
- 2.464 destas línguas estão em risco de extinção.
- 23 línguas dominam, faladas por mais da metade de população mundial.
- 40% das pessoas não têm acesso à educação numa língua que entendam.
- 617 milhões de crianças e adolescentes não possuem os níveis mínimos de proficiência na leitura.
- 244 milhões de pessoas são migrantes internacionais, dos quais 20 milhões são refugiados, um aumento de 41% desde 2000. Os migrantes e os refugiados constituem o 5º país mais populoso do mundo.

O nosso mundo é verdadeiramente multilingue, mas muitos sistemas de ensino e económicos, processos de cidadania e administrações públicas desfavorecem milhões de pessoas devido às suas línguas e competências linguísticas. Devemos vencer este desafio se quisermos alcançar os Objetivos de Desenvolvimento Sustentável, adotados em 2015 por 193 países para “acabar com a pobreza, proteger o planeta e garantir prosperidade para todos”. Um sistema de ensino justo, assente em políticas linguísticas sólidas e justas, é fundamental para o progresso inclusivo.

PRINCÍPIOS

- O multilinguismo denota tanto o ensino explícito das línguas, como os padrões informais de comunicação que emergem nas sociedades multilingues.
- Plurilinguismo é o conhecimento de várias línguas por cada indivíduo.
- As circunstâncias históricas, geográficas e socioeconómicas levam a formas e usos muitos diferentes do multilinguismo.
- A educação multilingue e o apoio ao multilinguismo social pelos estados e pelas organizações internacionais, promove o intercâmbio de conhecimentos e a compreensão intercultural e reforça as relações internacionais.

Políticas linguísticas direcionadas contribuem para aumentar a coesão social, melhorar os resultados da educação e promover o desenvolvimento económico. Oportunidades de aprendizagem de mais línguas permitem que as crianças adquiram fortes competências de literacia na sua língua materna; ajudam as comunidades a manter as suas línguas de identidade, conhecimentos e crenças; e criam oportunidades de aprendizagem de novas línguas para benefício pessoal, recreativo, cultural ou económico. As políticas de multilinguismo podem sustentar o recurso único e vital que é a diversidade linguística e levar a uma mudança positiva no mundo, em termos económicos, sociais e políticos.

Instamos os indivíduos, as empresas, as instituições e os governos a adotarem uma mentalidade multilingue que enalteça e promova a diversidade linguística como norma global, acabe com a discriminação linguística e desenvolva políticas de linguagem que promovam o multilinguismo.

RECOMENDAÇÕES

Elaboração de Políticas

Uma política linguística bem-sucedida precisa do contributo de especialistas e da participação ativa das partes interessadas (stakeholders) da comunidade. Tomar decisões racionais e claras sobre as línguas na sociedade significa:

- Negociar metas claras que sejam realistas e realizáveis.
- Incluir todas as partes interessadas no processo de conceção política, dando um papel proeminente aos professores em todas as etapas.
- Políticas sequenciais, desde o pré-escolar ao pós-escolar, incluindo o ensino não formal e a educação ao longo da vida.
- Concentrar-se em todos os recursos e necessidades linguísticas, incluindo a manutenção, aprendizagem e uso da língua materna de comunidades minoritárias.
- Utilizar informações da investigação educacional e cognitiva sobre a aprendizagem da língua materna e de outras línguas.
- Tirar partido do potencial das tecnologias de comunicação.
- Garantir os recursos adequados para a implementação integral da política linguística.
- Acompanhar e avaliar regularmente os objetivos e a implementação da política linguística.

Ensino e Aprendizagem

O alcance total da política linguística é social, económico e cultural, bem como educacional. A aprendizagem das línguas ao longo da vida é essencial para que as sociedades possam assegurar e beneficiar do multilinguismo. As políticas de educação, de formação e laborais devem promover e reconhecer o ensino das línguas para todos, juntamente com uma valorização positiva da diversidade linguística. As crianças e os adultos devem ter acesso a oportunidades integradas e contínuas para desenvolver, enriquecer e ampliar as suas competências linguísticas ao longo da vida.

É necessário um novo paradigma de educação que inclua sistemas de conhecimento tradicionais e alternativos e tire partido das tecnologias modernas. Os locais de aprendizagem ativa de línguas vão muito além das escolas e das instituições de ensino superior. Comunidades, famílias, redes sociais, ambientes digitais e estruturas de apoio aos refugiados, em todos se pode promover ativamente a aprendizagem e a valorização das línguas.

Tradução e Interpretação

Estes serviços fazem parte da conceção e prestação de serviços públicos e do intercâmbio de informações em sociedades multilingues. Uma participação equitativa em contextos de saúde, educação, economia e direito depende de uma mediação linguística amplamente disponível e profissional.

APELO À AÇÃO

As partes interessadas que podem levar à mudança incluem investigadores e professores; agentes comunitários, sociedade civil e organizações não-governamentais; vozes culturais e meios de comunicação social; governos e administração pública; empresas e interesses comerciais; agências de ajuda e desenvolvimento; e fundações e trusts. **Pedimos a todos para que ajudem a:**

- Desenvolver políticas, práticas e tecnologias linguísticas que contribuam para sociedades coesas e dinâmicas com atitudes positivas em relação ao multilinguismo e ao plurilinguismo.
- Apoiar ativamente os direitos, a diversidade e a cidadania linguística na documentação oficial e nas comunicações públicas.
- Acabar com todas as situações de discriminação, preconceito, enviesamento e desigualdade associadas à língua e à literacia.
- Reconhecer que as minorias, os migrantes e os refugiados possuem um elevado capital linguístico que é uma mais-valia para nosso mundo, presente e futuro.

Cada um destes grupos de partes interessadas pode, à sua maneira, abraçar e apoiar o multilinguismo em prol do progresso social, da justiça social e da cidadania participativa. Juntos, podemos tomar medidas para salvaguardar para as gerações futuras o tesouro cultural e de conhecimento que é o multilinguismo.

* Pode aceder aos dados estatísticos online: education.salzburgglobal.org/statements

В современном взаимосвязанном мире, особую важность для каждого человека имеет умение говорить на разных языках и общаться, преодолевая языковые барьеры. Даже частичное знание более чем одного языка может принести пользу. Владение дополнительными языками является новым элементом всеобщей грамотности. Изучение языков должно быть доступно всем – и молодым, и старым.

Однако, миллионы людей по всему миру лишены естественного права сохранять, использовать и развивать языки своей идентичности и общины. Для устранения этой несправедливости необходима языковая политика, направленная на поддержку многоязычного общества и индивидуального умения говорить на нескольких языках.

Мы, участники сессии «Трамплин для талантов: Изучение языков и интеграция в глобализованном мире Зальцбургского Международного Семинара (декабрь 12-17, 2017, salzburgglobal.org/go/586), выступаем за языковую политику, которая признает, ценит и поддерживает языковое многообразие и языковые права.

Зальцбургское обращение за многоязычный мир будет подкреплено подробным отчетом и блогами по ключевым вопросам, которые будут публиковаться в 2018 году.

Зальцбургское обращение За многоязычный мир

МЫ ЖИВЕМ В МИРЕ, В КОТОРОМ:

- Все 193 государства члена ООН и большинство людей многоязычны.
- Сегодня в мире говорят на 7,097 языках.
- 2,464 из этих языков находятся под угрозой¹.
- На 23 доминирующих языках говорит более половины человечества.
- 40% людей в мире не имеют возможности получить образование на понятном им языке².
- 617 миллионов детей и подростков во всем мире не имеют элементарного уровня владения навыками чтения³.
- 244 миллиона людей в мире живут за пределами своей родины, 20 миллионов из них – беженцы, на 41% больше, чем в 2000 году⁴. Мигранты и беженцы могли бы составить 5-ю по численности населения страну мира⁵.

Хотя наш мир подлинно многоязычен, во многих экономических системах и системах образования, в процессе получения гражданства, в государственных инстанциях миллионы людей сталкиваются с трудностями из-за своего языка и языковых способностей. Мы должны решить эту проблему, если хотим достичь целей Устойчивого Развития, принятых в 2015 году 193 странами для «ликвидации нищеты, сохранения ресурсов планеты и обеспечения благополучия для всех»⁶. Справедливая система образования, построенная на эффективной и равноправной языковой политике, имеет фундаментальное значение для обеспечения всеобщего прогресса.

ПРИНЦИПЫ

- Многоязычность подразумевает как непосредственно преподавание различных языков, так и неформальные способы общения и обмена информацией, возникающие в многоязычных обществах.
- Плурилингвизм (plurilingualism) означает индивидуальное умение говорить на нескольких языках.
- Исторические, географические и социально-экономические факторы обуславливают существование множества различных форм и практических методов применения многоязычности.
- Многоязычное образование и поддержка социальной многоязычности со стороны государства и международных организаций содействуют взаимному обмену информацией, взаимопониманию различных культур, и укреплению международных отношений.

Целенаправленная языковая политика способна укрепить сплоченность общества, повысить качество образования и содействовать экономическому развитию. Изучение языка методом добавления (additive language learning) формирует у детей прочные навыки чтения и письма

на родном языке, позволяет обществам сохранять свой национальный язык, знания и убеждения, и открывает возможности изучения новых языков для личной пользы, полезного времяпрепровождения, культурной и экономической выгоды. Политика поддержки многоязычности может способствовать сохранению языкового многообразия как уникального, жизненно важного ресурса, и продвижению позитивных социальных, экономических и политических перемен в мире.

Мы призываем отдельных людей, корпорации, учреждения и правительства начать мыслить по-новому, изменить свой образ мышления в пользу многоязычности, по достоинству ценить и продвигать многоязычность как универсальную норму, бороться с языковой дискриминацией, и развивать языковую политику в поддержку языкового многообразия.

РЕКОМЕНДАЦИИ

Выработка политики

Успешная языковая политика требует активного участия специалистов и заинтересованной общественности. Принятие рациональных и понятных решений в области языковой политики общества подразумевает:

- Обсуждение и согласование ясных, реалистичных и достижимых целей и задач.
- Включение всех заинтересованных сторон в процесс выработки политики, при этом особая роль на всех стадиях процесса отводится учителям.
- Последовательность осуществления политики начиная с дошкольного до послешкольного, неформального и непрерывного (в течении всей жизни) образования.
- Фокусирование внимания на всех языковых нуждах, включая сохранение, изучение и использование родного языка меньшинств.
- Использование результатов исследований в области образования и познавательных способностей в процессе изучения родного и других языков.
- Использование потенциала технологий общения.
- Обеспечение адекватных ресурсов для осуществления политики в полном объеме.
- Регулярный мониторинг и оценка задач политики и процесса их осуществления.

Преподавание и обучение

Языковая политика охватывает собой социальную, экономическую, культурную и образовательную сферу. Непрерывное (в течение всей жизни) изучение языков имеет важное значение для того, чтобы общество могло сохранять многоязычность и пользоваться его преимуществами. Политика в области образования, развития навыков и трудоустройства должна признавать и обеспечивать равные возможности изучения языка для всех, одновременно с позитивным признанием роли языкового многообразия. Дети и взрослые должны на протяжении всей жизни иметь возможность пользоваться интегрированными, бессрочными средствами развивать, обогащать и расширять свои языковые способности.

Необходима новая парадигма образования, которая включила бы в себя традиционные и альтернативные системы знания с использованием современных технологий. Возможности активного изучения языков выходят далеко за рамки школ и высших учебных заведений. Улица, дом, социальная сеть, цифровая среда, центры помощи беженцам – все эти места позволяют изучать и признавать другие языки.

Письменный и устный перевод

Эти услуги являются неотъемлемой составной частью структуры и функционирования общественных служб и обмена информацией в многоязычных обществах. Равноправное участие в области здравоохранения, образования, экономики и права зависит от наличия профессиональных, легкодоступных средств языкового посредничества.

ПРИЗЫВ К ДЕЙСТВИЮ

Заинтересованная общественность, способная продвигать перемены, включает ученых и педагогов, гражданских активистов, общественных и культурных деятелей, работников средств массовой информации, правительственных чиновников и политиков, общественные и неправительственные организации и учреждения, коммерческие и бизнес организации, гуманитарные организации и организации по вопросам развития, фонды и трастовые компании. **Мы призываем их всех внести свой вклад и помочь:**

- Развивать языковую политику, практику и технологии, способные содействовать развитию сплоченного и динамичного общества с позитивным отношением к многоязычности и полилингвизму.
- Активно поддерживать и соблюдать языковые права, многообразие и гражданскую ответственность в официальных документах и публичных выступлениях.
- Бороться против любых проявлений дискриминации, предубеждений, предвзятости и неравенства в отношении языка и грамотности.
- Осознать, что меньшинства, мигранты и беженцы обладают богатым лингвистическим капиталом, имеющим огромную ценность для нашего современного и будущего мира.

Все эти заинтересованные группы могут, каждая по своему, принять и поддержать языковое многообразие в целях социальной справедливости, общественного прогресса, единства и гражданского участия. Действуя вместе, мы можем сохранить сокровищницу культурного наследия и знаний, порожденных языковым многообразием, для будущих поколений.

¹ Language Atlas, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² “40% don’t access education in a language they understand,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

³ “617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁴ World Migration Report 2015, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁵ The Fifth Largest Country, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁶ Sustainable Development Goals, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Salzburská deklarácia pre mnohojazyčný svet

V dnešnom navzájom prepojenom svete je schopnosť hovoriť mnohými jazykmi a komunikovať napriek jazykovým bariéram dôležitou zručnosťou. Výhodou je už aj čiastočné ovládanie viac než jedného jazyka. Schopnosť hovoriť ďalšími jazykmi je nový druh celosvetovej gramotnosti. Vyučovanie jazykov treba rozšíriť na všetkých, mladých i starých.

V každom prípade miliónom ľudí na svete sa upiera prirodzené právo uchovať si, používať a rozvíjať svoje jazyky identity a spoločensť. Musíme túto nespravodlivosť napraviť jazykovými politikami, ktoré podporujú mnohojazyčné spoločnosti a jednotlivcov.

My, účastníci zasadnutia Salzburského celosvetového seminára na tému: „Odrazový mostík k talentu: Učenie sa jazykov a integrácia v globalizovanom svete (12.-17. 12. 2017, salzburgglobal.org/go/586), vyzývame k politikám, ktoré si vážia a podporujú mnohojazyčnosť a jazykové práva.

Salzburská deklarácia pre mnohojazyčný svet bude podporená úplnou správou a blogmi o hlavných témach, ktoré vyjdú v roku 2018.

ŽIJEME VO SVETE, V KTOROM:

- Všetkých 193 členských štátov OSN a väčšina ľudí je mnohojazyčných.
- Na svete sa v súčasnosti hovorí 7 097 jazykmi*.
- 2 464 z nich je ohrozených.
- Prevláda 23 jazykov, hovorí nimi viac než polovica svetovej populácie.
- 40 % ľudí nemá prístup ku vzdelávaniu v jazyku, ktorému rozumie.
- 617 miliónov detí a mladých ľudí nedosiahne minimálnu úroveň čítania.
- 244 miliónov ľudí sú medzinárodní migranti, z ktorých 20 miliónov sú utečenci, od roku 2000 počet vzrástol o 41 percent. Migranti a utečenci by tvorili 5. najpočetnejší štát na svete.

Náš svet je naozaj mnohojazyčný. Napriek tomu mnohé vzdelávacie a ekonomické systémy, občianske procesy a verejná administratíva znevýhodňuje milióny ľudí pre ich jazyky a jazykové schopnosti. Musíme vyriešiť tento problém, ak chceme dosiahnuť ciele udržateľného rozvoja, ktoré v roku 2015 prijalo 193 štátov, „aby sa ukončila chudoba, chránila sa planéta a zabezpečila prosperita pre všetkých.“ Spravodlivý vzdelávací systém vybudovaný na silných politikách spravodlivého jazyka je podstatný pre inkluzívny pokrok.

ZÁSADY

- Mnohojazyčnosť označuje explicitné vyučovanie jazykov a neformálne modely komunikácie, ktoré sa vyskytujú v mnohojazyčných spoločnostiach.
- Viacjazyčnosť znamená, že jednotlivec ovláda viac jazykov.
- Historické, geografické a socioekonomické podmienky vedú k mnohým rozdielnym formám a používaniu mnohojazyčnosti.
- Mnohojazyčné vzdelávanie a podpora sociálnej mnohojazyčnosti zo strany štátnych a medzinárodných organizácií napomáha výmenu poznatkov a medzikultúrne porozumenie a posilňuje medzinárodné vzťahy.

Cielené jazykové politiky môžu podporovať sociálnu súdržnosť, zlepšiť vzdelávacie výsledky a podporovať ekonomický rozvoj. Vyučovanie ďalších jazykov umožňuje deťom vybudovať si silné jazykové zručnosti v materinskom jazyku; pomáha spoločenským uchovať si jazyky identity, poznatkov a viery; a vytvárajú možnosti pre učenie sa nových jazykov, ktoré prinášajú osobné, rekreačné, kultúrne a ekonomické výhody. Mnohojazyčné politiky môžu podporovať jedinečné a dôležité prostriedky jazykovej rôznorodosti a priniesť pozitívnu zmenu vo svete z ekonomického, spoločenského i politického hľadiska.

Vyzývame jednotlivcov, spoločnosti, inštitúcie a vlády prijať mnohojazyčný spôsob myslenia, ktorý oslavuje a podporuje jazykovú rôznorodosť ako celosvetovú normu, rieši jazykovú diskrimináciu a rozvíja jazykové politiky, ktoré podporujú mnohojazyčnosť.

ODPORÚČANIA

Tvorba politiky

Úspešná jazyková politika potrebuje informácie od odborníkov a aktívnu účasť záujemcov v spoločnosti. Racionálny a jasný proces rozhodovania o jazykoch v spoločnosti znamená:

- Diskutovať o jasných cieľoch, ktoré sú realistické a dosiahnuteľné.
- Pozvať všetkých záujemcov do politického procesu, pričom učitelia na každej úrovni majú výnimočnú úlohu.
- Usporiadať politiku od materskej školy po postgraduálne štúdium, od neformálneho po celoživotné vzdelávanie.
- Sústrediť sa na všetky jazykové potreby a možnosti vrátane uchovávanía, vyučovania a používania materinských jazykov v menšinových spoločnostiach.
- Využívať poznatky zo vzdelávacieho a kognitívneho výskumu na vyučovanie materinského jazyka i iných jazykov.
- Spojiť potenciál komunikačných technológií.
- Zabezpečiť primerané prostriedky pre úplné zavedenie politiky do praxe.
- Pravidelne monitorovať a vyhodnocovať ciele politiky a jej uvedenie do praxe.

Vyučovanie a vzdelávanie

Úplný cieľ jazykovej politiky je spoločenský, ekonomický, kultúrny ako aj vzdelávací. Celoživotné učenie sa jazykov je podstatné na to, aby si spoločnosti udržali multijazyčnosť a mali z nej úžitok. Vzdelávanie, zručnosti a pracovné politiky by mali podporovať a uznávať vyučovanie jazykov pre všetkých spolu s pozitívnym hodnotením jazykovej rôznorodosti. Deti i dospelí by mali mať prístup k integrovaným a trvalým možnostiam, aby počas svojho života rozvíjali, obohacovali a rozširovali svoje jazykové schopnosti.

Je potrebný nový vzdelávací model, ktorý zahŕňa tradičné i alternatívne systémy poznania a podporuje moderné technológie. Webstránky na aktívne učenie sa jazykov robia oveľa viac než školy a inštitúcie vyššieho vzdelávania. Ulice, domácnosti, sociálne siete, digitálne prostredia a systémy pomoci utečencom môžu aktívne podporovať učenie sa a obľúbenosť jazykov.

Preklad a tlmočenie

Tieto služby sú integrovanou súčasťou projektovania a poskytovania verejných služieb a výmeny informácií v multijazyčných spoločnostiach. Spravodlivý prístup k zdravotníckym službám, vzdelávaniu, ekonomickým a právnym prostrediam závisí od dostupnej a profesionálnej jazykovej pomoci.

VÝZVA NA SPOLUPRÁCU

Medzi záujemcov, ktorí môžu viesť zmenu, patria vedci a učitelia, verejnoprospešní pracovníci, občianske a nevládne organizácie; kultúrne a mediálne hlasy; vlády a verejní činitelia; obchodné a komerčné záujmy; rozvojové agentúry, nadácie a dobročinné organizácie. Všetkých vyzývame pomôcť:

- Rozvíjať jazykové politiky, praktiky a technológie, ktoré budú podporovať stabilné, súdržné, dynamické spoločnosti s pozitívnym postojom k multijazyčnosti a viacjazyčnosti.
- Aktívne podporovať jazykové práva, rôznorodosť a občiansky princíp v oficiálnych dokumentoch a vo verejných posolstvách.
- Riešiť všetky prípady diskriminácie, predsudkov, znevýhodnenia a nerovnosti, ktoré sú spojené s jazykom a schopnosťou čítať a písať.
- Uznať, že menšiny, migranti a utečenci majú veľký jazykový kapitál, ktorý má pre náš súčasný i budúci svet veľkú hodnotu.

Všetky tieto skupiny môžu svojím jedinečným spôsobom prijať a podporovať multijazyčnosť v záujme spoločenského pokroku, sociálnej spravodlivosti a participatívneho občianstva. Spoločne môžeme konať, aby sme uchránili kultúrny a vedomostný poklad multijazyčnosti pre budúce generácie.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Deklarata e Salzburgut për një Botë Shumëgjuhëshe

Në botën e sotme të ndërlidhur aftësia për të folur shumë gjuhë dhe për të kumtuar përtej pengesave gjuhësore është një shkathtësi e rëndësishme për të gjithë. Madje njohuria e pjesëshme e më shumë se një gjuheje është një përparësi. Aftësia për të folur gjuhë shtesë është një lloj i ri i alfabetizimit mbarëbotëror. Mësimi i gjuhës duhet të zgjerohet për të gjithë, të rinj e të vjetër.

Në çdo rast miliona njerëz në mbarë botën lihen pa të drejtën për të mbajtur, shijuar dhe zhvilluar gjuhën e vet njëjtësuese të bashkësisë. Duhet ndrequr kjo padrejtësi me politika gjuhësore, që mbështesin shoqëritë dhe individët shumëgjuhësorë.

Ne, pjesëmarrësit e *Seminarit Mbarëbotëror të Salzburgut për Kërcimin drejt Talentit: Mësimi i gjuhës dhe Integrimi në Botën Globaliste* (Dhjetor 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), bëjmë thirrje për politika që vlerësojnë dhe mbështesin shumëgjuhësinë dhe të drejtat gjuhësore.

Deklarata e Salzburgut për në Botë Shumëgjuhësore, do mbështetet nga një raport i plotë dhe artikuj në dosje për temat kryesore, që do dalin në dritë gjatë vitit 2018.

NE JETOJMË NË NJË BOTË KU:

- Të gjithë 193 shtetet anëtare të OKB dhe shumë njerëz janë shumëgjuhësh
- Tani në botë fliten 7,097 gjuhë
- 2,464 nga to janë të rrezikuara
- 23 gjuhë mbizotërojnë, ato fliten nga më tepër se gjysma e popullsisë botërore
- 40% e njerëzve nuk kanë mundësi për arsimim në gjuhën që ata kuptojnë.
- 617 milionë fëmijë dhe adoleshentë nuk e arrijnë aftësinë minimale të nivelit të leximit
- 244 milionë njerëz janë mërgimtarë ndërkombëtarë nga të cilët 20 milionë janë të ikur, me një shtim prej 41 % që nga viti 2000. Mërgimtarët dhe të ikurit vetë do përbënin një vend, të pestin nga popullsia në botë.

Bota jonë është vërtet shumëgjuhëshe, megjithatë shumë sisteme arsimit dhe ekonomike, procedura qytetare dhe qeverisje publike i disfavorizojnë miliona njerëz për shkak të gjuhëve të tyre dhe aftësive gjuhësore. Ne duhet ta zgjidhim këtë sfidë, në se duam të arrijmë Qëllimet e Zhvillimit të Qendrueshëm të pranuar më 2015 nga 193 vendet për "të larguar varfërinë, për ta mbrojtur planetin dhe për të siguruar mirëqenie për të gjithë". Një sistem i drejtë arsimit i ndërtuar mbi politika të drejta gjuhësore është thelbësor për një përparim përfshirës.

PARIMET

- Shumëgjuhësia tregon përdorimin e shumë gjuhëve në një shoqëri apo grup. Ka shumë lloje shumëgjuhësie, mund të zbatohen përkufizime për individë, bashkësi, shtete dhe organizata ndërkombëtare.
- Shumëgjuhësia tregon praninë e shumë gjuhëve në zotërim nga individ.
- Kushtet historike, gjeografike dhe socio-ekonomike bartin shumë forma të ndryshme dhe përdorime të shumëgjuhësisë.
- Arsimiti shumëgjuhësor dhe mbështetja për shumëgjuhësinë sociale që bëhet nga shtetet dhe organizatat ndërkombëtare shpjen përpara shkëmbimin e dijeve dhe ndërkuptimin si edhe forcojnë lidhjet ndërkombëtare.

Politikat për qëllime gjuhësore mund të trimërojnë bashkëpërkatesinë sociale, të përmirësojnë rezultatet arsimore dhe të shpjen përpara zhvillimin ekonomik. Qasjet sipas mësimi gjuhësor shtesë ndihmojnë bashkësitë të mbajnë më tej gjuhët e tyre njëjtësuese, të bartin njohuritë dhe besimet e tyre, ndërsa krijojnë mundësi për të nxënë gjuhë të reja për përparësi veti, kulturore dhe ekonomike jo stresuese. Politikat shumëgjuhësore mund të mbështesin mjetet e vetme dhe të gjalla të ndryshimësisë gjuhësore dhe të prijnë ndryshimet pozitive në botë ekonomisht, shoqërisht dhe politikisht.

Ne i ngutim individët, kompanitë, instancat dhe qeveritë të përqafojnë një mënyrë të menduari shumëgjuhësore, e cila e feston dhe e shtyn përpara ndryshimësinë gjuhësore, si normën mbarëbotërore, e zgjidh përdallueshmërinë gjuhësore dhe i zhvillon politikat gjuhësore që favorizojnë shumëgjuhësinë.

REKOMANDIME

Bërja e politikave

Bërja e një politike të suksesshme ka nevojë për informata nga ekspertë dhe pjesëmarrje aktive të atyre që kanë interes në bashkësi. Bërja e programeve racionalë dhe të qarta për gjuhët në shoqëri do të thotë:

- Të biem në ujdj për qëllime të qarta që të jenë realiste dhe të arritshme.
- Të afrojmë të gjithë të interesuarit në procedimin politik me një rol të dalluar për mësimdhënësit e çdo niveli
- Të përqendrohemi në të gjitha nevojat gjuhësore, përfshi mbajtjen gjallë, të nxënës dhe përdorimin e gjuhëve të pakicave.
- Të japim mjetet e përshtatshme për një ndikim vendimtar të plotë.
- Të shfrytëzojmë mundësitë e teknologjisë komunikuese
- Të vijojmë politikën e arsimit parashkollor dhe passhkollor dhe të arsimit joformal dhe gjatë tërë jetës.
- Të kontrollojmë dhe të çmojmë qëllimet politike dhe ndikimin rregullisht

Mësimdhënia dhe të nxënës

Qëllimi i plotë i politikës gjuhësore është shoqëror, ekonomik, kulturor si edhe parashkollor. Të nxënës e gjuhës gjatë tërë jetës është thelbësor për shoqëritë me qëllim mbështetjen dhe marrjen e përparësive nga shumëgjuhësia. Politika e arsimit gjuhësor duhej të bartë më tej të nxënës e gjuhës për të gjithë njëkohësisht me një vlerësim pozitiv të ndryshimësisë gjuhësore. Fëmijët dhe të rriturit duhej të kenë mundësinë të qasen ndaj oportuniteteve integruese dhe të vazhdueshme gjatë tërë jetës për të zhvilluar, pasuruar dhe zgjeruar aftësitë gjuhësore të veta.

Nevojitet një model i ri arsimit, që përfshin sistemet tradicionale dhe alternative të dijeve njëkohësisht me teknologjinë moderne. Faqet e internetit për të nxënës gjuhësor aktiv bëjnë shumë më tepër se shkollat dhe instancat e arsimit të lartë. Rugët, shtëpitë, rrjetet sociale, mjediset dhe sistemet kompjuterike të ndihmës për të ikurit, të gjithë mund të mbështesin mësimin dhe pëlqimin e gjuhëve.

Përkthimi dhe interpretimi

Këto shërbime janë pjesë tërësore e projektimit dhe dhënies së shërbimeve publike si edhe shkëmbimit të informacionit në shoqëritë shumëgjuhësore. Një pjesëmarrje e drejtë në shërbimet shëndetsore, arsim, mjediset ekonomike dhe juridike bazohet në ndihmën gjuhësore të siguruar lirisht dhe në mënyrë profesionale.

THIRRJE PËR BASHKËVRPRIM

Të interesuarit, që mund t'i prijnë ndryshimit, përfshijnë hulumtuesit dhe mësimdhënësit, punëtorët bashkiakë dhe veprimtarët kulturorë, organizatat dhe instancat e shoqërisë civile dhe nëpunësit joqeveritarë, vendimberës, publikë dhe politikanët, të interesuarit për negociata dhe tregti, agjensitë ndihmuese dhe të zhvillimit, fondacionet dhe organizatat bamirëse. U bëjmë thirrje të gjithë atyre të ndihmojnë:

- Të zhvillojnë politikat gjuhësore, praktikat dhe teknologjitë, që mbështesin shoqëritë e qendrueshme, të ndërlidhura fort dhe dinamike me një qëndrim pozitiv ndaj shumëgjuhësisë dhe disagjuhësisë.
- Të mbështesin aktivisht të drejtat gjuhësore, ndryshimësinë dhe qytetarinë në dokumentet zyrtare dhe në mesazhet publike.
- Të kujdesen për të gjitha rastet e përdallimit, paragjyqimit, mosfavorizimit dhe pabarazisë të lidhur me gjuhën dhe aftësinë për të lexuar e shkruar.
- Të njohin që pakicat, mërgimtarët dhe të ikurit zotërojnë një kapital gjuhësor të madh që ka një vlerë të madhe për botën tonë të sotme dhe të ardhme.

Në mënyrën e vet secili nga këto grupe të të interesuarve mund të pranojë dhe të mbështesë gjumëgjuhësinë për drejtësinë shoqërore, ndërlidhjen e fortë dhe qytetarinë pjesëmarrëse. Së bashku ne mund të veprimë për ta ruajtur thesarin kulturor dhe dijenor të shumëgjuhësisë për brezat e ardhëshëm.

Sitatimende se-Salzburg Yelive lelibulwimilwimi

Kulelive lanamuhla lelichumene, lwati lwekukhuluma tilwimi letinyenti nekuba nemibono yekukhuluma tonkhe tilwimi kulikhono lelibalulekile. Ngisho nekuba nelwati lolungakapheleli lwekati tilwimi letindlula kulunye kuyasita. Likhono lwekwati tilwimi letengetiwe luhlobo lolusha lwelwati lwamhlaba wonkhe. Kufundza lulwimi kufanele kukhuliswe kuwo wonkhe umuntfu –lomncane nalomdzala.

Nanoma kunjalo, tinkhulungwane tebantfu kuwo wonkhe lomhlaba bancishwa lilungelo lekutalwa kutsi bagcina, batfokotele futsi batfutukisa tilwimi tabo letichaza bungibo nemphakatsi wabo. Loku lokuphambane nebulungiswa kufanele kulungiswe kutinchubomgomo telulwimi letesekela imimango nebantfu lababulwimilwimi.

Tsine, labahlanganyela nemtimba we-Semina Yamhlaba wonkhe ye-Salzburg ku- *Springboard for Talent: Kufundza Nekuhlanganisa Lulwimi Eveni Lelikumhlaba wonkhe (Language Learning and Integration in a Globalized World)* (Ingongoni 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), sifuna kube netinchubomgomo letitawubona kubaluleka bese aphakamisa emalungelo ebulwimilwimi.

Sitatimende se-Salzburg Selive Lelibulwimilwimi sitawusekelwa ngumbiko lochaza kabanti ngako konkhe nema blokhi ngetihloko letibalulekile letikhishwa nga-2018.

SIPHILA EVENI LAPHO:

- Onkhe emave lakunhlangano ye UN lange-193 nebantfu labanyenti babulwimilwimi.
- Tilwimi letiti-7,097 tikhulunywa kumhlaba wonkhe.
- Leti-2,464 waleti atisentjentsiswa.
- Tilwimi leti-23 tiyasentjentsiswa kakhulu, tikhulunywa ngulabadlula kuhhafu yelinanibantfu balelive.
- Bantfu labangu-40% abanalo lilungelo lekufundziswa ngelulwimi lebalivisisako.
- Bantfwana labatinkhulungwane leti-617 nalabasha abafiki ezingeni lekuba nelikhono lelincane lekufundza.
- Bantfu labatinkhulungwane leti-244 bachamuki bemave angaphandle, labatinkhulungwane leti-20 bakhosele, kwaba nekukhula nga-41% kusukela nga 2000. Bachamuki nebakhoseli babodvwa bangenta live lesi-5 leligcwele kakhulu ngebantfu kulomhlaba.

Live letfu libulwimilwimi ngekweliciniso, kodvwa tindlela letinyenti temfundvo netemnotfo, tinchubo tebuve babo nekuphatfwa kwemphakatsi kuvalela tinkhulungwane tebantfu ngekwetilwimi tabo nemakhona etilwimi tabo. Kufanele sibukane nalensayeya uma sifuna kuzuza Tindhloso Tekutfutukiswa Lokusimeme (Sustainable Development Goals), letasekelwa ngekwemtsentfo nga-2015 ngemave lange-193 "kucedza buphuya, kuvikela umhlaba nekucinisekisa imphumelelo yawowonkhe umuntfu." Indlela yetemfundvo lelinganako yabo bonkhe leyakhelwe tikwetinchubo mgomo telulwimi leticinile naletingakhetsi tibalulekile kunchubekela embili kuwowonkhe umuntfu.

IMIGOMOSISEKELO

- Bulwimilwimi buyinkhomba lecacisa kahle phakatsi kwekufundzisa tilwimi, nemaphethini ekuchumana lokungakalungiselelwa lokuvela emiphakatsini lebulwimilwimi.
- Bulwiminyenti lwati lwekwati tilwimi letiphindzaphindziwe ngebantfu.
- Timo temlandvo, simondzawo, nekuchumana kwendlela yekuhlalisana kwebantfu netemnotfo kwenta tindlela letehlukene nekusentjentsiswa kwebulwimilwimi.
- Temfundvo tebulwimilwimi, nekusekelwa kwetilwimi letinyenti letisentjentsiswa emiphakatsini ngemave netikhungo temave angaphandle, kutfutukisa kuntjintjina ngelwati nekuvisisa emasiko alabanye nekucinisa budlelwano bamhlaba wonkhe.

Tinchubomgomo telulwimi lekubukwe lona lungakhulisa kuhlangana kwebantfu, yenta ncono imiphumela yetemfundvo nekutfutukisa kukhula kwetemnotfo. Tindlela tekufundza lulwimi lolungetiwe kuvumela bantfwana kwakha emakhono lacinile ekufundza nekubhala ngelulwimi lwabo lwekutalwa, tisita imiphakatsi kugcina tilwimi tabo letichaza bungibo babo, lwati nelebatsembela kuko; nekwakha ematfuba ekufundza tilwimi letinsha letitawuba yinzuzo kuye, kutijabulisa, emasiko noma umnotfo. Tinchubo mgomo tebulwimilwimi tingagcina kwehluka nekubaluleka kwekubakhona kwekwehlukahlukana kwetilwimi bese kwenta kube neluntjintjo loluhle kulomhlaba, kutemnotfo, tekuhlalisana netepolitiki.

Sicela bantfu, tinkhopolosheni, tikhungo nabohulumende kutsi basekele bulwimilwimi balungise netingcondvo tabo letitawubungata nekutfutukisa kwehlukahlukana kwelulwimi njengemgomo wahlabawonkhe, babukane netinkhinga letiphatselene nekubandlululwa kwelulwimi, bakhe tinchubomgomo telulwimi letitawuchubekisela embili bulwimilwimi.

TINCOMO

Kwenta Inchubomgomo

Imphumelelo yenchubomgomo yelulwimi idzinga ligalelo labosolwati nebantfu bemphakatsi labatsintsekako labatawuhlanganyela ngalokuphelele. Kwenta tincumo letinswangulukile naleticacile ngetilwimi emphakatsini kusho:

- Kukhulumisana ngemigomo lecacile leliciniso nalengaphumelela.
- Kufaka bonkhe labatsintsekako kelenchubo yemgomo, neligalelo lelibalulekile labothishela kutotokhe tigaba.
- Kulandzelanisa inchubomgomo kusukela kutinkhulisa kuya emuva kwekucedza sikole nemfundvo leyenteka ngaphandle kwesikole nemfundvo lefaka konkhe lengapheli.
- Kubukana ngco nema asethi netidzingo tetilwimi tonkhe, kufaka kuwaphatsa, kufundza nekusentjentiswa kwetilwimi tekutalwa emiphakatsini lembalwa.
- Kusebentisa lwati lwekuvisisa kulucwaningo lwetemfundvo nelwengcondvo lwelulwimi lwekutalwa nekufundvwa kwalolunye lulwimi.
- Kusebentisa likhono lwemacwaningo etekuchumana.
- Kuvikela tinsita letanele tekusebentisa ngalokuphelele inchubomgomo.
- Kubuka nekucubungula tinjongo tinchubomgomo nekusentjentiswa njalo njalo.

Kufundzisa Nekufundza

Litfuba leliphelele lwenchubomgomo yelulwimi lisemphakatsini, temnotfo temasiko kanye nekufundzisa. Kufundza lokungapheli kwato tonkhe tilwimi kubalulekile kutsi imiphakatsi isekele bese iyazuza kubulwimilwimi. Temfundvo, emakhono netinchubomgomo tetisebenti kufanele titfutukise tibone kufundwa kwelulwimi kwawo wonkhe umuntfu, kuhambisane nekudvumisa kwehlukahlukana kwelulwimi. Bantfwana nalabadzala kufanele batfole ematfuba lahlangele nalachubekako kutsi batfutuke, babe ncono futsi bakhulise emakhono elulwimi lwabo timphilo tabo tonkhe.

Indlela lensha yetemfundvo iyadzingeka lefaka tindlela letindzala naletingasentjentiswa telwati bese isebentisa buchwepheshe lobusha. Tindzawo tekufundza ngelulwimi tingale kwesikole netikhungo temfundvo lephakeme. Titaladi, emakhaya, emanethweki ekuchumana kwebantfu, tindzawo tedijithali, netindzawo tekusekela bakhoseli tingatfutukisa ngokutimisela kufundza nekudvumisa tilwimi.

Kuhumusha nekutolika

Letinsita tiyincenye yekwakhiwa nekwetfulwa kwetinsita temphakatsi nekuntjintjana ngelwatiso emimangweni lelulwimilwimi. Kuhlanganyela lokulinganako kutemphilo, temfundvo, temnotfo netimo temtsetfo kwetsembele tikwekunchubo yekukhulumisana yamahhala lekhona nelulwimi loluhambisana nemigomo.

LUBITO LWEKUTSATSATSINYATSELO

Labatsintsekako labangaletsa luntjintjo kufaka bacwaningi nabothishela; tisebenti temphakatsi, umphakatsi netikhungo letingasato tahulumende; temasiko netetindzaba; bohulumende netisebenti tahulumende; emabhezini netinhlangano letikhicitela kutsengisa; ema- ejensi ekusita nekutfutukisa; tikhungo nema trasti. **Sibabita bonkhe kutsi basite.**

- Kutfutukisa tinchubomgomo telulwimi, tinchubo nebuchwepheshe lobusekela bunye nemphakatsi lochubekela embili lofuna kuya embili ngebulwimilwimi nebulwiminyenti.
- Kusekela ngalokuphelele emalungelo elulwimi, kwehlukahlukana nelilungelo lekuba ngibo ngemiculu lesemntsetfweni nemilayeto yemphakatsi.
- Kubukana nato tonkhe tinhlobo telubandlululo, kuncuma ngembili, kukhetsa nekungalingani lokuhambisana nelulwimi nelikhono lekwati kufundza nekubhala.
- Sinake kutsi labambalwa, bachamuki nebakhoseli banelwati lolusetululolungasisita kakhulu kulomhlaba wanamuhla newakusasa.

Ngekwendlela yabo lehlukile, ngamunye kulamacembu latsintsekako angabamba asekele bulwimilwimi kuze kube nekuchubekela embili emphakatsini, bulungiswa emphakatsini, nekuhlanganyela kwebulunga bakho. Sikanyekanye, singatsatsa sinyatselo sekugadza lendlu yengcebo yemasiko nelwati lwebulwimilwimi sentele situkulwane lesitako.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Tlaleho ya Salzburg bakeng sa Lefatshe la Dipuo tse Ngata

Lefatsheng la kajeno le hokahaneng, bokgoni ba ho bua dipuo tse ngata le ho buisana ka dipuo tse fapaneng ke tsebo ya bohlokwa. Esita le tsebo e fokolang ya puo e fetang e le nngwe e molemo. Tsebo ea dipuo tse eketsehileng ke mofuta o motjha wa ho bala le ho ngola lefatsheng lohle. Thuto ea puo e lokela ho atoloswa ho bohle - batjha le ba baholo.

Leha ho le jwalo, batho ba dimilione ho pota lefatshe ba hanelwa tokelo ea ho boloka, ho thabela le ho ntlafatsa dipuo tsa bona tsa boitsebiso le botjhaba. Ho se be le toka hona ho hloka ho lokiswa ka melaotheo ya dipuo e tshehetsang matjhaba a dipuo tse ngata le batho ka bong.

Rona, ditho tsa lenaneo la Seboka sa Lefatshe sa Salzburg mabapi le *Sebopeho sa Bokgoni: Thuto ya Puo le ho Kopangwa Lefatsheng ka Bophara* (12-17 Tshitwe, 2017 salzburgglobal.org/go/586), ho kopa melaotheo e ananelang le ho tshehetsa dipuo tse ngata le ditokelo tsa puo.

Tlaleho ya Salzburg ya Lefatshe ka Dipuo tse Ngata e tla tshehetswa ke tlaleho e feletseng le di-blogs mabapi le dihlooho tsa bohlokwa tse phatlaladitsweng ka 2018.

RE PHELA LEFATSHENG LEO:

- Ditho tsohle tse 193 tsa Matjhaba a Kopaneng le batho ba bangata ba buang le dipuo tse ngata.
- Dipuo tse 7 097 dibuuwa lefatshe ka bophara.
- Tse 2 464 tsa tsena di kotsing*.
- Dipuo tse 23 di na le taolo, di buuwa ke halofo ya baahi ba lefatshe.
- Batho ba 40% ha ba fumane thuto ka puo eo ba e utlwisang.
- Bana le batjha ba dimilione tse 617 ha ba fihlelle bokgoni bo bonyanenyana boemong ba ho bala.
- Batho ba dimilione tse 244 ke bajaki ba matjhaba, bao ho bona dimilione tse 20 e leng baphaphathehi, keketseho ya 41% ho tloha ka 2000. Bajaki le baphaphathehi feela ba ka theha naha ya bohloko e nang le baahi ba bangata lefatsheng.

Ka sebele, lefatshe la rona le na le dipuo tse ngata, empa mekgwa e mengata ya thuto le moruo, mekgwa ya boahi le mebuso ya setjhaba e sitisa batho ba dimilione ka lebaka la dipuo tsa bona le bokgoni ba ho bua. Re tlameha ho sebetsana le phephetso ena e le hore re finyelle Dipheo tsa Tswelopele tse Tsitsitseng, tse amohetsweng ka 2015 ke dinaha tse 193 ho “fedisa bofutsana, ho sireletsa lefatshe le ho tiisa hore bohle ba atlehile.” Lenaneo le nepahetseng la thuto le ahilweng ka melao ya dipuo tse matla le e loketseng ke ya bohlokwa ho tswelopele e kenyelletsang.

METHEO

- Boemo ba dipuo tse ngata bo hlalosa thuto e hlakileng ya dipuo, le mekgwa e sa rerwang ya puisano e hlahang mekgatlong ya dipuo tse ngata.
- Puo ya maleme a mangata ke tsebo ya dipuo tse ngatangata ka batho.
- Maemo a histori, dibaka, le maemo a moruo a lebisa mefuteng e sa tshwaneng le litshebedisano tsa dipuo tse ngata.
- Thuto ya dipuo tse ngata, le tshehetso bakeng sa dipuo tse ngata tsa setjhaba ka mebuso le mekgatlo ya matjhaba, e khotalletsa ho fapanetsana tsebo le kutlwisiso ya moruo le ho matlafatsa dikamano tsa matjhaba.

Melaotheo e rerilweng ya puo e ka ntlafatsa bonngwe ba setjhaba, ho fetola diphetho tsa thuto le ho kgothalletsa ntshetsopele ya moruo. Mekgwa e mengata ya ho ithuta ho bua ka puo e dumella bana hore ba ahe tsebo e matla ya ho bala le ho ngola ka maleme a bona; e thusa setjhaba ho boloka dipuo tsa tsona tsa boitsebiso, tsebo le tumelo; le ho etsa menyetla ya ho ithuta dipuo tse ntjha tsa melemo ya motho, ya boithabiso, ya setso kapa ya moruo. Melaopuo e mengata e ka tshehetsa mohlodi o ikhethang le wa bohlokwa wa mefutafuta ya dipuo le ho tlisa phetoho e ntle lefatsheng, moruong, setjhabeng le dipolotiking.

Re kgothalletsa motho ka mong, dikoporasi, ditsi le mebuso hore ba amohele maikutlo a dipuo tse ngata a ketekang le ho kgothalletsa mefutafuta ya dipuo e le mokgoa wa lefatshe, ho sebetsana le kgethollo ya puo, le ho sokolla melaotheo ya dipuo tse ntshetsang pele boemo ba dipuo tse ngata.

DITLHAHISO

Ketsa Molao

Molaotheo wa puo o atlehileng o hloka tlatsetso ho tswa ditsebing le karolo e mafolofolo e nkuwang ke ba amehang setjhabeng. Ho etsa diqeto tse utlwalang le tse hlakileng ka dipuo tsa setjhaba ho bolela:

- Ho buisana ka dipheo tse hlakileng le tse finyellehang.
- Ho kenyeletsa bohle ba amehang tshehetsong ya molaotheo le karolo ya bohlokwa ya matitjhere maemong ohle.
- Ho hlophisa molaotheo ho tloha boemong ba pele ba sekolo ho fihlella boemong bo ka morao ho keneng sekolo, le thutong e sa rerwang le ya bophelo bohle.
- Ho tsepamisa mohopolo matleng ohle a dipuo le ditlhoko, ho kenyelletsa tlhokomelo, ho ithuta le ho sebediswa ha dipuo tsa lapeng tsa tjabana tse fokolang.
- Ho sebedisa tsebo e tswang thutong le dipatlisisong tsa boko bakeng sa dipuo tsa lapeng le thuto ya dipuo tse ding.
- Ho bokella bokgoni ba theknoloji ya puisano.
- Ho fumana disebediswa tse lekaneng bakeng sa tshehetsong e feletseng ya molaotheo.
- Ho lekola le ho hlaloba dipheo tsa molaotheo le tshebediso ya tsona ka mehla.

Ho ruta le ho ithuta

Palo e feletseng ya molaotheo ya puo ke setjhaba, moruo le setso, ha mmoho le thuto. Thuto ya bophelo bohle ya dipuo ke ya bohlokwa bakeng sa mekgatlo ya ho boloka le ho rua molemo ka dipuo tse ngata. Dithuto, ditsebo le maano a basebetsi di lokela ho kgothaletsa le ho lemoha ho ithuta puo bakeng sa bohle, ha mmoho le kananelo e ntle ya mefutafuta ya dipuo. Bana le batho ba baholo ba lokela ho fumana monyetla o kenyelletsang le o tswellang ho ntshetsa pele, ho ntlafatsa le ho atolosa bokgoni ba puo ya bona bophelong bohle ba bona.

Ho na le monahano o motjha wa thuto e kenyelletsang mekgwa e tlwaelehileng le mekgwa e meng ya tsebo le ya theknoloji ya morao. Ditsha tsa thuto ya puo ya mafolofolo di feta ya dikolo le tsa maemo a phahameng a thuto. Ditsela, matlo, diwebsaete tsa marangrang, dibaka tsa dijithale, le dibaka tsa ditshebetso tsa baphaphathehi kaofela di ka thusa ho ruta le ho ananela dipuo.

Phetolelo le ho toloka

Ditshebetso tsena di kenyeletse ho thehwa le ho fana ka litshebetso tsa sechaba le phapanyetsano ya tlhahiso-leseding ka mekgatlo e mengata. Ho kenya letsoho ka mekgwa o lekaneng ditabeng tsa bophelo bo botle, thuto, moruo le molao ho itshetlehile ka ho buisana ka puo e fumanehang ka bolokolohi.

PILETSO YA MOHATO

Ba amehang ba ka kganna phetoho ba kenyelletsa bafuputsi le matitjhere; basebetsi ba setjhaba, mekgatlo ya setjhaba le mekgatlo e seng ya mmuso; ditlwaelo tsa moetlo le metjha ya phatlalatso; mebuso le ba boholong; dithahasello tsa kgwebo le tsa ho rekisa; mekgatlo ya thuso le ntshetsopole; le metheo le matlotlo. Re ipiletsa ho bohle ho thusa:

- Ho ntlafatsa maano a dipuo, mekgwa le ditsebi tsa theknoloji tse tshehetsang ditjhaba tse tsitsitseng le tse matla ka boikutlo bo nepahetseng maemong a dipuo tse ngata le puong ya maleme a mangata.
- Ho tshehetsa ka botlalo ditokelo tsa puo, mefutafuta le boahi ka ditokomane tsa molao le melaetsa ya setjhaba.
- Ho sebedisa le maemo ohle a kgethollo, kgatello, ho nka mahlakore le ho se lekane ho amanang le puo, le ho bala le ho ngola.
- Hlokomela hore maqolo a fokolang, bajaki le baphaphathehi ba na le leruo le phameng la puo le leng bohlokwa haholo bakeng sa lefatshe la rona la kajeno le la bokamoso.

Ka tsela ya bona e ikgethang, sehlopha ka seng sa ba nkang karolo se ka amohela le ho tshehetsa dipuo tse ngata bakeng sa tswelopele ya setjhaba, toka ya setjhaba le boahi bo nang le kabelo. Ha mmoho, re ka nka kgato ho sireletsa motlotlwane wa matlotlo a meetlo le tsebo ya dipuo tse ngata molemong wa meloko e tlang.

* You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

แถลงการณ์แห่งเมืองซาล์บวร์กต่อ ประชาคมโลกภายใต้บริบทพหุภาษา

ในโลกปัจจุบันที่ไร้พรมแดนในการติดต่อสื่อสารของผู้คน ความสามารถในการใช้หลายภาษาในการติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นมาก หรืออย่างน้อยที่สุดต้องสามารถพูดได้มากกว่าหนึ่งภาษา สำหรับคนที่ต้องการก้าวให้ทันโลกในปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเพิ่มพูนทักษะและความสามารถด้านภาษา ดังนั้นการขยายโอกาสในการเรียนรู้ภาษาสำหรับทุกกลุ่มจึงมีความจำเป็นมากทั้งในกลุ่มเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่

อย่างไรก็ตามคนจำนวนหลายล้านคนทั่วโลกปฏิเสธถูกปฏิเสธ ที่จะไม่ให้ใช้ภาษาของตน อารมณ์ หรือพัฒนาอัตลักษณ์ทางด้านภาษาของกลุ่มชนตนเองไว้ จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎหมายและนโยบายเพื่อให้ส่งเสริมภาษาต่าง ๆ ให้ยังคงมีการใช้อยู่เพื่อสนับสนุนให้ความหลากหลายทางภาษาและสังคมพหุภาษายังคงอยู่

เราในฐานะผู้เข้าร่วมการประชุม Salzburg Global Seminar ในประเด็น “จุดเริ่มต้นของความคิดสำหรับบุคคลที่มีความสามารถ: การเรียนรู้ภาษาและการบูรณาการในโลกยุคโลกาภิวัตน์” (December 12 -17 2017: salzburgglobal.org/go/586) ขอเรียกร้องให้มียุทธศาสตร์ที่จะส่งเสริมคุณค่าและยกระดับความเป็นพหุภาษาและสิทธิทางภาษา

“แถลงการณ์แห่งเมืองซาล์บวร์กต่อประชาคมโลกภายใต้บริบทพหุภาษา”ฉบับนี้ จะได้รับการเผยแพร่โดยรายงานของหน่วยงานต่างและเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้ ตลอดปี 2018

เราทุกคนอาศัยอยู่บนโลกที่ประกอบด้วย

- ประเทศสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด 193 ประเทศ และประชากรส่วนใหญ่อยู่ภายใต้บริบทพหุภาษา
- มีภาษาพูดจำนวน 7097 ภาษากระจายอยู่ทุกประเทศทั่วโลก*
- มีภาษาจำนวน 2464 ภาษาที่อยู่ในภาวะวิกฤตเสี่ยงต่อการสูญ
- มีเพียงแค่ 23 ภาษาเท่านั้นที่ครั้งหนึ่งของประชากรโลกพูดเป็นภาษาแม่
- 40% ของประชากรโลกไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาโดยใช้ภาษาแม่ของตนเอง
- เด็กและผู้ใหญ่กว่า 617 ล้านคนไม่สามารถอ่านออกเขียนได้
- มีผู้อพยพจากนานาประเทศทั่วโลกร่วมทั้งสิ้น 244 ล้านคน ซึ่งเมื่อนำจำนวนดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับว่ามีจำนวนประชากรเทียบเท่ากับประเทศที่มีประชากรมากที่สุดลำดับที่ 5 ของโลก

ประชาคมโลกล้วนอยู่ภายใต้บริบทพหุภาษาเช่นเดียวกัน แต่ระบบการศึกษา เศรษฐกิจ และการจัดการภาครัฐส่งผลให้ประชากรหลายล้านคนไม่สามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ และสิทธิด้วยเงื่อนไขด้านภาษา พวกเราทุกคนในฐานะประชาคมโลกต้องร่วมมือกันแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าวและก้าวข้ามผ่านกำแพงภาษาที่มีอยู่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่ประเทศสมาชิกทั้งหมด 193 ประเทศ ได้ให้การรับรองเพื่อนำไปสู่ “การขจัดปัญหาความยากจน ปกป้องโลก และสร้างความพิพฒนสุขสวัสดิ์ให้กับประชากรทุกคนบนโลกใบนี้” เพียงเริ่มต้นที่นโยบายภาษาและการศึกษาที่เข้มแข็งและเป็นธรรมกับทุกคน ซึ่งเปรียบเสมือนกับรากฐานสำหรับทุกคนที่จะเดินไปพร้อมกัน

หลักการ

- การมีภาวะพหุภาษาแสดงให้เห็นถึงการใช้หลายภาษาในสังคมหรือกลุ่มชน ภาวะหลายภาษาอาจมีการให้ความหมายได้ต่าง ๆ กัน ตามแต่จะใช้กับบุคคล ชุมชน หรือองค์กรนานาชาติ (การสอนที่ใช้ภาษาต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน และยังหมายถึงการติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการที่หลอมรวมก่อให้เกิดชุมชนพหุภาษา)
- ความสามารถในการรู้หลายภาษา หมายถึงองค์ความรู้ในภาษาต่าง ๆ ที่แต่ละบุคคลได้สั่งสมมา
- ความหลากหลายทางภาษาและการใช้ภาษาหลายภาษา เป็นทรัพยากรที่มีค่าของมนุษย์ที่นำไปสู่การขยายองค์ความรู้ด้านสังคม การศึกษา และโอกาสทางเศรษฐกิจ
- ภาวะพหุภาษา ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม นอกเหนือจากนั้นยังช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตและความสุขในครอบครัว

นโยบายภาษาช่วยส่งเสริมให้เกิดการสร้างมรดกทางสังคม พัฒนาผลลัพธ์ทางการศึกษา และช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การศึกษาที่อนุญาตให้เพิ่มภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนหรือการศึกษาแบบพหุภาษา จะช่วยให้ชุมชนยังคงรักษาภาษาที่เป็นอัตลักษณ์ความรู้ และความเชื่อของตนเองไว้ และยังมีโอกาสในการเรียนรู้ภาษาใหม่จากบุคคลอื่น ๆ กิจกรรมสังสรรค์ วัฒนธรรม และเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ นโยบายพหุภาษาช่วยส่งเสริมทรัพยากรอันสำคัญด้านความหลากหลายทางภาษา และช่วยขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของโลก เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองให้ดียิ่งขึ้น

เราอยากกระตุ้นให้ทุกภาคส่วน องค์กร สถาบัน และหน่วยงานรัฐบาลต่าง ๆ นำแนวความคิดทางภาษาไปปรับใช้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและเฉลิมฉลองความหลากหลายทางภาษาของโลกใบนี้ เราอยากให้ทุกภาคส่วน ร่วมมือกันจัดการเหยียดภาษา และช่วยพัฒนานโยบายภาษาที่ส่งเสริมภาวะพหุภาษาให้ขับเคลื่อนต่อไป

ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำนโยบายภาษา

นโยบายภาษาที่ประสบความสำเร็จต้องประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากชุมชน จัดทำหลักการเหตุผล และการร่วมตัดสินใจให้มีความชัดเจน

- จัดทำเป้าหมายที่มีความชัดเจนและมีความเป็นไปได้
- ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำนโยบายทุกขั้นตอน โดยเน้นบทบาทของครูผู้สอนให้ชัดเจน
- การจัดทำนโยบายต้องเริ่มจากนโยบายระดับก่อนเข้าเรียนจนถึงหลังจบการศึกษา การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตลอดชีวิต
- เน้นความต้องการและคุณค่าของภาษาในทุกด้าน เช่น การอ้างภาษา การเรียนการสอนโดยใช้ภาษาแม่ของชุมชนเป็นฐาน เป็นต้น
- ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยทางการศึกษาและทฤษฎีที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาแม่
- กำหนดและควบคุมศักยภาพด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร
- ทำให้แน่ใจว่ามีทรัพยากรที่พอเพียงต่อการดำเนินการนโยบาย
- สอดส่องดูแลและประเมินวัตถุประสงค์และการดำเนินการของนโยบายอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษา

นโยบายภาษาแบบเต็มรูปต้องครอบคลุมด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตด้านภาษาจำเป็นต้องส่งเสริมและยังประโยชน์ให้แก่ความเป็นพหุภาษา นโยบายด้านการศึกษา ทักษะ และแรงงานควรช่วยส่งเสริมและให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของทุกคน ในขณะเดียวกันต้องช่วยส่งเสริมให้คนมีทัศนคติที่ดีต่อความหลากหลายทางภาษา เด็กและผู้ใหญ่ควรได้รับโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถขยายความสามารถด้านภาษาของพวกเขาไปตลอดชีวิต

กระบวนการใหม่ทางการศึกษาจำเป็นต้องรวบรวมระบบความรู้ทั้งแบบดั้งเดิมและแบบปัจจุบันโดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ได้อย่างเหมาะสม การเรียนรู้ภาษาจะได้ผลอย่างดีที่สุดไม่จำเป็นต้องอยู่ในระบบโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ยังสามารถอยู่บนท้องถนน บ้าน ระบบเครือข่ายทางสังคม สภาวะแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และการให้ความช่วยเหลือผู้อพยพ ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นยังช่วยให้คนมีความรู้สึกที่ดีต่อภาษาอีกด้วย

ข้อเสนอแนะต่อการแปลและการล่าม

การแปลและการล่ามคือเครื่องมือหรือกลไกในการส่งต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลในสังคมพหุภาษา ดังนั้นจึงควรจัดสรรทรัพยากรด้านการแปลและการล่ามที่มีประสิทธิภาพให้เพียงพอทั้งในด้านสาธารณสุข การศึกษา เศรษฐกิจ และกฎหมาย

การลงมือปฏิบัติ

นักวิจัย ครู นักพัฒนาสังคม องค์กรทางสังคมและองค์กรภาคเอกชน สื่อมวลชนด้านวัฒนธรรม เจ้าหน้าที่ภาครัฐ หน่วยงานภาคธุรกิจ หน่วยงานภาคประชาสังคม มูลนิธิ และกองทุนต่าง ๆ คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญในการช่วยผลักดันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้เกิดขึ้น

- การพัฒนานโยบายภาษา การนำไปปฏิบัติใช้และเทคโนโลยีที่เอื้อให้เกิดความมั่นคง ความเชื่อมโยง และพลวัตทางสังคมกับทัศนคติเชิงบวกต่อภาวะพหุภาษาและการใช้ภาษาหลายภาษา
- การสนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจังด้านสิทธิทางภาษา ความหลากหลาย และความเป็นพลเมือง ทั้งในแง่ของกฎหมายและการสื่อสารต่อสังคมให้รับทราบ
- การเหยียดภาษา การคุกคามภาษา ความไม่เสมอภาค และความไม่เท่าเทียมกันด้านภาษาต้องจัดให้หมดไป
- การสร้างการยอมรับและการตระหนักต้องทำให้เกิดขึ้นจริง ว่าชนกลุ่มน้อย ผู้อพยพ และผู้ลี้ภัยคือทุนทางภาษาที่มีคุณค่าสำหรับเราทุกคนต้องปกป้องไว้สำหรับคนยุคปัจจุบันและเยาวชนรุ่นต่อไป

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละฝ่ายมีแนวทางและวิถีในแบบเฉพาะของตนที่เหมาะสมในการสนับสนุนสังคมพหุภาษา การขับเคลื่อนสังคมพหุภาษา ความยุติธรรมในสังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในขณะเดียวกันเราทุกคนยังมีส่วนร่วมในการปกป้องและเฝ้าระวังทรัพยากรทางความรู้และวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าในสังคมพหุภาษาให้ยังคงอยู่ไปจนถึงเยาวชนรุ่นต่อไป

* You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Polelo ya Salzburg gore Lefatshe le Go Itsewing Dipuo tse di Farologaneng

Mo lefatsheng le le kopaneng la gompiano, bokgoni jwa go bua dipuo di le dintsi le go tlhaeletsana gotlhe kwa dipuong tse di farologaneng ke botswerere jo bo bothokwa thata. Le kitsonyana ya puo e feta e le nngwe e na le mosola. Kgonagalo ya go itse dipuo tsa tlaleletso ke mokgwa o montshwa wa go itse go buisa le go kwala lefatshe ka bophara. Go ithuta puo go tlhoka go atolosetswa batho botlhe – ba banyane le ba bagolo.

Le fa go le jalo, dimilione tsa batho go ralala lefatshe ba timiwa tshwanelo ya go babalela, go natefelwa le go tlhabolola dipuo tsa bona. Selo seno se se sa siamang se tlhoka go baakanyiwa mo dipholiseng tsa dipuo tse di etleetsang baagi le batho ba ba itseng dipuo tse di farologaneng.

Rona, batsaya karolo ba Seminara ya Lefatshe ya Salzburg ka ga *Thankgololo ya Talente: Go ithuta puo le go Kitlana mo Lefatsheng le le Godileng* (Sethimonthole 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), re ipiletsa go dipholisi tse di kgathalelang le go boloka go itsewi ga dipuo tse di farologaneng le ditshwanelo tsa puo.

Polelo ya Salzburg gore Lefatshe le Go Itsewing Dipuo tse di farologaneng e tlele go etleetsiwa ke pegelo e e tlhamaletseng le dikwalwa ka ga kgang tse di bothokwa tse di phasaladitsweng ka 2018.

RE TSELA MO LEFATSHENG LE E LENG GORE:

- Dinaga tsotlhe di le 193 tse e leng maloko a UN le batho ba bantsi ba itse dipuo tse di farologaneng.
- Go buiwa dipuo di le 7,097 ga jaana go ralala lefatshe.
- Di le 2,464 tsa tsone di mo kotsing ya go nyelela.
- Dipuo di le 23 di tlhagelela kwa godimo, di buiwa ke halofo ya batho ba ba leng mo lefatsheng.
- 40% ya batho ga e fitlhelele thuto ka puo eo ba e tlhaloganyang.
- Bana ba le dimilione di le 617 ga ba fitlhelele bonnye jwa maemo a kgonagalo ya go buisa.
- Batho ba le dimilione di le 244 ke bahudugi ba boditšhabatšhaba, moo e leng gore dimilione di le 20 tsa bone ke bafaladi, koketsego ya 41% go tloga ka ngwaga wa 2000. Bahudugi le bafaladi ka bo bone ba ka dira naga ya 5 e e nang le batho ba le bantsi mo lefatsheng.

Lefatshe la rona ke le go itsewing dipuo tse di farologaneng, fela thuto le ikonomi di le dintsi, tsela ya go bona bonni le botsamaisi jwa setšhaba di busetsamorago dimilione tsa batho ka ntata ya dipuo le bokgoni jwa dipuo. Re tshwanela go mekamekana le kgwetlho eno fa re batla go fitlhelela Tlamelo ya Maikaelelo a Tlhabololo, e go dumallanweng ka yona ka 2015 ke dinaga di le 193 go “fedisa lehuma, go sireletsa polanete le go netefatsa tekatekano go botlhe.” Thuto e e siameng e agilwe mo dipholiseng tsa puo tse di tiileng e bile di sa tseye letlhakore di bothokwa mo kgatelopele e e tsenyeleditseng batho botlhe.

MELAO

- Go itse dipuo tse di farologaneng go kaya go ruta dipuo ka botlalo, le diteng tsa tlhaeletsano tse di tlhagelelang kwa baaging ba ba itseng dipuo tse di farologaneng.
- Go na le batho ba ba nang le kitso ya dipuo di le dintsi.
- Ditalmorago tsa hisetori, tikologo le ikonomi di dira gore mefuta e mentsi e e farologaneng le ditiriso tsa go itse dipuo tse di farologaneng.
- Thuto ya dipuo tse di farologaneng, le ketleletso ya dipuo tse di farologaneng tsa loago ke dinaga le mekgatlo ya boditšhabatšhaba, e ntshetsapele refosanyo ya kitso le go tlhaloganya ditso tse di farologaneng e bile e naatlafatsa dikamano tsa boditšhabatšhaba.

Dipholisi tsa puo tse di beilweng go ka fitlhelelwa di ka tlhabolola dikamano, tokafatsa dipholo tsa thuto le ntshetsapele ya tlhabololo ya ikonomi. Go ithuta puo ya tlaleletso go letlelela bana go aga bokgoni jo bo tiileng jwa go itse go buisa le go kwala ka leleme la bona la ga mme; thuso go baagi ya go boloka dipuo tsa bona tsa boitshupo, kitso le tumelo; le go tlhama ditšhono tsa go ithuta dipuo tse dintshwa gore din ne le mosolo mo mothong ka bonngwe, go itapolosa, setso kgotsa ikonomi. Dipholisi tsa go itse dipuo tse di farologaneng di ka tlamela sediriswa se se kgethegileng e bile se le bothokwa sa go farologana ga dipuo mme se ka tlisa phetogo e e siameng mo lefatsheng, mo ikonoming, mo loagong le mo sepolotiking.

Re ipiletsa go batho , mekgatlo, ditheo le dipuso go dimalana le mogopolo wa go itse dipuo tse di farologaneng o o ketekang le go ntshetsapele go farologana ga dipuo jaaka moetlo wa lefatshe, le go mekamekana le kgethololo ya puo, le go tlhabololla dipholisi tse di tseletsangapele go itse dipuo tse di farologaneng.

DIKATLENEGISO

Go dira dipholisi

Pholisi ya puo e e atlegileng e tlhoka ditshwaelo tsa baitseanape le botsaakarolo jo bo matlhagatlhaga jwa baagi. Go tsaya ditshwetso tse di botlhale le tse di tlhamaletseng ka ga dipuo mo baaging go kaya:

- Go sekaseka maikaelelo a a tlhamaletseng a a fitlhelegang bonolo.
- Go tsenyeletsa batho botlhe ba ba amegang mo go diriweng ga pholisi, segolobogolo tseokarolo ya barutabana e e botlhokwa mo maemong otlhe.
- Tsamaiso ya pholisi ka tatelano go tswa kwa nakong ya pele ga go tsena sekolo go ya go go fetsa sekolo le thuto ya leruri.
- Go lebana le didiriswa le ditlhoko tsotlhe tsa puo, go tsenyeletsa poloko, go ithuta le tiriso ya leleme la ga mme la baagi ba ba botlana.
- Tiriso ya kitso go tswa go ditlhotlhomiso tsa thuto go ithuta leleme la ga mme le dipuo tse dingwe.
- Go laola kgonego ya thekenoloji ya tlhaeletsano.
- Go bona didiriswa tse di maleba tsa go tsenyatirisong pholisi.
- Go okamela le go tlhatlhoba maikaelelo a tsenyatirisong kgafetsa.

Go ruta le go ithuta

Pholisi ya puo e e felletseng key a loago, ikonomi le setso mmogo le thuto. Go ithuta dipuo goya go ile go botlhokwa mo baaging go tlamela le bo ungelwa mo go itseng dipuo tse di farologaneng. Thuto, bokgoni le lephata la badiri ba tshwanetse ba ntshetsepele le go lemoga go ithuta dipuo ga botlhe, mmogo le kamogelo e siameng ya go farologana ga dipuo. Bana le bagolo ba tshwanetse ba bone ditshono tsa botlhe le tse di tsewelelang tsa go tlhabolola, godisa le go atolosa bokgoni ba bone ba dipuo mo matshelong a bona.

Kakanyo e ntshwa ya thuto e a tlhokega e e tsenyeketsang kitso thekenoloji e e tlwaelegileng le ya segompiano. Mafelo a go ithuta dipuo ka matlhagatlhaga a feta dikolo le ditheo tsa thuto e kgolwane. Mebila, magae, inthanete, tikologo ya inthanete, le ketleetso ya bafaladi tsotlhe di ka ntshetsapele go ithuta le go amogela dipuo.

Go ranola le go toloka

Ditirelo tseno di botlhokwa mo tllhamong le thebolelo ya ditirelo tsa setšhaba le refosanyo ya tshedimosetso mo baaging ba ba itseng dipuo tse di farologaneng. Tseokarolo e e sa tseyeng lethlakore mo tikologong tsa pholo, thuto, ikonomi le tsa molao e ikaegile mo tsereganyong ya seporofeshinale le ya puo e e boniwang mahala.

PILETSO YA GO DIRAGATSA

Batho baa b amegang ba ba ka kgonang go tlisa phetogo ba tsenyeletsa batlhotlhomisi le barutabana; badiredi ba setšhaba, mekgatlo ya baagi le mekgatlo e e seng ya puso; baeteledipele ba setso le bobegakgang; dipuso le badiredi ba puso; lephata la kgwebo; diejensi tse di thusang le go tlhabolola. **Re ipiletsa go bona botlhe go thusa:**

- Go tlhabolola dipholisi tsa puo , ditiragatso le thekenoloji e e etleetsang baagi ba ba farologaneng fela ba kitlane ka maitsholo a a siameng a go itse dipuo tse di farologaneng le dipuo di le dintsi.
- Ketleetso ya ditshwanelo tsa puo, go farologana le bonni mo ditokomaneng tsa semmuso le melaetsa ya setšhaba.
- Go mekamekana le ditiragalo tsotlhe tsa kgethololo, tse di tsayang lethlakore le go tlhoka tekatekano tse di tsamaisanang le puo le go itse go buisa le go kwala.
- Go lemoga gore merafe e e botlana, bahudugi le bafaladi ban a le kitso e e kwa godimo ya puo e e nang le boleng bo bo botlhokwa mo lefatsheng la rona la ga jaana le la isago.

Ka tsela e e kgethegileng, bangwe ba ditlhopho tse di amegang ba ka amogela le go etleetsa go itse dipuo tse di farologaneng gore kgatelopele ya loago, bosiamisi jwa loago, botsaakarolo jwa banni. Mmogo, re ka tsaya tshwetso ya go sireletsa ntlo ya letlotlo la setso le kitso ya go itse dipuo tse di farologaneng gore isago.

*You can find references for all statistics online: education.salzburgglobal.org/statements

Xitatimente xa Salzburg xa Misava ya Tindziminyingi

Eka misava ya namuntlha leyi khomaneke, vuswikoti byo vulavula tindzimi to tala no vulavula eka vanhu lava hambanaka hi tindzimi i xikili xa nkoka swinene. Hambu kuri vutivi byitsongo byo tlula ririmi rin'we i bya nkoka. Ku kota ku vulavula kahle hi tindzimi to tatisela i muxaka wuntshwa wa litheresi ya matiko ya misava. Ku dyondza ririmi swi fanele swi ndlandlamuxiwa eka vanhu hinkwavo – lavantshwa na lavakulu.

Hambiswiritano, timiliyoni ta vanhu emisaveni hinkwayo va aleriwa mfanelo yo va na tindzimi leti va tivekaka hatona, ku ti vulavula, ku ti hluvukisa no ti tirhisa ku komba matitwelo na ku tsakela ka vona loku fanaka. Ku pfumala ku lulama loku ku fanele ku lulamisiwa eka tiphholisi ta ririmi leti seketelaka vanhu na vaakitiko lava va vulavulaka tindziminyingi.

Hina tanihi hi vangheneleri va nkarhi wa Seminara ya Misava ya le Salzburg eka *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World* (ti 12 ku fikela ti 14 ta (N'wendzambahala 2017 salzburgglobal.org/go/586), xirhambo xa tiphholisi leti tekaka tindziminyingi na timfanelo ta ririmi ti ri ta nkoka no ti tiyisisa.

Xitatimente xa Salzburg xa Misava ya Tindziminyingi xi ta seketeriwa hi xiviko lexi twalaka na webusayiti leyi nga na swo tatisela leswintshwa nkarhi na nkarhi eka tinhlokomhaka ta nkoka leti nga ta hangalasiwa hi 2018.

HI HANYA EKA MISAVA LEYI:

- Swirho swa matiko ya UN hinkwaswo swa 193 na vanhu votala va vulavula tindzimi to tala.
- Tindzimi ta 7,097 sweswi ti vulavuriwa emisaveni hinkwayo.
- 2,464 wa tona a ti le ka nxungeto lowukulu wo va ti nyamalala.
- Tindzimi ta 23 ti tirhisiwa ngopfu, naswona ti tirhisiwa hi ku tlula hafu yin'we ya vanhu hinkwavo va misava.
- 40 wa tiphesente ta vanhu a va na mfikelelo wa dyondzo hi ririmi leri va ri twisisaka.
- 617 wa timiliyoni ta vana na vakondlo-a-ndzi-dyi a va fikeleli tilevhele ta mpimohansi ta vuswikoti byo hlaya.
- 244 wa timiliyoni ta vanhu lava sukaka ematikweni ya vona va ya eka man'wana laha 20 wa timiliyoni ta vona ku nga vahlapfa, ku tlakuka ka 41 wa tiphesenteku sukela hi lembe ra 2000. Vanhu lava sukele ematikweni ya vona va ya eka man'wana na vahlapfa ntsena va vumba 5 wa tiphesente ta matiko lawa ma nga na vanhu votala emisaveni.

Misava ya hina hi ntiyiso yi tirhisa tindziminyingi, hambileswi tisisiteme to tala ta swa dyondzo na ikhonomi, tiphurosese ta vuaakatiko na mafambiselo ya mimfumo yi tsandzekisakatimiliyoni ta vanhu hikokwalaho tindzimi na vuswikoti bya tindzimi ta vona. Hi fanele hi lwisana na ntlhonthlo lowu loko hi lava ku fikelela Swikongomelonkulu swa Nhluvukiso Leswi nga Hetaka Nkarhi wo Leha leswi amukeriweke hi 2015hi matiko ya 193 ku “herisa vusweti, ku sirhelela pulanete no vona leswaku ku na ku humelela eka vanhu hinkwavo.” Sisiteme ya swa dyondzo leyi lulameke leyi akiweke ehenhla ka tiphholisi ta ririmi leti tiyeke no kala ti nga voyameli tlhelo rin'we i ya nkoka eka ku fikelela ku humelela loku katsaka vanhu hinkwavo.

MILAWU YA NKOKA

- Tindziminyingi swi vula madyondziselo ya tindzimi lama nga erivaleni xikan'we na tipatoroni to vulavurisana leti va ka kona eka vaakitiko lava vulavulaka tindziminyingi.
- Vuswikoti byo tirhisa tindzindziminyingi hi ku cincacincana i ku va vanhu va tiva tindzimi to hlaya.
- Swiyimo swa matimu, swa ntivo-misava na soxiyo-ikhonomi swi yisa eka swivumbeko swotala swo hambana, naswona swi tirhisa tindziminyingi.
- Dyondzo leyi simekiweke eka tindziminyingi na nseketelo wa tindziminyingi ta vaakitiko hi mimfumo na mihlangano ya matiko ya misava swi hlohlotella ku avelana vutivi na matwiselo ya mindhavuko exikarhi ka vanh no tiyisisa vuxaka bya matiko ya misava.

Tiphholisi ta tindzimi leti ku kongomisiweke eka tona ti nga endla leswaku ku va na vun'we bya vaakitiko, ku antswisa mivuyelo ya swa dyondzo no tlakusa nhluvukiso wa swa ikhonomi. Maendlelo yo dyondza ririmi ro tatisela ma

pfumelela vana ku aka swikili swa litheresi swo tiyahi ririmi ra manana ra vona; ku pfuna vaakindhawu ku tshama na ririmi leri va tivekaka ha rona, vutivi na ku tshembha no tumbuluxa swivandlanene swo dyondza tindzimi letintshwa leswi nga ta vuyerisa vona vinyi, swa vuhungasi, swa ndhavuko kumbe swa ikhonomi. Tipholisi ta tindziminyingi ti nga tiyisa xipfuno xa ku hambana hi tindzimi lexi fanaka xi ri xone no va xa nkoka no tisa ku cinca lokunene emisaveni eka swa ikhonomi, swa timhaka ta vaakitiko ni swa tipolitiki.

Hi hlohlotella vanhu, mabindzu, mihlangano na mimfumo ku amukela vonelo ra tindziminyingi leri tlangelaka no tlakusa ku hambana hi tindzimi tanihi ntolovelo wa matiko ya misava, ku lwisana na xihlawuhlawu xa ririmi no endla tipholisi ta ririmi leti rhangisaka emahlweni tindziminyingi.

SWIBUMABUMELO

Ku endliwa ka tipholisi

Pholisi ya ririmi leyi nga na ku humelela yi lava swiengetelo leswi humaka eka vativinkulu na ku nghenelela hi ku tikarhata ka vaakatiko lava nga na xiave. Ku endla swiboho leswi ehleketiweke kahle no va crivaleni hi mayelana na ririmi eka vaakitiko swi vula:

- Ku kanerisana hi swikongomelonkulu leswi nga swa ntiyiso no fikeleleka.
- Ku katsa vanhu lava nga na xiave hinkwavo eka phurosese yo endla pholisi laha vadyondzisi va nga ta va na ntirho lowukulu eka swiyenge hinkwaswo.
- Ku landzelerisana ka pholisi ku suka eka xikolo xa tindzumulo ku fikela eka loko munhu a hetile tidyondzo ta le xikolweni xa le henhla na dyondzo na dyondzo leyi munhu a yi kumaka ehandle ka le tlilasi na dyondzo ya vutomi hinkwabyo.
- Ku kongomisa eka swa nkoka na swilaveko hinkwaswo swa ririmi leswi katsaka mahlayiselo, madyondzele na matirhiselo ya tindzimi ta manana eka vaakindhawo lava nga le ka nhlayo leyitsongo.
- Ku tirhisiwa ka vutivi lebyi humaka eka ndzavisiso wa swa dyondzo na vutivi bya ririmi ra manana na madyondzele ya tindzimi tin'wana.
- Ku tirhisa vuswikoti bya tithekinoloji to vulavurisana.
- Ku kuma swipfuno swo ringanela leswaku ku ta va na matirhiselo ya pholisi yo hetiseka.
- Ku veka tihlo no xopaxopa swikongomelo swa pholisi na matirhiselo ya nkarhi na nkarhi.

Madyondziselo na Madyondzelo

Ntirho hinkwawo wa pholisi ya ririmi i ya swa timhaka ta vaaki, swa ikhonomi na swa ndhavuko xikan'we na swa dyondzo. Ku dyondzo vutomi hinkwabyo ka tindzimi i swa nkoka eka vaakitiko ku tiyisa novuyerisa ku suka eka tindziminyingi. Tipholisi ta dyondzo, ta swikili na swa timhaka ta vatirhiti fanele ti tlakusa no tekela enhlokweni madyondzelo ya ririmi eka vanhu hinkwavo ti ri karhi ti fambisana na ku tlangela lokunene ka ku hambana hi tindzimi. Vana na lavakulu va fanele va kota ku fikelela swivandlanene leswi katsaneke no yisa emahlweni swo kurisa, swo nonisa no ndlandlamuxa vutivi bya vona bya ririmi eku hanyeni ka vona hinkwako.

Mavonelo mantshwa ya dyondzo lama katsaka tisisiteme ta vutivi ta ntolovelo na to hambana na tithekinoloji ta ximanjhemanjhe ma laveka. Tindhawu to dyondza ririmi hi ku ri tirhisa ti va kona ehandle ka le swikolweni na le tiyunivhesiti. Eswitaratini, emakaya, eka vuhlanganisi bya mahungu ya vaaki hi ku tirhisa thekinoloji, mbangu wo tirhisa thekinoloji na mivangu yo seketela vahlapfa hinkwaswo swi nga gingirikela ku tlakusa madyondzelo no tlangela tindzimi.

Ku hundzuluxa no toloka

Vukorhokeri lebyi i bya nkoka swinene eka ku dizayina no nyika vukorhokeri eka vaakitiko no avelana mahungu eka vaakitiko lava vulavulaka tindziminyingi. Ku nghenelela hi ku ringana eka mivangu ya swa rihanyu, swa dyondzo, swa ikhonomi na swa nawu ku tshembhele eka vukona bya vuhlanganisi bya ririmi bya xiphurofexinali bya mahala.

XIRHAMBO XO TEKA GOZA

Vanhu lava nga na xiave lava nga tisaka ku cinca va katsa valavisisi na vadyondzisi, vanhu lava tirhelaka vaaki, mihlangano yo yimela vaakitiko na mihlangano leyi nga riki ya mfumo na vatirhela-mfumo; ku tsakela ka swa mabindzu na swa nxaviselano; tiejensi to pfuneta no hluvukisa na mihlangano yo hlayisa rifuwo. **Hi va rhamba hinkwavo ku pfuna:**

- Ku endla tipholisi ta ririmi, mitolovelona tithekinoloji leti nga ta seketela vaakatiko lava nga khomana no cincacinsa ni vonelo lerinene ra tindziminyingi na vuswikoti byo tindziminyingi hi ku cincacincaka.
- Ku gingirikela ku seketela timfanelo ta ririmi, ku hambana na vuakatiko eka matsalwa ya ximfumo na le ka mahungu ya vaakitiko.
- Tirhana na swiyimo hinkwaswo swa xihlawuhlawu, vonelo leri nga simekiwangiki eka ntiyiso, ku voyamela tlhelo rin'we na ku pfumala ku ringanana leswi fambelanaka na ririmi na litheresi.
- Ku tekela enhlokweni vaakitiko lava nga eka nhlayo leyitsongo, vanhu lava sukaka eka matiko ya vona va ya eka man'wana na vahlapfa va na rifuwo lerikulu ra ririmi leri nga ra nkoka swonghasi eka misava ya hina ya namuntlha na nkarhi lowu taka.

Hi tindlela ta yona to hambanahambana, ntlawa wun'wana na wun'wana lowu nga na xiave wu nga amukela no seketela tindziminyingi ku endlela ku humelela ka vaakitiko, vululami bya vaakitiko na vuaakatiko lebyi nga na ku nghenelela. Hi ri swin'we, hi nga teka goza ro sirhelela yindlu yo hlayisa swa nkoka swa ndhavuko na vutivi bya tindziminyingi eka tinxaka ta mundzuku.

¹ *Language Atlas*, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² Joseph Lo Bianco, "Resolving ethnolinguistic conflict in multi-ethnic societies," *Nature*: <https://www.nature.com/articles/s41562-017-0085>

³ "40% don't access education in a language they understand," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

⁴ "617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁵ *World Migration Report 2015*, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁶ *The Fifth Largest Country*, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁷ *Sustainable Development Goals*, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

سالزبرگ اعلامیہ ایک کثیر لسانی عالم کے لئے

ہم ایک ایسی دنیا میں رہ رہے ہیں جہاں:

- اقوام متحدہ کی تمام ایک سو ترانوے (193) رکن ریاستیں اور بیشتر لوگ کثیر لسانی ہیں یعنی وہ ایک سے زیادہ زبانیں بولتے ہیں۔
- دنیا میں اب سات ہزار ستانوے (7,097) زبانیں بولی جاتی ہیں۔*
- دو ہزار چار سو چونسٹھ (2,464) زبانوں کو مٹنے کا خطرہ درپیش ہے۔
- دنیا پر 23 زبانوں کا تسلط ہے جنہیں دنیا کی نصف آبادی بولتی ہے۔
- چالیس (40) فی صد لوگوں کو ایسی زبان میں تعلیم تک رسائی حاصل نہیں جنہیں وہ سمجھتے ہو۔
- آکسٹھ کروڑ سات لاکھ (617 ملین) بچے اور نوجوان کم سے کم معیار کی پڑھائی پر بھی عبور حاصل نہیں کر پاتے۔
- چوبیس کروڑ چار لاکھ (244 ملین) تارکین وطن ہیں۔ ان میں دو کروڑ (20 ملین) پناہ گزین ہیں جو سن 2000ء میں تمام تارکین وطن کے اکتالیس (41) فی صد تھے۔ اس حساب سے تارکین وطن اور پناہ گزین کی آبادی دنیا میں آبادی کے لحاظ سے پانچواں بڑا ملک بنا سکتی ہیں۔

بنی نوع انسان حقیقتاً میں کثیر لسانی ہیں پھر بھی دنیا میں کئی تعلیمی و معاشی نظام، شہریت کے طریقہ پائے کار اور سرکاری انتظام کروڑوں لوگوں کو ان کی زبانوں اور لسانی صلاحیتوں کی وجہ سے نقصان میں رکھتے ہیں۔ ہمیں اس صورت حال سے ضرور نمٹنا ہے اگر ہمیں واقعی میں "پائیدار ترقی کے اہداف" (Sustainable Development Goals) کو حاصل کرنا ہے جنہیں ان ایک سو ترانوے (193) ممالک نے سن 2015ء میں "غربت کے خاتمے، اس کرہ ارض کے تحفظ اور سب کی خوشحالی کو یقینی بنانے کے لئے" اپنائے ہیں۔ انصاف پر مبنی تعلیمی نظام جس کی بنیاد مضبوط لسانی حکمت عملیوں پر رکھی گئی ہو اس شرکتی ترقی کے لئے کلیدی حیثیت رکھتا ہے۔

رہنما اصول

- کثیرلسانیت (multilingualism) واضح طور پر زبان کی تدریس اور ابلاغ کے غیر رسمی سانچوں (patterns) کو سمجھتی ہوئی ہے جو کثیرلسانی معاشروں میں ابھرتے ہیں۔
- لسانیاتی کثیریت (plurilingualism) سے مراد افراد کے پاس ایک سے زیادہ زبانوں کا علم ہونا ہے۔
- تاریخی، جغرافیائی، سماجی و معاشی حالات کثیرلسانیت (multilingualism) کی کئی صورتوں اور انکے استعمال کی طرف لے جاتے ہیں۔
- کثیرلسانی تعلیم اور سماجی کثیر لسانی ماحول کے لئے ریاستوں اور بین الاقوامی اداروں کی طرف سے حمایت علم کے تبادلے، بین الثقافتی تفہیم اور بین الاقوامی تعلقات کو مستحکم کرتی ہے۔

نتیجہ خیز لسانی حکمت عملیاں سماجی ہم آہنگی اور تعلیمی نتائج کو جلا بخشتی ہیں اور معاشی ترقی کو فروغ دیتی ہیں۔ زبان کی مؤثر تحصیل کے طریقے بچوں میں ان کی مادری زبان کی خواندگی (literacy) مضبوط کرتے ہیں، لوگوں میں اپنی شناخت کی زبان، علم اور اعتقاد کو قائم رکھتے ہیں؛ اور ذاتی، تفریحی، ثقافتی اور معاشی فوائد کے لئے نئی زبانوں کے حصول کے مواقع پیدا کرتے ہیں۔ کثیرلسانی حکمت عملیاں منفرد اور متحرک لسانی تنوع (diversity) کو دوام بخشتی ہیں اور دنیا میں معاشی، سیاسی اور سماجی سطح پر مثبت تبدیلیوں کے ضامن ہوتی ہیں۔

ہم افراد، کارپوریشنوں، اداروں اور حکومتوں پر زور دیتے ہیں کہ وہ ایک ایسی کثیر لسانی نکتہ نظر اپنائیں جو لسانی تنوع کو بطور ایک عالمگیر روایت فروغ دے، لسانی امتیاز سے نمٹ سکے اور دنیا میں کثیر لسانیت کو فروغ دینے کے لئے لسانی پالیسیاں وضع کر سکے۔

اج کل کی باہم مربوط دنیا میں ایک سے زیادہ زبانیں بولنا اور لسانی تفریق میں ابلاغ کرنا ایک بہت اہم مہارت ہے۔ حتیٰ کہ ایک سے زیادہ زبانوں کی جزوی علم بھی مفید ہوتا ہے۔ نئی زبانوں پر دسترس ایک نئی عالم گیر تعلیمی خوبی ہے۔ زبان کی تحصیل کو چھوٹوں اور بڑوں سب کے لئے کھولنا ہے۔

تاہم اس کرہ ارض پر کروڑوں لوگوں کو ان کی شناخت اور برادری کی زبان سے لطف اندوز ہونے اور اسے قائم رکھنے کی پیدائشی حق سے محروم رکھا جاتا ہے۔ اس ناانصافی کو ایسی لسانی پالیسیوں سے درست کرنا ہے جو کثیر لسانی معاشروں اور افراد کی مدد کریں۔

ہم شرکاء سالز برگ (Salzburg) کے عالمی سیمینار کے سیشن "صلاحیت کے اچھال: ایک عالمگیریتی دنیا میں زبان کی تحصیل اور ارتباط" (Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World) www.salzburgglobal.org/go/586 جو دسمبر 12 تا 17 سال 2017ء کو سالزبرگ میں منعقد ہوا، دنیا میں ایسی پالیسیوں کا مطالبہ کرتے ہیں جو کثیرلسانیت اور لسانی حقوق کی پاسداری کریں۔

سالزبرگ کا "اعلامیہ برائے کثیرلسانی دنیا" جامع رپورٹس اور بلاگز کے ذریعے اگے بڑھایا جائے گا جو اس سے متعلق کلیدی موضوعات پر سال 2018ء میں شائع کئے جائیں گے۔

سفارشات

حکمت عملی بنانا

- کامیاب لسانی پالیسیاں بنانے کے لئے ماہرین کی رائے اور متعلقہ لوگوں اور دیگر متعلقین کی شرکت لازمی ہوتی ہے۔ معاشروں میں زبانوں سے متعلق واضح اور مبنی بر عقل فیصلوں سے مراد ہے:
- واضح اہداف پر شرکتی بحث کرنا جو حقیقت پر مبنی (realistic) اور قابل حصول ہو
- حکمت عملی بنانے کے عمل کے ہر مرحلے پر سارے متعلقین (stakeholders) کو ساتھ ملانا اور اساتذہ کو ان مراحل میں نمایاں کردار دینا
- پالیسیوں میں ابتدائی تعلیم تا بعد از سکول تک اور اسی طرح غیر رسمی تعلیم تا پوری زندگی میں تعلیم کے حصول تک تسلسل ہو
- تمام لسانی اثاثوں اور ضروریات پر فوکس ہو جن میں لسانی اقلیتوں کی زبانوں کا تحفظ اور استعمال شامل ہو
- مادری زبان اور دوسری زبانوں کی تحصیل سے متعلق تعلیمی و ادراکی (cognitive) تحقیق سے بصیرت (insight) کو استعمال کیا جاتا ہو
- ابلاغی ٹیکنالوجی (communication technology) کے چھپے فوائد کو بروئے کار لائے
- حکمت عملی کے اطلاق کے لئے مناسب وسائل حاصل کرے
- حکمت عملی کے اطلاق کا باقاعدگی سے جائزہ اور نگرانی کرے

تدریس اور تحصیل

- لسانی حکمت عملی کی مکمل وسعت سماجی، معاشی، ثقافتی اور تعلیمی ہوتی ہے۔ معاشروں میں کل وقتی لسانی تحصیل کے لئے بنیادی امر یہ ہے کہ وہ کثیرلسانیت کو دوام دے اور اس سے فائدہ اٹھائے۔ تعلیم، مہارتوں اور افرادی قوت (labour) سے متعلق حکمت عملیوں کو چاہئے کہ وہ سب کے لئے زبان کی تحصیل کو تسلیم کریں اور اسے فروغ بھی دیں۔ اس کے ساتھ ساتھ لسانی تنوع کی بڑی حد تک قدر شناس ہوں۔ بچوں اور بڑوں کو مربوط اور جاری مواقع تک رسائی حاصل ہو تاکہ وہ پوری زندگی اپنی لسانی قابلیتوں میں وسعت اور اضافہ کر سکیں۔
- تعلیم میں ایک نئے نمونے (paradigm) کی ضرورت ہے جس میں علم کے روایتی (traditional) اور متبادل نظام پائے شامل ہوں اور جو جدید ٹیکنالوجی کے استعمال کو بڑھائے۔ زبان کی متحرک تحصیل کے مواقع سکول اور اعلیٰ تعلیمی اداروں سے بھی اکے جاتے ہیں۔ گلی کوچے، گھر، سماجی رشتے و رابطے، ڈیجیٹل گردوپیش، پناہ گزینوں کے رہائشی مقامات سب زبان کی متحرک تحصیل اور قدرشناسی کو فروغ دے سکتے ہیں۔

ترجمہ اور تفہیم

- یہ خدمات (services) کثیرلسانی معاشروں میں عمومی خدمات کی فراہمی اور معلومات کے تبادلے کے منصوبے میں کلیدی حیثیت رکھتی ہیں۔ صحت، تعلیم، معیشت اور قانون میں لوگوں کی منصفانہ شرکت کا انحصار میسر پیشہ ورانہ طور پر زبان کی ترسیل و رسائی پر ہوتا ہے۔

اقدامات اٹھانے کی اپیل

- متعلقین جیسے کہ محققین، اساتذہ، کارکن، سویل سوسائٹی (civil society)، غیر سرکاری تنظیمیں، ثقافتی و ابلاغی ادارے، حکومتیں اور سرکاری اہلکار، تجارتی و مالیاتی ادارے، امدادی ترقیاتی ادارے، فاؤنڈیشنز اور ٹرسٹس سب سے تعاون کی پر زور استدعا ہے کہ وہ:
- ایسی لسانی حکمت عملیاں، عملیات (practices) اور ٹیکنالوجی کو ترقی دے کر ایسے متحرک اور ہم آہنگ معاشروں کے قیام میں مدد دے جہاں کثیرلسانیت اور لسانی تکثیریت (plurilingualism) سے متعلق مثبت رویے پروان چڑھے۔
- دفتری لکھت پڑھت، دستاویزات اور سرکاری و عمومی پیغامات میں لسانی حقوق، تنوع اور شہریت کو مؤثر طور پر مدد دے۔
- زبان و خواندگی سے متعلق لسانی امتیاز، بدظنی، تعصب اور ناانصافی کے ساری جہتوں سے نمٹ سکے۔
- احساس کرے کہ اقلیتیں، نقل مکانی کرنے والوں اور پناہ گزینوں کے پاس اعلیٰ درجے کا لسانی سرمایہ ہے جو بیماری حالیہ اور مستقبل کی دنیا کے لئے بڑی قدر (value) کے حامل ہے۔

اپنی منفرد حیثیت میں ان میں سے ہر ایک متعلقین کا گروہ کثیرلسانیت (multilingualism) کو سماجی ترقی، سماجی انصاف اور شرکتی شہریت کے لئے سینے سے لگا سکتا ہے۔ ہم اکٹھے کثیرلسانیت کے گراں مایہ علمی و ثقافتی خزانے مستقبل کی نسلوں کے لئے محفوظ کر سکتے ہیں۔

Tshitatamende tsha Salzburg Tsha Lifhasi la Nyambo Nnzhi

Kha lifhasi la namusi lo faranaho, vhukoni ha u amba nyambo nnzhi na u davhidzana nga mihumbulo i elanaho na luambo ndi tshikili tsha vhuṭhogwa. Ndivho ṭhukhu-nyana ya nyambo dzi fhiraho nthihi na yone ndi mbuelo. Vhukoni ha nyambo dziṇwe ndi luṇwe lushaka lwa litheresi lifhasini. U guda luambo hu tea swikelela kha vhoṭhe – vhahulwane na vhaṭuku.

Fhedziha, miḽioni dza vhatu u mona na lifhasi a vha fhiwi tshikhala tsha pfanelo ya mvumbo ya u ṭhogomela, u dhiphiṇa na u bveledzisa nyambo dzavho dza vhuṇe na tshitshavha. Vhukhakhi uvhu vhu fanela u khakhululwa kha mbekanyamaitele dza luambo dzine dza tikedza tshitshavha tsha nyambo nnzhi na vhatu.

Riṇe, vhadzheneli vha sesheni ya Semina ya Lifhasi ya Salzburg nga ha *Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World* (Nyendavhusiku 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), ri khou ṭoda hu tshi vha na mbekanyamaitele dzine dza dzhiela nṭha na u tikedza pfanelo dza luambo na kushumisele kwa nyambo nnzhi.

RI TSHILA KHA LFHASI LṆE:

- Mashango ane a vha muraḁo wa UN a 193 oṭhe na vhatu vhanzhi vha amba nyambo nnzhi.
- Nyambo dza 7,097 zwa zwino dzi khou ambiwa u mona na lifhasi.
- Nyambo 2,464 kha idzi dzi khomboni¹.
- Nyambo dza 23 ndi dzone dzi ambesiwaho, dzi ambiwa nga hafu nthihi ya vhatu shangoni².
- Vhatu vha 40% a vha koni u swikelela pfunzo nga luambo lune vha lu pfesesa³.
- Vhana vha miḽioni dza 617 na phalaphathwa a vha swikeleli levele ya tshikalo tsha fhasi tsha vhukoni havho kha u vhala⁴.
- Vhatu vha miḽioni dza 244 ndi vhapfuluwi vha dzitshakatshaka, vhane miḽioni dza 20 khavho vha vha dzitshavhi, tshine tsha tshivhalo tsho gonyaho nga 41% u bva 2000⁵. Vhapfuluwi na dzitshavhi fhedzi vha nga vhumba shango la vhatu la vhuṭanu lihulwanesa lifhasini⁶.

Shango laṣhu nga ngoho li shumisa nyambo nnzhi, fhedzi sisiteme nnzhi dza ikonomi na pfunzo, kutshimbidzele kwa vhudzulapo na ndaulo ya tshitshavha a dzi vhuedzi tshithu kha miḽioni dza vhatu zwi tshi khou itiswa nga nyambo dzavho na vhukoni ha luambo. Ri fanela u lwa na khaedu iyi arali ri tshi khou ṭoda u swikelela Ndivho dza Mveledziso i sa Nyetḽi⁷, dze dza ṭanganedzwa nga 2015 nga mashango a 193 u “fhelisa vhushai, u tsireledza pulanethe na u khwaṭhisedza mvelaphanda ya vhoṭhe.” Sisiteme ya pfunzo ya vhukuma yo sikwaho kha mbekanyamaitele dza luambo dzo khwaṭhaho dzi sa dzhihiho sia ndi mutheo kha mvelaphanda yo katelaho.

MILAYO

- Kushumisele kwa nyambo nnzhi ku sumbedzisa kufunzele ku re khagala kwa dzinyambo, na phetheni dzi si dza fomaḽa dza vhadavhidzani vhune ha bva kha zwitshavha zwi shumisaho zwa nyambo nnzhi.
- Pluralizimu ndi ndivho ya nyambo nnzhi nga vhatu.
- Nyimele dza divhazwakale, divhashango na ikonomi na matshilisano zwo ita uri hu vhe na maitele o fhambanaho manzhi a kushumisele kwa nyambo dzi fhiraho nthihi.
- Pfunzo ya nyambo nnzhi, na thikhedzo ya nyambo nnzhi kha matshilisano nga muvhuso na madzangano a dzitshaka, u bveledza khovhekano ya ndivho na u pfesesa mvelele dzo fhambanaho na u khwaṭhisa vhushaka ha dzitshaka.

Mbekanyamitele dza luambo dzo pikwaho dzi nga khwaṭhisedza vhuṭhihi ha matshilisano, u khwinisa mvelele dza zwa pfunzo na u bveledza mveledziso ya ikonomi. Maitele a u guda luambo luṇwe luambo a ita uri vhana vha fhaṭe zwikili zwa u guda nṭwala na u vhala zwo khwaṭhaho kha luambo

Tshitatamende tsha Salzburg tsha Lifhasi la Nyambo Nnzhi tshi do tikedzwa nga muvhigo wo tãdãvhuwaho na dzibulogo nga ha thero khulwane dzo gandiswaho kha ñwaha wa 2018.

lwavho lwa ðamuni; a thusa zwitshavha u vhulunga luambo lwazwo lwa vhuñe, ndivho na lutendo; na u sika tshikhala tsha u guda luambo luswa lune vha funa; mbuelo kha ikonomi kana kha vhumvumvusi, mvelele kana ikonomi. Mbekanyamaitele dza nyambo nnzhi dzi khwañhisa zwiko zwa ndeme zwo khetheaho zwa phambano dza luambo na u tshimbidza tshanduko dzavhuñi shangoni, kha zwa ikonomi, matshilisano na zwa polotiki.

Ri tũtũwedza vhathu, mabindu, zwiimiswa na muvhuso u tãganedza muhumbulo wa nyambo nnzhi une wa pembelela na u bveledza phambano ya nyambo sa tshitandadi tsha lifhasi, u lwa na khethululo nga luambo, u bveledzisa mbekanyamaitele dza luambo dzine dza khwinisa kushumisele kwa nyambo nnzhi.

THEMENDELO

U sika mbekanyamaitele

Mbekanyamaitele ya luambo yo bvelelaho i tãda mahumbulwa u bva kha vhomakone na vhadzheneli ho khwañhaho nga vha kwameaho tshitshavhani. U dzhia tsheo dzo humbulwaho zwavhuñi nga ha nyambo tshitshavhani zwi amba:

- U ambedzana nga ha ndivho dzi re khagala dzine dza konadzea na u swikelelea.
- U katela vhoñhe vha kwameaho kha maitele a mbekanyamaitele, hu na tshipiða tshihulwane tsha vhagudisi kha maga oñhe.
- U tevhekanya mbekanyamaitele u pfa kha tshikolo tsha luña lwa fhasi u ya kha pfunzo dza ñña na kha pfunzo dzi si dza fomaña dza vhutshilo hoñhe.
- U sedzesa kha ndaka na tãdeã dza nyambo dzoñhe, hu tshi katelwa na tãgomelo, u guda na kushumisele kwa nyambo dza ðamuni dza zwitshavha zwiñuku.
- U shumisa ndivho u bva kha risetshe ya pfunzo na kushumele kwa muhumbulo kha luambo lwa ðamuni na dziñwe ngudo dza luambo.
- U langa khonadzeo ya thekhinolodzhi dza vhadavhidzani.
- U wana zwiko zwo eñanaho zwa u thoma u shumisa mbekanyamaitele nga vhuñalo.
- U vhea iño na u ela ndivho dza mbekanyamaitele na u i shumisa tshifhinga tshoñhe.

U Funza na u Guda

Tshikoupu tsho fhelelaho tsha mbekanyamaitele ya luambo ndi matshilisano, ikonomi na mvelele khathihi na pfunzo. U guda luambo lwa vhutshilo hoñhe ndi zwa ndeme kha tshitshavha u itela u khwañhisedza mbuelo ya nyambo nnzhi. Mbekanyamaitele dza pfunzo, zwikili na zwa mushumo zwi fanela u bveledzisa na u dzhiela ñña ngudo ya luambo ya vhoñhe, khathihi na tãganedza zwavhuñi phambano ya luambo. Vhana na vhaaluwa vha fanela u kona u swikelela zwikhala zwo tãganela zwi bvelaho phanda u bveledzisa, u khwinisa na u engedzedza vhukoni havho ha luambo kha vhutshilo havho hoñhe.

Modele muswa wa pfunzo u khou tãdeã une wa katela sisiteme dza sialala na dziñwe ññila dza ndivho na thekhinolodzhi ya tshizwinozwino. Vhupo ha u guda luambo hu songo vha zwikoloni na zwiimiswa zwa pfunzo dza ñña fhedzi. Dzibadani, miñani, netiweke dza matshilisano, vhuponi ha didzhithala na vhuipo ha thikhedzo ya dzitshavhi, zwoñhe hezwi zwi nga bveledzisa zwavhuñi u guda na u tãganedzwa ha nyambo.

Phindulelo na U dologa

Tshumelo idzi ndi dza vhuṭhogwa kha tshivhumbeo na ndisedzo ya tshumelo dza tshitshavha na ṇetshedzano ya mafhungo kha zwitshavha zwa nyambo nnzhi. U dzhenela hu linganaho kha zwa mutakalo, pfunzo, ikonomi na zwa mulayo ho ḍitika kha nyambedzano dza luambo dza phurofesheni dzi wanalaho mahala.

THAMBO YA U SHELA MULENZHE

Vhathu vha kwameaho vhane vha nga ḍisa tshanduko hu katelwa vhaṭoḍisisi na vhagudisi; vhashumeli vha tshitshavha, vhadzulapo na madzangano ane a si vhe a muvhusi na vhaofisiri vha tshitshavha; dzithirasithi na madzangano a mutheo. **Ri khou vha ramba vhoṭhe uri thuse:**

- U bveledzisa mbekanyamaitele a luambo; maitele na thekhinolodzhi ine ya tikedza zwitshavha tsho vhumbanaho tshi na vhuḍipfi havhuḍi kha kushumisele kwa nyambo nnzhi na pluralizimu.
- Thikhedzo yo khwaṭhaho ya pfanelo dza luambo, phambano na vhudzulapo kha maṇwalo a tshiofisi na kha milaedza ya tshitshavha.
- U lwa na zwiito zwoṭhe zwa khethululo, na u vhona zwithu nga sia ḷithihi, u sa lingana kha sia ḷa luambo na ḷitheresi.
- U ṭanganedza uri zwitshavha zwiṭuku, vhapfuluwi na dzitshavhi vha na ndivho khulwane ya zwa luambo ine ya vha ya ndeme kha ḷifhasi ḷashu ḷa zwino na ḷa tshifhinga tshi ḍaho.

Nga ndila dzavho dzo khetheaho, zwiṇwe na zwiṇwe zwa zwigwada izwi zwa vhathu vha kwameaho zwi nga ṭanganedza na u tikedza kushumisele kwa nyambo nnzhi u itela mvelaphanda ya tshitshavha, vhumukanyi ha lushaka na vhudzulapo vhu shelaho mulenzhe. Roṭhe, ri nga dzhia vhukando ha u tsireledza mvelele na nṇḍu ya lupfumo lwa ndivho ya kushumisele kwa nyambo nnzhi u itela mirafho ya tshifhinga tshi ḍaho.

¹ *Language Atlas*, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² Joseph Lo Bianco, "Resolving ethnolinguistic conflict in multi-ethnic societies," *Nature*: <https://www.nature.com/articles/s41562-017-0085>

³ "40% don't access education in a language they understand," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

⁴ "617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁵ *World Migration Report 2015*, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁶ *The Fifth Largest Country*, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁷ *Sustainable Development Goals*, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Ingxelo yeSalzburg

Elungiselelwe ilizwe ekuthethwa kulo iilwimi ezininzi ezahluka hlukeneyo

Kwilizwe lanamhlanje elithungelelanayo, isakhono sokuthetha iilwimi ezininzi nokunxibelelana nezinye iintlanga, obo bubugcisa obubalulekileyo. Nditsho nolwazi oluncinane lweelwimi ezingaphezu kwesinye yinzuzo. Ukuthetha ngokuchanekileyo iilwimi ezongezelelweyo, luhlobo olutsha lemfundo kwiilabathi ngokubanzi. Ukufunda ulwimi kufuneka kunatyeselwe kubo bonke abantu – abatsha kwana-bakhulu.

Nakubeni kunjalo, izigidi ngeezigidi zabantu kwiilabathi liphela bavinjwa ilungelo lemveli lobugcisa, ukunandipha kwanokuphuhlisa iilwimi zobummi zabo kwanoluntu.

Thina njengabathabathi nxaxheba kwinkongolo yelizwe jikelele i-Salzburg engesiseko sesiphiwo sokufunda ulwimi nonxibelelwano kwilizwe eliphangaleleyo. (Dec – 12-17; 2017 salzburgglobal.org/go/586) simelela iinkqubo ezixabisa ukuze zihloniphe ukuthethwa kweelwimi ezahlukeneyo kwanamalungelo azo.

Ingxelo yale nkongolo elungiselelwe ihlabathi elintetho yahluka hlukeneyo iza kuxhaswa yenye yingxelo enzulu kwanam-binzana apha thelele kwizihloko ezingundoqo neza kupapashwa kunyaka ka-2018.

SIPHILA KWIHLABATHO APHO:

- Onke amazwe ali- 193 angamalungu ezizwe ezimanyeneyo noninzi lwabemmi bawo bathetha iilwimi ezahlukeneyo
- Kuthethwa khona iilwimi ezingama- 7 097 kwiilabathi liphela.
- Ama-2 464 ezo lwimi asemngciphekweni wokutshabalala.¹
- Ziilwimi ezingama-23 ezithethwa kakhulu ,nezithethwa luluntu lwehlabathi olungaphezulu kwesiqingatha soluntu lulonke kwiilabathi liphela.²
- Ama-40 ekhulwini olo luntu avinjwa ithuba lokufundiswa ngolwimi lwawo lwenkobe.³
- Ama-617 ezigidi zabantwana, kwanolutsha abakwazi kufunda ngokwemigqaliselo nemigangatho eyamkelekileyo.⁴
- Izigidi ezingama-244 ngabemmi abaphuma kwizizwe ngezizwe ekukho phakathi kwabo izigidi ezingama-20 eembacu nto ke leyo ebonakalise ukunyuka ngomnyinge wama-41 ekhulwini ukususela ngomnyaka ka-2000.⁵ Abaphambukeli kwaneembacu sisihlanu ekhulwini soluntu lulonke ehlabathini liphela.⁶

Ilizwe esiphila kulo lihlabathi apho kuthethwa khona iilwimi ezahlukeneyo kodwa nakubeni kunjalo iimfundo kwaneenkqubo zoqoqosho, ubummi, iinkqubo kwanenkqubo zolawulo loluntu zibukula izigidi ngeezigidi zabantu ngenxa yeelwimi abazithethayo kwanobugcisa babo. Kufuneka sijongane nale miceli mngeni ukuba sijonge ukufikelela kwiinjongo zophuhliso oluthe gqolo;⁶⁷ nezamkelwa ngo-2015 ngala mazwe ali-193 nezijoliswe ekupheleni kobuhlwempu; ukukhuselwa kwehlabathi kwanokuqinisekiswa kokutyetyiswa kwabo bonke abantu” Inkqubo yemfundo efanelekileyo nesekelezwe kwinkqubo yeelwimi ezomeleleyo nezingenacalu calulo ibalulekile kwinkqubo ebandakanya bonke abantu.

IMITHETHO SISEKO

- Ukusetyenziswa kweelwimi ezininzi nezahlukeneyo kubonisa imfuneko yokufundiswa kweelwimi kwanendlela ezingangqalanga zonxibelelwano ezithe zaba nokudaleka ngenxa yokwanda kokusetyenziswa kweelwimi ezahlukeneyo luluntu.
- Ubugcisa bokukwazi ukusebenzisa iilwimi ezininzi sisele solwazi soluntu.
- Iimeko zobume kwanezembali, ezokusingqingileyo nezoqoqosho zikhokelela kwiindlela ezahlukeneyo zokusetyenziswa kweelwimi.
- Imfundiso ngokusetyenziswa kweelwimi ezininzi nezahlukeneyo kwanenkxaso yayo ngoorhulumente kwanemibutho yezizwe ngezizwe kukhuthaza ukwabelana ngolwazi nokuqonda ukuze komelezwe nobudlelwane bezizwe ngezizwe.

Iinkqubo ezijoliswe kuphuhliso lweelwimi zingavuselela intsebenziswano phakathi koluntu kwanokuphuculwa kweziphumo zemfundo. Ngokwenza njalo kukwaphuculwa nophuhliso lwezoqoqosho. Ukufundiswa kweelwimi ezongezelelweyo kwenza ukuba abantwana babe nokufunda kakuhle ingakumbi iilwimi zabo zeenkobe ukuze ngokwenza njalo babe nokunceda uluntu lwabo ukugcineni iilwimi zabo ziphila. Oku kukwabakhuthaza kuphuhliso lolwazi nenkolo ukuze kudalwe namathuba okufunda ezinye iilwimi ezingezozab neziye zibe lulutho kubo kwezolonwabo, kwezenkcubeko nezozoqoqosho. Iinkqubo zokuthethwa kweelwimi ezininzi nezahlukeneyo zisengabangela ukuqhubeka kweendlela ezizodwa kwanemithombo ebalulekileyo kwiinyantlukwano yeelwimi ukuze ngokwenza zibe nokukhokelela kwiinguqu eziphilileyo kwiilabathi kwezoqoqosho, kwezentlalo nakwezopolitiko.

Sihlab' ikhwelo kuluntu, ookopolotyeni, amaziko kwanoorhulumente ukuba batshintshe iingqondo ukuze bayamkele le nkqubo yokusetyenziswa kweelwimi ezininzi ebhiyozela ukuze ikhuthaze ukusetyenziswa kwazo njengomgqalelo wehlabathi liphela nokuba balwisane nocalu calulo ngokolwimi olusetyenziswayo. Kukwakhuthazwa nokuba baqulunqe iinkqubo zophuhliso lweelwimi eziya kukhokelelela kuphuhliso lokusetyenziswa kweelwimi ezininzi.

IZINDULULO

Uqulunqo ziinkqubo

Impumelelo yenkqubo yokusetyenziswa kolwimi ifuna igalelo leengcali zalo, kwanentatho nxhaxheba ethe gqolo yoluntu kwanabo banomdla kuphuhliso lolwimi. Ukwenza izigqibo ezicacileyo ngokusetyenziswa kolwimi luluntu kuthetha oku:

- Ukumiselwa kweenkqubo ezicacileyo, ezifikelekayo nezinyanisekile.
- Ukubandakanywa kwabo bonke abantu abanomdla kwiinkqubo zokuqulunqo ziinkqubo kuzo zonke izigaba ingakumbi ootitshala.
- Ukulandelelwaniswa kweenkqubo ukususela kwisigaba esiphambi kokuqala kwabantwana esikolweni ukuya kutsho kumabanga angaphaya kwawemfundo ephakamileyo kukwabandakanywa nemfundo engangqalileyo namava kwezemfundo.
- Ukubekwa komnwe kuzo zonke iinkalo zokusetyenziswa kolwimi kwaneemfuno zayo kubandakanywa ukugcinwa kolwimi lusemngangathweni, ukufundiswa nokusetyenziswa kolwimi loluntu lwabantu abangekho kwisininzi.
- Ukusetyenziswa kolwazi olufumaneka kuphando lwezemfundongokuphathelele kulwimi lwenkobe nezinye iilwimi.
- Ukukhuthazwa kobugcisa bezonxibelelwano.
- Ukuqinisekiswa kobukho bemijelo eyaneleyo kulungiselelwa ukumiselwa kwezi nkqubo.
- Ukuhlolwa nokuphendlwa kweenjongo zezi nkqubo kwanokulandela ngokuthe gqolo ukumiselwa kwazo.

Ukufundisa nokufunda

Umqulu wenkqubo yolwimi ubandakanya ezentlalo, uqoqosho, inkcubeko kwa nemfundo. Ukufundwa kweelwimi okuthe gqolo kubalulekile kuluntu khona ukuze lube nokuzuzwa lukhulu ukuze luqhubele phambi nolwimi lwalo. Iinkqubo zemfundo, ubugcisa nezabasebenzi kufuneka zithabathe iingqwalasela yokusetyenziswanokufundwa zabo bonke abantu. Ezi nkqubo kukwafuneka nokuba zikwamkele ukusetyenziswa kweelwimi ezahlukeneyo. Abantwana kwanabantu abakhulu kufuneka babe nokuthabatha inxaxheba iinkqubo eziyondeleleneyo ukuphuhlisa, ukutyebisa kwanokwandisa ulwazi lwabo lweelwimi ezahlu hlukeneyo ebomini.

Indlela entsha yokufunda iyimfuneko yaye kufuneka ibandakanye iindlela zakudala okanye ulwazi olulo lunye kusetyenziswa ubugcisa bale mihla, Amakhasi okufundiswa kolwimi afumaneka nakumabakala angaphaya kwawemfundo ephakamileyo nakumaziko emfundo engaphaya kwephakamileyo. Okuqhubeka ezitalatweni, emakhaya, kumakhasi onxibelelwano kwaneenkqubo zokunikwa kwenkxaso kwiimbacu, zonke ezo zinto zisengavuselela ukufundwa nokunanditshwa kweelwimi.

Utoliko noguqulo lwentetho

Ezi nkonzo ziyinxalenye yoqulunqo nokuhanjiswa kweenkonzo zoluntu nokunaniselwano ngolwazi kuluntu oluthetha iilwimi ezahlukeneyo. Intatho nxaxheba ekhululekileyo kwezempilo, imfundo, uqoqosho nezomthetho ixhomekeke kakhulu kungenelelo olukhululekileyo noluchubekileyo.

IKHWELO

Abantu abanokwenza inguqu babandaikanya iingcali zophando, iititshala, abasebenzi basekuhlaleni, imibutho yabahlali kwanemibutho engekho phantsi kolawulo lwaseburhulumenteni, imibutho yencubeko, amaphephandaba, oorhulumente,abasebenzi baseburhulumenteni, oosomashishin, i-arente zophuhliso, kwanemibutho yogcino zimali neengxowa mali. **Sihlab' ikhwelo lokuba bancedise:**

- Baphuhlise iinkqubo zokuthethwa kweelwimi, iindlela zokuthethwa kwalo kwanobuchwepheshe obunika inkxaso kuluntu olu luqilima ngokutshintshwa kwendlela uluntu olukubona ngayo ukuthethwa kweelwimi ezininzi.
- Ukuxhaswa kwamalungelo elwimi, ukuhlalisana kwabantu beentlanga ngeentlanga kwanobummi kumaxwebhu aseburhulumenten nangemiyalezo ethunyelwa kuluntu.
- Ukukhalinyelwa kwazo zonke iziganeko zocalu calulo nokubukulwa kwabantu ngokweelwimi abazithethayo nabazifundayo.
- Ukuqondwa kokuba abantu abangekho kwisininzi, iimbacu kwakunye nabaphambukeli banegalelo elikhulu kuphuhliso lokuthethwa kweelwimi ezahlukeneyo kwihlabathi esiphila kulo nakwelo lizayo.

Ngendlela yabo eyodwa nje, bonke aba bantu bangaphuhlisa ukuze baxhase ukuthethwa kweelwimi ezahluke hleneyo ekumiselweni kophuhliso lwasekuhlaleni, ubulungisa phakathi kwabemmi kwanobummi obumiliselwe kwintatho nxaxheba. Xa Sisonke sisenokuthabatha amanyathelo okukhusela ubuncwane benkcubeko nolwazi lweelwimi ezininzi oko kulungiselelwa isizukulwana esizayo.

¹ Language Atlas, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² Joseph Lo Bianco, "Resolving ethnolinguistic conflict in multi-ethnic societies," *Nature*: <https://www.nature.com/articles/s41562-017-0085>

³ "40% don't access education in a language they understand," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

⁴ "617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁵ World Migration Report 2015, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁶ The Fifth Largest Country, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁷ Sustainable Development Goals, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

萨尔茨堡声明 — 致多语言世界

在当今这个互通互联的世界，能讲多种语言及进行跨语言交流是一种重要技能。能多了解一种语言，即使只是略知一二，也会大有裨益。能熟练使用另外一门语言更成为一种新的全球通识。语言学习的推广应该跨越年龄的界限，老幼兼顾。

然而全球数百万人都被剥夺了这种传承、享有及发展代表其身份和群体归属的语言的权利。这种不公应在语言政策中得以修正，为多语言社会和个人提供支持。

作为萨尔茨堡全球研讨会“人才跳板：全球一体化背景下的语言学习与交融互动”主题会（2017年12月12日-17日：

salzburgglobal.org/go/586）

的与会者，我们呼吁出台更多维护多语言机制和语言权利的政策。

《萨尔茨堡声明-致多语言世界》的重要议题会在2018年后续发表的综合报告和博客中进一步阐述。

我们所生活的世界：

- 联合国193个成员国都是多语言国家，多数人都能讲多种语言¹。
- 全世界当前使用的语言有7097种。
- 2464种语言濒临失传。
- 23种语言占主导地位，为全世界一半的人口所使用。
- 40%的人口无法通过自己日常使用的语言接受教育²。
- 6.17亿儿童和青少年不具备基本阅读能力³。
- 2.44亿人是跨国移民，其中两千万人是难民，自2000年以来增长了41%⁴。单移民和难民就能组成一个世界第五人口大国⁵。

我们的世界是名副其实的多语言世界。然而，很多教育及经济体系，公民身份审查制度及公共管理机构仍造成数百万人因其使用的语言和使用某种语言的能力不足而处于不利境地。我们要实现联合国193个成员国在2015年共同制定的消除贫困⁶，保护地球，实现共同繁荣的可持续发展目标，就必须解决这一难题。建立在强大而平等的语言政策基础之上的公平教育体系是实现包容性发展的根本。

原则

- 实现语言多样化既包括教授不同的语言，也涵盖多语言社会民间群体自发产生的非正式交流形式。
- 多语制是指个体所拥有的多种语言的知识。
- 历史地理环境和社会经济条件使得语言多样化有了不同的形式和不同的用途。
- 各个国家和国际组织对多语言教育及民间语言多样化的支持，既可推动知识的交流和跨文化理解，同时也能增强国家间的关系。

具有针对性的语言政策能提高社会凝聚力，改善教育成果，促进经济发展。加法模式的语言教育有助于增强儿童母语的读写能力，帮助民间群体保持他们的语言身份，语言知识，和信仰；同时创造机会让人们学习新语言，让个体在生活，娱乐，文化或经济层面受益。提倡语言多样化的政策能保持独特而重要的语言资源，同时能对世界经济、社会和政治产生积极影响。

我们呼吁个人、公司、机构和政府秉承语言多样化思维，弘扬并推动语言多样化成为国际常模，消除语言歧视，通过制定语言政策来促进语言多样化。

建议

政策制定

成功的语言政策需要专家的努力也需要利益共同体的积极参与。为社会制定理智明确的语言决策意味着：

- 商讨制定明确的目标，要切合实际，不要好高骛远。
- 让利益相关者参与到政策制定过程中去，确保语言教育者在各个阶段发挥重要作用。
- 政策范围依次涵盖学前教育，学校教育，毕业后教育以及非正式和终身教育。
- 关注所有语言资产和语言需求，包括少数群体对自己母语的维护，学习和使用。
- 借鉴母语和其他语言学习的教育认知研究成果。
- 发挥科技在语言和交流领域的潜力。
- 为政策的全面落实提供足够资源保障。
- 定期监督评估政策目标和政策落实情况。

教与学

语言政策的范围涵盖社会、经济、文化及教育领域。终身学习语言对于各个社会保持语言多样性和受益于语言多样性至关重要。教育、技能和劳工政策应推动并认可全民大众学习语言，同时积极接纳语言多样性。儿童和成人应终身享有完整的，可持续的学习机会，以发展，丰富并延伸他们的语言能力。

我们需要新的教育范例，包括传统和革新的知识体系及对现代技术的利用。积极学习语言的场所不局限于学校和高等教育机构。街道、家庭、社会组织、数字环境及对难民的支持均能积极推动语言的学习和理解。

笔译与口译

这些服务是设计并落实多语言社会公共服务和信息交换的有机组成部分。免费和专业的翻译服务是个体在健康、教育、经济和法律领域实现平等参与的关键。

我们呼吁

能推动变革的利益相关者，包括研究人员和教师；社区工作者，民间社会和非政府组织；文化和传媒的力量；政府及公共官员，工商业利益群体，援助和发展代表；基金和信托。我们呼吁所有这些人给予帮助：

- 制定语言政策、措施及技术，支持既有凝聚力又有活力的社会发展，全社会对语言多样化和多语制持积极态度。
- 在官方文件和公共信息中积极支持语言权利、语言多样性和语言身份。
- 抵制所有与语言和读写能力相关的歧视、成见、偏见及不平等。
- 认识到少数群体、移民和难民具备着很高的语言资本，对我们当前和未来的世界具有重要价值。

每一个利益相关群体都能以他们独特的方式接受并且支持语言多样化，从而推动社会进步，实现社会正义，塑造参与型公民身份。肩并肩，让我们共同采取主动，为子孙后代保护语言多样化这座文化和知识的宝藏。

REFERENCES

¹ Language Atlas, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² “40% don’t access education in a language they understand,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

³ “617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁴ World Migration Report 2015, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁵ The Fifth Largest Country, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁶ Sustainable Development Goals, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

薩爾茨堡聲明 — 致多語言世界

在當今這個互通互聯的世界，能講多種語言及進行跨語言交流是一種重要技能。能多瞭解一種語言，即使只是略知一二，也會大有裨益。能熟練使用另外一門語言更成為一種新的全球通識。語言學習的推廣應該跨越年齡的界限，老幼兼顧。

然而全球數百萬人都被剝奪了這種傳承、享有及發展代表其身份和群體歸屬的語言的權利。這種不公應在語言政策中得以修正，為多語言社會和個人提供支援。

作為薩爾茨堡全球研討會“人才跳板：全球一體化背景下的語言學習與交融互動”主題會（2017年12月12日-17: salzburgglobal.org/go/586）的與會者，我們呼籲出臺更多維護多語言機制和語言權的政策。

《薩爾茨堡聲明-致多語言世界》的重要議題會在2018後續發表的綜合報告和博客中進一步闡述。

我們所生活的世界:

- 聯合國193個成員國都是多語言國家，多數人都能講多種語言。
- 全世界當前使用的語言有7097種。
- 2464種語言瀕臨失傳¹。
- 23種語言佔主導地位，為全世界一半的人口所使用。
- 40%的人口無法通過自己日常使用的語言接受教育²。
- 6.17億兒童和青少年不具備基本閱讀能力³。
- 2.44億人是跨國移民，其中2千萬人是難民，自2000年以來增長了41%。單移民和難民就能組成一個世界第五人口大國⁵。

我們的世界是名副其實的多語言世界。然而，很多教育及經濟體系，公民身份審查制度及公共管理機構仍造成數百萬人因其使用的語言和使用某種語言的能力不足而處於不利境地。我們要實現聯合國193個成員國在2015年共同制定的消除貧困，保護地球，實現共同繁榮的可持續發展目標⁶，就必須要解決這個難題。建立在強大而平等的語言政策基礎之上的公平教育體系是體現包容性發展的根本。

原則

- 實現語言多樣化既包括教授不同的語言，也涵蓋在多語言社會中自發的非正式交流形式。
- 多語制是指個體所擁有的多種語言的知識。
- 歷史地理環境和社會經濟條件使得語言多樣化有了不同的形式和不同的用途。
- 各個國家和國際組織對多語言教育及民間語言多樣化的支援，既可推動知識的交流和跨文化理解，同時也能促進國家間的關係。

具有針對性的語言政策能提高社會凝聚力，改善教育成果，促進經濟發展。加法制模式的語言教育有助增強兒童母語的讀寫能力，幫助民間群體保持他們的語言身份、知識和信仰；同時創造機會讓他們學習新語言，在生活、娛樂、文化或經濟層面受益。提倡語言多樣化的政策能保持獨特而重要的語言資源，同時對世界經濟、社會和政治產生積極影響。

我們呼籲個人、家庭、公司、機構和政府秉承語言多樣化思維，弘揚並推動語言多樣化成為國際常模，消除語言歧視，通過制定語言政策來促進語言多樣化。

建議

政策制定

成功的語言政策需要專家的努力也需要利益共同體的積極參與。為社會制定理智明確的語言決策意味著：

- 商討制定明確的目標，要切合實際，不要好高騖遠。
- 讓利益相關者參與政策的制定過程，確保語言教育者在各個階段發揮重要作用。
- 政策範圍依次涵蓋學前教育，學校教育，畢業後教育以及非正式和終身教育。
- 關注所有語言資產和語言需求，包括少數群體對自己母語的維護，學習和使用。
- 借鑒母語和其他語言學習的教育認知研究成果。
- 發揮科技在語言和交流領域的潛力。
- 為政策的全面落實提供足夠資源保障。
- 定期監督評估政策目標和政策落實情況。

教與學

語言政策的範圍涵蓋社會、經濟、文化及教育領域。終身學習語言對於各個社會保持語言多樣性和受益於語言多樣性至關重要。教育、技能和勞工政策應認同並推動全民大眾學習語言，同時積極接納語言多樣性。兒童和成人應終身享有完整及持續的學習機會，以發展、豐富並延伸他們的語言能力。

我們需要新的教育範例，包括傳統和革新的知識體系及對現代技術的利用。積極學習語言的場所不局限於學校和高等教育機構。街道、家庭、社會組織、數位環境及對難民的支援均能積極推動語言的學習和理解。

翻譯與傳譯

這些服務是設計並落實多語言社會公共服務和資訊交換的組成部分。免費和專業的翻譯服務是個體在健康、教育、經濟和法律領域實現平等參與的關鍵。

我們呼籲

能推動變革的利益相關者，包括研究人員和教師；社區工作者，民間社會和非政府組織；文化和傳媒的力量；政府及公共官員，工商業利益群體，援助和發展代表；基金和信託。我們呼籲所有這些人給予幫助：

- 制定語言政策、措施及技術，支援既有凝聚力又有活力的社會發展，全社會對語言多樣化和多語制持積極態度。
- 在官方文檔和公共資訊中積極支持語言權利、語言多樣性和語言身份。
- 抵制所有與語言和讀寫能力相關的歧視、成見、偏見及不平等。
- 認識到少數群體、移民和難民具備著很高的語言資本，對我們當前和未來的世界具有重要價值。

每一個利益相關群體都能以他們獨特的方式接受並且支援語言多樣化，從而推動社會進步，實現社會公義，塑造參與型公民身份。肩並肩，讓我們共同採取主動，為子孫後代保護語言多樣化這座文化和知識的寶藏。

REFERENCES

¹ *Language Atlas*, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² “40% don’t access education in a language they understand,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

³ “617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math,” UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁴ *World Migration Report 2015*, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁵ *The Fifth Largest Country*, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁶ *Sustainable Development Goals*, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Isitatimende sakwa-Salzburg Somhlaba oziliminingi

Ezweni lanamuhla elixhumene, ukwazi ukukhuluma izilimi eziningi nokuxhumana ngezilimi ngokwehlukana kwazo kuyikhono elibalulekile. Ngisho nolwazana lokwazi izilimi ezingaphezulu kolulodwa nakho kuyasiza. Ukwazi ukukhuluma ezinye izilimi kungolunye uhlobo lokufunda emhlabeni wonke. Ukufunda ulimi kumele kufinyelele kuwo wonke umuntu – abancane nabadala.

Kodwa-ke, izinkulungwane zabantu emhlabeni zincishwa ilungelo labo lokugcina, ukuthokozela nokuthuthukisa izilimi zabo kanye nemiphakathi yabo. Lokhu akubona ubulungiswa futhi kumele ukuthi kulungiswe ngezinqubomgomo zezilimi ezeseke imiphakathi eziliminingi kanye nabantu abakhuluma izilimi eziningi.

Thina, ababambiqhaza emhlanganweni wakwa-Salzburg Womhlaba Wonke obizwa nge- Springboard for Talent: Language Learning and Integration in a Globalized World (Disemba 12-17, 2017 salzburgglobal.org/go/586), sifuna izinqubomgomo ezazisa neziqhakambisa ubuliminingi kanye namalungelo olimi.

SIPHILA EMHLABENI LAPHO:

- Wonke amalungu ayi-193 emibuso ye-UN kanye nabantu abaningi bekhuluma izilimi eziningi.
- Izilimi eziyi-7,097 ezikhulunywayo emhlabeni wonke njengamanje.
- Eziyi-2,464 zalezi zilimi zisengozini¹.
- Izilimi ezingama-23 eziqhakambiswayo, ezikhulunywa abantu abangaphezu kwengxenywe yabantu abasemhlabeni².
- 40% wabantu abakwazi ukufunda ngolimi abalufundayo³.
- Izingane eziyizigidi ezingama-617 kanye nabasakhula abakwazi ukufinyelela ezingeni elifanele lokwazi ukufunda⁴.
- Abantu abayizigidi ezingama-244 bafuduke emazweni ehlukene, kubo abayizigidi ezingama-20 babalekela izimpi, okuyisibalo esinyuke ngo-41% kusukela ngonyaka we-2000⁵. Abafuduki nababalekela izimpi bebodwa benza izwe elingele-5 emhlabeni⁶.

Umhlaba wethu uziliminingi ngempela, kodwa izinhlelo eziningi zemfundo nezomnotho, izinqubo zokuba yizakhamizi kanye nokuphathwa komphakathi kukhinyabeza izigidi zabantu ngenxa yezilimi zabo kanye nokwazi izilimi. Kumele sibhekane nale nselelo uma sifuna ukufinyelela eNtuthukweni ezinzile yezimpokophelo⁷, eyamukelwa ngonyaka wezi-2015 amazwe ayi-193 'ukuqeda inhlopheko, ukuvikela umhlaba kanye nokuqinisekisa ingcebo kubo bonke abantu.' Uhlelo olulungile lwemfundo olwakhiwe kuzinqubomgomo eziqinile nezinobulungiswa kubalulekile kule nqubekela phambili ehlanganisile.

IMIGOMO

- Iziliminingi zikhombisa ukufundiswa okucacile kwezilimi, kanye namaphethini okuxhumana angekho emthethweni avela emiphakathini eziliminingi.
- I-plurilingualism kusho umuntu owazi izilimi eziningi.
- Izimo zezomlando, ezendawo kanye nezomnotho nezenhlahlakahle kuholele ezindleleni eziningi ezahlukeneyo nokusetshenziswa kwezilimi eziningi.
- Ukufundisa izilimi eziningi, kanye nokweseka izilimi eziningi okwenziwa ohulumeni kanye nezinhlangotho zamazwe ahlukeneyo, kugqogqezela ukushintshana kolwazi kanye nokuqonda amasiko ehlukene kanye nokuqinisa ubudlelwano bamazwe.

Izinqubomgomo zolimi zingathuthukisa ubumbano lomphakathi, zithuthikise imiphumela kwezemfundo ziphinde zigqogqezule intuthuko kwezomnotho. Ukwengeza izilimi ezifundwayo kwenza izingane zikwazi ukuba namakhono aqinile okufunda ngolimi lwazo lwebele; kusiza imiphakathi ikwazi ukugcina izilimi zayo, ulwazi kanye nezinkolelo; ziphinde ziveze amathuba okufunda izilimi ezintsha okuzosiza umuntu ngamunye, ukuzithokozisa, isiko noma okuzosiza kwezomnotho. Izinqubomgomo zeziliminingi zingazinzisa umthombo ohlukile nobalulekile wokwahluka kwezilimi kuphinde kwenze ushintsho oluhle emhlabeni, kwezomnotho, emiphakathini nakwezombusazwe.

Isitatimende sakwa-Salzburg seZwe eliziliminingi i-Salzburg Statement for a Multilingual World sizokwesekwa umbiko owenabayo kanye namablogi ngezihloko ezibalulekile ezizoshicilelwa ngonyaka wezi-2018.

Sicela abantu, izinhlangano, izikhungo kanye nohulumeni ukuthi babe nomqondo weziliminingi obungaza uphinde ugqugquzele ukwahluka kwezilimi njengomkhuba womhlaba wonke, babhekane nokucwaswa kwezilimi, baphinde basungule izinqubomgomo zolimi ezithuthukisa iziliminingi.

IZINCOMO

Ukwakhiwa kwenqubomgomo

Inqubomgomo yolimi eyimpumelelo idinga ukuthi ongoti babe negalelo kanti namalungu omphakathi kumele abambe iqhaza. Ukuthatha izinqumo eziphusile nezicacile ngezilimi emphakathini kusho:

- Ukuxoxisana ngezimpokophelo ezicacile nezizofinyeleleka.
- Ukubandakanya bonke ababambiqhaza enqubweni yenqubomgomo, othisha babe nendima ebonakalayo kuzo zonke izigaba.
- Inqubomgomo elandelayo kusukela ngaphambi kokuqala sikoleni kuya emva kwesikole kanye nemfundo engekho emthethweni nempilo yonke yomuntu.
- Ukugxila kuzo zonke izinto zezilimi nezidingo, kubandakanya ukulungiswa, ukufunda kanye nokusetshenziswa kwezilimi zebele emiphakathini emincane.
- Ukusebenzisa imibono ocraningweni lwezemfundo nokuqonda ngokufunda ngolimi lwebele nolunye ulimi.
- Ukusebenzisa nokuqinisa ubuchwepheshe obungaba khona bezokuxhumana.
- Ukuthola izinsiza ezanele zokusetshenziswa kwenqubomgomo.
- Izinhloso zokuqapha nokuhlola inqubomgomo kanye nokusetshenziswa kwayo njalo.

Ukufundisa Nokufunda

Uhlaka oluphelele lolimi inhlalakahle, ezomnotho usiko kanjalo nokufundisa. Ukufunda izilimi impilo yakho yonke kubalulekile emiphakathini ukuze uzinze uphinde uhlomule kuziliminingi. Ezemfundo, amakhono kanye nezinqubomgomo zezabasebenzi kumele zigqugquzele ziphinde zazise ukufundwa kwezilimi yiyo bonke abantu, kuhambisane nokuthokozela ukwehluka kwezilimi. Izingane nabantu abadala kumele bakwazi ukuthola amathuba adidiyele naqhubekayo okuthuthukisa, ukugqugquzela nokwandisa/ukukhulisa amakhono olimi ezimpilweni zabo.

Kudingeka indlela entsha yokufunda ebandakanya izinhlelo zakudala nezingajwayelekile zolwazi namandla obuchwepheshe bakamuva. Izikhungo zokufundwa kolimi kungaphezulu kwasezikoleni kuphela nasezikhungweni zemfundo ephakeme. Emigwaqeni, emakhaya, ezinkundleni zomphakathi zokuxhumana, ezindaweni zedijithali, kanye nezindawo zokweseka abokufika nazo zingagqugquzela ukufunda nokuthokozela izilimi.

Ukuhumusha Nokutolika

Lo msebenzi ubalulekile ohlelweni nasekuhanjiseni kwezidingo kubantu kanye nasekushintshaneni ngolwazi emiphakathini eziliminingi. Ukubamba iqhaza okunobulungiswa kwezempilo, ezemfundo, ezomnotho kanye nasezindaweni zezomthetho kuncike ekutholakaleni kosizo nokusebenza kolimi.

WOKWENZA OKUTHILE

Ababambiqhaza abangakwazi ukwenza ushintsho kubandakanya abacwaningi nothisha; amasebenzi abasebenza emphakathini, umphakathi kanye nezinhlangano ezingekho ngaphansi kukahulumeni; abakhuluma ngamasiko nabezindaba; uhulumeni nabasebenzi bahulumeni; izindaba zamabhizinisi nokuhweba; izinhlangano zosizo nentuthuko; kanye nezinhlangano nezikhwama sezimali ezisisiwe. Sicela ukuthi bonke balekelele:

- Basungule izinqubomgomo zolimi, ukusebenza nobuchwepheshe obeseka imiphakathi ehlangene nenamandla eyamukela iziliminingi nokwazi ukukhuluma izilimi ezingaphezulu kolulodwa.
- Beseke amalungelo olimi, ukwehluka kanye nokuba yizakhamizi kumadokhumenti asemthethweni nasemiyalezwini yomphakathi.
- Ukulwisana nakho konke ukucwasana, ukuchema nokungalingani okuhlobene nolimi nokwazi ukufunda nokubhala.
- Ukubona ukuthi imiphakathi emincane, abafuduki kanye nezifiki banolwazi oluningi ngezilimi okuyinto ebaluleke kakhulu emhlabeni manje nasesikhathini esizayo.

Ngendlela yazo eyahlukile, amaqembu ababambiqhaza angakhuthaza eseka iziliminingi ukuze kube nentuthuko emphakathini, kube nobulungiswa emphakathini, kanye nokubamba iqhaza njengezakhamizi. Ngokubambisana kukhona esingakwenza ukuvikela ingcebo yamasiko nolwazi lweziliminingi lwezizukulwane ezizayo.

¹ *Language Atlas*, UNESCO: <http://www.unesco.org/languages-atlas/>

² Joseph Lo Bianco, "Resolving ethnolinguistic conflict in multi-ethnic societies," *Nature*: <https://www.nature.com/articles/s41562-017-0085>

³ "40% don't access education in a language they understand," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/40-don-t-access-education-language-they-understand>

⁴ "617 million children and adolescents not getting the minimum in reading and math," UNESCO: <https://en.unesco.org/news/617-million-children-and-adolescents-not-getting-minimum-reading-and-math>

⁵ *World Migration Report 2015*, International Organization for Migration: <https://www.iom.int/world-migration-report-2015>

⁶ *The Fifth Largest Country*, Population Connection: <http://www.populationconnection.org/article/fifth-largest-country/>

⁷ *Sustainable Development Goals*, United Nations <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>